

W. 45357
1993

Q

నీ దక్షిణామూర్తయే నమః.

శ్రీమదుమాగమణి "శాకవింశతి" లోని

ప్రతి దినమునానాం

నిఖిలభక్తజ్ఞానామానందాచార్యుని

(శ్రీమదస్తాదశపురాణరత్నావళి నాయకత్వాయ నమః)

వట్సంహితాద్యతపంచాశ్ట్యండమంగిత శ్రీస్కాందశ పఠ

५) उदाहरण के तः

౧. తిరిగి చూడగల ప్రతి ద్వేషపరులను చంపుట నైపుంస్తు యిమమాన?

5 లక్షల పాఠ్యకాఠని నివాళి నిశ్చయముగా నిర్దేశించి యున్నది.

ప్రపంచ శ్రవణం

వావిళ్ళ రామస్వామిశాస్త్రి & సో. ప్రి. ల్.

నానా చిత్రాశీల ప్రభుత్వమునకు వందల కోట్ల

పెద్ద ప్రకాశ్ రాయమానాది సకల స్వతీనిల యాభ్యర్థిను

ము (డా) డు ర శా లాం రు :

పక్రమనంవత్సరే

ప్రథమవారముద్రాపీఠఃప్రకటిత్యోవిజయశేతరా.

౧౮౮౦|| సంవత్సరము

॥२॥

M a d r a s.

అక్షరశాస్త్రమునకు వివరములు.

అక్షరము సంఖ్య.	పుటసంఖ్య.	వివరములు.	అక్షరము సంఖ్య.
౧	౧	పంచాక్షరీమహిమా- ...	౭౨
౨	౧	శివరాత్రిమహిమా- ...	౧౪౩
౩	౧౩	శివరాత్రి పూజావిధి మహిమా- ...	౧౬౪
౪	౨౩	శివరాత్రి వ్రతము మహిమా- ...	౧౭౫
౫	౨౬	శివరాత్రి పూజావిధి మహిమా- ...	౧౮౬
౬	౩౧	ప్రదోష పూజావిధి మహిమా- ...	౧౯౭
౭	౩౬	ప్రదోష పూజావిధి మహిమా- ...	౨౦౮
౮	౪౧	సోమవార ప్రత్యక్ష మహిమా- ...	౨౧౯
౯	౪౬	సోమవార కైకృత్త మహిమా- ...	౨౨౦
౧౦	౫౩	శివభక్తి పూజావిధి మహిమా- ...	౨౩౧
౧౧	౫౮	భద్రాచల సోమవార మహిమా- ...	౨౪౨
౧౨	౬౩	శివకవచము మహిమా- ...	౨౫౩
౧౩	౬౮	శివకవచము మహిమా- ...	౨౬౪
౧౪	౭౩	భద్రాచల శివప్రత్యక్ష కథా- ...	౨౭౫
౧౫	౭౮	భద్రాచల భక్తి పూజావిధి మహిమా- ...	౨౮౬
౧౬	౮౩	భక్తి పూజావిధి మహిమా- ...	౨౯౭
౧౭	౮౮	శివభక్తి మహిమా- ...	౩౦౮
౧౮	౯౩	ఉమామహేశ్వర ప్రత్యక్ష కథా- ...	౩౧౯
౧౯	౯౮	ఉమామహేశ్వర ప్రత్యక్ష మహిమా- ...	౩౨౦
౨౦	౧౦౩	రుద్రాక్ష మహిమా- ...	౩౩౧
౨౧	౧౦౮	రుద్రాక్ష మహిమా- ...	౩౪౨
౨౨	౧౧౩	శివరాత్రి పూజావిధి మహిమా- ...	౩౫౩

ప్రహేళికా త్రయం శుద్ధపత్రికా.

అధ్యాయ సంఖ్య.	శ్లోక సంఖ్య.	అశుద్ధం.	శుద్ధం.
౧	౩	సమ్యక్తిం-	సమ్యక్తమ్
	౨౦	కల్పితో-	కల్పితే
	౩౬	సంగమం-	సంగమః
		ప్రియో-	ప్రియో
	౬౨	మాధిక్యతః-	మాధిక్యతః
	౧౦	ఉపాంత-	ఉపాంత
		పత్రార్పణం	పత్రార్పణం
	౩౨	భవేష్యతి-	భవేష్యసి
	౩౩	శక్త్యేవం-	శక్త్యేవం
	౪౩	నఖాద-	నఖాదో
		శస్త్రానాం-	శస్త్రానాం
	౫౩	విభ్య-	విభ్యతీ
౩	౫	నాసీమ్-	నాసామ్
	౩౨	సంపూర్ణ-	సంపూర్ణ
	౫౬	కమణౌ-	కర్మణౌ
		పదం-	పరం
	౧౨౬	విస్తీర్ణ-	విస్తీర్ణ
౪	౧౩	శుచిరం	సుచిరం
	౨౨	వ్యూకయన్	వ్యూకయమ్
	౩౫	పత్ని	పత్ని
౫	౪	రోచితాన్	చోదితాన్
	౭	ప్రణలెశివే	ప్రణమేచ్ఛికం
	౧౪	హషప్రదో	పారిషదా
	౧౭	తామ్ర	తామ్రం
౬	౧౩	స్త్రుతః	స్త్రుత
	౧౪౫	మాతాత్మవ	మాతాతవ

అధ్యాయ సంఖ్య.	శ్లోక సంఖ్య.	అనుగం.	శుద్ధం.
౬	౧౪	దాద్య	దారి
	౧౬	తస్మాత్	తస్మాత్
౭	౩౪	ధర్మ	ధర్మం
	౪౭	రితకప్రభృతి	తదాప్రభృతి
	౧౨౨	సింహృత్కం	తీంహృత్కం
	౧౨౫	త్యక్త	త్యక్త
	౧౫౪	తసయా	తసయః
౮	౧౨	కలిధాం	కథాం
	౧౩	స్వప	స్వపః
	౨౫	ప్రాధిహ	ప్రాధిహ
	౩౧	యతరా	యతపా
	౩౭	ప్రపన్న	ప్రపన్న
	౪౧	శ్వశులా	శ్వశురా
	౧౧౦	తస్వీస్త	తస్వీస్త
	౧౧౦	కృంగులం	కృశాంగీం
	౧౩-	పుత్రస్స	పుత్రంసా
	౧౫౪	పుత్రమామాయా	పుత్రమాయాం
౯	౧౧	ద్యాహూ	ద్యాహూ
	౧౭	కంచ	కంచ
౧౦	౧	మహత్త్వం	మాహత్త్వం
	౧౫	త్యాంశ్య	త్యాంశ్య
	౪౦	విషక్ష్	భిషక్ష్
౧౧	౧౭	ప్రాణతః	ప్రాణదః
	౧౩	భవాహని	భవాహని
౧౨	౧౬	హం భిస్య	హం భిస్య
౧౩	౪౪	హం	హం
	౭౧	భిలి	భిలి
	౭౧	హం	హం

అధ్యాయస్థానం సంఖ్య. ఖ్యా.		అశుద్ధం.	శుద్ధం
౧౪	౮౫	భ్రుణమేణ	భ్రుమేణ
	౪౨	హస్తర	హస్తర
౧౫	౨౩	అతంగ్రహే	తంగ్రహే
	౬౫	శతకేభ	శతకేభవే
	౬౬	సంసంస్కృతే	సంసంస్కృతే
	౬౩	జ్యోతిష	జ్యోతిష
౧౬	౧౨	ద్రాఘ	ద్వాప్ర
	౩౮	సదాదిభి	సద్యాదిభి
౧౭	౫౯	నాత్మనామనె	నాత్మకంఠనె
	౮౩	మయాసమస్తమేవ	మయాతవకృతేవసమస్తమేవ
		తదుత్తమంతవకృతేవ	తదుత్తమం
	౯౯	ఖ్యాతం	ఖ్యాతం
౧౮	౨౭	వత్స	వత్సా
	౫౪	తాపవేగో	తాపరేగో
౧౯	౫౬	తిత్రివారం	తిత్రివారం
	౭౩	మాత్రతః	మాత్రతః
౨౦	౧౧	మలావయా	మలాశయా
	౧౫	మగామ్	మగా
౨౧	౧౭	యాత్రతః	యాత్రితః
	౫౩	నిర్దయః	నిర్దయాః
	౬౧	శశను	శశనుః
	౮౧	భృమత్సర్గిః	భృమత్సర్గిః
౨౨	౯౫	నవ్రముభి	నవ్రముభి
	౧౮	సద్గుణం	సద్గుణః
	౪౩	ప్రకౌష్ఠో	ప్రకౌష్ఠే
		మహాత్మ	మహారత్మ
	౪౭	అస్తిరత్న	అస్తిరత్న
	౬౦	అగ్నికణా	అగ్నికణా
	౮౪	కాకయే	కాకయే

అధ్యాయము, శ్లోకము.	అనుధం,	శుద్ధం,
౧౦	మానసా	మానసా
౧౧	హృత్	హృత్
౧౨	ప్రవృత్త్యర్థం	ప్రవృత్త్యర్థం
౧౩	గతః	గతః
౧౪	పరః	పరః
౧౫	సర్వదా	సర్వదా నెఱు
౧౬	ప్రసంగస్య	పురస్కారస్య
౧౭	తాంబూలాద్యై	తాంబూలాద్యై
౧౮	కౌట్యబ్దా	కౌట్యబ్దా
౧౯	విదీనా	విదీనా
౨౦	కౌవామం	కౌవామాం
౨౧	ఇతితాం	ఇతితాం
౨౨	ద్యౌత	ద్యౌత

ఇతి శ్లో, వెంకటేశ్వర శాస్త్రి విరచితా

పరిపాటి

సంపూర్ణం.

అనుభవము? 11

శ్రీ 6-08 మహాపురాణం బ్రహ్మోత్తరం భంజ

ప్రతిమ-ద్రావ్య పారింభి.

Tel. 1569

శుభాంబరం రంగం (శివరాత్రి సందర్భంగా)

ప్రసన్నపదసరిధ్యైవైర్మ్యవః-పిక్షేన్నపిరి ॥

అట్లనొనారూ పా న్యాయ-దేవీసహృదయం

తయోస్సంస్కరణోష్పంశాంసవః లోకేనావంలభిం

వ్యాసంవిసిస్సవ్వా కరకేపాత్రమశ్శురమ్ |

వరాచిరార్థ్యజంపందే శురీ తాశంబేస్సభిషే।

ಪ್ರಾಣಿ ಸಂವತ್ಸರ ಪಾಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಸಂಪಾದಕರು |

సమోన్యైశ్చ ధ్యాయే వాస్యాయ సమోనవః ॥

ముపయోగము || ఆస్థానంభవతామ్రతక్షిణ్యైశ్చాశ్చముఖ్యమ్ |

సవాఁ ఘాఘహారంప్రయ్యం సమా సేఁ సులంప ॥౧॥ ఇదాఁం నోఁ గుమి

చౌర్యామాహాశ్వా, ప్రాపుర్యశ్వా । శ్వేతానాం దమాశ్వాశ్చ శ్వేతా

షామహరంక గన్ || ౨ || శ్చంద్రతాపాంతర్వర్తనాదేత్యాదయః

శ్రీమదాంబాదేవియ్యమ్ | శ్రీకృష్ణాయనమః | శ్రీకృష్ణాయనమః || 3 ||

అంతఃకర్మములు || వానిని చూచి, నామమంత్రము ను న్యాయముగా

యశస్వి ధాన్యం జాతాభిక్తి నమోః || ౪ || అనంతం సర్వం

మాహాశక్తియవ్యక్తతెలుగు-నాల్గవ పాఠము పాఠశాలకు వీరిన

రతస్సస్యై || ౫ || సవే-షాన ప స, డ్యో శాం సవే-షాం (గౌరీ పాద, 1)

సవేషామపియన్తాంజనంబుపల్లవ || ౬ || ప్రజాపదము

మూలం స్వస్థమనంప హాత్ | శైవంషుషుగర్వంమంప్రమాహు

మహాక్షయః॥ ౭॥ దేవనాం పరమో దేవో యథాశంఖ స్సనాతనః॥

మధ్యమార్గము మోగింపున ప్రజలను సేవించుచున్నాము. (19) ఏమియును లేదు.

9

శ్రీస్కాంద మహాపురాణే -

మంత్రం కేవలము హిందూయకం । సంసేవ్యతేముని శ్రేష్ఠేరశేషైస్సిద్ధి
 కాంక్షిభిః॥౯॥ అశ్వేకాక్షరమాహుశ్చ్యం నాలం వక్తుంచతుముఖం । శ్రు
 తయాయత్రః । ధాంతంగతాః పరమస్య తాః॥౧౦॥ సవజ్ఞః పరిపూర్ణ
 శ్చ సచ్చిదానందలక్షణః । సోమోయత్ర మతేషాం త్రేపంచాక్షరేశుభే ॥
 ౧౧॥ ఏకేనమంత్రరాశేనసహాజనిషదాత్మనా । లభిరేమునయః పూర్వై
 వరంబ్రహ్మసిరావయం॥ ౧౨॥ సమస్తా రేణదేవత్వం శివేతి పరమాత్మసి ।
 ఆమైత్యైస్యంగతామంత్రస్తస్తాద్భిష్టా మయోహ్యసా॥౧౩॥ భవపాశ
 ర్ధానాం దేహీనాం హింసాకామ్యుషా । ప్రోహీన్నన్నస్థివాయేతిమం
 త్రామాయోహురస్యయం॥౧౪॥ కంతస్య హుభిమక్తాః । కింఠిర్దైనిత
 ర్దన్వై । మస్యైస్థివాయేతిమంత్రోహ్యయగ చరః॥౧౫॥ తా
 ద్భ్యుమంసిసంసారదారుణేమఖిసంకుటయావనోచ్ఛారియంతీమం
 త్రాః । కంఠాధిరాజరాజోయంసవజ్ఞేదాం
 తశ్చైవ । సవజ్ఞస్యేహానంచసోయం శైవషడపిః॥౧౬॥ కైవల్యయా
 గ్గీషోయమవిద్యావిధివాచిభిః । మసోపాతకదావాప్తిసోస్థయంమం
 త్రపటం॥౧౭॥ ప్రాపేవిరవలైస్సోస్థయంపంచాక్షరస్తృతం । స్త్రీ
 భిష్టైస్త్రిభిరవైరధాన్యైశ్చైవైకాంక్షిభిః॥౧౮॥ నాశ్యక్రియాస
 హామశ్చ సన్యాసోపేషా । ఏకాలానాపీదేశస్వరదాకుచియం
 వసు॥౧౯॥ ఏహేపాతకవిచ్ఛేదకైర్భక్తైరద్యయ । అలంకమగ్ని
 చూరుస్తమస్తయేషివసుః॥౨౦॥ ఉపవిష్టస్సర్గుశాబ్దః । తత్రై
 చానంత్రైః । సన్యాసోపేషానాంధేందవోమనస్థితే॥౨౧॥ అతస్సర్గు
 రుచాస్త్రైస్సన్యాసయంమంత్రాదయః । ఘోరైరైషుజక్ష్యంత
 స్సన్సిన్హిస్తమిచ్ఛం॥౨౨॥ గురవోమేకాశ్శాశాస్తాస్సోమమితభా
 మి । కామప్రార్థనైర్ముక్తాస్సదాచారాబితంబ్రియాః॥౨౩॥ ఎఫిః కారు
 యోగోద్భవమంత్రఃక్షేప్రపంహనిశ్య । దేవతాణిషయోగ్యాసమాసా
 చ్చైవయామ్యహం॥౨౪॥ ప్రయాగంపుష్కరిరవన్యాకేదాంసేతుబంధనం
 నాన్యైర్దైమిశారణ్యంసన్యాసిధిరరంభితం॥౨౫॥ అత్రనువజ్యతే
 సన్సిన్హి తానోపురాతనః । అన్యద్వాసన్యద్వాపిన్యద్వాతాంవగళయ

సః॥౨౬॥మధురాయాయదు శ్రేస్తో గాశాహాభివిశ్రుతః॥బభూష
రాజాసక్తి-మహామహామహాబలః॥౨౭॥ శాస్త్రజ్ఞోనయ
వాంచూర్ధ్వైధ్యవాసవితద్యతి॥అప్రధ్యవ్యస్సుగంభీరస్సంగ్రహేష్వ
నివర్తకః॥౨౮॥మహారథోమహేష్వాసోనానాశాస్త్రాగ్రకొవిదః॥బ్రహ్మ
ణ్యోరూపసంపన్నాయవాలక్షణసంయుతః॥౨౯॥సకాశీరాజతనయా
ముపయమేపరాసనాం॥కాంతాంకలావతీన్నాచర్యూపలగుణాన్వితాం॥
౩౦॥కృతోద్వాహస్సరాజేంద్రస్సంప్రాప్యసిజమందిరం॥రాత్రౌతాంశ
యనా రూఢస్సంగమాయసమాహ్వయత్॥౩౧॥సాస్వభక్తా స మా
హూతాబహుశః ప్రాథితాసతీ । సబబంధమనస్తస్మిన్నచాగ
చ్ఛత్తదంతిక॥౩౨॥సంగమాయయదాహూతానాం లాజవల్లభా ।
బలాదామార్తకామస్తాముదతిష్ఠన్ గ్రీపతిః॥౩౩॥తాంబలా ద్ద్రుహణౌ
ద్యుక్తమువాచపతిమంగనా । మామాస్పృశమహాభాగకారణార్థం॥ప్ర
తేస్థితాం॥౩౪॥ధర్మాధర్మావిజానాసిమాకృధాస్సాహసంమయి ।
ప్రియోగదత్తంభుక్తంచరోచతేన్నంవసీషితా ॥౩౫॥దంపత్యోప్రీతి
యోగేనస్సంగమస్సఖివర్ధకః॥ప్రియాయదామేజాయేశతదాసంగౌ
స్తుతేమయి॥౩౬॥కాప్రీతికంసుఖంభుంసాంబలాద్భృగేనయోషితాం ।
అప్రీరాంరోగిణీంనారీమంతవత్సీంద్రజన్యలాం । ప్రళకశ్రీమకా
మాంకఃకామయతబలాత్పుమాం॥౩౭॥ప్రీణనంలాలసంపోషంజ్ఞసం
మాదవందయ॥యుసతౌగుసుమేచైవసిద్ధేయంసుఖమిచ్ఛతాం॥౩౮॥
ఇత్యుక్తోపతయాసాధ్వ్యసరాజాష్టవిహ్వలః॥బలాదాకృత్యతాంహ
మైవరోధేనిరసయా॥౩౯॥సాంస్పృష్టమాప్రాంసహసా తప్తాయః
పిండసన్నిభాం॥నిద్రాహంత్రీమివాత్మ్య సంతత్యాజభయవిహ్వలః॥౪౦॥
అశ్రోతాచతాంరాజానిష్ఠిణోభయకంపితః॥అహూసుమహదాశ్చ
ర్యంమయాగృప్తంతప్రప్రయ॥౪౧॥కథమగ్నిసమంజాతం వపుః పల్లవ
కొమలం । ఇహ్మసు విస్మితం భీతం గాజాసం రాజవల్లభా॥౪౨॥
।పత్యవాచప్రహైగ్మంవిసయేననువిస్మితా । రాజకమమపురాబా
ల్య గ.వా.నా.మ.ప్ర.గ.న. । వైశింపయోమహావిద్యాంకారుణ్య

నోపదిష్టవాః॥౪౩౪॥ తేనమంత్ర ప్రభావేన మమాంగంకలుషాత్థితం
 స్పృష్టంనశక్యతేపుంభిస్సపాపైమంత్రవజ్జితైః॥౪౩౪॥ త్వయా
 రజఃప్రకృతినాకలటాగణకాయః । మదిరాస్వాదవీరతానిషేవ్యంతే
 స్త్రియస్సదా॥౪౩౪॥సర్వానంక్రియతేనిత్యంసమం శ్రౌజప్యతే శుభః ।
 నారాధ్యతేత్వయాశంభుఃకథంమాంస్పృష్టమహాసి॥౪౩౪॥ అతఃపం
 చాక్షరీంద్రే వింభజవిద్యాంగురీముఖాత్ । విధూలాశేష కలయో మ
 యాత్వంసంగమేవ్యసి॥౪౩౪॥ రాజాతామబ్రవీత్తామవశగోమూఢచేత
 నః । తామమాఖ్యాహిసుశ్రోణేవీంపంపాక్షరీంశుభాం॥౪౩౪॥ విద్యావి
 ధ్వస్త పాపోహంస్వయ్యాచ్ఛమిరతింప్రియే । ఇత్యుక్తాతేనపత్యా
 సా ప్రత్యవచ మహీపతిం । నోపదేష్టుం తవా సోమి రాజ
 . స్త్వమగురుభావాః॥ ౪౫॥ఉపనిష్ఠ గురుంరాజః౪౫౯౦మంత్రవిదాంవో
 రుచిభాసంభాషమాణౌతాదంపతీ౪౫౯౧సన్నిధిం । ఎత్యతచ్ఛరణౌమూ
 ధ్నావపందాలే కృతాంజలీ॥౪౬॥ అథరాజాగురుంప్రీతమభిపూజ్య
 పునఃప్రసాదేనమాచర్త్య విసితాంతారహస్యాస్త్రమనోరథం॥౪౬॥రాజా॥
 కృతార్థంమాంతురుగురోసపాపంకరుణానిధే । శ్రైవీం పంచా
 ష్టరీంవిద్యాముపదేష్టుం త్వమహాసి॥౪౭॥ అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం
 యత్యుక్తంరాజకమేతా । తత్ప్రపంచయేనశుద్ధ్యతత్త్వంత్రందేహమ
 గురో॥౪౮॥ఎవమభ్యర్థితో రాజ్ఞాగ్గోబ్రహ్మణపుంగవః । తానినాయ
 మహాపుణ్యంకాశింబ్యాస్తటమత్యమం॥౪౯॥తత్రపుణ్యభరౌ మూతే
 నిషబ్ధోఽపిమనీస్సగృహే । పుణ్యోథాః పురందాంతంరాజానంసముపా
 షితం॥౫౦॥ ప్రాచ్యఖింహాపవేశ్యాగ్రేనత్వాశివపదాంబుజం । తస్త్వస్త
 కకరంస్వస్యదదౌమంత్రంఽవివాద్యం॥౫౧॥తస్మింత్రధారణా దేవస
 ద్గురౌర్హస్తసంగమాతీ । రక్తయస్తస్యవపుషోహియసాశ్శశకోటయః॥
 ౫౨॥తైర్గజపదాశ్రయేనైవసతేనైవహీతైః । భస్మీభవంతస్సహసాద్య
 శ్వం తేభిసహస్రైః॥ ౫౩॥వృష్ట్యాహేద్యామసకులందహ్యామఃసం సువి
 స్మితా । రాజానరాజనహిషింసంగురుం సర్వవృత్తతాం॥౫౪॥సగవ
 స్త్వదహస్యేనైవజాతీనిచిరం । వాయునామలంకృతశ్చేత

బ్రహ్మోత్తరఖండ - ద్వితీయాధ్యాయః.

త్వాధువణ్యతాం॥౬౦॥౫౫ః ॥రాజభవసహస్రేషు భవతా
ధావతా । సంచితాస్యతిథౌరాణిసంతిపాపాస్యనేకశః॥౬౧॥ తేషుజ
స్త్వసహస్రేషుయానిపుణ్యానిసంతితే । తేషామాధిక్యతః కావ్యపిజాయ
సేసుణ్యయోనిషు॥౬౨॥ తథాపాపీయసీంయోనింకవ్విచత్పాపేన గచ్ఛసి ।
సామ్యంజన్త్యభయోస్సౌమ్యద్వయోముక్తౌనజాయసే॥ ౬౩॥ శైవీన
భౌచ్చక్షువిద్యాయదాతేహృదయంగతా । అఘానాంకొటయస్త్యత్తః
కాకరూపేణనిగతాః॥౬౪॥ కొటయోబ్రహ్మహత్మ్యానామగమ్యామ
కొటయః । స్వణాన్దైయసురఃపానఘ్రాణహత్యాపికోటయః॥౬౫॥
భవకొటిసహస్రేషుయేనేపాతకరాశయః । తుణాభ్యస్త్యభవంత్యేవ
మంప్రేవంచాక్షరేధ్యతే॥౬౬॥ అతస్తవాద్యరాజేంద్రదిగ్ధాః పాతకకో
టయః । అనయాసహపూతాంగ్యావిహరస్వయథాసుఖం॥ ౬౭॥ సూతః॥
ఇత్యాశాప్యమునిశ్రేష్ఠస్తమంత్రముపదిశ్యచ । తాభ్యాంపిస్త్యితచి
త్రాభ్యాంసహితస్వగృహం యయా॥౬౮॥ మునివర్యదనుజ్ఞాతేమది
తేరాజదంవతీ । తతస్స్వభవనంప్రాప్యవిజహ్రతు రి నాగసౌ॥౬౯॥
రాజాద్యధంసమాలింగ్యపత్నీంచందనశీతశాం । సంతోషం పరమంలభే
'సస్వ'ప్రాప్యయథానిధిం॥౭౦॥ శ్రీసూతః॥ అశేషవేదోపనిషత్పరాణ
శాస్త్రావతంసోయమఘావచరీ । పంచాక్షరీహ్యోషహస్త్రభావోమ
యాసమాసాత్కృధితోవ ఇష్టః॥ ౭౧॥ అగస్త్యరామదిధిరాద్యతత్వా
దముష్యమంత్రస్యచవై దికత్వాత్ । పరస్యతత్వస్య చవాచక త్వాన్నను
భివారోఽపిసదాజపధ్యం॥౭౨॥... ..

ఇతి బ్రహ్మోత్తరఖండే బ్రహ్మోత్తరఖండ - సంచాక్షర

సహస్రమానువణాసంనామ ప్రథమాధ్యాయః.

అథద్వితీయాధ్యాయప్రాంభః.

శ్రీసూతః ॥ అథాస్యదపిపిష్యామిమాహాత్మ్యంత్రిపురద్విషః ।
శ్రుతమాత్రేణతేనాశుభిద్యంతేనదాసంశయాః ॥ ౧ ॥ అతఃపరతశు
నాస్తికించిత్ప్రాప్తవనికోఽసమ్ । నవానందకరద్వైశ్వనకకామూఢా

బ్రహ్మోత్తరఖండే - ద్వితీయోధ్యాయః.

౨౦ || ఎకదామృగయాకేళీలోలుఁగన్సవహీవతిః | వివేకగహనంఘ్ర
 రంబలెనమహతావృతః || ౨౧ || తత్రవీవ్యాధవిశితై శ్శార్దూలాణాం
 వయామృగాం | రురూన్యరాహస్తిహిషాం మృగేంద్రానవిఘ్నా
 శః || ౨౨ || సరాజామృగయాసక్తిగహనదంఠశ్చరః | కమపిఙ్గ
 అనాకాంఠిజఘానశాచరం || ౨౩ || తస్యానుజన్యచావిష్టోర్బిష్టా
 దూరేంద్రాహితః | భ్రాతరంనిహతంరాజ్ఞాచిత్రియామానచేనా ||
 ౨౪ || అహూఖల్యేషదుర్ధమోదేవానాంరక్షసిచక్షి | ఛర్మనైః
 వివేతవ్యోమశత్రుసంఘాన్యథా || ౨౫ || ఇతివ్యవసతిఃపాపారాక్ష
 సోమానుమాన్యతి | అససాన్యసశ్రేష్ఠముల్పతఇవమూర్తిమాం ||
 ౨౬ || తంసిన్తాన్యతీనుష్ఠంభ్యశ్శాంతతామాగతం | చక్రేమహా
 సతాన్యతీమజాన్యనుహీవతి || ౨౭ || అశస్త్యన్యనైరాజాకంచిత్రా
 లంవిహ్వీసః | నివృత్తమృగయాంహిత్యాన్వపురంపుసరాయయా ||
 ౨౮ || సస్యరాజేంద్రముఖ్యస్యమదియంతేనావతః | దమయంతీనశ
 శ్యేవసిన్తావల్లభాసరీ || ౨౯ || ఎకస్త్రికసమయేరాజానిమన్య్రము
 నిపుంగవం | పసిష్ఠంగృహమానిన్యసంప్రాప్తే పితృవాసరే || ౩౦ ||
 రిషసాసురయావేనస్త్రికగృహమం | హిగామిషంపురఃపూర్వం
 స్త్వేగృహభాబ్రవీత్ || ౩౧ || ధృతిశీలరామిపంరాజః శ్వయేదంఛర్మ
 కాంతాన్తానాపాదంబహుసతి రిక్షాధివిప్య || ౩౨ || క్షుఃకృశమ
 విజ్ఞాయశ్చైవ్యంసగురుస్తః | శ్రువివృత్తిరంశాంబకారిద్యా
 దశాం || ౩౩ || రాజాక్షుఃప్రహయదిదంమేవిశిష్టతం |
 అష్టర్వాచమృషాశస్త్రేగరుంప్రతిశిషావ్యహం || ౩౪ || ఇత్యేపాం
 జనానామగురుంశస్త్రుసమున్యసం | వతిత్యాపాదయోస్తస్యమద
 యంన్యహంబయత్ || ౩౫ || తతఃశివవృత్తాపాస్తస్యాచనగౌర
 వాత్ | తస్యాపాదయోరంశాంపాదాన్తామతం || ౩౬ ||
 కల్తాహంప్రసంఖ్యాతిరంశాన్విద్యుతిపాదంబం | బహుఃగరుశా
 దేసరాక్షసోవనగోచరః || ౩౭ || సదిభద్రద్రావిసంయాపంకాలాంత
 కకతోవమం | జఘానసివిధాన్జితాన్తాన్ మోహిన్యేదం || ౩౮ || స

శ్రీస్కాంద మహాపురాణే-

కదాచిద్వనేకాచీద్రమమాణ్డాకికోరకౌ | అపశ్యదంతకాకారౌ నవో
 డౌమునిదంపతీ || ౩౯ || సఖూరోమానుషాహరఃకిశోరంమునిసందసం |
 జగ్ధంజగ్రాహశాపాతోవృకోమృగశిశుంయథా || ౪౦ || రక్ష్యం
 సీతంభతారందృష్ట్వాభీతాథత్ప్రియా | ఉవాచకృపణం బాలా
 రుదంతీభృశపేషితా || ౪౧ || భోభోమామాకృధాఃపాపంసూర్యవం
 శయశఃధన | మదయంతీపతి స్త్వంహిరాజేంద్రోసతురాక్షసః || ౪౨ ||
 సఖాద మమ భతారంప్రాణాన్ప్రియతరంప్రభౌ | ఆతానాంశర
 శప్తానాంత్యమేవహి నుతోగతిః || ౪౩ || పాపానామివసంఘాతైః
 కింప బుద్ధై జడాసుభిః | దేహేనవాతిభారేణవినాభతారమాత్మ
 నా || ౪౪ || బాలాయంవేదవిద్వాంతఃతప్స్వీబహుశాస్త్రనిల్ | అతో
 న్యప్రాణదాననజగద్రత్యాత్వయాకృతా || ౪౫ || కృపాంకురు మహా
 భా | బాలాయాంబ్రాహ్మణస్త్రియాం | అనాధకృపణా తేషుసప్త
 ణాఃకానిపాపవః || ౪౬ || ఇత్థమభ్యర్థ్యమానోపి పురుషాదస్సశ్శృణో
 తి | ఉభాదశిరఉశ్శృణ్వ్యప్రసూనుందురాశయః || ౪౭ || అథసా
 బహుధాదీనావిలప్యభృశదుఃఖితా | ఆహ్వాన్యభతురస్థిచితాంచ
 ద్రక్ష్యంత్యజ్వలాం || ౪౮ || భతారమనుగచ్ఛంతసావివేకహురాశనం
 గుజానంరాక్షసాకారింశాపాస్తేగిజఘాతతం || ౪౯ || రేరేపాన్
 పపాపాన్కృత్వయామేభక్షితంపతిః | అతఃపతివ్రతాయాస్తస్వంశా
 పం భుజ్యవిసౌర్భణం || ౫౦ || అద్యవ్రభృశినారీషుయదాత్వమసిసం
 గతః | తదాప్యశిస్తవేత్యక్త్వావివేకజ్వలనం || ౫౧ || సోపిరాజా
 గురౌశ్యాపమనుఘాయకృతావధిం | పునస్స్వయాపమాస్థాయస్వగృ
 హంసుదితోయయా || ౫౨ || జ్ఞాత్వావివ్రసతీశాపంతత్పక్షీరక్షలాలసం |
 పక్షినిరాయమాస్తవైధవ్యాదతిభిభృతి || ౫౩ || అనవత్యస్సనివి
 ణోర్నరాజభాగేషుపాథివః | విస్మజ్యసకలాంలక్ష్మీం యయాభూయో
 పికాసం || ౫౪ || సూర్యావ్యయప్రతిష్ఠైస్త్వంసన్ధోమునిపుజన్ః | తస్యా
 ముత్పాదగూమానమదయంత్యాంసుతోత్తమం || ౫౫ || విస్మజ్యరాజ్యం
 రాజాపిచరణే సర్వంషహీం | ఆయాంత్రిష్యత్తోపశ్యత్షిశాచీం

బ్రహ్మోత్తరఖండ - ద్వితీయాధ్యాయః.

ఘోరదశశామ్ ॥ ౫౬ ॥ సాహిమూర్తిమతీఘోరా బ్రహ్మహత్యా
 దురత్యయా! యదసాశాపవివశోమునిభుత్రమభక్షయత్ ॥ ౫౭ ॥ తేనాత్మ
 కమణాయాతాంబ్రహ్మహత్యాంసప్యవృతః! బుభోధమునివర్యాణా
 ముపదేశేనమాపతిః ॥ ౫౮ ॥ తస్యానివేదమన్విచ్ఛక్తరాజాన్విజ్ఞమాన
 సః! నానాక్షేత్రాణితీర్థాని చచారబహువత్సరా ॥ ౫౯ ॥ యదాస
 వేషుతీర్థేషుస్నాత్వాపిచముహుర్ముహుః! సనివృత్తా బ్రహ్మహ
 త్యామిథిలామాయయాతదా ॥ ౬౦ ॥ బాహ్యాద్యానగతస్తస్యాశ్చీత
 యాపరయాదితః! దదశేమీనిమాయాంతం గౌతమంవిమలాశయం ॥
 ౬౧ ॥ తంహుతాశమివాశేషతపస్విజనసేనితమ! వివస్వంతమివాత్యం
 తంఘసదోషతమోనుదమ్ ॥ ౬౨ ॥ శశాంకమివనిశ్చంక మవదాతగుణా
 స్వీతం! మహేశ్వరమివశ్రీమద్ద్విజరాజకళాధరం ॥ ౬౩ ॥ శాంతశిష్య
 శతోపతంతపసామేకభాజనం! ఉపసృత్యసరాజేంద్రః ప్రణామము
 హుర్ముహుః ॥ ౬౪ ॥ గౌతమోపిమునిశ్చిష్టోరాజానంరవీవంశజం! అ
 భినంద్యమునిఃప్రీత్యాసస్త్రితంసమభాషత ॥ ౬౫ ॥ కచ్చిత్తేకుశలంరా
 జకచ్చిదవ్యాహతంపదం! కుశలిన్యఃప్రజాఃకచ్చిదవరోధజనస్తథా ॥
 ౬౬ ॥ కిమర్థమిహసంప్రాప్తోవిస్మయస్సకలాంగ్రియం! కిమవధ్యాయసి
 శ్రాంతోదీక్షుర్ముష్ణంచనిశ్చ్యుత ॥ ౬౭ ॥ రాజా! సవే కుశలినోబ్రహ్మ
 స్వయంతవ్దనుకంపయా! రాజ్ఞాముత్తమవంశ్యానాంబ్రహ్మయత్రాహి
 సంపదః ॥ ౬౮ ॥ క్రితుమాంబాధతేహ్యేసాపిశాచిఘోరదశశాన్! అలక్షీ
 తామదపలైర్భర్త్యయంతీపదేపదే ॥ ౬౯ ॥ యస్త్వయా శాపదగ్ధేనకృతమం
 హూదురశ్యయం! నశాంతిజాయతేతస్యప్రాయశ్చిత్తసహస్రకైః ॥
 ౭౦ ॥ యష్టాశ్చవివిధాయజ్ఞానోశసర్వస్వదక్షిణాః! సరిత్యరాంసీస్మా
 తానియానిభుక్వానిఘాతతే ॥ ౭౧ ॥ సుషేవితానసర్వాణితీర్థానిభి
 మతామయా! జప్తాన్యభిలమంత్రాణిధ్యాతాస్సకలదేవతాః ॥ ౭౨ ॥ మ
 హాప్రతానిచితానిపణణమూలఫలాశినా! తానసర్వాణికుర్వంతినస్త్వ
 స్థంమాంకదాచస ॥ ౭౩ ॥ అద్యమేజస్త్వసాఫల్యంసంప్రాప్తమివలక్ష్యతే
 యతస్తద్దశశాపదవమూర్త్యానంధభాగభూత్ ॥ ౭౪ ॥ అన్విచ్ఛక్తలభ

తేక్వాపివషాపూగై మునోరథం । ఇత్యయంజగవాదోపీ సంప్రాప్తో
మయిసాం ప్రతం॥ ౭౫ ॥ ప్రాగ్జన్మ సంచితా నాఁతుపుణ్యానాముద
యోద్యమే । యద్భవాభవభీతానాంత్రాతానయనగోచరః॥ ౭౬ ॥ క
స్తాశ్చేదాదిహయాతోభవాభవభయాపహః । దూరభ్రమణవిశ్రాం
తంశంకేత్వామహసంగతం॥ ౭౭ ॥ ధృష్ట్యాశ్చర్యమవాశ్చ్యథాంఘుదితో
స్త్రిముఖిన్రియా । ఆనందయసిమేచెతఃప్రేక్షాసంభాషణాదినా॥ ౭౮ ॥ అ
భమేతవపాదాబ్జశరణ్యస్యతైనసః । శాంతింకురుమహాభాగయేనాహం
సుఖమాప్నుయాం॥ ౭౯ ॥ ఇతి తేనగుమాప్యప్యోగౌతమఃకరుణాదధిః । స
మూదిదేశఘోరాణామఘానాఁసాధునిష్క్రమిం॥ ౮౦ ॥ గౌతమః । సాధు
రాజేంద్రధన్వోసిమహాఘోభోభయంత్యజ । శివేత్రాతరిభక్తానామభ
యంతరజైషిణాం॥ ౮౧ ॥ శృణురాజన్మ హాభాగక్షేత్ర మన్యత్ప్రతిష్ఠ
తం । మహాపాతక సంహారిగోకణాక్ష్యం మనోరమం॥ ౮౨ ॥ తత్రస్థితి
నాపాపానామల్పానామహతామపి । స్మృత్యైవాశేషపాపఘ్నా
యత్ర సన్నిహితస్థివః॥ ౮౩ ॥ యథాకైలాసశిఖరేయథామందరమూ
ర్ధవాని । నివాసోనిశ్చితశ్శృంభాస్తథాగోకణమండలే॥ ౮౪ ॥ నాగ్నినా
నశశాంకేసనతారాగ్రహనాయకైః । తమోవిగ్యతేనవ్యగ్యథాసవి
శ్యగళనాత్ ॥ ౮౫ ॥ తద్దైవనతరైస్తీథైకణచతుస్త్రిమనోహ
రైః । సర్వఃపాపవినుద్ధస్సాగ్నిదీపాగోకణదశనాత్॥ ౮౬ ॥ అపిపాప
శతంగత్వాబ్రహ్మహత్యాదిమానవః । సకృత్ప్రవిశ్యగోకణంనవిభే
తియమాత్క్రవీత్॥ ౮౭ ॥ తత్రాఘావేమహత్యానస్తపసాసిద్ధిమాగ
తాః । ఇంద్రోషేంద్రవింఞ్చావ్యైస్సేవ్యతేసిద్ధికాంతీభిః॥ ౮౮ ॥ అ
గ్రైకేసదీనాపియత్యంతవ్రతముత్తమంతదన్యత్రాబ్జలక్షణ తపో
భవతినంభృతం॥ ౮౯ ॥ యత్రేంద్రబ్రహ్మవిష్ణాదిదేవానాంహితకా
మ్యయా । మహాబలాభిధానేనదేవస్సన్నిహితస్సన్వయం॥ ౯౦ ॥ ఘోరే
ణతపసాలబ్ధంరావణాశ్చ్యేసరక్షసాః । తల్లింగంస్థాపయామాసగోకణే
గణనాయకః॥ ౯౧ ॥ ఇంద్రోబ్రహ్మముకుందశ్చ విశ్వేదేవా మరుద్గ

శాః|ఆదిత్యావసవోరుద్రాఃశశాంకశ్చసతారకః॥ ౯౨ ॥ ఎతేవిమాన
గతయస్సహపారిషదై స్స్వకైః|పూర్వాద్వారి నిషేవంతే దేవదేవం
మహాబలం॥ ౯౩ ॥ కాలోమృత్యుర్యమస్మాత్పాచ్ఛిత్రగు ప్రశ్నపావకః|
పితృభిస్సహరుద్రైశ్చదక్షిణద్వారమాశ్రితాః॥ ౯౪ ॥ వరుణస్సరితాం
నాథోగంగాదిసరితాంగణైః | ఆసేవంతేమహాదేవంవశ్యమద్వారినిత్య
శః॥ ౯౫ ॥ తథావాయుఃకుబేరశ్చ దేవేశీభద్రకణిక్ఠా | మాతృభిశ్చండి
కాద్యాభిరుత్తరద్వారమాశ్రితాః ॥ ౯౬ ॥ విశ్వావసుశ్చిత్రరథశ్చస్త్ర
సేనోమహాబలః|సహగంధర్వవేగేణగాయంతఃపరమేశ్వరం॥ ౯౭ ॥
రంభాకృతస్థలామేనాపూర్వచిత్తిస్తీలోత్తమా| సృత్యంతిపురతశ్శంభౌ
రూర్వాశ్వాద్యాస్సురస్త్రీయః॥ ౯౮ ॥ వసిష్ఠఃకాశ్యపఃకణ్వోవిశ్వామి
త్రోమహతపాః|శైమిశ్చభరద్వాజోజాబాలిఃక్రతురంగిరాః॥ ౯౯ ॥
ఎతేవయంచరాజేంద్రసర్వేబ్రహ్మయోమలాః|దేవంమహాబలంభద్రా
సమంతాత్సముపాసతే॥ ౧౦౦ ॥ మరీచినాఃరదోత్రిశ్చదక్షాద్యాశ్చప్ర
జేశ్వరాః|సనకావ్యామహత్తానడపరిష్టాదుపాసతే॥ ౧౦౧ ॥ తథాన్యే
మునయోసంఖ్యా జటిలావల్కులాంబరాః | దండినోవ్రతినోముండాః
స్నాతకాబ్రహ్మచారిణః॥ ౧౦౨ ॥ త్వగస్థిమాత్రావయవాస్తపసాద
గ్ధకిన్బిషాః|సేవంతేవరయాభక్త్యాదేవదేవంపినాకినం॥ ౧౦౩ ॥ తథాదే
వాస్సగంధర్వాఃపితరస్సిద్ధచారణాః| విద్యాధరాఃకింపురుషాఃకిన్నరా
గుహ్యాకాఃఖగాః॥ ౧౦౪ ॥ నాగాఃపిశాచాభేతాశాదై తేయాశ్చమహా
బలాః|నానావిధవసంపన్నానానాభరణధూషితాః॥ ౧౦౫ ॥ విమానై
స్సృణ్వంసంకాశైరగ్నివజ్రైశ్చశివ్రభైః|విద్యుత్పంజసభై రన్యైస్సమం
తాత్పరిహర్యతం॥ ౧౦౬ ॥ ప్రస్తువంతిచగాయంతిపతంతిప్రణమంతిచః
సృత్యంతిచప్రహృష్యంతిగోకణైశ్చపృథివితే॥ ౧౦౭ ॥ లభంతేభీష్మితా
నాగ్మాన్స్తోదంతేచయథాసుఖం|గోకణైశ్చదృశంతేత్రంనాస్తినాస్తీ
జగత్త్రయం॥ ౧౦౮ ॥ అత్రఘోరంతపస్తప్త మగస్త్యైసమహత్తనా॥
౧౦౯ ॥ తథా సనత్కుమారేణప్రియవ్రతసుదైరవి|అగ్నినాదేవ వర్యే
ణ కందపేణచపాశ్శిఖ ॥ ౧౧౦ ॥ తథా శేన్యాభద్రకాశ్యాశింశు

మారణభాస్వతాదుముఖసభణేంద్రేణమణినాగాహ్వయేనచ॥ ౧౧౧
 ఎలాపుత్రాదిభిర్నాగై గౌరవదేనబలీయసా॥ రక్షసారావణేనాపికుంభక
 ణాహ్వయేనచ॥ ౧౧౨॥ విభీషణేనపుణ్యేనతప్తస్తప్తంమహాత్మనా॥ ఏ
 తేచాన్యేచబహవస్సద్ధచారణమానవాః॥ ౧౧౩॥ గోకణేదేవదేవేశం
 శీవ మారాధ్యభక్తతః॥ స్వనామాంకానిలింగానిస్థాపయిత్వా సహస్ర
 శః॥ ౧౧౪॥ లెఖిరపరమాంసిద్ధింతథాతీథాణిచక్రిరే॥ అత్రస్థానానిదే
 వానాంసవేషాంసంతిపాథివ॥ ౧౧౫॥ విష్ణుశ్చదేవదేవస్యబ్రహ్మ
 ణఃపరమేష్ఠినిః॥ కార్తికేయస్యవీరస్యగజవేత్త్రీస్యచానఘ॥ ౧౧౬॥ ధ
 మస్యక్షేత్రపాలస్యదుర్గాయాశ్చమహామతే॥ గోకణేశివలింగానివ
 తంఽకౌటకౌటశః॥ ౧౧౭॥ అనంభ్యేయానితీథానితిష్ఠంతిచవదేవ
 దే॥ బహునాత్రకిముక్తైః గోకణేస్థానిపాథివ॥ ౧౧౮॥ సర్వాశ్చానంత
 లింగ్నానితీథాన్యంభాంసిసవేశః॥ గోకణేశివలింగానాంతీథానా
 మపిసవేశః॥ ౧౧౯॥ వణ్యతేమహిమారాజకపురాణేషువహ్నికా
 భిః॥ గోకణే కోటితీథాంతీథానాంసంఖ్యతాంగళం॥ ౧౨౦॥ స
 వేషాంబిషంగానాంసావణ భౌమోమహాబలః॥ కృతేమహాబలశ్శేష్
 తఃశ్రీతాయామతిలోహితః॥ ౧౨౧॥ ద్వాసరేషీతవణశ్చకలేశ్వా
 మోభిషిష్యతి॥ ౧౨౨॥ ఆక్రాంతస్తపాలాశకుహరోషేమహాబలః॥ పా
 దైరలియుగేఘోరేష్వదుతాముపయాస్యతి॥ ౧౨౩॥ పశ్చిమాంబుధితీర
 థ గోకణేతేనైవైత్రమంబ్రహ్మహత్యాదిపాపానినశ్యంతీతికిమద్భు
 తం॥ ౧౨౪॥ యేమాతృపితృహంతారోయేచభ్రాతృద్రుహశ్శతాః॥
 యేసవణగుహీనాశ్చపంచారితాశ్చయే॥ ౧౨౫॥ యే దుష్కృతాదు
 రాదారాద్య్భూః క్షిప్తాశ్చయే॥ లభ్యాఃకుర్ధాస్తథామూఢాస్తేనా
 శ్చైవౌతాతికామినిః॥ ౧౨౬॥ తేనర్వేప్రపాశ్యగోకణంస్తాత్వాతిథేజ
 శేషుచాదేవంమహాబలం॥ చక్రస్త్వద్రయాతాశ్శాంకనంపదం॥ ౧౨౭॥ త
 త్రపుణ్యాసుతిథిపుపుణ్యైర్దేవైః పూజ్యావాసరే॥ యేచయంతిమహాదేవంతే
 రుద్రాస్సృగ్మణానం॥ ౧౨౮॥ యదాకదాగోకణేంయోవాగో
 వాపిమహావే॥ ప్రసిద్ధాశ్చదేవదీకంసగచ్ఛేత్పతనంపదం॥ ౧౨౯॥

బ్రహ్మోత్తరఖండే - తృతీయాధ్యాయః

రవీందుసౌమ్యవారేషుయదాదశోభవిష్యతి । తదాజలనిధిస్సానందో
 నంచపితృతర్పణం॥ ౧౩౦ ॥ శివపూజాజపోహూమోవ్రతచర్యాద్వి
 జూచనం॥ యత్కించద్వాక్యతంతముతదనంతఫలప్రదం॥ ౧౩౧॥ వ్యతి
 పాతాదియోగేషురవిసంక్రమణేషుచ॥ మహావ్రదోషవేశాసుశివపూజా
 విముక్తిదా॥ ౧౩౨ ॥ అథైకాంతవవత్సృమితిధింపాథివముక్తిదాం
 యస్యాంకిలమహావ్యాధౌలేభేశివపరంపదం॥ ౧౩౩ ॥ మాఘమాసోమ
 హాపుణ్యోయాసాకృష్ణచతుదశీః । శివలింగంబిల్వపత్రేందులభంహిచ
 తుష్టయం॥ ౧౩౪ ॥ అహూబలవతీమాయాయేనశైవిమహాతిథిః॥ నోపా
 న్యలేజనైర్మాతైరతిమూఢైరివశ్రీయా ॥ ౧౩౫ ॥ ఉపవాసోజా
 గరణంసన్నిధిఃపరమేశితుః । గోకణంశివలోకస్యృణాంసోపానపద్ధ
 తిః॥ ౧౩౬ ॥ శృణురాజన్మహమపిగోకణాదధునాగతః । ఉపాస్యే
 మాంశివతిథింవిలోక్యచమహూత్సవం॥ ౧౩౭ ॥ యస్యాంశివతిథౌస
 వేమహూత్సవదిదృశ్యతః । ఆగతాస్సవదేశేభ్యగ్చతుర్వణ్యామ
 హజనాః॥ ౧౩౮ ॥ స్త్రీయోబాలాశ్చవృద్ధాశ్చచతురాశ్రమవాసినః ।
 ఆగత్యదృష్ట్వాదేవేశంలేభిరేకృతకృత్యతాం॥ ౧౩౯॥ తథాహమప్యమీ
 శీష్యాఋషయశ్చతథాపరే । రాజషయశ్చరాశేంద్రసనకాద్యాస్సర
 షయః॥ ౧౪౦ ॥ స్నాత్వాసవేషుతీర్థేషుసముపాస్యమహాబలం ।
 లక్ష్మ్యాచజన్తసాఫల్యంప్రయాతాస్సవతోదితః॥ ౧౪౧॥ అమునాద్యన
 రేంద్రేణజనకేనయ్యయత్సుణానిమంత్రితోహంసంప్రాప్తోగోకణాచ్ఛి
 వమందిరాత్॥ ౧౪౨॥ ప్రత్యాగచ్ఛంకమప్యంగ దృష్ట్వాశ్చర్యమహంప
 థిజ్ఞాతానందెనమనసాకృతాథోన్తిమహామతే॥ ౧౪౩॥ ... ..

ఇతిశ్రీస్కాందేపురాణే బ్రహ్మోత్తరఖండే - శివచతుదశీ

మహిమానుషానామ ద్వితీయాధ్యాయః.

అథతృతీయాధ్యాయ ప్రారంభః.

రాజోవాచ ॥ కిందృష్టంభవతాబ్రహ్మన్నాశ్చర్యంపథికుత్రవాః
 తన్నయాఖ్యాహియేనాహంకృతకృత్యత్వమాప్సృయాం॥౧॥ గౌతమః॥

గోకణాదహమాగచ్ఛక్వాపిదేశేవిశాంపతే । జాతేమధ్యాహ్న సమ
యేంబువావిమలంసరః ॥ ౨ ॥ తత్రోపస్పృశ్యసలిలంవిసీయచపథిశ్రీ
మంసుస్నిగ్ధతలచ్ఛాయంస్యగ్రోధంసముపాశ్రయం ॥ ౩ ॥ అథావిదూరే
చండాలీంవృద్ధామంధాంకృశాకృతింశుష్యన్తు భీంనిరాహారాం బహు
రోగనిపీడితాం ॥ ౪ ॥ కుష్టవ్రణపరీతాంగీంతుగ్రిట్కృత్క్రిమికులాకులాంపూ
యశోణితసంసిక్తాంజ్వరజ్వలనసంకులాం ॥ ౫ ॥ మహాయత్నగదత్వేన
కణాసంరోధపహ్వలాం వినిష్కృతంతీమశ్యంతంవిలపంతీంముహుము
హుః ॥ ౬ ॥ చండాకకెరణౌత్సృష్టభిరోష్ణేరజసాప్లుతాంశిఖ్వాత్ర
పూయదిద్ధాంగీంవిడ్డుగంధదురాసదాం ॥ ౭ ॥ కఫగోగబహుశ్వాసశ్శ
భనాసీంఘనవ్యధాంవిధ్వస్తకేశావయవామపశ్యంమరణౌన్తుభీం ॥ ౮ ॥
తాంతాం దృశ్యశృణ్వధాంవిత్త్యకృపయాహంపప్లుతః । వ్రతీత్కృమర
ణశస్యాఃపీఠంతత్రైవసంస్థితః ॥ ౯ ॥ అధాంతరితృపదవీం చరంత
మివరశ్చిభిః దివ్యంవిమానమద్రాక్షమాసీతంశివకింకరైః ॥ ౧౦ ॥ తస్మి
న్రవీందువహ్నినాంలేజసామివపంజరే । విమానేనూర్యసంకాశానప
శ్యంశివకింకరాః ॥ ౧౧ ॥ తేనైత్రిశూలభిట్వాంగటంకచమాసిధారి
ణః । చంద్రార్కభూషణాస్త్ర్యక్షాశ్చంద్రకుందోరువక్షుః ॥ ౧౨ ॥ కి
రీటకుండలభ్రాజోమహాహావలయోద్వలాః ॥ ౧౩ ॥ శివాసుగామయా
దృష్టాశ్చర్వాశ్శుభలక్షణాః । తానాపతతలలోక్యవిమానస్థా నవిస్త
యః ॥ ౧౪ ॥ ఉపసృత్యాంతికంవేగాదపృచ్ఛంగగనేస్థితాః । నమోనమో
వస్త్రీదశేశ్వరేభ్యస్త్రీలోచనశ్రీచరణానుగేభ్యః ॥ ౧౫ ॥ త్రిలోకర
క్షోవిధిమాచరద్భ్యస్త్రీశూలచమాసిగదాధరేభ్యః । వివితాహిషు
యాయూయంమహేశ్వరపదానుగాః ॥ ౧౬ ॥ ఇయంవోలోకరక్షాథా
గతిరాహునినోదజాక్షతసవజనాఘాఘవీనాశాయకృతోద్యమాః ॥
౧౭ ॥ బ్రూతకారుణ్యతోయాయంమహ్యంకస్తాదిహగతాః ॥ శివదూ
తాః ॥ ఎషాగ్రేదృశ్యతేవృద్ధాచండాలీమరణౌన్తుభీ ॥ ౧౮ ॥ ఎతామానే
తుమాయాతాస్సందిష్టాః ప్రభుణావయః । ఇత్యుక్తశ్శివదూతైస్తైరప్య
భుంభునరప్యహం ॥ ౧౯ ॥ విస్తయావిష్టవిస్తస్తాకృతాంజలిరపశితః ।

అహూపాపీయసీఘ్రారాచండాల్లికధమహతి || ౨౦ || దివ్యంవిమాన
 మారోఢుంశునీవాధ్వరమంటపం | ఆజన్మితోశుచిప్రాయాం పాపాం
 పాపానుగామిసిం || ౨౧ || కథమేనాందురాచారాం శివలోకంనీషథ
 అస్యానాస్తిశివజ్ఞానంనాస్తిఘోరతరంతపః || ౨౨ || సత్యంనాస్తిదయా
 నాస్తికథమేనాంనీషథ | నచస్మాతానితీథానిదానానిసకృతానిచ | న
 చవ్రతానిచీణానికథమేనాంనీషథ || ౨౩ || నచపరిచాక్షరీజప్తానకృతం
 లింగపూజనం | సద్భాతోభగవాంచృంభుఃకథమేనాంనీషథ || ౨౪ || నోపా
 షితాశివతిధిర్నకృతంభూతసోహృదం | నేష్టాపూతాదికంఘాస్తికథమే
 నాంనీషథ || ౨౫ || దశేనంపరిహతేవ్యక్తే ముస్సంభాషణాదికం | స
 త్యంగరహితాంహీనాంకథమేనాంనీషథ || ౨౬ || జన్మాంతరాజితం
 కిరిబిదస్యాంసుకృతమస్తివాతత్యథంకుష్టయత్క్షృత్త క్రిమిభిః పరిభూ
 యతే || ౨౭ || అహూ ఈశ్వరచర్యేయందుర్విభావ్యాశరీరిణాం | శూ
 పాత్తనోపిసీయంతేకారుణ్యాప్రమంపదం || ౨౮ || ఇత్యుక్తాస్తేమయా
 దూతాదేవదేవస్యశూలసిః | ఏత్యూచుమామథప్రిత్యా సవనంశ
 యభానిసః || ౩౦ || శివదూతాః || బ్రహ్మైసుమహదాశ్చర్యంశ్యేణ కౌ
 తూహలంయది | ఇమాముద్దిశ్యవండాలీంయదుక్తంభవతాధునా || ౩౧ ||
 ఆసీదియంపూర్వభవేకాచిద్బ్రాహ్మణకన్యకా | సోమనీనామ సంపూ
 ణాసోమబింబసమాసనా || ౩౨ || సోత్ఫల్లమృగకాదామసుకుమారాంక
 లక్షణా | కేకయన్విజ్ఞముఖ్యస్యకన్యచిత్తసయాసతీ || ౩౩ || తాంసవల
 త్కణోపేతాంరతేమూతిమివాపరాం | వధేమానాంపితృగేహే
 వీత్యనంవిస్త్రితాజనాః || ౩౪ || దినేదినేవధేమానాబంధుభిలాఽపి
 తాభ్యశంసాశనై ర్యావనతేభేస్త్రసేవమహాధనం || ౩౫ || అథసా
 బంధువగాణాంసంమతేనకుమారికాపిత్రా ప్రదత్తాకస్త్యచిద్విధినా
 బ్రహ్మసూనవే || ౩౬ || సాధతా రమనుప్రాప్యసవయావనశాలిని | కించి
 త్కాలంశుభాచారారేమేబంధుభిరావృతా || ౩౭ || అథకాలవశాత్త
 స్యాఃపతిస్త్రీప్రరుజాదితః | రూపయావనకాంతోపిపంచత్వమగమన్
 నే || ౩౮ || మృతేభతేరిదుఃఖాతావిభగ్నహృదయాసతీ | ఉవాసకః

చిన్తాసాక్షిః సుఖీలావిజితేంద్రియా || ౩౯ || అథయావసభారేణజ్యంభ
మాతేననిత్యదా | బధూవహ్యదయంతస్యాకందపశరకీలతం || ౪౦ ||
సంగుప్తాబంధువగేణశాసితాపిమహత్తమైః | సశశాకమనోరోద్ధుం
మదనాకృష్టమంగనా || ౪౧ || సాతీవ్రమదనావిష్టారూపయావనశాలినీవి
ధవాపివశేషేణజారమాగృతాభవత్ || ౪౨ || సజ్జాతాకైశ్చిదపిచజా
రిణీతివచక్షణాజుగోపాత్త్వదురాచారంకించితాగ్రమసత్తమా || ౪౩ ||
తాందోహ్యదసమాక్రాంతాంఘసనీలముఖస్సనీంకాలేనబంధువగోఽ
పిబుబుధువిటదూషితాం || ౪౪ || స్త్రీయైకామేనసశ్యంతిచాప్తాణాన్య
వసేయం | రాజ్యానోబ్రహ్మదండేనయతయోభాగసంగ్రహాత్ || ౪౫ ||
లీలశ్యజహ్వయేవాస్మంసురయేవోషితంపయః | రూపంకుష్మరుజావి
ష్టంకులంస్యోతికుస్త్రియా || ౪౬ || ఇతిసవేకసమాలోచ్య సమేతైః
వేదసోదరాః తత్యజుగ్వామతోదూరంసీత్వాతాంసకచగ్రహం || ౪౭ ||
సఘటోత్సగముత్సృష్టాసానారీసవబంధుభిః | విచరంతీవహిగ్వా
మాత్ దృష్టాశూద్రేణకనచిత్ || ౪౮ || శతాందృష్ట్యావరారోహంపీనో
న్నతపయోధరాంగృహంనినాయసామైవధనవాంచ్చద్రినాయకః ||
౪౯ || సానారీతస్యమహాషీధూత్వాతేనదివానిశం | రమమాణాథశూ
ద్రైణమధుమతైనకామినా || ౫౦ || తత్రసాపిశితాహారానిత్యమాపీత
వారుణీలేభేసుతాంశ్చశూద్రైణరమమాణారీతిప్రియా || ౫౧ || కదా
చిద్భతకరిక్వాపియాతేవితసురాసవా | ఇయేషపిశితాహారంమదిరామ
దవిహ్వలా || ౫౨ || అథమేషేషుబద్ధుగోభిస్సహబహిస్తటే | యయా
కృపాణిమాదాయసాతమోంధానిశాముఖే || ౫౩ || అవిమృశ్యమదావె
శాన్తేషుబుధ్యామిషపియా | ఎకంజఘానగోవత్సంక్రోశంతంసిశిదుగ్ధ
గా || ౫౪ || నిహతంగృహమానీయజ్ఞాత్వాగోవత్సమంగనాభీతాశివశి
వేత్త్యాహకేనచిత్పుణ్యకమణా || ౫౫ || సాముహూతాంకివంధ్యా
త్వాపిశితాశసలాలసాభిత్వాతమేవగోవత్సంచకారాహారఘ్నిప్సితం ||
౫౬ || గోవత్సార్థశరీరేణకృతాహారాథసాపునః | తదధాదేహంనిక్షిప్య
బహిశ్చక్రోశకైతవాత్ || ౫౭ || అహూత్యాప్రైణభగ్నాయంజగో

గోవత్సకోవ్రజేఇతితస్యాస్సమాక్రోశ స్సవగేహేషుశ్రువే॥ ౫౮॥
 అథశూద్రజనాస్సవేసమాగత్యాంతి కేస్థితాః॥ హతంగోవత్సమాలో
 క్యవ్యాఘ్రేణైతిశుచందయయః॥ ౫౯॥ గతేషుతేషుసర్వేషువ్యష్టేయాం
 చతథానిశితద్భర్తాగృహమాగత్యదృష్టవాగృహవిష్ణవం॥ ౬౦॥ ఎ
 వంబహుతిథౌకాలేగతేసాశూద్రవల్లభా॥ కాలస్యవశమాపన్నాజగా
 మయమమందిరం॥ ౬౧॥ యమోపిధమమాలోచ్యతస్యాఃకమచపౌ
 వికం॥నివృత్య నిరయావాసాచ్చక్రేచండాంజాతిజాం॥ ౬౨॥ సావి
 త్రస్థాయమపురాచ్చండాంశీగభేమాక్రితా॥ తతోబభూవజాత్యంధా
 వ్రశాంతాంగారమేచకా॥ ౬౩॥ తత్పితాకోపిచండాలోదేశేకుత్రచి
 దాస్థితః॥ తాంతాదృశీమపినుతాంకృపయావర్యపోషయత్॥ ౬౪॥ అ
 భోజ్యేనకదన్నేనశునాతీథేనపూతినా॥అపేయైశ్చరసై మాత్రాపాషి
 తాసాదినేదినే॥ ౬౫॥ జాత్యంధాసాపికాలేనచాల్యేకుష్ఠరుజాదికా
 ణానానకేనచిదపిచండాలేనాతి దుభేగా॥ ౬౬॥ అతీతబాల్యసాకల్యై
 విధ్వస్తపత్యమాతృకా॥ దుభేగేతిపరిత్యక్తాబంధుభిశ్చసహౌదరైః॥
 ౬౭॥ తతఃక్షుధాదికాదీనాశోచంతీవిగతేషుకా॥ గృహీతయష్టిఃకృ
 త్చేణసంచచారసపాత్రికా॥ ౬౮॥ పట్టణేష్వపీసర్వత్రయాచమానా
 దినేదినేచండాలోచ్ఛిష్టపిండేనజాతరాగ్నిమతవయత్॥ ౬౯॥ ఎవం
 కృచ్ఛేణమహతానీత్వాసుబహుశోవయః॥ జరయాగ్రస్త సవాంగీ
 దుఃఖమాపదురత్యయం॥ ౭౦॥ నిరస్తపాసవసనా సాకదాచిన్తహజ
 నాత్॥ ఆయాస్యంత్యాంశీవతిథౌగచ్ఛతోబుబుధేధ్వగా॥ ౭౧॥ త
 స్యాంచదేవయాత్రాయాండేశ దేశానుయాయినాం॥ విప్రాణాంసా
 గ్నిహోత్రాణాంసస్త్రీకాణాంమహాశ్త్రేనాం॥ ౭౨॥ రాజ్ఞాంచసావ
 రోధానాంసహస్తిరథవాజినాం॥ సవరీవారసంఘానాయానచ్చత్రాది
 శోభినాం॥ ౭౩॥ తథాన్యేషాంచవిట్కూద్రసంకీర్ణానాంసహస్రశః॥
 హసతాంగాయత్యాంకావస్థిత్యతామనుధావతాం॥ ౭౪॥ జక్షతాం
 పిబతాంకామంగజతాంప్రతిగజతాంసంప్రయాణేమనుష్యాణాం
 సంభ్రమన్సుచుహానభూత్॥ ౭౫॥ తేషుసర్వేషుగచ్ఛత్సుగోకణంశీవ

మందిరంపశ్యంతిత్రిదశాస్స ర్వేవిమానస్థాస్సకౌశుకాః॥ ౭౬॥ అథేయమ
 విచండాభీవసనాశనతృప్తయా॥ మహాజనాన్యాచయితుంసంచచారశస్త్రై
 శ్చనైః॥ ౭౭॥ కరావలంబేనాన్యస్యాఃప్రాగ్జన్మాజితకర్మణా॥ ౭౮॥ ది
 నైఃకతిపయైర్యత్నాద్గోకణక్షేత్రమాయయా॥ ౭౯॥ తతోవిదూరే
 మాగ్నస్యవిషణ్ణావివృతాంజలిః॥ యాచమానాముహూఃపాంథాస్స
 భాషేకరుణంపచః॥ ౮౦॥ ప్రాగ్జన్మాజితప్రాప్తైఃపీడితాయాఞ్చ
 రంమమృతహరిమాత్రేవాసేనదయాంకురుతహేజనాః॥ ౮౧॥ అనుపాగ్ని
 తపుణ్యాయాంజన్తాంతర శతేష్వపి॥ షాషాయాంమందభాగ్యాయాం
 దయాంకురుతహేజనాః॥ ౮౨॥ త్రాతారఃపరమాతాన్యాండాతా
 రఃపరమాశిషాం॥ కర్తారోబహుపుణ్యావాందయాం కురుతహేజ
 నాః॥ ౮౩॥ వసనాశనహీనాయాంశయితాయాంమహేతతే॥ మహా
 పాన్ద్రునిమగ్నాయాందయాంకురుతహేజనాః॥ ౮౪॥ మహాశీతపా
 తాయాం పీడితాయాంమహారుజా॥ అంధాయామతివృద్ధాయాం ద
 యాంకురుతహేజనాః॥ ౮౫॥ చిరోపవాసపందీ వ్రజతరాగ్నివివర్ధ
 నైః॥ సందహ్యమానసవ్రాణ్యం దయాంకురుతహేజనాః॥ ౮౬॥
 ఎవమభ్యర్థయంత్యాస్తుచండాల్యాఃప్రసృతేంజతౌ॥ ఎకేపుణ్యతమః
 పాంథఃప్రాక్షిపద్బిల్వమంజరీం॥ ౮౭॥ తామంజలౌనివతేతాంసావిమ్బ
 శ్యపునఃపునః॥ అభక్ష్యత్వవగమ్యాథ దూరేప్రాక్షిపదాతురా॥ ౮౮॥
 తస్యాఃకరేణనిమూక్తారాత్రౌసాఙ్గిమంజరీ॥ పపాతకస్యచిద్దిష్టాశివ
 లింగస్యమస్తకే॥ ౮౯॥ ఏవంశివచతుర్దశ్యాంరాత్రౌపాంథజనాకబ
 హు॥ యాచమానాపియత్కించిన్నతభేదైవయోగతః॥ ౯౦॥ య
 త్రోపితంతయారాత్రౌ భద్రకాశ్యాస్తు పృథతఃకించిత్తదుత్తరంస్థా
 సంప్రదేదేనాతిదూరతః॥ ౯౧॥ తతఃప్రభాతేభ్రష్టాశాకోకేన మహా
 తావృతాశస్త్రైఃనివవృతేదీనాస్వదేశాన్దైవకేవలం॥ ౯౨॥ శ్రాంతాచి
 రోపవాసేననివతంతీవదేవదే॥ క్రందంతీబహురోగ్తాక వేపమానా
 భృశాతురా॥ ౯౩॥ దహ్యమానాకతాపేననమ్రదేహపయష్టికా॥ అతీ
 త్రైతావతీంఘ్రామింనివపాతనిదేతనా॥ ౯౪॥ అథవిశ్వేశ్వరశృంఘ్రః

కేరుకౌమ్యతపఃపరిః। ఎనామానీయతేత్యస్తాన్వయ్యుజ్జ-స్వవిమోనకా
 ౯౪॥ ఎషాప్రవృత్తిశ్చండాల్యాస్తవే హవరికితేతా । యయానిదేశీ
 తాశంభాఃకృపణేషుదయాశుతా॥ ౯౫ ॥ కమణాపరిపాకోత్థాం
 గతింప్రాప్యమహామతే। ఇయమావపదంస్థానమారోక్షతినిరామయం॥
 ౯౬ ॥ యదేతయాపూర్వభవేనాన్నదానాదికంకృతం। త్సుత్పిపాసాది
 భిఃకేతైస్తస్తాదిహనిషీద్యతే॥ ౯౭॥ యదేషామద్యపానాంధాచక్రే పా
 పంమహూత్కృటం। కమణాతేనజాత్యంధాబభూవాగ్రేవజన్తని॥ ౯౮
 అపివిజ్ఞాయగోవత్సంయదేషాభక్షయత్పురా। కమణాతేనచండాలీబ
 భూవెహవిగహితా॥ ౯౯ ॥ యదేషార్యపథంహిత్యాజారమాగ
 రతాపురా। తేనపాపేనకేనాపినవృతాదుభృగేతిచ॥ ౧౦౦॥ యదాగ్నిష్టా
 మదావేశాజ్ఞారేణవిధవాపురా। తేనపాపేనదేహేస్త్రికబహుకుష్టప్ర
 ణాన్వితా॥ ౧౦౧॥ కామాతాతాయదియంస్వైరంశూద్రేణరమితాపు
 రా। మహాస్యక్పాయకృమిభిఃపీడితాతేనపాప్సనా॥ ౧౦౨॥ యదేతయా
 పూర్వభవేసురాపీతావిమూఢయా। మహాయత్నైతిహృచ్చలైః పీ
 డితాతేనపాప్సనా॥ ౧౦౩॥ సుప్రతానినచీజానినేష్టాపూతాదికం
 కృతం। సర్వభాగవిహీనేయంబభూవై। తేనపాప్సనా॥ ౧౦౪ ॥ అత్రై
 వసర్వమత్యేషుపాపలింగానికృత్స్వశః। లక్ష్యంతేమునిశాదూల స
 వివేకైర్మహాత్మభిః॥ ౧౦౫॥ అత్రయేబహురోగాతామేపుత్రధన
 వజితాః। యేచదుర్లక్ష్యైర్దుష్టాస్తాయాచకావిగతప్రియాః॥ ౧౦౬ ॥
 యేచాన్నపానవసనచూషణవ్యంజనాదిభిః। హీనాఃకురూపానిర్విద్యా
 వికలాంగాఃకుభూజనాః॥ ౧౦౭ ॥ 'యేదుర్భాగానిందితాశ్చయేచాన్యే వ
 రసేవకాః। ఎతేపూర్వభవేనవేసుమహత్పాపకారిణః॥ ౧౦౮॥ ఎవం
 విమృశ్యయతేనదృష్ట్యాలోకజనస్థితిం। బుధోనకురుతేపాపంయదికుర్యా
 త్సతత్తహః॥ ౧౦౯ ॥ దేహూయంమానుషోజంతోః బహుకమైకసాధ
 నం। సదానత్కమనసేవేత దుష్కమనతతంత్యజేత్ ॥ ౧౧౦ ॥ తు
 ల్యంసుఖార్థేకువీతదుఃఖార్థేపాపమాచరేత్ । ద్వయోరేకతరంలా
 కేగృహ్లాతికుశలోజనః॥ ౧౧౧ ॥ ఇమంమానుష మాత్రిత్వదేహంపరమ

భూభంజనాత్మ హితవాక్యకర్త దేవమేకంసమాశ్రయేత్ ॥౧౧౨॥ ఆ
 తపాపాపహరణాదేవనాన్నపీనదానరః । శివమేకంసదాధ్యాయంత్య
 సంతకతిపాతకం ॥ ౧౧౩ ॥ మృతాపూర్వ భవేహ్యేషా యదాస్మా
 స్తాయమాలయంతదావితకస్సుమహానాసీద్యమసభాసదాం ॥ ౧౧౪ ॥
 యదపిచ్రాస్తా డేదైషాస్వకులాచారదూషితా । అతోస్తా భిరిహాసీతో
 నరకంయాతువాసవా ॥ ౧౧౫ ॥ అనయాసాధితోబాల్యేపుణ్యలేశోస్తివా
 సవా । అథాపిసువిమృశ్యైవదండోధారోవ్రతనాన్యథా ॥ ౧౧౬ ॥ బ
 హుజన్తసహస్రేషుకృతపుణ్యవిపాకతః । నృణాంబ్రహ్మకులేజన్తలభ్య
 తేహికథంచన ॥ ౧౧౭ ॥ అతోస్యాఃపూర్వపూర్వేషుదుష్కృతంనా
 స్తిజన్తసు । అన్యథాసత్కులేజన్త కథమేషాప్రవత్స్యతే ॥ ౧౧౮ ॥ అ
 త్రైవజన్తస్యనయాకృతమంపూతదారుణంతథాపినరకావాసంవో
 యశోనేయమహాతి ॥ ౧౧౯ ॥ కింతుగోవత్సకంహత్యావిమృశ్యేగతసా
 ధ్వసా । ఎషాశివశివేత్యాహప్రాగ్జన్తజితకమణా ॥ ౧౨౦ ॥ యదే
 షాపాపవిచ్ఛిత్తైస్సకృదభ్యుమంగళం । శివనామావదద్భక్త్యాతహే
 గచ్ఛేత్పరంపదం ॥ ౧౨౧ ॥ ఎకజన్తకృతస్యాపి దారుణాఘస్యయత్స
 లం । క్రమేణానుభవత్యేషాప్రాప్యచండాలజాతితాం ॥ ౧౨౨ ॥ అస్తా
 దన్యతమఃకోవానరకోస్తిన్యథామహ । అనేకక్షణసంఘాతైర్యన్తుహుః
 పరిపీడనం ॥ ౧౨౩ ॥ దుష్కలైజన్త దారిద్ర్యంమహావ్యాధిపిషామూఢ
 తా । ఎకైకపీవనరకస్సవేయత్రాధికంపునః ॥ ౧౨౪ ॥ ప్రాగ్జన్తపు
 ణ్యభారేణయన్నామవివశాబ్రవీత్ । తేనైషాన్యభవేధూరిపుణ్యమంతే
 భవిష్యతి ॥ ౧౨౫ ॥ తేనపుణ్యేనమహతావస్తీర్యాఘాఘయాతనా । నీ
 తాతత్పురుషేరంతేప్రియాస్యతిపదంవిభోః ॥ ౧౨౬ ॥ తాదృశానాం
 తుమత్యానాంశాస్తారోనవయంక్వచిత్ । విచార్యస్వయమేవేశోయద్య
 క్తంతత్కరోతునః ॥ ౧౨౭ ॥ ఎవంచైవస్వతపురేసరైర్వర్యమపురోగ
 మైః । విమృశ్యచిత్రగుప్తాదైవ్రియంముక్తాపతద్భువి ॥ ౧౨౮ ॥ ఆదాయ
 డేషాశివనామనారీప్రమాదతోవాప్యసతీజగాద । తేనైవధూయస్సుకృ
 తేనశంభాబిల్యాంకురారాధనపుణ్యమాప ॥ ౧౨౯ ॥ శ్రీగోకర్ణే శివ

రిహస్యత్రయం - తృతీయోచ్ఛాయః.

౩౭

విధానమిహాత్మకం సర్వవిధానానామగ్రం తస్మాత్ సర్వవిధానానామగ్రం
 ౧౩౦ || అకామతశ్చ సర్వసాధనమిహాత్మకం సర్వవిధానానామగ్రం
 త్మతే సేయం పశ్యత మృషా ॥ ౧౩౧ || గాతమః || తత్త్వత్వా
 శివదూతాస్తేతస్యాశ్చందాలయోపితః | జీవరేఖాంసమాకృత్యయం
 జుడివ్యతేజసా ॥ ౧౩౨ || తాందివ్యదేహసంక్రాంతాంతేజోరాశి
 ముజ్జ్వలాం విమానేస్థాపయామాసుః ప్రీతాస్తేశిఖరింకరాః ॥ ౧౩౩ || అ
 థసావరమోదారదూపలక్షణశాలినీ | దివ్యభూషణదీప్తాంగీదివ్యాంబర
 విరాజితా ॥ ౧౩౪ || దేహనదీవ్యగర్భేనదివ్యతేజోవిలాసినాదివ్యమా
 ల్యావతంసేనవిరరాజవిమానగా ॥ ౧౩౫ || రత్నభద్రపతాకాద్వైకీకత
 వాదిత్రనిస్వనైః | మధ్యేతుశివదూతావాం మోదమానావరాంగనా ॥
 ౧౩౬ || అనుభూతానిజన్మానిస్త్వత్స్వత్వాపునఃపునః | భీతాత్రి
 స్తాధృతాశ్చర్యాదృష్ట్యాస్వప్నమిహాత్మితా ॥ ౧౩౭ || కాహంకేమిహ
 సిద్ధాః కోయిరిలోకోమనోరమః | క్షృతంమేవపునః కష్టంచండచండాలగో
 త్రజం ॥ ౧౩౮ || అహోసుమహాదాశ్చర్యందృష్టమాయావిలాసజంయ
 న్తయాభవలక్షణభ్రాంతంభ్రాంతంపునఃపునః ॥ ౧౩౯ || అహో ఈశ్వ
 రపూజాయామాహత్త్యంవిస్తయావహాంబిల్వమాప్రేణసంతుష్టయో
 దదాతినిజంపదం ॥ ౧౪౦ || ఇతితాంజాతనివేదాంస్తరంఘ్రింభగవత్ప
 దందివ్యంవిమానమారోప్యతేమహేశ్వరకింకరాః ॥ ౧౪౧ || ఆలోకయ
 త్సుసర్వేషు లోకేషుచనవిస్తయం | ఆమంత్రమాంభువోనిన్యఃపర
 మేశ్వరసన్నిధిం ॥ ౧౪౨ || రాజాసుమహాదాశ్చర్యమాఖ్యాతంగిరిజా
 పతేః | మాహత్త్యంభక్తితేజస్యసర్వాభూషణవిలాసం ॥ ౧౪౩ || రాజా
 భగవత్ పరమేశస్యకీదృశోలోకఉత్తమః | తస్యమేలక్షణంబ్రాహ్మయద్య
 స్తిమయితేకృపా ॥ ౧౪౪ || గాతమః || బ్రహ్మదిలోకపాలానాం లోక
 వ్యపినుదులభః | మహానందస్సదాయత్రసలోకః పారమేశ్వరః ॥ ౧౪౫ ||
 యత్రవాసంసకుమంతిక్రోధలోభమదాదయః | యత్రావసానం జన్మా
 దేస్సలోకః పారమేశ్వరః ॥ ౧౪౬ || సర్వాధిగమనంయత్తజ్జ్యోతిర్యత్ర
 ప్రతిష్ఠితం | క్వాపినాస్తేతమోయోగస్సలోకః పరమేశితుః ॥ ౧౪౭ || గురో

ద్వ్యైతంబి నీర్వచనంప్రాప్త్యత్రయోగినః । సవతేయతీనస్సవేన
 లోకఃపరమేశీయః ॥ ౧౪౮ ॥ శృంగేషాంనిగమానాంచయదేకంక్షేత్రము
 బృహద్రామస్తాత్పరంస్తాస్తికించి తత్పదంపారమేశ్వరం ॥ ౧౪౯ ॥ ప్రత్యా
 హారాససభ్యాసప్రాణనయమనాదిభిః । యత్యోగపక్షైఃప్రాప్తంయ
 తంలేయోగినస్సదా ॥ ౧౫౦ ॥ యత్రదేవస్సదానందనిమలజ్ఞప్తిరూప
 యా । అస్తేదేవ్యాసహక్రీడణసలోకఃపరమేశీయః ॥ ౧౫౧ ॥ జిహ్వానేకస
 హస్రేషుసంభృతైః శ్రుణ్వరాశిభిః । ఆయాభాఃపురుషానార్యఃక్రీడంతే
 యత్రసంగతాః ॥ ౧౫౨ ॥ తేజోరాశీనమాకీర్ణేదుర్విభావ్యే మనోర
 మే । అచూరాత్యాశిసంస్థాసంనవిందతీకరాచన ॥ ౧౫౩ ॥ సలోకః పర
 మేశస్యదుర్థోహకుయోగినాం । ఏతద్భక్తిమధాస్మాజ్జేస్తేరేవప్రతి
 పద్యతే ॥ ౧౫౪ ॥ ఎతత్కథాశ్రవణతీతజాతహమామేషహేమా
 తసుహృదశ్యమనైకనిష్ఠాః । సంసారచక్రమతివాహ్యనిరస్తమోహః । స్తే
 శాంకరంపదమవాప్యసుఖంరమంతే ॥ ౧౫౫ ॥ తథాత్వమపిరాజేంద్ర
 గోకణంంగిరిశాలయం । గత్వాప్రశమితాఘాఘఃకృతకృత్యత్వమాత్మ
 హి ॥ ౧౫౬ ॥ తత్రసర్వేషుతీర్థేషుస్మాత్స్వాభ్యుచ్యమహాబలం । కృ
 త్వాశివచతుర్దశ్యాముపవాసంసమాహితః ॥ ౧౫౭ ॥ కృత్వాజాగర
 ణంరాత్రాబిలైర్వరభ్యర్చ్యశంకరం । సర్వపాపవినిముక్తశ్శివలోకమ
 పాప్నుహి ॥ ౧౫౮ ॥ ఏషతేవిమలోరాజన్ముపదేశోమయాకృతః । వ్యస్తీ
 తేస్తుగమిష్యామిమిథిలాధిపతేఃపురీం ॥ ౧౫౯ ॥ శ్రీసూతః । ఇత్యామత్య్రి
 మునిఃప్రీత్యాగౌతమోమిథిలాంయయాసోపిహృష్టమనారాజాగోకర్ణం
 ప్రశ్యపద్యత ॥ ౧౬౦ ॥ తత్రద్వష్టామహదేవింస్మాత్స్వాతీర్థజతేకుశే
 నిధూతా శేషపాపాఘాలభేశంభూఃపరంపదం ॥ ౧౬౧ ॥ యఇమాం
 శృణుయాత్పుణ్యాంకథాంతైవీమనుత్రమాం । శ్రావయేద్వాజనాభ
 క్త్వాసయాతిపరమాంగతిం ॥ ౧౬౨ ॥ శ్రద్ధధానస్సకృద్యాపియఇమాంశ్చ
 బుయాత్కథాం । త్రిసప్తకులకైస్సార్ధంశివలోకమవాత్మయాత్ ॥
 ౧౬౩ ॥ ఇతికథితమశేషశ్రేయసామాదిబీజంభవశతదురితక్షుంధ్వస్త

బ్రహ్మోత్తరఖండ - చతుర్థాధ్యాయః.

౧౩

మోహం దాహం చరితమమరగేయమన్తధాతేరుధారణవత్తమపినితై
వ్యంస్వస్తిమానస్త్రాకః॥ ౧౬౪ ॥

ఇతి బ్రహ్మోత్తరఖండే - బ్రహ్మోత్తరఖండ - శివచతు

దశశి మహిమానువణానం చందావీకల్పావ

పాదయోః శివలోక ప్రాప్తి

కథనం నామ త్యక్తియో

ధ్యాయః.

అశచతుర్థాధ్యాయ ప్రారంభః.

(శ్లోకః ॥ ధూయోపి శివమాహత్వ్యం వత్సోమివరమాద్భు
తమ్ శ్రవ్యతాంసవపాపఘ్నంభవపాశవిమోచనమ్॥౧॥దుస్తరేదురి
తాంభోధామజ్జతాంవిషయాస్తానాం శివపూజాంవినాకస్త్రిష్టజ్జనా
స్తేనీయాపితః॥ ౨ ॥ శివపూజాంసదాకుర్యాత్ బుద్ధిమా నిహమానవః।
అశక్తశ్చేత్పూజయితుమగ్యపూజాంవిలోకయేత్ ॥ ౩ ॥ అశ్రద్ధయాపి
యఃకుర్యాచ్ఛివపూజాంవిముక్తిదామ్।సోపికాలెనవహతాప్రయాలివ
రమంపదమ్ ॥ ౪ ॥ అస్త్రివోదాహరంతిమమితిహాసంపురాతనమ్ । ఆసీ
త్కిరాతదేనేషురాజానామ్నామిమశానః ॥ ౫॥ శూరః పరమదుర్ధా
పోజితశత్రుఃప్రతాపవాన్ । సవదావ్యయాసక్తస్సబలోనిఘ్నా
ణోబలీ॥౬॥ సర్థమాంసాశనిఃకురీరస్సవవధౌగౌనారతః। తథా
పికురుతేపూజాంశంభోనిత్యమతందితః॥ ౭ ॥ చతుర్దశ్యాంవిశేషే
ణవతుర్యోస్థితకృష్ణయోః । మహావిభవసంపన్నాంపూజాంకృత్వాప
మోదతే ॥ ౮ ॥ హామేణమహతాయుక్తో నృత్యోఽస్తాతిగా
యతితస్యైవంవతమానుస్యస్వతేస్సవభక్షిణః॥ ౯ ॥ దురాచార
స్యమహిషాచెప్పితేనాన్యవతతత్ సావైకుముద్వత్సామరాజ్ఞోఽనుకాన్య
తా॥ ౧౦ ॥ ఎకదాపతిమాసాద్యరహస్యేవ మప్యభ్యతరాజ్ఞీ ॥ ఎతత్తే
చరితంరాజైమహదాశ్చర్యకారణమ్॥౧౧॥కృతేమహాదురాచారఃక్య
భక్తిఃపరమేశ్వరే పవతానవభక్త స్త్వంసర్వస్త్రిరతిలాభః॥౧౨॥

సవహహింసారతఃకూగ్రిరకథంభక్తిస్తవేశ్వరే। ఇశిష్టష్టభూపాలా
 విమృశ్యశుచిరంతతః॥ ౧౩ ॥ త్రికాలజ్ఞం ప్రహస్యైవాంభోవాచస
 కుతూహలం॥ రాజా॥ అహంపూర్వభవేశ్చ తస్మిన్మయోవరాసనే॥
 ౧౪॥ పంపానగరమాశ్రిత్యపర్యటామిసమంతతః। ఎవంకాలేషుగచ్ఛత్సు
 తత్రైవనగరోత్తమే॥ ౧౫ ॥ కదాచిదాగతస్సోహంమనోజ్ఞఃశివమంది
 రం। పూజాయాంవతమానాయాంచతుదశశ్యాంమహాతిథౌ॥ ౧౬॥ అ
 వశ్యమృత్యవందూరాద్భూద్వార్ధారంసమాశ్రితః। తదాహంబహుభిః
 కృత్రిదండహస్తైః ప్రధావితః॥ ౧౭॥ తస్మిన్దేశాదపక్రాంతఃప్రాణ
 రక్షాపరాయణః। తతఃప్రదక్షిణీకృత్యమనోజ్ఞఃశివమందిరం॥ ౧౮॥ ద్వా
 రదేశంపునఃప్రాప్తంపునశ్చైవనివారితః। పునఃప్రదక్షిణీకృత్యతదేవశివ
 మందిరం॥ ౧౯॥ బలిపిండాదిలోభేనపునద్వారముపాగతః। ఏవంపునఃపు
 నస్త్రుతకృత్యాకృత్యాప్రదక్షిణం। ద్వారదేశేనమాసీసంనిజఘ్న ధాన్వి
 నశ్చరైః॥ ౨౦ ॥ సవిధమాత్రస్సహసాద్వారదేశేగతాసుకః। జాతౌ
 స్త్యహంకుతరాజ్ఞఃప్రభావాత్శివసన్నిధేః॥ ౨౧॥ దృష్ట్వాచతుర్దశీపూ
 జాంధీపమాలాంవ్య లోకయన్। తేనపుణ్యేనమహాతాత్రీకాలజ్ఞోస్త్రిభా
 మిన॥ ౨౨ ॥ ప్రాజ్ఞస్తవాసనాయోగాత్సర్వభతోస్త్రినిఘ్నణః। విరు
 పామపీదులంఘ్యా ప్రకృతిర్వాసనామయా॥ ౨౩ ॥ అతోహమచ
 యామీశం చతుదశశ్యాంజగద్గురుం। త్వమపిశ్రద్ధయాభద్రేభజదేవం పి
 నాకినం॥ ౨౪ ॥ రాజ్ఞీ॥ త్రికాలజ్ఞోసిరాజేంద్రప్రసాదాద్గిరిజాపతేః। మ
 త్పుర్వజస్తచరితంవక్త్రమహాసితత్వతః॥ ౨౫ ॥ రాజా॥ త్వంతుపూ
 ర్వభవేశ్చాచితకపోతీవ్యమచారిణీ। కాపిలబద్ధవతీకించిన్తాంసపిండంయ
 దృచ్ఛయా॥ ౨౬॥ త్వన్మహితమధాలోక్యగృధ్రఃకోప్యామిషంబలిని
 రామపీస్వయంవేగాదధిదుద్రావభీషణః॥ ౨౭ ॥ తతస్తంవీక్ష్యవిత్రస్య
 రదుగ్రతాసివరాసనే। తేనానుయాతాఘోరేణమాంసపిండజిఘ్నుః॥
 ౨౮॥ దైవాచ్ఛ్రిగిరిమాసాద్యశాంతాతత్రశివాలయం। ప్రదక్షిణంపరి
 క్రిమ్యధ్వజాగ్నిసముపస్థితా॥ ౨౯॥ అథానుదుగ్రతరసాత్తీక్ష్ణతుండా
 విహంగమః। త్వాంనిహత్యనివత్వాధోనూరిసమాదాయజఘ్నివాన్॥

౩౦ || వదంతీప్రవాహమునాదేవస్వకూలినఃతస్యాగ్రమరణాదైచ
 వజాతాసీహస్యపాంగనా । ౩౧ || కుముద్వతిఃశ్రుతంసవకమశేషేణ
 పాక్షిన్తచరితంమయా । తాతంచమహాచాశ్చర్యంభక్తిశ్చమమచేతసి॥
 ౩౨||అథాన్యచ్ఛ్రీతుమిచ్ఛామిత్రికాలజ్ఞమహమతేఇదంశరీరముత్సృ
 జ్యయాస్యావఃకాంగతింపునః॥ ౩౩ || రాజా! అతోభవేద్వితీయేకూం
 జనిష్యేనేంధవోన్యవః । సృంజయేశసుతాత్వంత్వమామేవప్రతిపత్స్య
 సే॥౩౪||తృతీయేస్తాద్భవేరాజాసౌరాష్ట్రేభవితాస్త్యహం! కళింగ
 రాజతనయాత్వంమేవత్పభవిష్యసి॥ ౩౫ || చతుర్థేతుభవిష్యామిభవే
 గాంధారభూమిపః!మాగధీరాజతనయాతత్రత్వంమమగహిసి॥ ౩౬ ||
 సంచమేవంతినాథోహంభవిష్యామిభవంతరే । దశాణరాజతనయా
 త్వంమేవమమవల్లభా॥ ౩౭ || అస్తజ్జన్మనిష్యైకమానతేభవితాన్య
 వః! యయాతివంశజాకన్యాభూత్వామామేవయాస్యసి॥ ౩౮ || తేం
 ద్యరోజకుమారోహంసప్తమేభవితాభవే! తత్రమత్సద్భవోనాన్యాయా
 పాదార్యగుణాదిభిః । ౩౯ || సవకశాస్త్రాక్షతత్వజ్ఞోబలవాద్ధృ
 ఢవిక్రమః!సవకలక్ష్మణసంపన్నస్సవకలోకమనోరమః॥౪౦ || పద్మవర్ణ
 ఇతిఖ్యాతఃపద్మమిత్రసమప్రభః!భవితాత్వంభవైదేహీయాపేణావ్రత
 మాభువి॥౪౧|| నాన్నావసుమతీఖ్యాతాసర్వావయవశోభితా! సవక
 రాజకుమారాణాంమనోసయననందిసి॥ ౪౨ || సాత్వం స్వయంవరేశు
 వాకవిహాయస్యవసందనాక । వరంప్రాప్యసమామేవదమయంతీప
 నైషధం॥ ౪౩ || సోహంజిల్వాన్యపాంత్సవాకత్వాంప్రాప్యవరవ
 ర్ణిన్ధి! స్వరాష్ట్రస్థోభిలాకథాగాకథాశ్చైవషకాణాకబహూక॥
 ౪౪ || ఇష్ట్యాచపిధైర్యజ్ఞేవాకజపేయాదిభిశ్చభైః!సంతప్యకపిల్వదే
 వషీణానైశ్చద్రీజసత్తమాక॥ ౪౫ || సంపూజ్యదేవదేవేశంశంకరం
 లోకశంకరం!పుత్రేరాజ్యధురంస్యస్యగంతాస్తితపసేవనం॥ ౪౬ || త
 త్రాగస్త్యాన్తునివరాద్భక్తిప్రజ్ఞానమవాప్యచ!త్వయాసహగమిష్యామి.
 శివస్యపరమంవరం॥ ౪౭ || చతుదశశ్యాంశ్చతుదశశ్లామేవంసంపూ
 జ్యశంశరం! సప్తజన్మసురాజాహంభవిష్యామివరాననే॥ ౪౮|| ఇత్యే

శ్రీస్కాండపురాణే.

తత్సక్తంతంబంపూజాదశాన్యమాత్రతః | క్వసారపేయోదుష్కర్త క్వ
 ద్యశీలతసద్గతిః | ౪౯ || శ్రీసూతః || ఇత్యుక్తానిజనాభేనసారాజ్ఞీశుభల
 జ్ఞానావరంవిస్త్రయమాపన్నాపూజయామాసతంముదా || ౫౦ || సోపి
 రాజాతయాసాధణం భుక్త్వాభోగాన్యథేష్పితాః | జగామసప్తజన్తాం
 తేశంభోస్తత్పరమంవదం || ౫౧ || యఏతచ్ఛివపూజాయామాహత్యం
 పరమాద్భుతం శృణుయాద్వాపలేద్వాపిశివలోకంసగచ్ఛతి || ౫౨ ||

ఇతిశ్రీస్కాండపురాణే - బ్రహ్మార్చనఖండే - శివపూజా
 వలోకనమహిమానువణానామచతుర్థోధ్యాయః.

అథవంచమాధ్యాయప్రారంభః.

శ్రీసూతః || శివోగురుశ్శివోదేవశ్శివోబంధుశ్శరీరిణాం శివతత్త్వ
 శివోజీవశ్శివాదన్యన్నకించన || ౧ || శివముద్దిశ్యయత్కించద్దత్తంజప్తంకృ
 తంశుతం తదనంతఫలంప్రోక్తంసర్వాగమవినిశ్చితం || ౨ || భక్త్యానివేది
 తంశంభోఃపుష్పంపత్రంఫలంజలం | అల్పదర్శితరంవాపితదనంతాయ
 కల్పతే || ౩ || విహాయసకలాధర్మానకలాగమరోచితాః | శివమే
 కంభజేద్యస్తముచ్యతేసర్వబంధనాత్ || ౪ || యాప్రీతిరాత్మనఃపుత్రైయో
 కశత్రేధనేపివాసాకృతాశివపూజాయాంసిద్ధిమేతిమద్భుతం || ౫ || తస్మా
 త్కైచిన్నహత్వానస్సకలాన్విషయానపి | త్యజంతిశివభక్త్యథేష్వదే
 హమపిదుస్త్యజం || ౬ || సాజహ్వయాశివంస్తాతితస్మిన్ధ్యాయతీశ్వ
 రం | తాకణోతత్కథాలోతాతేహస్తాతస్యపూజకాః || ౭ || తేనేత్రే
 పశ్యతఃపూజాంతచ్ఛిరఃప్రణతేశివే | తాపాదాయాశివక్షేత్రంభక్త్యా
 పర్యటతస్సదా || ౮ || యస్యేంద్రియాణిపవాణివతః తేశివకమే
 నుసనంతరతినంపారంభుక్తింముక్తించవిదతి || ౯ || శివభక్తియతోమ
 ర్త్యశ్చండాలఃపుల్కసోపివా | నారీనదోవాషండోవాసద్యోముచ్యేతసం
 నృతేః || ౧౦ || కింకుతేనకిమూచారైఃకింశీలేనగుణైసవాభక్తిలేశయత
 శ్చంభోస్సవరస్సర్వదేహినాం || ౧౧ || అత్రైవోదాహరంతీమమితిహాసం
 పురాతనం | తిష్ఠయిన్యామఘాదాగ్రాశంప్రసేనసమాహ్వయః || ౧౨ ||

జాతోమానవయాపేణద్వితీయభవవాసవః: తస్మి కపురే మహాకారం వ
సంతంవరమేశ్వరం॥ ౧౩॥ సంపూజయత్యసాభక్త్యాచంద్రసేనోన్మథో
త్రమః: తస్యాభవత్సఖారాజ్జశ్వవహూషకప్రదోగ్రణే:॥ ౧౪॥ మాణిభ
ద్రోజితాభద్రస్సవకలోకనమస్కృతః: తస్యైకదామహీభక్తుః: పృథ
న్నశ్శ్చకరానుగః:॥ ౧౫॥ చింతామణిందదాదివ్యంమాణిభద్రోమహ
మణిం: సమణిః: కౌస్తుభభవద్యోతమానోకకసన్నిభః:॥ ౧౬॥ దృష్టశ్చుక్రితో
వాధ్యాతోవాస్యతాంయచ్చతిమంగళం: తస్యకాంతిలవస్సృష్టంతామ్ర
కాంస్యమయస్త్రపుః:॥ ౧౭॥ పాషాణోదికమన్యద్వాసద్యోభవతికాంచ
నం: సతాంచింతామణింకంరేభిభ్రాద్రాజాననంగళై:॥ ౧౮॥ రరాజసన
భామధ్యేరాజాభానురివన్వయం: సదాచింతామణిగ్రీవంతంశుత్వా
రాజసత్రమం॥ ౧౯॥ నివృత్తహషాకరాజానస్సవేక్షుబ్ధహృదోభ
వక: స్నేహాత్కేచిదయాచంతధాష్ట్యాత్కేచనదుమేదా:॥ ౨౦॥
దైవలబ్ధమజానంతోమణింమత్సరిణోస్సపాః: సవేషాంధూభృతాం
యాచ్ఛాయదావ్యభీకృతామునా॥ ౨౧॥ రాజానస్సవకేదశానాంసం
రంభంచక్రేతథా: సౌరాష్ట్రా: కేకయాస్సాల్వా: కురుగాంధార వంగ
జా:॥ ౨౨॥ పాంచాలావంతసౌవీరమాగధామాత్స్యస్సంజయా:॥ ౨౩॥ తే
చాన్యేచరాజానస్సహస్తిరభవాజిన:॥ ౨౪॥ చంద్రసేనమ్మథేతుము
ద్యమంచక్రురోజనా: తేచసవేక్షుసంరథా: కంచయంతోవసుంధరాం॥
౨౫॥ ఉజ్జయిన్యా శ్చతుర్ద్యౌరంరురుధుబహుసైనికా: సమరుధ్య
మానాం స్వపురీందృష్ట్యా రాజభిరుద్ధతై:॥ ౨౬॥ చంద్రసేనోమహాకా
ళంతమేవశరణంయయా: నివికల్పోనిరాతంకొసరాజాద్వధనిశ్చయః:॥
౨౭॥ పాలయేదేవసవేశశత్యసాకృతనిశ్చయః: అవకాయామాసగౌ
రీశంధిహనక్తమనన్యధీ:॥ ౨౮॥ ఎతస్మి స్నేహసమయేతత్రేవనగరోత్ర
మే: వరంతిగోపికాకాచిన్తహాకాలాంతికంయయా:॥ ౨౯॥ సాపంచహ
యనంచాలంవహంతీగతభర్తృకా: రాజ్ఞాకృతాంమహాపూజాం దదర్శ
గిరిజావతే:॥ ౩౦॥ సాద్వష్ట్యా సవకమాశ్చర్యం శివపూజామహాద
యం: ప్రణివత్యస్వశిరంపునరేవాభ్యవద్యత॥ ౩౧॥ ఎతత్సవకానుశేషే

శ్రీస్కంద మహాపురాణ

తనద్యుష్ట్యవల్లనగుతః । కుతూహలేనవిధేవపూజాంవిముక్తిదాం॥
 ౩౧॥ అనియశ్చుద్యపాపాణంశూన్యేతుశిచిరాంతరే॥ అవిదూరేస్వశివీ
 రాచ్చికలింగమకల్పయత్॥ ౩౨॥ యానికానిజప్రస్పాణిహస్తలభ్యానిచా
 త్సనః॥ అనియస్సౌవ్యతల్లింగంపూజయామాసభక్తితః॥ ౩౩॥ గంధాలంకా
 రవాసాంసిధూపదీపాక్షతాదికం॥ విధాయాకృతీమైర్ద్రవ్యైఃనైవేద్యం
 చావ్యకల్పయత్॥ ౩౪॥ ధూయోధూయస్సమభ్యర్చ్యపత్త్రీపత్రేష్వర్చ
 నోహరైః॥ నృత్రంచవివిధంకృత్యావ్రణనామఘనఃపునః॥ ౩౫॥ ఏంపూ
 జాంవ్రకుర్వాణంశివస్యాస్యోమానసం॥ స్వత్రుత్రంప్రణయాద్దోఃఃభూజ
 నాయసమామూర్ఛయత్॥ ౩౬॥ తదాహూతోపిబహుశస్సపూజాసక్తమా
 నసః॥ బాభోపిభూజనంనైచ్చత్రతోమాతానమాయయా॥ ౩౭॥ తంపిల్లో
 క్యోవస్యాగ్రనిషగ్నంమీలితక్షణం॥ చక్రపాణింసంగృహ్యశోపేనస
 మతోడయత్॥ ౩౮॥ అకృష్టస్తాడితోవాపినాగచ్ఛత్స్వసుతోయదా॥ తాం
 పుజాంనాశయామాసక్షిప్త్వలంగంచధూరతః॥ ౩౯॥ హహేఽక్రంద
 మాన్సంవిహాయగ్వసుతంతదా॥ పునవివేశగ్వగృహంగోఃఃరోషసమ
 న్వితా॥ ౪౦॥ మూత్రానినాశితాంపూజాందృష్ట్వాదేవస్యశూలినః॥ దే
 వదేవేతిచక్రోశన్నివపాతసదాలకః॥ ౪౧॥ సనప్తసంజ్ఞస్సహసాబాష్ప
 పూరపరిప్లుతః॥ లభ్యసంస్థాముహూతేననచక్షుషీ ఉదమిలయత్॥ ౪౨॥
 తతోమణిస్తంభవిరాడమానంహిరన్మయద్వారకవాటతోరణం॥ మహా
 హాసీలాపలపజగ్రేదేవతంజాతంశిరంజీవాలయం॥ ౪౩॥ వ్రత్య
 స్తహేమకలశైఃపూజివిశచిత్రం॥ ప్రోద్భాసితస్ఫటికసాధతలాభి
 రామంరవ్యంశీవాలయమయంవదపీఠమధ్యేఽంగంచరత్నఖచితంసదద
 శలబాలః॥ ౪౪॥ సృష్ట్యాసహసోత్తాయభీశోవిస్తీతమానసః॥ నిమగ్న
 జవనంతోపాత్పరమానందసాగరే॥ ౪౫॥ విజ్ఞాయశివపూజాయామా
 హస్త్యైతత్ప్రభావతః॥ సనామదిండవద్భూమాస్వమాతురభుకాంత
 ఘే॥ ౪౬॥ ఇవప్రమస్వగురితంమమమాతురుమాఽలౌమూఢాయాస్తాస్త్వా
 మజానంత్ర్యోవ్రసహోభవశంకరః॥ ౪౭॥ యద్యస్తీమయియక్రంచ
 స్త్వీగ్నోద్భవోగోగం॥ తేనావివేకసేమూతాత్తపకాయోమాశ్చి

అమృతరథం - వందనాధ్యాయః.

యాత్ ॥ ౪౮ ॥ ఇతి ప్రసాద్యగిరిశంభూయోధూయః ప్రణవ్యచానూ
 ర్యోచాస్తంగతేభానానిజాగమకవాలయాత్ ॥ ౪౯ ॥ అథావశ్యత్సన్వ
 శిబిరంపురందరపురోపమం సద్యోహీరన్య యోధూతంబిచిత్రం విభవా
 జ్వలం ॥ ౫౦ ॥ మహామణ్డగణాకణం హేమరాశిసముజ్వలం సోంతః
 ప్రవేశ్యసహనామోదమానోనిశ మఖే ॥ ౫౧ ॥ తత్రావశ్యత్సన్వదనీం
 స్వపతమకుతోభయాం మహాహారత్వవర్యం క్షేప్తీతాంయ్యవధి
 త్రాం ॥ ౫౨ ॥ రత్నాలంకారదీప్తాంగంబర్యంబరపరాజితం । ఓవ్య
 లక్షణసంపన్నాంసాతృత్సరవధూమిప ॥ ౫౩ ॥ జవేనోత్థాపయామా
 స సంభ్రామోత్ఫుల్ల లాచనః । అంబజాగృహీభద్రంపవత్యై తన్న
 హదద్భుతం ॥ ౫౪ ॥ ఇతిప్రబోధితాగోపస్వపుత్రేణమహత్త్వనా ।
 ససంభ్రమంగముత్థాయతత్సంప్రవత్సదై తుతి ॥ ౫౫ ॥ అపూర్వమివ
 చాత్మానమపూర్వమివబాలకం । అపూర్వంచస్వభవస్యప్రవృత్తి
 తమానసా ॥ ౫౬ ॥ శ్రుత్వాపుత్రముఖాత్సవకం ప్రసాదం గంజావ
 లేః । రాజైవిజ్ఞాపయామాసయోభజ్యసశంసం ॥ ౫౭ ॥ సరాజాగహ
 సాగత్యసమాప్తనియమోనిశి దక్షిణగోపికాసూనోఃప్రభావంతి తో
 వణాం ॥ ౫౮ ॥ హీరన్తయశీవనాసంలింగంమణివయంశుభం । గోపవ
 థ్యాశ్చపదసంమాణిక్య కనకోన్వలం ॥ ౫౯ ॥ దృష్ట్వా మహి పతిస్స
 వంసామాత్యస్సపురోహితః । ముహూతంవిస్తృతమకఃపరమానంద
 నిభారః ॥ ౬౦ ॥ ప్రేష్టాపాష్పజలంముంచక పరిరేభేతమభకం । ఎ
 వ మత్సద్భుతాలాకాచ్ఛివమాహత్త్వకారణాత్ ॥ ౬౧ ॥ పారాణాం
 సంభ్రామాచైవసారాత్రిఃపిఠతామగాత్ । అథప్రభాత ఉత్థాయపు
 రంసంయధ్యసంస్థితాః ॥ ౬౨ ॥ రాజానశ్చారవక్త్రేభ్యశ్శుశ్రువుః పర
 మాద్భుతం । తేభ్యక్తవైరాగ్యహసారాజానశ్చకేతాభ్యశం ॥ ౬౩ ॥ స్య
 స్తతస్త్రాః ప్రవపిశుశ్చంద్రసేనానుమోదితాః । తాంప్రవేశ్య పురీంర
 మ్యాంమహాకాళోప్రణవ్యచ ॥ ౬౪ ॥ తేతత్రచంద్రసేనేనప్రత్యక్షమ్యా
 భిపూజితాః మహాహారవిష్టరగతాః ప్రత్యసందంతువిస్తృతాః ॥ ౬౫ ॥
 తంగోపనితాగెహమాజన్తుస్సవకభూభృతః । గోపసూనోఃప్రసా

దాదుప్రపాదుభూతంబివారియం॥౬౬॥ లింగంచవిత్కృసుప్రీతాశ్చివేచ
 క్రుంకరాంరతింతస్తైగోవకుమారాయప్రీతానైసవభూభుజః॥౬౭॥
 వాసోహీరణ్యరత్నానిగోమహిష్యాదికంధనం । గజానశ్వాన్రథానా
 క్షాభత్రయావపరిచ్ఛదాః॥ ౬౮॥ దాసీగ్రామాననేకాంశ్చదదుశ్చి
 వక్యపాథినః । యేయేసవేషుదేశేషుగోపాస్తిష్ఠంతిభూరిశః॥ ౬౯॥
 తేషాంతమేవరాజానంబక్తరేసవపాథివాః॥ ౭౦॥ ఏతస్మిన్మంతరే
 సర్వైస్త్రైదశైరపిపూజితః । ప్రాదుర్బలభూవతేజస్వీహనుమాన్వా
 నరోత్తమః॥ ౭౧॥ తస్యాభిగమనాదేవరాజానోజాతసంభ్రమాః । ప్ర
 త్యుత్థాయసమశ్చక్ర ఫలక్షేనమూర్త్యుమూతయః॥ ౭౨॥ తేషాంమ
 ధ్యేనమాసీసేపూజితఃప్లవగేశ్వరః । గోపాత్పంజసమాశ్లిష్యరాజ్ఞోవి
 త్యేదమబ్రవీత్॥ ౭౩॥ హనుమాన్ । సవేశ్యణతభద్రంవోరాజా
 నోయేచిదహినః । శివపూజామృతేనాన్యాగతిరస్తిశరీరితాం॥ ౭౪॥ ఎ
 షగోవసుతోద్యష్టైప్రహేమందవాసరే । అమంల్రైకాపిసంపూజ్య
 శివంశివమహాత్మయాత్॥ ౭౫॥ మందవార ప్రవోషోయందుర్బలభస్మ
 వదేహీనాం । తస్మాదిదుర్బలభతమంకృష్టపక్షేనమాగతః॥ ౭౬॥ ఎ
 షపుణ్యత మోలోకేగోపానాంకీర్తివర్ధనః । తస్యాన్వయేతుయేజాతా
 స్తేషుమహాభోగభాగినః॥ ౭౭॥ అస్యాష్టమేన్వయేభావినందోనామమహా
 యశాః । ప్రాప్స్యతేయత్రేపుత్రత్వంకృష్టోనారాయణస్త్వయం॥ ౭౮॥
 అవ్యక్తిభృంహాకస్తిస్నేషగోవకనందనః । నామ్నాశ్రీకరభక్తుదైచ
 లోకైభిస్సతింగమిష్యః॥ ౭౯॥ శ్రీసూతః॥ ఎవముక్త్యాంజనాపుత్ర
 స్తైగోవకసూనచేడిపదిశ్యశివాచారంత్రైవాదశకనంగతః॥ ౮౦॥
 తపిసవేక మహీపాలాస్సంహృష్టాఃప్రతిపూజితాః । చంద్రసేనంసమా
 నుంభ్యక్రిప్తవిజగ్దుర్యథాగతం॥ ౮౧॥ శ్రీకరోపిమహాతేజాడపదిష్టు
 మహాత్మనా । ద్రాక్షతైస్సహధమజ్జైశ్చక్రశంభాస్సమహాకాం॥
 ౮౨॥ కాలేశశీకంసస్పృశిచంద్రసేనశ్చ చూపతిః । సమారాధ్యశివంభ
 క్త్యప్రాసతుఃపరిమంచదం॥ ౮౩॥ ఇంద్రవిత్రింపరమంరహస్యంయ

శస్కరంస్వస్తికరంవిచిత్రం | ఆఖ్యానమాఖ్యాతమఘాఘనాశనంగారి
శపాదాంబుజభస్తవధానం || ౮౪ || ... ..

ఇతిశ్రీస్కాండే మహాపురాణే - బ్రహ్మత్తరఖండే

పంచమోధ్యాయః.

అథషష్ఠాధ్యాయ ప్రారంభః.

ఋషయః || యదుక్తం భవతాసూత మహదాఖ్యానము త్రమం |
శంభోమాహాత్మ్యతథానమశేషాఘహరంపరిం || ౧ || ధూయోపిశ్రో
తుమిచ్చామస్తదేవసుసమాహితాః | ప్రదోషేభగవాంచ్ఛంభోపూజిత
శ్వమహాత్మభిః || ౨ || సంప్రయచ్ఛతికాంస్థిషేతన్వదనువ్రత | శ్రు
తేపివాసకృత్సూతభూయస్తస్థాప్రవతతే || ౩ || సూతః || సాధువృ
ష్టమేహప్రాజ్ఞభావద్భిలోకకవిశునైః | అతోహంసంప్రవత్యైమి
శివపూజావిధిక్రమం || ౪ || త్రయోదశ్యాంతిథౌసాయంప్రదోషః పరి
కితః | తత్రప్రాజ్ఞోమహాదేవోనాన్యేదేవాఃఫలాధిభిః || ౫ || ప్రదోష
మాజామాహాత్మ్యంకోవాహాతాయుతుంతుమః | యత్ర సర్వేపివిబుధా
స్తీప్యంతిశాంతికే || ౬ || ప్రదోషసమయేదేవః కైలాసేరజితాలయేక
రోతిన్యత్రమానందాత్పశ్యంత్యాంసురసంసది || ౭ || అతఃపూజాజపో
హూమస్తస్కథాతగ్గుణస్తభఃకర్తవ్యోనియతంమత్ప్రేక్ష్యతువక్త్రగ
ఫలాధిభిః || ౮ || దాదిద్యోతిమిరాంధానామిదంహిపరమాంజనం | ఋ
ణసాగరమగ్నానాంప్లవాయంపారదశశసః || ౯ || దుఃఖశోకభయార్తా
నాం క్షణివాణకారణం | ప్రదోషేపావర్తతీశస్యవ్రాజసంమంగళా
యనం || ౧౦ || దుబుద్ధిగపినిచోపిమందభాగ్యశ్శత్రోపివా | ప్రదోషేభ్య
చ్యుతదేవేశంపిపద్భిస్సంప్రముచ్యతే || ౧౧ || శత్రుభిహాన్యమానోపి
దశ్యమానోపివన్నైః | శరైరాక్రమ్యమాణోపిపతస్సపిమహంబుధా ||
౧౨ || ఆవిర్భూతదండోపినానారోగమాతోపివా | సపిసశ్యతిమత్యోక్
సోప్రదోషిశాచనాత్ || ౧౩ || దాదిద్యోమరణందుఃఖమృణ్మథా
రంసగోపమం | సద్యోవిధూయసంపద్భిర్యజ్యతేశివపూజనాత్ || ౧౪

తత్ర వక్ష్యమహాపుణ్యమిహాసంపురాతనం యంశ్రుత్వా మనుజాన్స
 ద్యఃప్రయాంతి కృతకృత్యతాం॥ ౧౫॥ ఆసీద్విదభావః పశ్యేనామ్నాస
 త్యరథోన్మవః సవధమ౯రతోధీరస్సుశీలస్సత్యసంగరః॥ ౧౬॥ తస్య
 పాలయతోభూమింధమేణమునిపుంగవాః పృతీయామహాకాలః
 సుభేనైవమహీపతేః॥ ౧౭॥ అథతస్యమహీభతుశ్చత్రవస్సాశ్వభూ
 భుజః బభూవురుద్ధతబ్జాదుమహాకాలపురోగమాః॥ ౧౮॥ కదాచిద
 భతేసాల్యాస్సన్నద్ధాబహునైనికాః విదభానగరీంప్రాప్య రురుధు
 విజగీషవః॥ ౧౯॥ దృష్ట్వాసంధుభ్యమీనాంతాంవిదభాదివతిఃపు
 రీం యోధుమభ్యుద్యయాతూణాంబలేషమహతావృతః॥ ౨౦॥ తస్యతై
 రభవద్యుద్ధంసాలైర్వరతబలోద్ధతేః పాతాలైవన్నగేంద్రస్యగంధకైరివ
 దుమ౯పైః॥ ౨౧॥ విదభాధివతిస్సోధకృత్వా యుద్ధంసుదారుణం ప్ర
 బష్టోర్భుబలైస్సాలైర్వనికహతీరణమూఢాని॥ ౨౨॥ తస్మిన్మహారథే
 వీరేనిహతేమంత్రిభిస్సహ దుద్రువుస్సమరభగ్నాహతశేషాస్తునై
 నికాః॥ ౨౩॥ అథయుద్ధచవిరతేసాల్యాశ్చవివిశుఃపురీంనగర్యాంరుధ్య
 మానాయాంజాతేకోలాహలతదా॥ ౨౪॥ తస్యసత్యరథస్త్రేకావిదర
 స్సవతేస్సతీభార్యతోకసమావిష్టాకిచిద్యత్నాద్వసిరియా॥ ౨౫॥
 సానిశాసమయేయత్నాదంతవత్త్విస్సృపాంగనా॥ ౨౬॥ తాతోకసంత
 ప్రాప్రతీచీంప్రియయాదిశం॥ ౨౭॥ అకప్రభాతేమాగణగచ్ఛం
 తీతనకైస్సతీఅతీత్యదూరమధ్వానందదశకైమలంసరః॥ ౨౮॥ తత్రా
 గత్యవరారోహతప్రాశోకనభూయసా విజనేతత్సరస్తీరేణాయావృష
 ముపాశ్రయత్॥ ౨౯॥ తత్రదైవవశాద్రాజ్ఞీవిజనేతరుకుట్టిమే అ
 సూతతనయంశ్రేష్ఠేముహూతానుగణాన్వితే॥ ౩౦॥ అథపారాజమ
 హిషీపిపాసాభిహతాభృశం సరోవతీణాచావణంగీస్తా గ్రాహే
 ణభూయసా॥ ౩౧॥ జాతమాక్రమికుమారోసౌవనప్తపితృమాతృకః రు
 రోదోచ్చైస్సరస్తీరేక్షుప్తిపాసాతురోబలః॥ ౩౨॥ తస్మిన్నేవంక్రంద
 మునేజాతమాత్రేకుమారకే॥ కాచిదభ్యామయాశీఘ్రిందిష్ట్యాప్రివహ
 రాంగనా॥ ౩౩॥ సాస్యేకశాయసంబాలముద్వహంతీస్వన్నాత్మజం॥ అథ

సాభత్యైరహితాయావమానాగృహేగృహే॥ ౩౩॥ ఎకాత్మజాబంధు
హీనాయాచ్ఛామాగృహశంకతా॥ ఉమానామద్విజనక్షీదదశస్యపనం
దనం॥ ౩౪॥ సాదృష్ట్యైరాజతనయంసూర్యబింబాదివచ్యతే॥ అనాథ
మేకం క్రందంతంచితయామానభూరిశః॥ ౩౫॥ అహోసుమహదా
శ్చర్యమిదందృష్టంమయాధునా॥ అచ్ఛిన్ననాభిసూత్రోయంశిశుమా
తాత్వవాగతా॥ ౩౬॥ పితానాస్తినచాన్యోస్తిన్తాస్తిబంధుజనోపివా
అనాథఃకృపణోబాలశ్శేతేకవలఘాతతే॥ ౩౭॥ ఏషశండాంజోవాపి
శూద్రజోవైశ్యసోధవా॥ విశిష్టజ్ఞోవాన్యపజ్జ్ఞాయతేకథమభా
కః॥ ౩౮॥ శిశుమేనంసముద్భృత్యశస్తామ్యుపసవద్ధృవంకింత్వవిజ్ఞా
తకులజనోత్సహేస్పృష్టుముత్తమా॥ ౩౯॥ ఇతిమీమాంసమానాయాం
తస్యాంవిప్రవరశ్రీయాంకించీత్సమాయయాభిక్షుస్సాత్వాచ్ఛంభురివ
స్వయం॥ ౪౦॥ రామాహాభిక్షువర్యోభవిప్రమానినిమాఖిదరక్షేనంతా
లకంశుభ్రువిస్యజ్యహృదినంశయం॥ ౪౧॥ అనేనవరమంక్రేయోఽస్య
సేనచిరాదిహ॥ ఎతావదుక్త్వాత్వత్థిభిక్షుఃకారుణికోయయా॥ ౪౨॥
అథతస్మిన్ తేభిక్షోవిస్సరిభ్యావిప్రమానినీ॥ తమభాకంసమాదాయనిజ
మేవగృహంయయా॥ ౪౩॥ భిక్షువాక్యేనవిస్సరిభ్యాసారాజతనయంసతే॥
ఆత్మపుత్రేణనదృశంకృపయావర్యపోషయత్॥ ౪౪॥ ఎకచక్రాహ్వ
యేరమ్యేగ్రామేచక్రనికేతనే॥ స్వపుత్రంరాజపుత్రంచభిక్షోస్నేనవ్యవర్థ
యత్॥ ౪౫॥ బ్రాహ్మణీతనయశ్చైవసారాజతనయస్తథా॥ బ్రాహ్మ
ణైఃకృతసంసారౌపవృథాతేసుపూజితా॥ ౪౬॥ కృతోపనయనాకాతే
బాలకానియమస్థితా॥ భిక్షాంసంచేరతుస్తత్రమాత్రాసహగృహేగృ
హే॥ ౪౭॥ తాభ్యాంకదాచిచ్ఛాలాభ్యాంసావిప్రపనితాసతే॥ భ్రేక్షుం
చరంతీదైవేనప్రవిష్టాదేవతాలయం॥ ౪౮॥ తత్రప్రద్యస్తమాకీణాముని
భిదేవతాలయే॥ తాదృష్ట్యాబాలకాశ్రీమాకశాండల్యోమునిరబ్రవీత్॥
౪౯॥ అహోదైవబలంచిత్రమహోకమౌదురత్యయం॥ ఎషబాలాస్య
జననింప్రాప్యభైక్షేణజీవతి॥ ౫౦॥ ఇమామేవద్విజవధూంప్రాప్య
మాతరముత్తమాంసహౌపద్విజపుత్రేణద్విజభోగముపాత్రితః॥ ౫౧॥

ఇతిశ్రుత్వామునేర్వాక్యంశాండిల్యస్య ద్విజాంగనాసాప్రణమ్య సభా
 మధ్యేవర్యపృచ్ఛత్సవిస్త్రయా॥౫౨॥ బ్రహ్మ స్నేహభావకోనీహమయా
 భిత్తోగీరాగృహంఅనిజ్ఞాతకులో ద్యాపిసుతవత్పరిపోష్యతే॥ ౫౩ ॥
 కస్తీకకులే ప్రసూతోయం కామాతాజనకోస్యకఃసవకాంవిజ్ఞాతు మి
 చ్ఛామిభవతాజ్ఞానచక్షుషా ॥ ౫౪ ॥ ఇతిపృష్టోమునిస్సోఢ జ్ఞానదృష్టి
 ద్విజప్రియా॥ అచభ్యాతస్యబాలస్యజన్తకమకచపాన్వితం॥ ౫౫॥ వి
 దభకరాజపుత్రత్వంతత్పితృత్వమరేమృతింతన్నాత్మసక్త గ్రహణంసాక
 ర్యేనస్యవేదయత్ ॥ ౫౬ ॥ అథసావిస్తీతాసోరీపునఃప్రవచ్ఛతంమునిం
 సరాజానకలాభాగౌహిత్యాల్పాయరఘాత్కుతః॥ ౫౭ ॥ దారి
 న్యగ్రీమస్యబాలస్యకథంప్రాప్తంముసోమునేదారిద్యగ్రీవునరుద్ధూయక
 దారాజ్యమవాప్స్యతి॥ ౫౮ ॥ అస్యాపిమమపుత్రస్యభిత్తోన్నైవజీవ
 తఃదారిద్యగ్రీమనోపాయముపదేష్టుంత్యమహాసి॥ ౫౯ ॥ శాండి
 ల్యః॥ అముష్యబాలస్యపితాసవిదభకమహీపతిః॥ పూర్వజన్తనీపాం
 ద్యేకోబధూవస్యపసప్తమః॥ ౬౦ ॥ సరాజానకాధమకజ్ఞఃపాలయన్న
 భిలాంమహీంప్రదోషసమయేశంభుంకదాచిత్పృథ్వాజయత్ ॥ ౬౧॥
 ౬౧ ॥ తస్యపూజయతోభక్త్యాదేవంభ్రీభువనేశ్వరం॥ అసీదుర్గుట
 ఆరావస్సర్వత్రనగరేమహా ॥ ౬౨ ॥ రాజాతమత్కుటంశబ్దం
 శ్రుత్వా త్వక్తశివాచకః॥ నిర్యయారాజభవనాన్నగరత్తోభశంక
 యా॥ ౬౩ ॥ ఏతస్మిన్నేవసమయేతస్యామాత్యోమహాబలిఃగృహీత
 శత్రుసామంతోరాజాంతికముపాగమత్ ॥ ౬౪ ॥ అమాత్యేనసమాసితంశ
 త్రుసామంతముద్ధతందృష్ట్యాక్రోధేన సృపతి స్థిరశ్చేద మకారయత్ ॥
 ౬౫॥ సతతైవమహీపాలావిస్మయోజనాజనం॥ అసమాప్రాప్తనియమ
 శ్చకూరనిశితాజనం॥ ౬౬॥ తత్పుత్రోపితథాచక్రప్రదోషసమయేశివం
 అవకాయిత్యామూఢాత్తాభుక్త్యాసుష్మాపదుమతిః॥ ౬౭॥ జన్తాం
 తరేనస్యపతివేదభకఃపితృభవత్శివాచకానంతరామేణవర్తభౌక
 గాంతరేహతః॥ ౬౮ ॥ తస్మత్ప్రాయంపూర్వభవేసోస్తికజన్తనితత్స
 తఃపూర్వాదారిద్యగ్రీమాపన్నశ్చివపూజాప్యశిక్రమాత్ ॥ ౬౯ ॥ అస్య

మాతాపూర్వకభవేనవత్త్వింశద్వ నాహనత్ । తేనపాపేనమహానాగా
 హేతావ్త్వింశద్వేవృతా ॥ 20 ॥ ఏమాప్రవృత్తిరేతేహంభవత్త్వైసము
 దాహృతా । అనచితశివామత్యాః । ప్రాప్నువంతిదరిద్రతాం ॥ 21 ॥ స
 త్యంబ్రవీమ్యఖిలలోకహితంబ్రవీమసారంబ్రవీమ్యపనిషద్ధృదయంబ్ర
 వీమి । సంసారముల్బుణమసారమవాప్యజంతోస్తారోయమీశ్వరపదాంబు
 ర్నుహస్యసేవా ॥ 22 ॥ యేనాచార్యంతిగిరిశంఖాహితేప్రదోషే యే
 నాచితంశివమపి ప్రణమంతినాన్యే । యేతత్కథాంశ్రుతిపుటైన్కపిబం
 తిమూఢాస్తేజన్తజన్తసుభవంతినరాశరిదాః ॥ 23 ॥ యేవైప్రదో
 షసమయేపరమేశ్వరస్యకువంత్యనస్యమనసాంఘ్నిసరోజపూజాం । ని
 త్యంప్రవృద్ధధనధాన్యకళత్రపుత్ర సౌభాగ్యసంపదధికాస్తత్రప్రేవలో
 కే ॥ 24 ॥ కైలాసశైలశిఖరేత్రిజగజ్జనిత్రీం గౌరినివేశ్యకనకాంచితర
 త్నపీఠే । సృత్యంవిధాతుమభివాంఛతిశూలపాణోదేవాః । ప్రదోషసమయే
 నుభవంతినవే ॥ 25 ॥ వాగ్దేవీధృతవల్లకీతమఖోవిణాందధత్పద్మజస్తా
 లోన్నిద్రకరోరమాభగవతీగేయప్రయోగాన్వితా । విష్ణుస్తుగమృదంగ
 తాడనపటుదేవాస్సమంతాద్ధిత్వాస్సేవంతేతమనుప్రదోషసమయే
 దేవమ్మదాణీవతి ॥ 26 ॥ గంధర్వయక్షపతంగోరగసిద్ధసాధ్యావిద్యా
 ధరామరపరావ్వరసాంగణాశ్చ । యేన్యేత్రిలోకనిలయాస్సహజాతవ
 గాః । ప్రాప్తాః ప్రదోషసమయేహరసేవనార్థం ॥ 27 ॥ అతః ప్రదో
 షేశివఏక ఏవపూజ్యోభనాన్యేహరిపద్మబాద్యాః । తస్మిన్త్రహేశేషధినే
 జ్యమానేనవే । ప్రసీదంతిసురాధినాథాః ॥ 28 ॥ ఎవతేతన్యయః పూ
 వజన్తనిబ్రాహ్మణోత్తమః । ప్రతిగ్రహైవయోనిశ్యేనదానాద్వై
 స్స్వకమభిః ॥ 29 ॥ అతోదారిద్యమాపన్నఃపుత్రస్తేద్విజభామిని । త
 ద్దోషపరిహారార్థంశతణియాహిశంకరం ॥ ౩౦ ॥

ఇతిశ్రీస్కాందపురాణే - బ్రహ్మోత్తరఖండే - త్రయోదశీ

పూజానువచనానాశివపూజావిశేషదోషకథనంనామ
 షష్ఠోధ్యాయః.

ఇత్యక్తామునినాసార్ధీసావిప్ర వనితాపునః | తం ప్రణమ్యాకృతప్ర
 ప్రచ్ఛనీవపూజావిధేః క్రమం || ౧ || బ్రాహ్మణే || భగవన్ సవకధర్మ
 జ్ఞానీవపూజావిధేః క్రమం | త్రయోదశీ ప్రదోషే తుకృపయామేవదప్ర
 భా || ౨ || ఇత్యధికత స్తయాసాధ్వ్యాశాండిల్యమునిపుంగవః | ప్ర
 దోషే శివపూజాయావిధింవక్తుం ప్రచక్రమే || ౩ || శాండిల్యః || శృణు
 ద్విజాంగ సేశంభోః పూజావిధిమనుక్రమాత్ | పక్షద్వయే త్రయోదశ్యాం
 నిరాహారోభవేద్దివా || ౪ || ఘటీత్రయాదస్తమయాత్పువకంస్నానం
 సమాచరేత్ | శుక్లాంబరధరో భూత్వా వాగ్యతోనియమాన్వితః || ౫ || కృ
 తసంధ్యాజపవిధిశ్చివపూజాంసమారభేత్ | దేవస్యపురతస్సమ్యగ్పవేశ్య
 సేవాంభసా || ౬ || విధాయమంటపంతమ్యంధాతవస్త్రాదిభిరుతాధః | వి
 తానాదైవలంకృత్యఫలపుష్పనవాంకురైః || ౭ || విచిత్రం పద్మముల్లి
 ఖ్యసంచపణాసుసంయుతం | తత్రోపవిశ్యసుశుభేనూపవిష్టేస్థిరాసనే ||
 ౮ || సమ్యక్స్ంపాదితా శేషపూసోపకరణశ్చచిః | ఆగమోక్తానమాగ్లే
 ర్నితమామంత్రయేత్సద్ధీః || ౯ || తతః కృత్యాత్మ సశ్శుద్ధింభూతశుద్ధిమను
 క్రమాత్ | ప్రాణాయామత్రయంకృత్యాబీజపణైకస్సబిందుక్తేః || ౧౦ ||
 మాతృకాస్యస్యవిధివద్ధ్యాత్వాద్ధౌవతాంపరాం | సమాప్య మాతృ
 కాంధూయోధ్యాయే శేష్ఠంపరంశీవం || ౧౧ || వామభాగే గురుంసత్వా
 దక్షిణే గణపంయజేత్ | అంసోరు యుక్తే ధమాకదీకస్యస్యపాదౌచపా
 శ్వకాయోః || ౧౨ || అథమాకదీనసంతాదీకహృదిపీఠమనుస్యసేత్ | ఆ
 ధారశక్తిమారభ్యహ్నానాగ్ంతమనుక్రమాత్ || ౧౩ || ఉత్తక్రమేణవిస్య
 స్యహృత్పద్మే సాధుభావితే | సవశక్తిమయేరమ్యేధ్యాయే శ్లేషముమౌప
 తిం || చంద్రకౌటిప్రతీకాశంత్రితేత్రంచంద్రధూషణం | ఆపంగళ జటా
 బూటంతర్మహాలివిరాజితం || ౧౪ || నీలగ్రీవముహూరాంగంతారహారో
 పశోభితం | వరదాభయహస్తంచహరిణం శపరశ్వధం || ౧౫ || దధానం
 నాగవలియం కేయూరాంగదముద్రితం వ్యాఘ్రచక్షుకావళిధానం రత్న

సింహాసనస్థితం ॥ ౧౬ ॥ ధ్యాత్వాతద్వామభాగేతు చింతయేద్ధిరికస్య
కాంభాన్వజ్జపాప్రసూనాభాముదయాకౌసమప్రభాం ॥ ౧౭ ॥ విద్యు
త్పంజనిభాంతస్త్విమనోసయననంసీనిం చాలేందు శేఖరాంస్త్విగ్ధాంసీత
కుంచితకుండలాం ॥ ౧౮ ॥ భృంగసంఘాతరుచిరసీలాలకవిరాజితాంవి
లసన్తణివిద్యోతముఖమండలవిభ్రమాం ॥ ౧౯ ॥ నవకుంకుమపంకాంకక
పోలతలదపఃశాంమధురస్త్రితవిభ్రాజదరుణాభరవల్లవాం ॥ ౨౦ ॥ కం
బుకంఠీంశివాముద్యత్కుచపంకజకుట్టలాం పాశాంకుశాభయవరై
వికలసంతీంచతుర్భుజాం ॥ ౨౧ ॥ అనేకరత్నవిలసత్కుంకణాంగదము
ద్రికాంత్రివళివలయాంహృద్యాంహేమకాంచీగుణాన్వితాం ॥ ౨౨ ॥
దివ్యమాల్యాంబరధరాందివ్యచందనచచికితాందిక్పాలవనితామాలిన
న్మితాంప్రిసరోరుహం ॥ ౨౩ ॥ రత్నసింహాసనారూఢాంసభరాజ
పరిచ్ఛదాంఎవంధ్యాత్వామహాదేవందేవీంచగిరికన్యకాం ॥ ౨౪ ॥ న్యాస్త
క్రమీణసంపూజ్యదేవంగంధాదిభిఃక్రమాత్ పంచభిర్దేవప్రభిఃకుర్యా
త్ప్రీతస్థానేషువాహ్మది ॥ ౨౫ ॥ పృథక్పూజింజలిందద్యాన్మృతేనచ
హృదిశ్రితఃపునస్త్వయంశివోభూత్వామూలమంత్రేణసాధకః ॥ ౨౬ ॥
తతస్సంపూజయేద్దేవంచాహ్యపితేపునఃక్రీమాత్ సంకల్పంద్రవదైత్రత్ర
పూజారంభేనమాహితః ॥ ౨౭ ॥ కృతాంజలిఘ్నభూత్వా చింతయన్
హృదిశంకరం త్రయోదశ్యాందివాస్థిత్యానిరాహరోమహేశ్వర ॥
౨౮ ॥ సక్తంభోత్యామిదేవేశత్రాహిమాంకృపయాశీవభ్రతీసంకల్ప
నియతోదేవంసంప్రాప్తయేత్సదీః ॥ ౨౯ ॥ ఋషాపాతకదాభాగ్య
దారిద్య్రవినివృత్తయేఅశేషాఘ్నినాశాయప్రసీదమశంకర ॥ ౩౦ ॥
దుఃఖశోకాగ్నిసంతప్తసంసారభయపీడితం బహురోగాకులంబీసం
పాహిమాంవృషవాహసే ॥ ౩౧ ॥ ఆగచ్ఛాగచ్ఛదేవేశమహాదేవాభయం
కరగృహానసహపాపత్యాతవపూజాంస్తుయాకృతాం ॥ ౩౨ ॥ ఇతిసం
ప్రాప్త్యేవిధివద్భావ్యాపూజాంసమారభేత్ గురుంగణపతించైవయశే
త్సవ్యావసవ్యయోః ॥ ౩౩ ॥ ఔత్తేశమీశకౌణ్ఠేచవహ్నాకాత్యాయ
సీంయజేత్ ధమజ్ఞానంచవైరాగ్యమైశ్వర్యచనమోంతతైః ॥ ౩౪ ॥

స్వరైరీశాదికౌఠేషుపీతపాదమనుక్రమాత్ | ఆభ్యాంబిందు విపగాఁ
భ్యామధమాశాదీకప్రమాజయేత్ || ౩౫ || గాత్రరూపాంశ్చతుర్దిక్షును
ధ్యేనంతంసతారకం | సత్వాదీక్షత్రగుణాంస్తత్రరూపాక్షతేతువిన్య
సేత్ || ౩౬ || అతఃసర్వభృదేమాయాంవిద్యాలక్ష్మ్యైశ్వేనచ | తదంతే
చాంబుజంఘాయస్సకలంతుండలత్రయం || ౩౭ || పద్మకేసరకింజల్క
వ్యాప్తంతారాక్షరైఃక్రమాత్ | ఆత్మత్రయమథాభ్యవ్యమధ్యేమం
తులమాదరాత్ || ౩౮ || వామాంజ్యేష్ఠాంచగౌరీంచశగాదీక్షదిక్షుపూ
జయేత్ | వామాద్యానవశక్తీవాసవస్వబియుతాయశేత్ || ౩౯ || హృది
బీజత్రయాధ్యేనపీతమంత్రేణచాచయేత్ | ఆవృత్తిఃప్రసీతాశ్చైస్తుశం
చభిర్మాతాశ్చక్రభిః || ౪౦ || త్రిశక్తిమూర్తిభిశ్చాన్యైస్సాధిధ్వయ
సమన్వితైః | అనంతాద్యైఃపరైశ్చాన్యైః మాతృభిశ్చవృషాదిభిః ||
౪౧ || సిద్ధిభిశ్చ జిహ్వాద్యాభిరింద్రాద్యైశ్చ తదాయుధైః | వృషభక్షే
త్రశండీకాదుగాఁశ్చస్కందనందినా || ౪౨ || గణేశంనైన్యపంచైశ్చస్వ
ప్సలక్షణగంయతా | అణిమామహిమాచైవగరిమాలఘిమాతథా || ౪౩ ||
ఈశీత్వంచవశీత్వంచప్రాప్తిఃప్రాణమ్యమిత్యమ్ | అష్టేశ్వర్యాణిచోక్తా
నితేజోరూపాణి కేవలం || ౪౪ || బ్రహ్మభిఃపంచభిఃపూజాంహ్యలైభా
దిభిరవ్యసం | అంగైరుపాంగైరింద్రాద్యైఃపూర్వోక్తాస్సవశేవతాః ||
౪౫ || ఉమాచండీశ్వతాదీంశ్చపూజయేదుత్తరాదితః | ఏవమావరణై
ర్యుక్తంతేజోరాశింసదాశివం || ౪౬ || ఉమయాసహితందేవముపచా
రైఃప్రపూజయేత్ | సుప్రతిష్ఠితశంఖస్యతీధ్రైఃపంచామృతైరపి || ౪౭ ||
అభిషిచ్యనుహాదేవంరుద్రసూక్తైస్సమాహితః | కల్పయేద్వైదికైఃకుం
త్రైరాసనాద్యుపచారకాః || ౪౮ || ఆసనంకల్పయేద్దైమంస్వాగతం
విహితాంజలిః | అఘ్నోకమష్టగుణోపేతంపాద్యంశుద్ధోదకేనచ || ౪౯ || తే
నైవాచమనందవ్యాన్తధుపకామభోతరం | పునరాచమనందత్వాన్నా
సుమంత్రైఃప్రకల్పయేత్ || ౫౦ || ఉపవీతంతపోవాసోఘాషణాదినిషేద
యేత్ | గంధమిష్ఠాంగసంయుక్తంసుపూతంవినివేదయేత్ || ౫౧ || తతశ్చ

బిల్వమందారకల్పారసరసీరుహం దుత్తురంతణికారంచద్రోణత్రప్పం
 చమల్లికాం ॥ ౫౨ ॥ కుశాపామాగతబిసీమాధవీపకుశాదికాః బృహ
 తీశ్రప్పకాదీన్యథాలబ్ధానిసాధకః ॥ ౫౩ ॥ నివేదయేత్సుగంధీనిమాల్యా
 నివివిధానిచ ధూపంకాలాగరూత్పన్నందీపంచవిమలంశుభం ॥ ౫౪ ॥ అ
 థపాయసనైవేద్యంసక్కుతంసోపదంశకం మోదకాపూపసంయుక్తంశ
 కకారాగుడసంయుతం ॥ ౫౫ ॥ మధునా క్తందధియుతంశీతపానీయసం
 యుతం తేనైవహవిషావషక్వాజుమయాన్యంత్రభావితే ॥ ౫౬ ॥ ఆగ
 మోక్తైసవిధినాగురువాక్యేయింత్రీతః నివేద్యశంభవేభూయోవత్వా
 తాంబూలముత్తమం ॥ ౫౭ ॥ దీపంసీరాజనరంమ్యంఛత్రందవణము
 త్తమం సమవళయిత్యానిధివన్నంత్రైవైదికతాంత్రీకైః ॥ ౫౮ ॥ య
 ద్యతక్తస్త్వయంనిస్వోయథావిభవమవయేత్ భక్త్యాదత్తైసగౌరీనః
 పుష్పమత్రేణశుష్యతి ॥ ౫౯ ॥ అథాంగధూతానకలాగడశ్శాడీ
 ప్రభాజయేత్ సప్తనానాః శైస్తుత్వాసాష్టాంగంప్రణమేద్భుధః ॥
 ౬౦ ॥ తతఃప్రవక్షీమంకృత్వావృషచండీశ్వరాదికాః పూజాంసమా
 వ్యవిధివత్ప్రార్థయేద్దిజాపతిం ॥ ౬౧ ॥ జయదేవజగన్నాథజయశాశ్వ
 తశంకరజయసర్వగుణాధ్యక్షజయసర్వసురాచితం ॥ ౬౨ ॥ జయశ
 ర్వగుణాతీతజయసర్వవరప్రదజయనిత్యనిరాధారజయవిశ్వంభ
 రావ్యయం ॥ ౬౩ ॥ జయశ్చైవ్యేకవంద్యేజయనాగేంద్రధూషణజయ
 గౌరీపతేశంభోజయచంద్రార్థశేఖరం ॥ ౬౪ ॥ జయకొట్టకంకాశజ
 యానంతగుణాలయజయరుద్రవిరూపాక్షజయాచింత్యనిరంజనం ॥ ౬౫ ॥
 జయనాథకృపాసింధోజయభక్తాతిభంజనజయదుస్తరసంసార
 సాగరోత్తారకప్రభాం ॥ ౬౬ ॥ ప్రసీదమేమహాదేవసంసారారేశస్యభి
 ద్యతః సర్వపాపక్షయంకృత్వారక్షమాంపరమేశ్వరం ॥ ౬౭ ॥ మహాదా
 రిద్యమిగ్నశ్యమహాపాపహతాజనః మహాశోకనివిప్లనృమహరోగాతు
 రస్యచ ॥ ౬౮ ॥ ఋణభారపరీతస్యదహ్యామానస్యకమణిః గ్రీహైః
 ప్రవీడ్యమానస్యప్రసీదమమశంకరం ॥ ౬౯ ॥ దరిద్రః పార్థిభావోదేవ
 పూజాంతేరిజాపతిం అథవాధ్యోషిరాజానాపార్థియేదేవమీశ్వరం ॥

దీక్షుమామస్మదాశోగ్యంకొశవృద్ధిబలంన్నతిః॥౬౯॥మమాస్తునిత్య
మానందఃప్రసాదాత్తవశంకరశ్రేష్ఠస్సంతుయంత్యాంతు ప్రసీదంతుమ
మగ్రహః॥ ౭౦ ॥ సశ్యంతుదస్యవోరాష్ట్రేజనాస్సంతునిరాపదః। దు
భిక్షమరిసంతాపాఃశమంత్యాంతుమహీతలే॥ ౭౧॥ సర్వధాస్యసమృ
ద్ధిశ్చభూయాత్సఖమహనిశం। ఏవమారాధయద్దేవంప్రదోషేగిరిజా
వతిం॥౭౨॥ బ్రాహ్మణాభోజయత్పశ్చద్ధక్షిణాభిశ్చతోషయత్। స
ర్వపాపక్షయకరీసర్వదారిద్యగీనాశినీ॥ ౭౩ ॥ శివపూజేయమాఖ్యా
తాసర్వాభీష్టఫలప్రదా। మహాపాతకసరిఘాతమధికంచోపపాతకం॥
౭౪॥శివద్రవ్యావహరణాదస్యత్సర్వంవిదాశయత్। దేవస్వంబ్రాహ్మ
ణధనంద్రస్యతుయద్ధనం॥౭౫॥అనాథద్రవీణంచైవహ్యరూఢమపిపా
తకం। బ్రహ్మహత్యాదిపాపానాంపురాణేషుస్త్రిషస్వి॥ ౭౬॥ ప్రా
యశ్చిత్రానిదృష్టానిసశివద్రవ్యహరిణాం। బహునాత్రకిముక్తైస్సశ్లోకా
భైఃసర్వదామృతం॥ ౭౭ ॥ బ్రహ్మహత్యాశతంవాపిశివపూజావి
దాశయత్। మయాకథితమేతత్త్రైప్రదోషేశివపూజనం॥ ౭౮ ॥ రహ
స్యంసర్వజంతూనామత్రానాస్త్రివసంశయః। ఎతాభ్యోమపిచాలా
ఖ్యామేవంపూజావిధీయతాం॥ ౭౯॥ అతస్సంవత్సరాదేవవరాంసి
ద్ధిమవాప్స్యథః। ఇతిశౌండిల్యచనమాకణ్యేద్విజమానినీ॥ ౮౦॥ తా
భ్యాంతుసహచాలాభ్యాంప్రణనామమునేఃపదం। కృతాంబలిశ్రుతా
భూత్వాప్రోవాచమునిపుంగవం॥ ౮౧ ॥ బ్రాహ్మణీ॥అహమద్యక్ష్
తాథాన్తితపదశనమాత్రతః। ఎతాకుమారాభగవత్త్వామేవశ
రణంగతౌ॥ ౮౨॥ ఎషమేతనయోబ్రహ్మేశుచిత్తతగ్ధరీతః। ఎషరా
జసుతోనామ్నాధమేగుప్తఃకృతోమయా॥౮౩॥ ఏతావహంచభగవత్
భవచ్ఛరణకింకరాః। సముద్ధరాస్తాన్పతితాన్ఘోరేదారిద్ర్యసాగరే॥
౮౪ ॥ ఇతిప్రవన్నాంతరణంద్విజప్రియంచాశ్వాస్యవాక్త్యైరమృ
తాయమానైః। ఉపావిశేశాథతయోఃకుమారయోమునిశ్శివారాధన
మంత్రవిద్యాం॥౮౫॥అథోపదిష్టామునినాకుమారాబ్రాహ్మణీచసా
తంప్రణమ్యసమామంత్ర్యజగ్నుస్తే నిజమందిరం॥ ౮౬ ॥ తిలకప్రభృతి

తాదాతామునివర్యోపదేశతః । ప్రదోషేపార్వతీశస్యపూజాంశాకతు
 రంజనా॥ ౮౬॥ ఏవంపూజయతోదేవంరాజద్విజకుమారయోః । సు
 ఖేనైవవ్యతీయాయతయోమాక సచతుష్టయమ్ ॥ ౮౮ ॥ కదాచీద్రాజ
 ఛత్రేణవిసాసాద్విజనందనః । స్నాతుంగతోనదీతీరే చచారబహులీల
 యా॥ ౮౯॥ తస్యానిర్ఘోరనిఘాతనిభిఃస్నేహప్రకుట్టిమే । నిధాయ
 కలశంస్థూలంప్రస్ఫురంతందదశఃసః॥ ౯౦॥ తంద్యిష్ట్యేగహసాగత్యహ
 షఃకౌతుకవిహ్వలః । దేవోవపన్నంషన్వానోగృహీత్వాశిరసాదధే॥
 ౯౧ ॥ సతంముదాసమానీయే నిధానకలశంబలాత్ । నిధాయభవన
 స్యాంతేమాతరంసమభాషత॥ ౯౨ ॥ మాతమాకతరిమంపశ్యప్రసాదం
 గిరిజావతేః । నిధానంకుంభరూపేణదశితంకరుణాత్మనా॥ ౯౩॥ అథ
 సోమిస్త్రితాసాధ్వీసమాహూయస్యపాత్మజమ్ । స్వపుత్రంప్రతిసంద్యా
 హమానయంతీశివాచకమ్॥ ౯౪ ॥ శ్రూయతాంమేవచఃపుత్రానిధాన
 కలశీమిమాం । సమంవిభజ్యగృహీతాం మమశాసనగౌరవాత్॥ ౯౫ ॥
 ఇతిమాతువచశ్చృత్యాతుతోషద్విజనందనః । ప్రత్యాహరాజపు
 త్రస్తాంవిస్రబ్ధశ్చంకరాచనే॥ ౯౬॥ మాత స్తవసుతస్యైవ సుకృతేన
 సమాగతమ్ । నాహంగృహీతుమిచ్ఛామివిభక్తధనసంచయమ్॥ ౯౭॥ ఆ
 త్తనస్సృక్ష్మాబంధస్యమేవభునక్త్వసౌ । యదాకదాపీగారీశఃక
 రివ్యతీృపాంమయి॥ ౯౮॥ ఇత్యుక్త్వాతాంపునశ్చంభుమచయామా
 సపూర్వవత్ । పినమచయతశ్చంభుంభూయోపివరయాముదా॥ సంవత్స
 రోవ్యతీయాయతస్త్రికస్నేహగృహేతయోః । అధైకదారాజనూసుస్స
 ఘాతేనద్విజన్తనా॥ ౧౦౦ ॥ ఏసంతసమయేప్రపాతైవిజహరవనాంతరే ।
 అథదూరగతౌక్వాపివద్విజన్మపాత్మజౌ॥ ౧౦౧॥ గంధర్వకన్యాఃక్రీడం
 తీశ్చతశస్తావపశ్యతాం । తౌస్సర్వాశ్చారుసర్వాంగీవిఃపూరంతీమణో
 హరం॥ ౧౦౨॥ దృష్ట్వాద్విజాత్మజోదూరాదువాచన్యవనందనం । ఇతః
 పరంసగంతవ్యంభిహరంత్యగ్రతఃస్త్రియః॥ ౧౦౩ ॥ స్త్రీసంస్పృకషణం
 హిబుధాస్త్యంజంతివిమలాశయాః । ఏతాఃకైతవకారిణ్యోనవయా
 వనదుమకదాః॥ ౧౦౪ ॥ మోహయంత్యోజసందృష్ట్వా వాచానునయ

కోవిదాః । అతఃపరిత్యజస్త్రీణాంసంస్మధింసహభాషణం ॥ ౧౦౫ ॥
 ధర్మమాగ్ధరతోవిద్వాన్ బ్రహ్మచారివిశేషతః । అతోహంనోత్స
 హేగంతుఃక్రీడాస్థానంమృగీదృశాం ॥ ౧౦౬ ॥ ఇత్యుక్తృద్విజభ్రత్రస్తు
 నివృత్తోదూరతఃస్థితః । అథాసారాజభ్రత్రస్తు కౌతుకాఽప్యమానసః ॥
 ౧౦౭ ॥ తాసాంవిహారపదవీం ఏకఏవ తతోయయా । తత్రగంధర్వక
 న్యానామధ్యేత్వేకావరాంగనా ॥ ౧౦౮ ॥ దృష్ట్వాయాంతంరాజభ్రత్రం
 చింతయామాసతేజసా । అహేహకొయన్ముదారాంగోయువాసర్వాం
 గసుందరః ॥ ౧౦౯ ॥ మత్రమాతంగగమనోలావణ్యావృతవారిధిః । వీలా
 లోలవిశాలాట్యోమధురేన్ద్రియపేషణః ॥ ౧౧౦ ॥ మదనోపమరూపశ్రీఃసుకు
 మారాంగలక్షణః । ఇత్యాశ్చ్యవ్యయతాచాలాదృష్టేద్వారాస్సృష్టా
 త్కృతా ॥ ౧౧౧ ॥ సర్వాస్సభీష్టమాలోక్యతచనంచేదవబ్రహ్మతే । ఇతో
 విదూరేహసఖ్యోవనమస్త్రేకమేత్రమమ్ ॥ ౧౧౨ ॥ విచిత్రచంపకావోక
 పున్నాగవకుశైర్యుతం । తత్రగత్వాద్రుతంసర్వం సంచీయకసుమో
 త్రరమ్ ॥ ౧౧౩ ॥ భవత్యోపునరాయాతుతావత్తిష్టామ్యహంతిహా ।
 ఇత్యాదిష్టస్సభీషగోజగమపిసినాంతరం ॥ ౧౧౪ ॥ సాపిగంధర్వజాత
 స్తాస్యస్తదృష్టిశ్చకాపాత్కృతే । తాంసమాలోక్య తస్వంగీం నవయావ
 నశాలినిం ॥ ౧౧౫ ॥ చాలాంస్వరూపసంపత్యాపరిభూతతిలోత్తమాం
 రాజభ్రత్రస్సమాలోక్యకౌతుకొత్ఫుల్లలోచనః ॥ ౧౧౬ ॥ అవాపదైవ
 యోగేనమదనస్యశరవ్యధాం । గంధర్వతనయాసాధ్వీప్రాప్తాయస్యప
 సూనవే ॥ ౧౧౭ ॥ ఉత్థాయతరసాతస్మైప్రపదౌపల్లవాసనం । కృతోప
 చారమాసీనిమాసాన్ద్రైశంసుమధ్యమా ॥ ౧౧౮ ॥ ప్రప్రచ్యుతద్రావిడు
 జ్జేభ్యఃస్తజ్జేర్యాకులేంద్రియా । కస్తస్త్వంకమలపతాక్రితకస్తా దైశా
 ద్విహగతః ॥ ౧౧౯ ॥ కస్యభ్రత్రఇతిప్రేక్షాపృష్టస్సర్వస్య వేదయత్
 విదభక్తరాజతనయం విధ్వస్త పితృమాతృకం । శత్రుభిశ్చహృతస్థాన
 మాత్మానంపరరాష్ట్రగం ॥ ౧౨౦ ॥ సర్వమావేద్యధూయస్తాంప్రప్రచ్యుత
 పనందనఃకాత్యంకింవాత్రకార్యంతేకోదేశఃకస్యవాత్సజా ॥ ౧౨౧ ॥ కేమ
 కమాంశుశింశూ తాంగీనివాచకుమిహేచనసి । ఇత్యుక్తాసాపునఃప్రాహ

శృణురాజేంద్రనందన ॥ ౧౨౩ ॥ అస్మైకోద్రమిశో నామగంధర్వాకాం
కులగ్రణీః తస్య హమస్మి తనయా నామ్నాచాంశుమతీస్సృతా ॥ ౧౨౪ ॥
త్వామాయాంతం విలోక్య హంత్య తస్య భాషణలాలసా । త్యక్తానభీ
జనం సర్వమేకైవాస్మి మహామతే ॥ ౧౨౫ ॥ సర్వసంగీతవిద్యాసునమత్తో
న్యాస్తి కాచన । మమగేయేనతుష్యంతి సర్వా అపి సురస్త్రియః ॥ ౧౨౬ ॥
సాహం సర్వకలాభిజ్ఞాజ్ఞాత సర్వజనంగితా । తవాహమీహితం వేద్మిమ
యితే సంగతం మనః ॥ ౧౨౭ ॥ తథామమాహినాశఖ్యం దైవేన ప్రతిపాది
తం । ఆవయోః స్నేహభేదై త్రాహి ధూయాదితః పరం ॥ ౧౨౮ ॥ ఇతి
సంభాష్య తే నాశుప్రేక్షాగంధర్వకన్యకా । ముక్తాహారందదౌ తస్మై స్వ
కుచాంతరభూషణమ్ ॥ ౧౨౯ ॥ తమాదాయాద్భుతం హారం సతస్యః ప్ర
ణయాకులః । గూఢహామోమదోత్పిక్త ఇదమాహస్యపాత్తజః ॥ ౧౩౦ ॥
సత్యముక్తంత్యయానుభుతథాప్యేకం వదాప్యహమ్ ॥ ౧౩౧ ॥ త్యక్త
రాజ్యస్య నిస్వస్య కథంత్యంభవసీప్రియా । సాత్వపితృవతీబాలా విలం
ఘ్యపితృశాసనమ్ ॥ ౧౩౨ ॥ స్వఛందచారణం కర్తుం మూఢేవ కథషహా
సి । ఇతి ధమ్యేకం వచః శ్రుత్వా తం ప్రత్యాహ శుచిస్మితా ॥ ౧౩౩ ॥ అస్తు
నామతథైవాహం కరిష్యే పశ్యకౌతుకం । గచ్ఛతావత్స్వభవనం పర
శ్వోప్రాతరేవతు ॥ ౧౩౪ ॥ ఆగచ్ఛ పునరత్రైవకార్యమస్తి చ నోష్యమా
ఇత్యుక్తా న్వితంస్య పసుతం సాసంగతే సఖీదినా ॥ ౧౩౫ ॥ అపక్రామతచా
ర్వంగీసచాపి పనందనః । ససమభ్యేత్యహమేణ ద్విజపుత్రస్య సం
న్విధిం ॥ ౧౩౬ ॥ సర్వమాఖ్యాయతే నైవ సాధం స్వభవనం యయా
తాం చ విప్రసతీం ధూయోహమయిత్వా స్వపాత్తజః ॥ ౧౩౭ ॥ పరశ్వో
ద్విజపుత్రేణ సాధం తేన వసంయయా । సతయాపూర్వమందిష్టం స్థా
సంప్రాప్య స్వపాత్తజః ॥ ౧౩౮ ॥ గంధర్వరాజపదాక్షిత్వద్వహితా
సమన్వితం సగంధర్వస్తదాప్రాప్తావభినంద్యకమారకౌ ॥ ౧౩౯ ॥ ఉపవే
శ్యాసనైరమ్యే రాజపుత్రమభాషత ॥ గంధర్వః ॥ రాజపుత్రప్రపూర్వేద్యః
కైలాసంగతవానహం ॥ ౧౪౦ ॥ తత్రావశ్యమహదేవం పార్వత్యా
సహితం వీధుం । అహమాయమాంశదేవేశ స్సర్వైషాం ద్రివివాకసాం ॥

౧౪౧॥ సన్నిధావాహభగవాన్కరుణావృతవారిధిః॥ శివః॥ శ్రీధర్మగు
ప్తాహ్వాయఃకశ్చిద్రాజపుత్రో స్తిహేతవే॥ ౧౪౨॥ అకించనోభ్రష్టరా
జ్యోహతబంధుశ్చత్రుభిఃసచాలోగురువాక్యేనమదచనరతస్సదా॥
అద్యతత్పితరస్సర్వేమాంప్రాప్తాస్తత్ప్రభావతః॥ ౧౪౩॥ తస్యత్యమపిసా
హాయ్యంకురుగంధర్వసత్తమ॥ యథాసానిజరాజ్యస్థో హతశత్రుభి
విష్యతి॥ ౧౪౪॥ ఇత్యాదిష్టోమహిశేనసంప్రాప్య నిజమందిరం॥ అన
యామద్దుహిత్రాచప్రార్థితోబహుశస్తదా॥ ౧౪౫॥ జ్ఞాత్వేమంసకలం
శంభోనియోగంపరమాత్మనః॥ ఆదామే మాండుహితరంప్రాప్తో
స్త్యద్యవనాంతరం॥ ౧౪౬॥ అశవప్రదాస్యామికన్యామంశుమతీం
మమ॥ హత్వాశత్రూన్స్వరాజ్యేత్వాంసాపయిష్యేశివాజ్ఞయా॥ అన
యామమపుత్ర్యాచ ఘక్త్వాభోగాన్యథేష్పితాన్॥ ౧౪౭॥ దశవత్స
సహస్రాంతేగంతానిగిరిశాలయం॥ తత్రాపిమమకన్యాయం త్వేమేవ
ప్రతివత్సవే॥ ౧౪౮॥ అనేనైవస్వదేహేనదివ్యేనశివసన్నిధౌ॥ శ్రీ
సూతః॥ ఇతిగంధర్వరాజస్తమాభాష్యచ్యవనందనం॥ ౧౪౯॥ తస్మిన్
స్వనేస్వదుహితుఃపాణిగ్రహమకారయత్॥ పారిజహామదాతృస్త్వై
రత్నహారాన్యహోజ్యలాన్॥ ౧౫౦॥ చూడామణించంద్రనిభంముక్తా
హారంచభాస్వరమ్॥ దివ్యాలంకారవాసాంసకాతన్వరపరిచ్ఛదాన్॥
౧౫౧॥ గజానామయుతంభూయో నియుతంశీలవాజినాం॥ స్వందనా
నాంసహస్రాణిశస్త్రాణివివిధానిచ॥ ౧౫౨॥ పునరేకంతథందిప్యంధను
రింద్రాయుధప్రభం॥ మంత్రాస్త్రాణాంసహస్రాణి తూణచాక్షయసా
యకౌ॥ ౧౫౩॥ అభేద్యంసమౌవణంఖడ్గంచరపుఖండనం॥ గజా
న్పరగజఘ్నాంశ్చశక్తించారవిమదన్సీం॥ ౧౫౪॥ దుహితుఃపరిచర్యా
థాంకన్యానాంచసహస్రకం॥ దదౌప్రీతమనాస్తస్త్వైధనానివివిధానిచ॥
౧౫౫॥ గాంధర్వబలమత్యుగ్రం చతురంగసమన్వితం॥ పునశ్చతత్సహ
యాథాంధవోగంధర్వసత్తమాన్॥ ౧౫౬॥ ఇత్థంరాజేంద్రతనయా
సంప్రాప్యక్రియముత్తమం॥ అభీష్టజాయోసహితోముముదేనిజనంప
దా॥ ౧౫౭॥ కారయిత్వా స్వదుహితునివాహంసమయోచితమ్॥

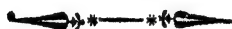
యయావిమానమారుహ్యగంధర్వాధిపతిర్దివం॥ ౧౫౯॥ ధర్మగుప్తః
కృతోద్వాహస్సహగంధర్వసేనయాశ్రునఃస్వగరీంప్రాప్యజఘానరిపువా
హిణీం॥ ౧౬౦॥ దుష్టానరీన్రణేహత్వాశక్త్యగంధర్వదత్తయా । నిశ్చే
షితారాతిబలఃప్రవివేశనిజాంపురీం॥ ౧౬౧॥ తతోభిషిక్తస్సచివైబ్రాహ్
మణైశ్చమహాత్మభిః । రత్నసింహాసనారూఢశ్చక్రరాజ్యమకంటకం॥
౧౬౨॥ యావిప్రవనితాపూర్వమపుష్టాత్తంశ్శుభత్రవత్ । సైవమా
తాభవత్తస్యగ్రథాతాద్విజనందనః॥ ౧౬౩॥ గంధర్వతనయాభార్యా
విదీర్భవిషయేశతుః । ఆతాద్యదేవదేవేశం ధర్మగుప్తాస్సపౌభతే॥
౧౬౪॥ ఏవమన్వేసమారాధ్యప్రదోషేగిరిజాతం । అలభంతేష్పితాం
సిద్ధింధేహంఁచేచపరాంగతిం॥ ౧౬౫॥ శ్రీసూతః ॥ ఏతన్మహాత్మపు
ష్ట్యంప్రదోషేశంకరాచణసం । ధర్మాధర్మకామమోక్షాణాం తదే
తత్సాధనంపరం॥ ౧౬౬॥ యఏతత్పుణ్యమాఖ్యానంశృణుయాత్సరమా
ద్భుతం । ప్రదోషేశివపూజాంఁచేకథయేద్వాసమాహితః॥ ౧౬౭॥ భవే
న్నతస్యదారిద్యగ్రింజన్నాంతరశ్చేషపి । జ్ఞానైశ్శస్యగమా యుక్త
స్సోంతేషివపురంప్రణేతే॥ ౧౬౮॥ యేప్రాప్యదుర్లభమిదంమనుజాశ
రీరంకుర్వంతిహంతపరమేశ్వరపాద పూజాం । ధన్యాస్తపవన్జిజ్ఞు
జితత్రిలోకాస్తేషాంపదాశ్శుభజుజోభువనంపునాతి॥ ౧౬౯॥ .....

ఇతిశ్రీస్కాండపురాణే- బ్రహ్మోత్తరఖండ - శివపూజా

మహిమానువణాసంనామ

సప్తమోధ్యాయః-

అష్టమోధ్యాయప్రారంభః-

సూతః ॥ నిత్యానందమయంశాంతంనిర్వికల్పమనామయం । శివత
త్వమనాద్యంచయేవిదుస్తేషరాంగతాః॥ ౧॥ విరక్తాఃకామభోగేషుయే
చకుర్వంత్యహైతుకింభక్తింపరాంశివేధీరాస్తేషాంముక్తింకాశంశయః
౨॥ విషయానభిసంధాయయే కుర్వంతిశివేరతిం । విషయైవాభిధూ

శ్రీశాంతి మహాపురాణే-

యంతేభుజానాస్తత్పలాన్యసి॥ ౩ ॥ యేనకనాపిభావేనశివభక్తియ
 తోనరః । నవినశ్యతియాశ్చైవకాలేనాపివరాంగతి॥ ౪ ॥ ఆరురుక్షుః
 పరంధానంవిషయాత్కృత్తుమక్షమః॥ పూజయేత్కమణా శంభుంభూ
 గాంతేశివమాప్నుయాత్॥ ౫ ॥ నశక్తికశ్చిదుత్సృష్టప్రాప్తయోవిషయ
 వాసనాం । అతఃకమమయాపూజాకామధేనుశ్చరీరణాం॥ ౬ ॥ మా
 యామయేపిసంసారేయో విహృత్యచిరంసుఖం । ముక్తిమిచ్ఛంతిదేహం
 తేతేషాంధమోయమంతః॥ ౭ ॥ శివపూజాంసదాకర్మాద్ధేతుంస్వర్గా
 పవగయోః । సోమవారేవిశేషేణపదోష్టాదిగుణైర్యుతే॥ ౮ ॥ శివ
 లేవాపియేకుర్యుస్సోమవారేశి వాచనం । నతేషాంవిద్యతేచిది
 ముత్రచదులభం॥ ౯ ॥ ఉపోషితశ్శుచిభూత్యాసోమవారేజితేద్ర
 యః । వైదికైస్తాంత్రికైవాపివిధిభిఃపూజయేచ్ఛివం॥ ౧౦ ॥ బ్రహ్మ
 చారిగృహస్థోవాకన్యావాధసభత్వకా । అభత్వకావాసంశ్రాద్ధ్య
 లభతేపరమిష్టితం॥ ౧౧ ॥ అత్రాహంకథయిష్యామికంధాంత్రోతు
 మనోరమాంశ్రుత్వాకృతధియశ్శంభోభక్తింకుర్వంతిశ్చలాం॥ ౧౨ ॥
 ఆర్యావరోన్మపకశ్చిదాస్తీర్థభృతాంవరః । చిత్రవమేతిషిఖ్యా
 తోధిమరాజోదురాత్మనా॥ ౧౩ ॥ సగోప్తాధమనేతూనాంశాస్తా
 దుస్పదగామినాం । యష్టాసకలమజ్ఞానాంత్రాతాశరణమిచ్ఛతాం॥
 ౧౪ ॥ కతాసకలపుణ్యానాందాతాసకలసంపదాం జేతాసాపత్న్య
 బృందానాంభక్తిశ్శివమకుందయోః॥ ౧౫ ॥ శానుకూలాసుహృ
 లభ్యాపుత్రాక్షపశాజనః । చిరేణప్రాధికతాంతేభేకన్యామేకాంమ
 నోరమాం॥ ౧౬ ॥ సలభ్యాతనయాంధృష్టాహిమవానివపార్జ్యతీర్థి । ఆ
 త్తానందేవసదృశంమేనేపూణామనోరధి॥ ౧౭ ॥ ససకజాతకలక్ష
 ణజ్ఞానాహూయసర్వద్విజబృందముఖ్యా । కృతూహలేనాభినివిష్టచే
 తాఃప్రసచ్ఛకన్యాజనసేథలాని॥ ౧౮ ॥ అథతత్రాబ్రవీదకోబహుజ్ఞోద్వి
 జేనస్తమః । ఎషాసీమంతినినామ్నాకన్యాతవమహీపతే॥ ౧౯ ॥ ఉమే
 వమంగళవతీదమయంతీవరూపిణీ । భారతీవకశ్శాభిజ్ఞాంతీర్ష్యరివమహాగు
 ణా॥ ౨౦ ॥ సుప్రజాదేవమాతేవజానకీవద్యధవ్రతావ్రతభేవసత్క

తిశ్చంద్రికేవమనోరమా । దశవక్షసహస్రాణి సహ భక్తాః ప్ర
 మాదతే ॥ ౨౧ ॥ ప్రసూతతనయావశ్చాశ్చరంసుఖమవాప్స్యతి । ఇత్యు
 క్తవంతంస్యవతిథేనై స్సంపూజ్యతంద్విజం ॥ ౨౨ ॥ అవాపవరమాంతు
 ష్టింతద్వాగమృతసేవయా । అధాస్యస్తద్విజఃప్రాహ ధేర్యవానవిశం
 కేతిఃప్రసాచతురశేవషేవై ధన్యంత్రతివత్సృతే ॥ ౨౩ ॥ ఇత్యాక
 ర్ణ్యవచ స్తస్యవజ్రసింహుతనిష్ఠురం । మహాతీక్ష్ణమభవద్రాజాచింతా
 వ్యాకులమానసః ॥ ౨౪ ॥ అకసర్వాంసమున్మిజ్యబ్రాహ్మణాబ్ర
 హ్మవత్సలః । సర్వంవై వబలంమత్స్యాశ్చింతఃప్రాధివోభవత్ ॥ ౨౫ ॥
 సావినీమః తిసిబాలాక్రమేణగతశ్చైశవా । వైధవ్యమాత్మనోభావిశుశ్రా
 వాత్ససఖీముఖాత్ ॥ ౨౬ ॥ పరంనిర్వేదమావన్నాతదాకన్యాశుచిస్తీ
 తే యజ్ఞవల్క్యుమునేపత్నీంమైత్రీయాంపర్యవృచ్ఛత ॥ ౨౭ ॥
 మాత స్తవ్చౌణాంధోజంప్రపన్నాస్తీభయాకులా । సౌభాగ్యవశా
 నంతముమమశంసితమహాసి ॥ ౨౮ ॥ ఇతిప్రపన్నాగృహతేకన్యాం
 ప్రాహమునేస్సతీ । శరణంప్రజతస్వంగిపార్వతీంశివసంయుతాం ॥ ౨౯ ॥
 సోమవారేశివంగారీంపూజయన్స్వగమాహితా । ఉపోషితాశుచిన్నా
 తావిరజోంబరధారిణీ ॥ ౩౦ ॥ యతరాశ్చిశ్చలవతిః పూజాంకృత్వా
 యథోచితాం । బ్రాహ్మణాభాజయిత్వాచశవంసవ్యక్ష్రిసాదయ ॥
 ౩౧ ॥ పావతుయోభిషేకేనసామ్రాజ్యంపీతపూజనాత్ । సౌభాగ్యమ
 తులంసౌఖ్యంగంధమాల్యాతుతపఃకాత్ ॥ ౩౨ ॥ ధూపదానేనసౌగ
 ధ్యంకాంతిరీవప్రదానతః । నైవేద్యేనమహాభాగోలక్ష్మీస్త్రాఽబూల
 దానత్వః ॥ ౩౩ ॥ ధర్మార్థకామమోక్షాశ్చసమస్కారప్రదానతః । అ
 ఘ్నేశ్వర్యాదిస్థీనాంజవపహికారణం ॥ ౩౪ ॥ షేషేనసర్వకామా
 నాంసమృద్ధిరుపజాయతే । సర్వేషామపిదేవానాంతుష్టిచార్మాహ్నాణత
 పఃకాత్ ॥ ౩౫ ॥ ఇత్యుమారాధయశివంసోమవారేశివాషపి । అత్య
 వదమప్రిప్రాప్యవిషద్భిర్నవిహస్యసే ॥ ౩౬ ॥ ఘోరాద్ఘోరంప్రసాదో
 పిమహాకేశంభయానకం । శివపూజాప్రభావేనతరివ్యసీషహద్భయం ॥
 ఇత్థంసీమంతినింసవ్యగనుశాస్యమునేస్సతీ । యయాసాపివరారోహారా
 జపుత్రీతధాకరోత్ ॥ ౩౭ ॥ దమయంత్యాంనేలస్యాసీదింద్రసేనాహ్వ

యస్సతః । తస్యచంద్రాంగదోనామపుత్రోభూత్పుండ్రసన్నిభః ॥ ౩౯ ॥
 చిత్రవమాతమాహూయస్సపశ్రేష్ఠోన్యపాత్తజం ॥ కన్యాంసీమంతి
 సీంతస్త్రిప్రాయచ్చగువకనజ్జయా ॥ ౪౦ ॥ సోభాన్తుహేతస్సవస్త
 త్రతస్యఉద్వాహకమణి । యత్రసవవహీశానాంసమాజస్సమహా
 నభూత్ ॥ ౪౧ ॥ తస్యాపాణిగ్రహంకాలేకృత్వాచంద్రాంగదఃకృతీ
 ఉవాసకతిచిన్త్యాసాంప్రేక్ష్యైవశ్వశురాలయే ॥ ౪౨ ॥ ఏకదాయము
 నాంతతుంసరాజతసయోబలీ । ఆరురోహతరీంకైశ్చిద్వయస్త్రైగ్గ
 హలీలయా ॥ ౪౩ ॥ తస్మిన్సరతికాశ్చిదోర్లోజపుత్రేవిధే బజలాత్ ।
 మమజ్జనహైవైవైకరసలాభహతాతరి ॥ ౪౪ ॥ హాహేతిశబ్దస్సమ
 హానాసీత్తస్యాస్తటద్వయే । షశ్యతాంసర్వస్త్రాన్యానాంప్రలాపేదీవ
 మస్మృతే ॥ ౪౫ ॥ మజ్జంతోమమ్మరైకచిత్కేచిద్ద్రాహూదరంగతాః ।
 రాజపుత్రాదయఃకెచిన్నావ్యస్యంతవహజలే ॥ ౪౬ ॥ తదుకశ్చిత్ర
 రాజాపీచిత్రవమాతివిహ్వలః । యమునాయాస్తటంప్రాప్యచిక్షేప్త
 స్సమపద్యతే ॥ ౪౭ ॥ శ్రుత్యైవతురాజతస్త్వస్తుబభూవుగౌతమేనా ।
 సాపిసీమంతినీశ్చిత్రాపపాలభువిమూర్ఖతా ॥ ౪౮ ॥ తథాన్యమం
 త్రిపుత్రాశ్చనాయకాస్సశురోహితాః । విహ్వలాశ్శోకసంతప్తవిభే
 పుముక్తమూర్ఖాః ॥ ౪౯ ॥ ఇంద్రసేనోపిరాజేంద్రఃపుత్రవతాం
 సుమశ్శ్రీవాం । ఆకణ్యసహవర్షభీనకప్తసంజ్ఞఃపపాతహా ॥ ౫౦ ॥ త
 న్నంద్రాశ్చతత్పైరాస్తథాతద్దేశవాసిసః । అబాలవృష్ణసేతాశ్చక్ర
 శుశ్శోకవిహ్వలాః ॥ ౫౧ ॥ శోకాగ్నేచిదురోజఘ్నస్థిరోజఘ్నశ్చక
 చన । హారాజపుత్రహతాతక్ష్వగతోసీతిబధ్రముః ॥ ౫౨ ॥ ఏవంశోకా
 కులంభీమమ్మింద్రసేనవహీవతేః । నగరంసహసాత్కబ్ధం చిత్రవమా
 పురంతథా ॥ ౫౩ ॥ అభవృద్ధైస్సమాశ్వస్తచ్చిత్రవమావహీపతిః ।
 శనైసగరమాగత్యసాంత్యయామాసచాత్మజాం ॥ ౫౪ ॥ సరాజాం
 బ్రసీమగ్నస్యజామాతుస్తస్యదాంధవైః । ఆగతైఃకారయామాసనకలం
 చౌధ్వైహికం ॥ ౫౫ ॥ సాపిసీమంతినీసాగ్ధ్వభత్య్కలోకమియాగః ।
 పితౄనిషిధ్ధాస్తేహేనవైధవ్యంప్రత్యపద్యతే ॥ ౫౬ ॥ మునివతోఽయోపది
 ష్ఠంయతోనువారత్రతంశుభం । నతత్యాజశుభాచారావైధవ్యం

ప్రాప్తవత్స్య ॥ ౫౬ ॥ ఏవంచతువశేవషేడుఃఖప్రాప్యసుదుశ్శు
 హమ్ధ్యాయంఽశివపాదాబ్జవత్సగ్రయమత్యగాత్ ॥ ౫౭ ॥ శత్ర
 శోకాదధోవక్త్రమింద్రసేనచహీపతిమ్ । ప్రగహ్యస్యదా... గా
 స్సప్తాంగంజహ్రురోజసా ॥ ౫౮ ॥ హృతసింహాసనశ్శుగ్రోదా...
 స్సప్రజోన్మహా ॥ ౫౯ ॥ హృతశ్శుగ్రాభవసనత్తికొంశేతః ॥ ౬౦ ॥ చిం
 ద్రాంగదోపితత్పుత్రోనిషదీర్ష్యమునాజయే । అధోధోవజ్జ్వలనోపా
 దదశోరగకా... ॥ ౬౧ ॥ జలద్రానుగస్తే... జ...
 కమ్విత్తితాస్తంధోన్యోఃపాతా... వన్నూలయమ్ ॥ ౬౨ ॥ ...
 నస్తరసావన్నభిస్సౌపాత్సజితకన్యభ్రరంభ్యం... శత్రు
 తమ్ ॥ ౬౩ ॥ సప్తద్రావతనయోమాహేంద్రధు... నోషమమ్ ॥ ౬౪ ॥
 త్కపరిభ్రాజమయాఖపరిబృ... హింత్మ ॥ ౬౫ ॥ విద్రుమై... దూర్యప్రాసాద
 శతసంకుమ్ ॥ మాణిక్యగోళురాట్టాలముక్తాదావధిరుజ్వలమ్ ॥ ౬౬ ॥ చం
 ద్రకాంశస్థలీరవ్యంహేమద్వారకవాటమ్ ॥ అనేకమణిసాహస్రద్విధీ
 పవిరాజితమ్ ॥ ౬౭ ॥ శత్రావశ్యస్థామధ్యేషణంరత్నవిష్టరే ॥ తక్ష
 కంపన్నగాధీశంభణానేకశతోజ్వలమ్ ॥ దివ్యాంబరధరంఽక్షం రత్న
 కుండలమండితమ్ ॥ నానారత్నసం... వక్షకలద్యుతిరాజితమ్ ॥ ౬౮ ॥ ఖణా
 మణిమయాఖాద్యైరసభ్యైర్వన్నగోజ్జయే ॥ ఉపసితప్రాం... వి
 చిత్రాశారధూపజైః ॥ ౬౯ ॥ రూపయవసమధుయవిసాసశతశో
 భినానాగకన్యాసహస్రేణసమంతాత్పరివారితమ్ ॥ ౭౦ ॥ దివ్యా... దీ
 ప్తాంగందివ్యచందనచచితమ్ ॥ కాలా... వన్నధ... ౭౧ ॥ తపనదిశ్య
 సన్నభమ్ ॥ ౭౨ ॥ దృష్ట్వా రాజసుతోధీప్రణిపత్యగభాగధే ॥ ఉత్థితః
 ప్రార్జయిస్తస్యలైజసాక్షిప్తహాచసః ॥ ౭౩ ॥ వాగరాజోపితంధృష్ట్వా
 రాజభ్రతంవనోరవమ్ ॥ తోయంకస్తాదిహయాశక్తిప్రప్రచ్యహ్నగీః ॥
 ౭౪ ॥ తాడిచుయమునాతోయేగృప్తోస్తాభియద్యచ్ఛయ ॥ అజ్ఞాత
 కులధమోయమాసీతస్తవసన్నిధిమ్ ॥ ౭౫ ॥ అగృప్తోరాజభ్రతస్త
 త్కేనమహత్సనాకన్యవతనయఃకస్తవంకోదేశశతధయానమ ॥ ౭౬ ॥

రాజపుత్రః॥ అస్తీభూమండలేకశ్చిద్దేశోనపధనంజ్ఞాకః॥ తస్యాధిపావహః
 రాజోనశోనామమహాయశాః॥ ౭౫ ॥ సపుణ్యతీర్థే ద్యుతీమాన్
 సత్యవాదీజితేంద్రియః॥ మహారథామహేష్వాస సువలక్షణలక్ష్మితః॥
 ౭౬ ॥ బ్రహ్మణ్యవేదవిదీమాస్సవశాస్త్రార్థపారగః॥ భూభ్యశ్లోక
 స్యయన్యైవనామేచ్ఛారణమాత్రతః॥ ౭౭ ॥ సశ్యేత్కవిభయం లో
 కేతద్రాశ్యేకాకథాకలేః॥ తస్యైవంప్రభావస్యనలస్యసుమహత్త్వనః॥
 ౭౮ ॥ సాందయఃకులీలాన్యైస్సద్భవకన్యకా॥ దమయంతీతివి
 భ్యాతఃసాధ్వీశ్రీరాయబహుహూ॥ ౭౯॥ తయోరథూత్సుతోధీమాం
 శ్చంద్రసేనైతిత్రుతః॥ రూపదాయఃసుశీలాన్యైగుణైరనుమళంపి
 తుః॥ ౮౦ ॥ తస్యహృదయభాగ్యవశ్యంప్రదాంగదత్తిత్రుతః॥ కృతో
 ద్వాపహాహుషధునా॥ సకైశ్యకలలయ॥ ౮౧ ॥ విహరన్యము
 నాతోడేనిమగ్నోదైవయోగతః॥ ఎతాభిఃపన్నాస్త్రీభిరానీతోస్తీత
 వాంతిక్మ॥ ౮౨ ॥ కృష్ణవాత్సవపాదాబ్జంపుణ్యైర్జన్మాంతరాబ్జి
 నైః॥ అశ్రుపుణ్యస్మిధవ్యస్తీకృతాధౌపితరౌమమ॥ ౮౩ ॥ య
 త్పైడితహృతారుణ్యైర్వయాసంభావితపి॥ ఇత్యుదారమసం
 భ్రాంతంవచశ్శ్రీత్యాతిశేషమ్॥ ౮౪ ॥ తక్షకఃపునరాత్సుక్యాద్భ
 థాషేరాజనంబసవ॥ తక్షకః॥ భాధారాజేంద్రదయాదమాభేషీ
 ధీరతాంప్రజ॥ ౮౫ ॥ సుదేశేషకోశోవాయప్తాభిపూజ్యతే
 సదా॥ హృత్స్వదేవేనమహాదేవైతిస్తృతః॥ ౮౬ ॥ పూ
 జ్యసహివిశాన్తావోస్మభిమానీతి॥ య్యగోంతలేశేననాగ
 రాప్రజతి॥ ౮౭ ॥ కృతయస్సోద్వేగ్నానంపుజ్యోవహే
 శ్వరః॥ స్యాశంసత్వీదియోన్ద్రద్విష్టస్సరాగః॥ ౮౮ ॥ విశ్వం
 బిభత్తి॥ వ్యాప్తాసహిస్తాభిభ్యసే॥ కస్యాశాన్తాస్తాతొరద్రః
 కాలాగ్నిసంజ్ఞకః॥ ౮౯ ॥ విష్వేష్వహాన్యంశేసగజోస్తాగిరీశ్వ
 రః॥ యోవిధాతావిరాతుచ్ఛకరణస్యాపికారణమ్॥ తేజసావరమం
 శేజస్సహివాచపరాగతిః॥ మోతిస్తోవిధూరస్తోమాయూపహృతచేత

సామ్ || ౯౧ || అహంబ్రహ్మసామాన్యస్యోవాసః పరాగ్
 స్థతియోధూమాయోవాయాసవిలేపియః || ౯౨ || అహంకారకళత్రం
 విశ్వజ్ఞానపూజ్యోవస్సదాః పః యస్మాత్తీవవత్తానామ్
 స్థోస్థిరంజనః || ౯౩ || యస్యేచ్ఛాచశగోలాకస్సోస్తాభిః పూజ్యతే శిష్య
 యమేకమాద్యంభురుషంవలేన్యోవదంతిభిష్టగుణవైకృతేనాత్మేత్రజ్ఞ
 మేకేనతురీయమస్యేకూటస్థమేకేనోగతిసః || ౯౪ || యస్మిన్పృథం
 త్యేనమచింత్యతత్వమనంతానానమసక్తయంపమ్మనోవచోఽప్యత్ర
 యఆత్మభాజాంస ఏవపూజ్యః పరమశ్శివోనః || యస్య ప్రసాదంపరిలభ్య
 సంతోవాంఛంతివైంద్రంపదమాబ్జంవా | నిస్తీయకమాజిత
 కాంక్షాకంతరంతిభితాస్సోగతిసః || ౯౫ || యస్యస్మిన్పృథివీకలపా
 పరుజాంవిఘాతం సద్యఃకరోత్యఖిలపుల్కనజస్తభాజామ్ | యస్యస్వ
 రూపమఖిలశ్రుతిభివేద్యశ్యంతస్తే శివాయసతతంకరవామభ్రాజామ్ ||
 ౯౬ || యన్మర్త్యర్థిణిలబ్ధనిలయాసురలోకసింధుయః స్యాంకగాభగవతీ
 జగదంబికాచ | యత్కుండలేత్వహహవాసుకితక్షకౌద్వాసస్తాకమేవ
 గతిరథశశాంకమాళిః || ౯౭ || జయతినగమచూడాగ్రేషు యస్యాం
 ఘ్రిపద్మంజయతినదనిత్యయోగినాంయస్యతీతిః | జయతినకలత
 త్వాద్యాసనేయస్య మూతిస్సనిజితగుణవగః పూజ్యతేస్తాభిరశః ||
 ౯౮ || శ్రీసూతః || ఇత్యాకల్యాణవచస్త్యుతక్షకః పీతమానః | జాతభ
 క్తిమహాదేవేరాజస్త్రమభాషత || ౧౦౦ || తక్షకః || పరితుష్టస్త్రిభ
 ద్రంతేతవరాజేంద్రనందన | బాలాపియః పరంతత్వంజైవంవేత్సివరా
 త్పేరమ్ || ౧౦౧ || ఏషరత్నమయోలోక ఏతాశ్చారుదృశోబలః | ఏ
 తేకల్పద్రుమాస్సవేవాప్తోఽప్యతమయాంభసః || నాత్రమృత్యుభయం
 ఘోరంసజరారోగపీడనమ్ | యథేష్టంవిహరాన్తైరపభుంక్తుభోగా
 యథేష్టితా || ౧౦౩ || సూతః || ఇత్యుక్తోనాగరాజేన సరాజేంద్ర క
 మారకః | ప్రత్యువాచాథతంప్రీత్యాకృతాంబరీరుదారధీః || ౧౦౪ || రా
 జభ్రత్రః || కృతోద్వాహాస్త్వహంకాలేసువ్రతాగృహీణీమమశ్రీవహ్నా

రాజపుత్రః॥ ౨ శ్రీసాగ్రందే మహాపురాణే

రాజోనశోమతరావేకపుత్రకౌ॥ ౧౦౫॥ తేత్వద్యమాంశ్చతంమత్వా
సత్యవాదీతాదృతాః॥ ప్రాయఃప్రాణై వియజ్యం శేదేవాత్వా
౭౬ సహంతివా॥ ౧౦౬॥ అతోమయాబహుదినంనాశ్చైథ్యంకథంచన
మహాలోకంకృపయామాంప్రాపయితుమహాసి॥ ౧౦౭॥ ఇత్యుక్తవం
తంనందేవపుత్రందివైస్థిఃపరాశ్చైస్సురపాదపొత్తః॥ ఆప్యాయయి
త్వాభరగంధవాసస్సృగాదిదివ్యాభరణైవిచిత్రైః॥ ౧౦౮॥ సంతోష
యిత్వావివిధైశ్చనౌగైశ్చపునబభాషేభుజిగాధిరాజః॥ యదాయ
దామాంశ్చ సస్త్రివశ్యైశ్చదాతవావిప్రృతిమాశ్చవాసి॥ ౧౦౯॥ పున
శ్చరాజసత్రాయతక్షుశ్చైవచవాషగమ్॥ నానాదీప్సమద్రేషులో
తేషుచసీరగేశమ్॥ ౧౧౦॥ ఇతానాంత్వసూరాణాదివ్యాభరణా
నుసాహి॥ విహనాయదదావేకంరాక్షసంశస్త్రశేషైః॥ తస్సహయా
ధామికంబవస్త్రేంద్రకుమారకమ్॥ న్యయుజ్జితక్షుఃప్రీత్యాగచ్ఛే
తివిసజజ్చ॥ ఇతి చంద్రవాంగదస్సవంసంగృహ్యవివిధంధనమ్॥ ఆ
శ్వంకామగమారుహ్యతాభ్యాంసహవినియయా॥ సముహూతాది
వాస్తజ్యశస్త్రాదేవనదీజలాత్॥ ౧౧౩॥ విజహరతేరీష్యేదీవ్యమారు
హ్యవాజిగమ్॥ అథోస్త్రికసమయేతస్త్రిసాదసీమంతినీసతీ॥ స్నాతుమభ్యా
యాయాత్రతసభిభిఃపరివాతా॥ సాదదశేనదీకూలేవిహరంతంస్యపా
ర్శ్వుః॥ రక్షిసానరయాపేణనాగపుత్రేణచాన్వితమ్॥ దివ్యాకల్పతా
రిణాందిత్యమాల్యాదిఘాషితమ్॥ దేహాసదివ్యగంధేనవ్యాప్తిప్రదశ
యోజనమ్॥ తమసూవాకృత్పింఛ్యదివ్యాశోభసంసీతమ్॥ జఙ్గస్తతై
వభీతేసతృప్థాతస్త్వస్త్రాచనా॥ తాంచరాశ్చైపుత్రోపాదృష్టపూర్వా
మివస్త్రక॥ ౧౧౪॥ నిముక్తకణాభరణేకంతసూత్రవివజితామ్॥
అసంయోజితధమ్మిల్లామంగరాగవివజితామ్॥ త్యక్తనీలాంజనా
పాండాంకృంగాంగీకోకదూషితామ్॥ దృష్ట్వావరుహ్యతురగాదుపవి
ష్టస్సరిత్రతే॥ తామాహుయావరాహాహముపవేశ్యేదవబ్రహ్మతే॥ రాజ

బ్రహ్మోత్తరఖండే - అష్టమోధ్యాయః.

పుత్రః। కాత్వంకమలవత్రాక్షీమత ఆగతవత్త్యసి ॥ కాత్వంకస్య కళత్రం
 వాకస్యాసితసయా సతీకిమీద్యశం గతా బాల్వేదుఃఖందుస్సహుతకణమ్ ॥
 ఇతి శ్నేహేన సంపృష్టా సావధూంశ్చ ॥ చనాల్జ్జతాస్వయఃమాఖ్యా
 తుతత్సఖీసవకమబ్రవీత్ ॥ ౧౨౩ ॥ ఇయం సీసంతి సీసా మ్నాస్మమా సి
 షధభూషణేః। చంద్రాంగదస్య రషణీతసయా శీత్రేషవకణః ॥ అస్యాః
 పతిదైవయోగాన్నిసంగోష్ఠిః పదీజతాప్రాప్తమేతే దధవ్యంబాలా
 దుఃఖేన శోషితా ॥ ఏవం షషతత్రయంగీతం శోకేన తిలీయసా। అన్యే
 స్థవారేన ప్రాప్తే స్నాతుషత్రసమః తా ॥ స్వశురోస్యాస్తు రాజేం
 ద్రోహృతరాద్యోద్రమాధిభిః। లక్ష్మీహీనాన్వధుః పుభాన్వస్తవశే
 స్థితా ॥ తథాశ్చేషాశుభాచారాసోప వారేషు మేష్వ యే సాంకర
 యాభక్త్యాపూజయత్యబలాశివమ్ ॥ ౧౨౪ ॥ సూతః ॥ ఇథం శోభుభై
 వసర్వమావేద్య సప్రతా తస్మిన్ తిలీ ప్రాహుః స్వయమేషః పాత్స
 జమ్ ॥ సీమంతిని కస్త్య కందవక సంకాశః క విమాతవ పార్శ్వ గా దే
 వానరౌవాస్థి వాగధగోవాభకిన్దరః ॥ కిమథం మన నృతాంతం
 శ్నేహేన పరిపృచ్ఛసి కిం మాం షత్సిషహా బాహూదృష్టవా కేను పృచ్ఛ
 సి ॥ కిం మాం షత్సిషహా బాహూదృష్టవా కేముకుత్రచిత్ ॥ దృష్ట పూవక
 ఇవాభాసిమయాస్వప్నజనోయథా ॥ సవకంకథయ తేన్వసత్యసారా
 హిసాధవః ॥ సూతః ॥ ఏతావదుక్త్వా నరదేవత్రస్సాబాప్సకంఠీసుచి
 రంరుర్ధోద ॥ ముమోహభూమావతితాసఖీభి ర్ధృతానకించిత్ర
 ధితుంశశాక ॥ శ్రుత్వా చంద్రాంగదస్సర్వం ప్రియాయా శ్లోకకార
 ణమ్ ॥ ముఘ్నాతకమభవత్తాస్త్రింస్వయం శోకవల్లభః ॥ అథాశ్వాస్య
 ప్రియాంతస్త్వివివిధవాక్యైస్తే పుణ్యైః ॥ రాజపుత్రః ॥ సిద్ధానామవయందే
 వాః కామగా ఇతి సోబ్రవీత్ ॥ సూతః ॥ తతో బలాదివాక్యష్యపాణిగ్ర
 హణశయితామ్ ॥ పులకాంతసవాం గీంతాంతుకణేయవబ్రవీత్ ॥
 రాజపుత్రః ॥ క్వాపిలోకేషు వై దృష్ట స్తవభతావరాననే ॥ త్వద్వర్తి

తాచరణాద్వితీయద్యపవాగమిద్యతితవాపనేవ్యతేశోకంద్యస్త్రే
 వలనైధుక్రీవమ్ ॥ ౧౩౮ ॥ ఏతచ్చంసితుమాయాతస్తవభతుకస్సభా
 స్త్యహమ్ ॥ అక్షకార్యోనసంజేహశ్యపామిసుక్మతేనచ ॥ తాత్యవ్యధ
 దయేస్థేయంనప్రకాశ్యంకుశశ్చ ॥ సూతః ॥ ఇత్యద్యదనం శ్రుత్వాసు
 ధాధారాశతాధికమ్ ॥ సంభ్రాంతనయనాతమేవపునరైతతప్రే
 మబద్ధానుగుణితంవాక్యేంచాప్యతసంమితమ్ ॥ విభ్రమాదాయకసహి
 తంవిభ్రమాపాంగవీక్షితమ్ ॥ స్వపాణిస్పశ్యతానోభ్యున్నపులకాంకితవిగ్ర
 హమ్ ॥ పూర్వంధృష్టానిచాంగేషు లక్షణానిస్వరాదిషు ॥ వయఃప్ర
 మాణవణంబచపరీక్ష్యేత్తతతకలత్ ॥ ౧౪౩ ॥ ఏషఏవపతిమీసాన్యా
 ద్భ్రువంనానోభ్యధవిష్యతి ॥ అస్తిస్సేషప్రసక్తంశేష్యదయంప్రేషత
 రమ్ ॥ మరేకాదిహియతఃకథమేవ ॥ స్వరూపదృక్ ॥ దుభాగాయాః
 కథంమేష్యాద్భుతుకగృప్తస్యదశకనమ్ ॥ స్వప్నోయంకిమునస్వప్నోభ్ర
 మోయంకిమునభ్రమంపిషు గూతోధవాకశ్చిద్యత్కోగంధవకఏవవా ॥
 మునిపత్నీయదుక్తుమేవరమాపద్గతాపిచ ॥ ప్రతమేతత్పురుష్యేతి
 తస్యవాఖ్యలవద్యమే ॥ యోవషాకాయతసౌభాగ్యంమమేత్యాహద్విజో
 త్తయః ॥ సూనంశస్యవచస్సత్యంకోవిద్యావీశ్వరంవినా ॥ ౧౪౪ ॥ సిమితా
 వచస్యంలేమంగళాదిసేదినే ॥ ప్రసన్నపావతీనాధేకిమసాధ్యం
 పరణామ్ ॥ ఇత్థంవిష్యవ్యబహుధాతాంపునముక్తసంశయామ్ ॥ ల
 జ్జామ్రముఖేంకణకాశంసాన్యప్రియోజనమ్ ॥ ఇమంవృత్తాంతమా
 భ్యాతుత్వత్పిత్రోశ్శోకతప్తయోగిగచ్ఛామిస్యస్తితేభద్రేనద్యవతే
 మివాప్స్యసి ॥ ఇత్కుక్తాన్వంసమారుహ్యజవేనృపనందనః ॥ తాభ్యా
 ముపిత్తంరాజ్యంప్రతిపద్యతుత్తణాత్ ॥ సపురోవవనాభ్యాశేస్థిత్యా
 పంభటిప్రతమ్ ॥ విసనజాన్తిదాయాదాస్మపాసనగతాస్పృతి ॥
 ౧౪౫ ॥ సగతోవాచతానవానిద్రసేనోవిముచ్యతామ్ ॥ చంద్రాం
 సున్దరస్యసుఃప్రపాప్తోయంపన్నగాలయాత్ ॥ నృపాసనంవిముంచంతుభ

బ్రహ్మోత్తరఖండే - అష్టమోధ్యాయః-

వంతోమ విచాయతామ్ । నోశ్చచ్ఛందాంగదస్యాశుభాశాః ప్రా
 తాహరంతివః॥ సగత్వాయమనాతోయే గత్వాతక్షకవదీరమ్ । ల
 భ్యైవ సస్య సాహాయ్యంపునలోకమిమంగతః॥ ఇత్యాఖ్యాతమశేషే
 ణతద్వృత్తాంతనిశఘ్నచ । సాధుసాధ్వితిసంభా తాశ్శశంసుఃపరివంధి
 నః॥ అథేంద్రసేనాయనివేద్యగత్వగంధర్వశత్రస్యగ సస్యమాగవమ్ ।
 ప్రసాద్యతం ప్రాప్తనరేశ్వరా సన దయాదప్యే వ్యస్త్యభయంప్రపే
 దిరే॥౧౫౭॥ అగపౌరబచాస్సకేవగోచ్యసేషపాప్త ఒమ్ । దృష్ట్వా
 రాజైద్రుతం ప్రోషలేభిలేచవ హాన్ధగమ్ ౧౫౮॥ ఆకణ్యక వుత్రమా
 మాయాంతంరాజాసందసుధాపుతః । నవ్యజానాదిమంలోకంరాజ్ఞీచపర
 యాముదా॥ అథనాగరికాస్సకేవమత్రిస్త్రిధాన్తరొధనః । ప్రత్యుగ్గ
 మ్యపరిష్వజ్యమాసిన్యన్యపాంతిమ్ । అగోత్యసేనమహతా శ్రవే
 ష్టస్యపమందిరమ్ । రాజపుత్రస్యపితరావపదేహాపవ త్సృజే॥ తం
 పాదమూలవతిశంస్వభుక్రింవివేదనాసౌవ్యధీవతితి తాత్ । ప్రబోధి
 తోమాతృజనైః శంభంచదుత్థాన్య స్తక్లిష్టహృదాః॥౧౫౯॥ క్రషేణమా
 త్యూరభివాన్యతాభిప్రసతితాత్రిణయోగలాభిః । ఆలింగితఃపౌర
 జనానశేషాన్సంభావయామాససరామసూనుః॥ తేషాంమధ్యేసమా
 సాద్యస్వవృత్తాంతమశేవతః । పిన్ద్రేనివేదయామాసతక్షకస్యచమిత్ర
 తామ్ । దత్తేనిసపరాజేసరత్నానిధనసంచయమ్ । దివ్యంతద్రక్షుసానీ
 తంపిత్రేసన్సంనివేదయత్॥౧౬౦॥ రాజాస్వపుత్రచరితందృష్ట్వా శ్రు
 త్వాచున్న్వితః । మేనేస్సుషాయాస్సౌభాగ్యం మహేశా రాధనాజిక
 లమ్ । సౌమంగల్యచయ్యాంవాతామిమాంనిపధధూవతిఃచారైశిక
 వేదయామాసచిత్రవమన్మహీభుజే॥౧౬౧॥ శ్రుత్యేమాంస్సప్తతెర్వా
 తాంససమత్థాయసంభ్రమత్ । తేభ్యాదత్త వ్యధనంభూరిససితానం
 పవిహ్వలిః॥ అథాహూయస్వత్రయ్యాంపరిష్వజ్యాశ్రులోచనః । భూ
 ష్టజేన్మాన్వయమాసత్యక్తవైధవ్యలిక తామ్॥అధోత్సహమహాన్తానీ

శ్రీస్కాందే మహాపురాణే.

౧౭౧

ద్రాష్ట్రగ్రామపురాదిషు । సీమంతిన్యాశ్శుభాచారంశశంసు స్వనా
తోజనాః ॥ చీత్రవమాధస్యపతిస్సహహూయేంద్రసేనజమ్ । పుగరు
ద్వాహవిధిసానుతామస్తైస్య వెదయత్ ॥ చంద్రాంగదోపితామస్తైరా
నీతైస్తక్షకాలయాత్ ॥ ప్వాపక్షీంఘాషయాంశక్రే వత్యానావతి
దులభేః ॥ ౧౭౨ ॥ అగరాగేణదిశ్యంతప్రకాంచనశోభినా ॥ శుశు
భేసాపిగంధేనదశయోజనగామినా ॥ ౧౭౩ ॥ మాలయాన్లూనయా
శశ్వత్పక్షకింజల్కచగణయాశ్చంద్రమౌళ్యయాచాలాభూషితాశుశు
భేనతీ ॥ ౧౭౪ ॥ ఏవంచంద్రాంగదఃపక్షీప్తవాగ్యసమయే శభామ్ ॥ య
యాస్వనగరంభూయఃశ్వశురేణానుమేదితః ॥ ౧౭౫ ॥ ఇంద్రసేనో
పిరాజేంద్రోరాజ్యే సీంస్తాష్టచాత్మజమ్ । తపసావమూర్యాభే
సంయమినాంగతిమ్ ॥ ౧౭౬ ॥ దశవపకసహస్రాణి సీమంతిన్యాస్వ
భాయకయా । సాధకం చంద్రాంగదోరాజా బభువే విషయాకబ
హూతే ॥ ౧౭౭ ॥ ప్రాసూతనయానష్టాకన్యాసేకాంవరా ననామ్ ।
రేమేసీమంతినీభత్రాకపూజయితావమహేశ్వరమ్ ॥ - ౭౮ ॥ విచిత్రమి
దమాఖ్యానంమయాతుసవవణితమ్ । ఘా యోపిత్యేమాహాశ్చ్యం
సోమవారవ్రతోత్థితమ్ ॥ ౧౭౯ ॥ .....

ఇతిశ్రీస్కాందేపురాణే- బ్రహ్మోత్తరఖండే - సోమవార

వ్రతవహీమానువణికసంనామ

అష్టమోధ్యాయః,

నవమాధ్యాయప్రారంభః.

ఋషయః ॥ సాదుసూతమహాప్రాజ్ఞశ్శ్వయాపధిరమత్తమమ్ ।

అభ్యుపనిషత్సర్వవిశ్రాంతాక్షుధహాసి ॥ ౧ ॥ సూతః ॥ విదభవావి
షదేపూర్వా మాసీద్దేవోద్విజోత్తమః । వేదమిత్ర ఇతిఖ్యాతో వెద
శాస్త్రాగణితస్సర్గ ॥ ౨ ॥ స్యాగ్గీరః విశ్రాంతా సోమవ్రతావ్యయః ॥

తావుభావరవిష్ణుగ్ధావేకదేశనివాసినా ॥ ౩ ॥ వేదమత్రస్యత్రత్రోధూ
 త్సుమేధానామసుప్రతఃసారస్వతస్యతనయస్సామవాః తివిశ్రతుః ॥ ౪ ॥
 ఉభాసపయసాచాలాసమవేషేసమస్థితాసమంచకృతసంసారాసమ
 విభ్యాబధూవతుః ॥ ౫ ॥ సాంగానధీత్యవేదాంస్తాతక్షవాకరణాది
 కాః ॥ ఇతిహాసపురాణాధర్మశాస్త్రాణిక్యత్సశః ॥ ౬ ॥ సవవి
 ద్యాసునిస్థాతావక్తారానదసస్థిమ్ప్రహషణవతులంపిత్రోస్సకలైర్ద
 దతుగుణైః ॥ ౭ ॥ తావేకదాస్యసయాతావుభాత్రావ్త్వాణోస్తమా
 ఆహూయావోవతా ॥ త్రీత్యామేడశబ్దేశుభాకృతీ ॥ ౮ ॥ మేఘత్ర
 కాయవాంచాల్యే కృతవిద్యాసువచనా ॥ వైవాఘ్రోయం సవయో
 యువయోవతతలైసమః ॥ ఇనుప్రసాచ్యరాజానంవిదభేశంస్వవిద్య
 యాః ॥ తతఃప్రాప్యసంసారకృతోద్వాహూభవివ్యతః ॥ ఏవమృ
 క్తైసుతేతాభ్యాం తావుభాద్విజనందనా ॥ ౧౦ ॥ విదభాతాజీమా
 సాద్యసమతోషయతాంగుణైః ॥ విద్యయాపరితుష్టాయతస్త్వద్విజకుమా
 రకౌ ॥ ౧౧ ॥ వివాహధంకృతోద్వోగౌధసహనావయావతామ్ ॥ త
 యోరభిమతంజ్ఞాత్వాసవిదభావహీనతః ॥ ౧౨ ॥ ప్రహస్యంతీత్వో
 వాచతాకికత్వవిధిత్సయా ॥ ఇతోనిషధరాజస్యరాజ్ఞోసీమంతినీసతీ ॥ ౧౩ ॥
 సోమవారేమహాదేవం పూజయత్సవికాన్వితమ్ ॥ తస్మిన్దినే సవత్త్వి
 కాద్విజాగ్యోన్వేదవిత్తమా ॥ ౧౪ ॥ సంపూజ్యపరయాభక్త్యాస
 సంఘారిదదాతిహాత్రోత్రయవయోరేకానాదీవిద్రుమవేషధృత్ ॥ ౧౫ ॥
 ఏకస్తస్యాఃపతిర్మాతాజాయేతాంవిప్రదంపతీ ॥ యువాంఘావరౌ
 భూతాస్వప్రాప్యసీమంతినీగృహమ్ ॥ ౧౬ ॥ తస్యాఘారిధసంలభ్యా
 పునర్యాశంమమాంతికమ్ ॥ ఇతిరాజ్ఞాసమ దిష్టాభీతాద్విజకుమారకౌ ॥
 ౧౭ ॥ ప్రత్యూచతురిదంకమేకతుంసౌజాయతేభయమ్ ॥ దేవతాసుగు
 రాపిత్రోస్తథారాజులైషుచ ॥ ౧౮ ॥ కౌటిల్యమాచరన్తోహతస్సద్యో
 నశ్యతిసాన్వయః ॥ కథీమంతగృహంరాజ్ఞాంభర్తనాప్రవిశేత్సుమా ॥
 ౧౯ ॥ గోప్యమానమపిచ్ఛర్తకదాచిద్వ్యక్తిమేష్యతి ॥ సంతస్స్వప్రాణ

నాశేపితవంనాచరంతిహి ॥ ౨౦ ॥ యేగుణాస్సాధితాఃపూవం
 శీలాచారశ్రుతాదిభిః । సద్యస్తేనాశమాయాంతికౌటిల్య పదగామినః॥
 ౨౧ ॥ పాపంనిందాభయంవైరంచత్వార్యేతానిదేహీనామ్భర్తృమా
 గప్రపన్నానాంతిస్థంశ్యేవహిత్వతః ॥ ౨౨ ॥ అఅవాంశుభాచా
 రాజాతాచగుణినాఽకులే । వృత్తంధూతజనశ్లాఘ్యంనాశయావంక
 దాచస॥౨౩ ॥ రాజాదేవతానాంగురూణాంచపిత్రోశ్చవృధివీవతేః।
 శాసనస్యావిలంఘ్యత్వాప్రత్యాదేశోనకహింశితః ॥ ౨౪ ॥ ఎవైర్యద్య
 త్సమాదిప్తశుభంవాయదివాశుభమ్కలేవ్యంగియతంభీవైరప్రపవై
 బుధూషుభిః॥ ౨౫ ॥ అతోవయంహిరాజానఃప్రజా యూయం హిస
 మ్మతాః । రాజాజ్ఞయాన్వృత్తానాంశ్రేయస్సాస్య దన్యధాభయమ్॥
 ౨౬ ॥ అతోమచ్చాసనంకాయంభవద్భ్యామనిలం తమ్ । ఇత్యుక్తౌసర
 దేవేనీతౌతథేత్యునతుభవాయాత్ ॥ ౨౭ ॥ సారస్వతస్యతనయంసామ
 వంతంసరాధిపఃస్త్రీరూపధారిణంచక్రేఃస్త్రితలంబనాదిభిః॥౨౮॥
 సకృత్రిమోద్యుక్తౌతతబంధనః సత్త్వైకకణాభరణాంగరాగిస్త్రీ
 ధాననాఙ్మఃస్పృహణీయరూపోబధూః సద్యఃప్రవవదోత్తమాభః॥ ౨౯ ॥
 తావథౌదంపతీ భూత్వాద్విజపుత్రౌగృహ్ణాయాజగ్తురున్యేపథదే
 శంయద్వాతద్వాభవివ్యతి ॥ ౩౦ ॥ ఉపేత్యరాజసదనంసోమవారేస
 హ్వీజైఃసపత్నికైఃకృతాతిథ్యాధౌతపాదౌబధూవతుః॥ ౩౧ ॥
 సారాఙ్గీ బ్రాహ్మణాన్సవాన్సూపమిష్టావరాసనే । ప్రవ్యేకమ
 చయామాససపత్నీకావసనాజనః॥ ౩౨ ॥ తౌచవిప్రసుతౌదృష్త్వా
 ప్రాప్తౌక్యత్రిమదంపతీ జ్ఞాత్వాశీంచద్విహస్యాథ మేనగారీషుహేశ్వ
 రా ॥ ౩౩ ॥ అనాహ్యోజమఖ్యేషుదేవదేవంసదావమ్ । వత్సీష్వా
 వాహయామాసచవీంచజగదంగికామ్॥ ౩౪ ॥ గంధేమాత్రైస్సర
 భిభిధూన్సైనీరాజనాదిభిః । అచయిత్వాద్విజ్రేష్టాగ్నమశ్చక్రేస
 మాహితా॥౩౫॥ హిరణ్మయేషుపాత్రేషుపాయసంఘృతసంయతమ్ ।
 శకరామధుసంయుక్తంశాక్తేజ్జాప్తంమనోహరైః॥ ౩౬ ॥ గంధమా

లోకైశ్చైవ హ్యుద్యమోదకాపూషరాశిభిః । శక్కుభీశ్చసంయా
 వైక్యసరైఃమాషపక్షకైః ॥ ౩౭ ॥ తథానైర్వరవ్యసంఖ్యాభైఃక్షే
 ర్భైఃస్యమహారహైఃసుగంధైస్సాన్వదుభిస్సుపైఃపానీయైరపిశీతవైః ॥
 ౩౮ ॥ క్లృప్తమన్నద్విజాగ్రైభ్యస్సభక్త్యాపయతోపయత్ । అభోద
 నంనిపేద్యైవశివాభ్యాంపరివేషయత్ ॥ ౩౯ ॥ భుక్తవత్సుద్విజాగ్రైః
 స్వాకాంత్యేషునృపాంగనా । ప్రణవ్యదత్వాతాంబూలందక్షిణాంచ
 యథాహూతః ॥ ౪౦ ॥ దేనూహిరగ్యవాసాంసిరత్నస్రగుణ్యతా
 నిచగత్వాభూయోనవస్కృప్యసగజ్జ్వలజ్జ్వలమా ॥ ౪౧ ॥ త
 యోద్వయోధూసురశ్చ త్రవయయోరేకస్తయూహైమ వతీ ధి
 యాచీతః ॥ ఏకౌమహాదేచధియాభిపూజతఃకృతగ్రణామాయయతుస్త
 దాలయూత్ ॥ ౪౨ ॥ ఆవాహ్యగిరిజాంభక్త్యయస్తయాపూజితఃపుర
 ససామవాద్విజనుతోబభూవప్రమదోత్తమా ॥ ౪౩ ॥ సాపీవిన్యత
 పుంభావతస్త్రిస్తేనద్విజాత్తజాతస్పృహమదోత్సక్తా కందవఃవివ
 శాబ్రవీత్ ॥ ౪౪ ॥ అయినాథవిశాలాక్షనవావయవసుందర । తిష్ఠతిష్ఠ
 క్వయాతోమాంసవశ్యసితవప్రియామ్ ॥ ౪౫ ॥ ఇదవగ్రైవనరవ్యసు
 పుష్పిలతాద్రువమ్ । అస్త్రిహతుమిచ్ఛామిత్వయాగహయథాసు
 ఖమ్ ॥ ౪౬ ॥ ఇథౌతయోక్తమాకంఠ్యఃపురోగచ్ఛద్విజాత్తజఃవిచిం
 శ్యపరిహసోక్తింగచ్ఛతిస్తయథాపురా ॥ ౪౭ ॥ పునరిప్యాహసాచా
 లాత్తిష్ఠతిష్ఠక్వయాగ్యసా దురత్యయస్తరావేశః పరిభూలాం విముచ్య
 మామ్ ॥ ౪౮ ॥ పఃష్వజస్వమాంకాంతపాయయస్వమమాధరిమ్ । నా
 హంగంతుంసమధాన్తిస్తరచాణినిడితా ॥ ౪౯ ॥ ఇథవక్రతపూ
 వకంతునిశవ్యపరిశంకితః । ఆయాంతీంస్పృష్ఠతోవిక్ష్యసహసావిస్తయంగ
 తః ॥ ౫౦ ॥ క్షేమావర్త్యవలాశాక్షీణోన్నతపయోధరాకృశోదగ్ధ
 ధుశ్రోణీనవవల్లవకోమలా ॥ ౫౧ ॥ సపమేనఖాకిన్నజాతఏవవరాంగ
 నా । పృచ్ఛాస్యసమీతస్సవమితిసంచింత్యసోబ్రవీత్ ॥ ౫౨ ॥ కిమపూ
 ర్వఇవాభాసినఖేయవగుణాదిభిః । అపూవకంభావసేవాక్యం కామినీవ

మదాకులా॥ ౫౩॥ యస్తస్వంవేదశ్రవణజ్ఞోబ్రహ్మచారీదత్తేంద్రియః।
 సారస్వత్యాజశ్శృంగికథపేషప్రభాషణే॥ ౫౪॥ ఇత్యుక్తాసామనః
 ప్రాహనాహమద్విశ్రమాణదిభా। సంహృతామవతబాలాతవాస్తిరతి
 దాయినీ॥ ౫౫॥ యదితేనసశయఃకాంక్షామహంగానివిహరయ। ఇత్యు
 క్తస్సహసామాగేరహస్యైవసాంస్యహాకయత్॥ ౫౬॥ రామస్మృతి
 మధ్యుల్లజఘనస్తనభీమః। సురూపాంవీక్ష్యకాషేనకించద్వాన్యల
 తామగాత్॥ ౫౭॥ సనస్సంస్తభ్యయైర్హృతసోషకృత్సంధః। ము
 తకవిస్త్రయావిస్త్రేనకలచీప్రియైఃపర॥ ౫౮॥ రహస్యమవతీ
 ప్రాహద్విజప్తత్రంశుపిషతిమగిలస్తే సలశయఃకచ్చిత్రహ్యైగచ్ఛర
 మస్వహమ్॥ ౫౯॥ పశ్యేదంవిజనంకన్యాయస్త్రీసురతీచిచిమ్। సుస్మి
 క్తంగోమరహితంహంవోష్ఠ్యదహాకృతి॥ ౬౦॥ మమకావగృహంవీశ్య
 సుగంధిర్నామనాహరమ్। ఇత్యుక్తావవిరహేనసూక్ష్మేవసనేచిమచ్యతే॥
 ౬౧॥ దశకాయంత్రనాగుహ్యబాహుమూలంబిహారణే। ఆర్యబ్య
 కంరంభాహుభ్యంత్రనాభ్యాశ్చపృద్ధిన్విజమ్॥ ౬౨॥ అభజంతావ
 రోవిప్రసేవకాయామివంశుమ్। మిహావంశుమ్తేనాద్వైతం
 మగహిణం॥ ౬౩॥ అసంబంధస్యమేనకాంబివరీరవిభాల్లితే। అ
 దృష్టేయాద్యశంబిత్యందృష్టేనస్యాచ్చతాదృశమ్। దశకసేయాద్యశంబి
 త్రింశ్లాకైస్తైవతాన్విజమ్। శబ్దాయాద్యశంబిత్యందృష్టేన
 తాదృశమ్। పంక్తియూత్యశంబిత్యందృష్టేనతాదృశమ్। స్పృశక
 సేయాద్యశంబిత్యందృష్టేనతాన్విజమ్। యేనాదృష్టేయధాచి
 త్రింశ్లాకైస్తైవతాన్విజమ్। బాహుమూలంబిహారణే ద్వైతయోగిన్
 ర్భరకానాత్॥ ౬౪॥ కన్యచ్యవతేచిత్తంరేతసగ్నంసంజాయతే। ఇత్థం
 శంబింశ్చేమససాసంస్తభ్యైశ్చానమాప్తనా॥ ౬౫॥ కథంచిత్రైస్త్రియక
 మావగృహింపుసరేనామభావరః। సుమేధాః। వైవంకథయమర్యాదాంమా
 హింసీమకదమత్తకత్॥ ౬౬॥ పూర్వంవిజ్ఞాతశాస్త్రాధికస్త్యమేవం

భావసేకతః । అనీతస్యచశాస్త్రస్యవీచేకస్యకులస్యచ॥ ౨౦ ॥ కీమేషస
ద్యశోధమోజారమాగణిషేషణమ్ । నత్వంస్త్రీపురుషోవిద్వాన్జానీ
హ్యైశానమాత్మనా॥ ౨౧ ॥ అయంస్వయం్యతోనథాతవాభ్యాంయ
ద్విజైష్టితమ్ । వలచయిత్వాన్తపిరౌధూతకరాజానుశాసనాత్॥ ౨౨ ॥
కృతంచానుచితంకమతస్యైతద్భజ్యతేఫలమ్ । నవధానుచితంకమ
స్యకాంక్షేయోవిశాసమ్॥ ౨౩ ॥ తస్యవిప్రీత్యజోవిద్వాన్కృత్రి
మస్త్రీస్వరూపధృక్ । యస్మాత్ స్త్రీత్వంగతోవిద్వాన్ గహితంచవి
శేషతః॥ ౨౪ ॥ మాగంత్యక్వాగతోరగ్యంసకౌవిధ్యేతకలకైః ।
బలాద్ధింశ్యేతహింసైశ్చతథాత్యక్తదాగమః॥ ౨౫ ॥ ఏవలవిచేకమా
త్రైత్యతూష్ణీశిహిస్వకంగృహమ్ । దేవద్విప్రసాదేన స్త్రీత్వంతవవిశ్య
తి॥ ౨౬ ॥ అథవాదైవయోగేన స్త్రీత్వమేవభవేత్తవ । పితృదత్తాశు
యాసాకంఠంస్యసేవరవణిణి॥ ౨౭ ॥ అహూచితమహూదుఃఖమ
హూమాయాబలంవహత్ । అహూరాజ్యాప్రభావాయంశీవారాధ
నసంభృతః॥ ౨౮ ॥ ఇత్యుక్తావ్యసక్యైస్ససావధూన్స్తరపీడితా । బలే
సతంసమాలింగ్యదుచుంచాధరవల్లభమ్॥ ౨౯ ॥ ధర్మితోపితయాధీర
స్సమేధాగతవిక్రియః । యత్నాహసాద్యసదసంస్కృతత్రస్యేద
యత్॥ ౩౦ ॥ తదాకణ్ఠ్యాధతావిప్రాకపితేశోకవిహ్వతా । తాభ్యాం
గహకుమారాభ్యాంనైదభాంతిపమీయతుః॥ ౩౧ ॥ తత్రసారస్వ
తఃప్రాహరౌజానంధూతకైష్టితం । రాజస్తమాన్తజలవ్యతవశాసన
యన్భీతమ్॥ ౩౨ ॥ ఏతౌత్వదాజ్ఞావశగౌచత్తుకమగహితమ్ ।
సీత్పుత్రస్తోభంభుతైస్త్రీత్వం । పాపజగస్థిభమ్॥ ౩౩ ॥ అద్యమే
సంతిసంప్లాసరాశాఃపితరౌద్యమే । నాపుత్రస్యహిలోకౌస్తిలుప్తపిం
డాదిసంగృహేః॥ ౩౪ ॥ శిఖోపవీతమజినమూంబీదండకమండలమ్ ।
బ్రహ్మచర్యోపితంచహ్నాపిహయేమాందశాంగతః॥ ౩౫ ॥ బ్రహ్మ
సూత్రంచసావిత్రీంస్సానంసంధ్యాంజపాచకమ్ । విస్మయస్త్రీత్వమా
త్తస్యకాగతిషదపాథివ॥ ౩౬ ॥ త్వయామేసంతతినష్టానష్టావే

దవథాశ్చమే ఏకాశ్చజస్యపేరాజ్కాకాతివదశాశ్చతీ॥ ౮౭॥ ఇతి
సారస్వతేనోక్తంవాక్యమాకణ్యభూతిఃసీమంతిన్యాఃప్రభావేనవి
స్మయంపరమంగతః॥ ౮౮॥ అననవాక్సమాహూయషహషీన
మితవ్యశీకప్రసాద్యప్రారథయామాసతస్యాపుంస్తవ్విషహీతిః॥
౮౯॥ తేబ్రువన్నరపావత్యాఃశివస్యచనమాహీతిఃతద్భక్తానాంచ
సంకల్పంకోస్యధాఃతుమిశ్వరః॥ ౯౦॥ అథరాజాభరద్వాజమా
హూయమునిపుంగవమ్తాభ్యాంసహద్విజాగ్రాభ్యాంత్సుతాభ్యాం
సమన్వితః॥ ౯౧॥ అంబికాభవసంప్రారథ్యనరద్వాజోదదేశతఃతాం
దేనినియమైస్తీవైక్రుపాదైసమహానిశి॥ ౯౨॥ ఏవంతిరాత్రంసవి
నప్తభూజనోజపాచనాచేమామపగోషహీతిఃసవ్యప్రమాణేవి
విశ్లేష్టసంసృజైగౌరీంప్రపన్నాతిహారామతోషయత్॥ ౯౩॥ తతః
ప్రసన్నానాదేవిభక్తస్యవృథివీవతేఃస్వరూపందశయామాసచంద్ర
కోటిసప్తప్రభమ్॥ ౯౪॥ అథాహగౌరీరాజానంకింబ్రూహిసమి
హితమ్సోప్యాహాపుంస్తవీపేవాస్యాఃకృపయాదీయతామితి॥ ౯౫॥
భూయోప్యాహామహాదేవిసృభక్తైఃకమయశ్చౌగ్రమ్శక్యతేనాస్య
థాకతుంపపాతయతశ్చైరపి॥ ౯౬॥ రాజా॥ ఏకాశ్చనోద్విశేం
గ్రామేకమకానస్త్వసంతతిఃకథంసుఖంప్రపద్యేతమినావ్రతేనతాద్య
శా॥ ౯౭॥ దేవి॥ అస్యాశ్శోచస్పృశాపిసభవిచ్యతిసుతోదైమఃవిద్యా
విసయసంపన్నోదీర్ఘాయురమలాశయః॥ ౯౮॥ ఎషాసామవతీనా
మ్నూసుతామపవ్యద్విజన్మనః॥ ధూత్వాసుమేధనఃపల్నీకామభాగేషు
యజ్యతామి॥ ౯౯॥ శ్రీసూర్యఃఇత్యుక్త్యంతదాథదేవితేపిరాజపురా
గమాఃకత్వాస్త్వంస్వగృహంసవేచక్రుస్తచ్చసనంయథా॥ ౧౦౦॥
సామసారస్వతోపివ్రఃశత్రంపూజసుతోపమమ్తేభేదేవ్యాః
ప్రభావేననచిరాదేవకాలతః॥ ౧౦౧॥ తాంససామవతీంకన్యాం
దదాత్స్యేసుమేధనేతాదంపతీచిరంకాలంబుభుజాతేపరంసుఖమ్

౯౯॥ ఇత్యేలచ్ఛివభక్తాయాస్సీనుంతిన్యాన్యప్రియః॥ ప్రభావఃకథిత
శృంభోమాకహన్త్యస్సపివణికతమ్॥ ౧౦౦॥ ధూయోపిశివభక్తానాం
మాహాత్మ్యవిస్తృతావహమ్॥ సమాసాద్య్వాకయిష్యామిశోభ్యాణా
మఘనాశనమ్॥ ౧౦౧॥

ఇతిశ్రీసాగరదేవురాణే- బ్రహ్మోత్తరఖండే - సోమవార

ప్రతపహిమానుపణానంగామ

దశమోధ్యాయః,

దశమోధ్యాయప్రారంభః.

॥ శ్రీసూతః॥ విచిత్రంవిశ్వమాకంవిచిత్రంవివశిష్టమ్॥ విచిత్రం
శివమహాత్మ్యవిచిత్రంశివభాపితమ్ ॥ ౧ ॥ విచిత్రంశివభక్తానాంబ్ర
త్రూపాపనాశనమ్ ॥ స్వర్గాపవగయోస్సర్వ సాధనతత్త్వవివ
హమ్॥ ౨॥ అవంతివిషయేకస్పద్భాగ్రిహితోమందరాహ్వయః॥ బభూ
వవిషయా రామస్త్రీశ్రితోధనసంప్రీహి ॥ ౩ ॥ సంధ్యాస్నానంపరిశ్ర
జ్యగంధమాల్యా బహ్నియః ॥ కుస్త్రీస్తక్తకుమాగస్తోయధాపూ
ర్వరుజామిళః॥ ౪॥ సవేశ్యాపింగళాంనానుగమమాణోదివాశమ్॥ త
స్యావచగృహేనిశ్చాన్తిష్ఠ్యవిజితేంద్రియః॥ ౫ ॥ కదాచిన్దనతస్యా
స్తస్త్రికావగతిద్విజే॥ ఋషభోనామధర్మాత్కాశివయోగీ సమాయ
యా॥ ౬॥ తమాగతవభిప్రేక్ష్యస్వప్రత్యక్షమూర్తివత్॥ సావేశ్యా
సచప్రవచ్ఛసర్యపూజయతాముభా॥ ౭ ॥ తమారోఽప్యషహపీఠకంబ
లాస్తరణాన్యతేప్రత్యక్షచరణాభక్త్యాగిరసాదధతుజకమ్॥ ౮॥ స్వా
గతాఘ్నానమసాగరగుంధపుష్పాక్షతాదిభిః॥ ఉపచారైస్సప్తభ్యుక్త
భాజయామాసతుముదా॥ ౯॥ తంధుక్తవంతంవిశ్రాంతంపర్యంకేత్రభ
సంస్తరే ॥ ఉపావేశ్యముదాయక్తాతాంబూలం ప్రత్యయ చ్ఛతాం॥
పాదసంవాహసంభక్త్యా కుర్వంతౌదైవ చోదితౌ ॥ కల్పయిత్యా చ

శ్రీశామాప్రణయమాసత్పురమ్ ॥ ౧౧ ॥ ఏవంసమచీతస్తాభ్యాంశివ
యోగీమహావతిః । అతివాహ్యశామేకాం యయాప్రాత స్త దాద్య
తః ॥ ౧౨ ॥ ఏవంకాలేగతప్రాయేసవిప్రోనిధనంగతః । సాచవేశ్యాశ్చ
తాకాలేయయాగమాబితాంగతిమ్ ॥ ౧౩ ॥ సవిప్రఃకమణానీతోద
శాణః ధరణీపతేః । వజ్రబాహూ కటంబిన్యాస్సుత్యాగభామాశ్రి
తః ॥ ౧౪ ॥ త్యాగ్యైశ్చపృథ్వీనతేగభానంపదమాశ్రితామ్ । అవే
త్యగరంపైగ్విశంపృథ్వీనామ్ ॥ ౧౫ ॥ సామక్వాగరశంహారం
సహితాపైమయాగతః । క్లృప్తపదపాప్రాప్తాంశాదపియస్సహమ్ ॥
౧౬ ॥ కనకచక్రతుల్యామృత్యుపహణావేష్యతమస్తవేవా । సుప్తం
ప్రేమస్తవవిషమస్థిశంభావ్యంతిప్రత్యాగ్నిపురస్థానా ॥ ౧౭ ॥ అనకాలే
స్వహయాలేషత్రకేకదామసత్ । క్లృప్తపదహతాసాధ్వీడితా వీరవ
ణునీ ॥ ౧౮ ॥ సరాజప్తత్రోఘాదేనృప్యహర్విగళేయత్ । తేనా
వాపమహాశక్తక్రందనానోగివానామ్ ౧౯ ॥ సదాలస్తస్యమాతాచస
ర్వాంగవ్రణసంయుతా । భగవానతుత్క్లిష్టాగరదాన్త్రానావతః ॥
౨౦ ॥ తేనాన్జానమానీకృతేషుచ్యవహానాంపృథ్విమప
తువ్యైషుగతేనోజితాపమ్ ॥ ౨౧ ॥ సాత్రాంశేత్రదాంసారా
జ్జ్వలితాగృహా । స్వగత్ర్యోదంశేనమౌఖితాశరణామ్ ॥ ౨౨ ॥
నీలవర్ణంతిభిక్ష్వాసాసారాణామూర్ఖాలకా । ఏవంతాచన్యత
ప్రాయావిశ్యాన్యచింతయత్ ॥ ౨౩ ॥ కమామగృహీణీషత్రాని
రయాశాగతావిషాంతాంతరోగక్రందంతౌద్రాభివిధాయినామ్ ॥
౨౪ ॥ పతుంవాపితుంవాపిషామాపాపభాగినామ్ । అత్రోపాయంక
రిష్యామిపాపినోభిరవమీయోః ॥ ౨౫ ॥ ఇత్థంవిశ్వస్థమామిపాల
స్సస్తస్పహేషురదాత్మజేషు । అహూయసూతంజదారభత్రానిర్వా
సయామసరశేనదూరమ్ ॥ ౨౬ ॥ తౌసూతేపరిషీప్తాశ్చత్రచిద్విజనేవ
సే । అవాపతుషరాంషీడాత్మత్రైభుభ్యుశ్చశివపవ్వతామ్ ॥ ౨౭ ॥ సా

ద్యహంతీజంభత్రంజితంజీవదేవదే । నిశ్వసంతీజం కమణిందంతీ
 చకితాచ్యవం॥౨౮॥ క్వచిత్కంటకభిన్నాంగీముక్తకేశభయాకలా । క్వ
 చిద్వ్యోమస్వైభీతా క్వోద్వ్యోమస్వైభీతా॥౨౯॥ క్వస్యో
 మానాపిశాన్చభీతే బ్రహ్మకైశ్చైవపంచపథావత్యేన్న
 పాదాక్షరాస్తభిః॥ ౩౦॥ పై యోగేషు గర్వేభిమంజ్యవగే
 హి । పైవాత్మగ్రహణేభ్యోగోహజనోనేవిశేషం ౩౧॥ క్వం
 తీతేనాగేణసామూహ తియన్నతః । దదతే పైశ్వగరంజహా శ్రీ
 గణేశేవిమ్॥ ౩౨॥ తస్యగోప్తాషహపైశ్వగరస్యహహసః । ఆస్తే
 వద్మాకరోనామరాజరాజభవావః॥ ౩౩॥ తస్యవైశ్వవళోకాచి
 గహదాస్యపాంగమ్ ఆచూంతీ దూరతోద్భవ్యతరతకమపా
 మా॥ ౩౪॥ సాదాస్యపాంశాంతాంసఫత్రాంబృతక్షితిమ్ ।
 స్వయంవిదిష్టాంతాస్వామిసంగ్రహ్యదశకాయత్॥ ౩౫॥ సతాంధ్య
 స్వాశాంతాంజ్ఞాతాంక్లబ్ధత్రకామగీత్వాహసీసువ్యక్తం
 తద్వ్యోమాంతంపుష్పం॥ ౩౬॥ తయానిదితాశేషవృత్తాంతస్సవణి
 కృతిః । అహోక్షితిధ్యాత్వాశశ్వాసమహుముహుః॥ ౩౭॥
 లామంతికెస్వగేహస్యసంస్కృతేగృహే । వాసోగ్నపాసశయనై
 మాశ్యహవ్యమపూజయత్॥ ౩౮॥ శ్చిక్ష్యమాన్యవధూనివ
 సుంసుంతా । ప్రణయత్కైదిగాణాంశాంతం ప్రత్యవద్యత॥
 ౩౯॥ తతోఽగ్రైతవయైస్సదాలోక్రణ్డితః । విలంఘ్యేవపకృత్వ
 మమారచవిధేబలాత్॥ ౪౦॥ వృతేస్వకనయేరాజ్ఞీశోకనవహతా
 వృతామూఢతాస్యతద్భూమాగజభగ్నపవల్లరీ॥ ౪౧॥ పైవాత్మం
 జ్ఞాపేవాప్యాకదావస్త్వంయోధరా । సాంత్యితాపివణిస్త్రీనినిల
 లాపసుయఃఖితా॥ ౪౨॥ రాజ్ఞీ॥ హతాతతతహావత్రహామప్రా
 ణరక్షక । హారాదకులపూజేందో హామమానందవధాన॥ ౪౩॥ ఇ
 మామనాథాంకృపణాంత్యత్రైత్యక్తబాంధవామ్ । మాతరంలేపరి
 త్యక్తాక్వయూసిమమాత్తజ॥ ౪౪॥ సూతః॥ ఇత్యాదిభిదీనపరైవా

త్యైశ్శివవివర్ధనైః । నిలపంతీంమృతాపత్యంకొపిసాంత్యితుమక్ష
 మః॥ ౪౫ ॥ ఎతస్మిన్నంతరేతస్యాదుఃఖశోకచికిత్సకః । ఋషభఃపూర్వ
 మాఖ్యాతశ్శివయోగీసమాయయా॥ ౪౬ ॥ సయోగీవైశ్యనాథేనవ్రత్య
 ద్గమ్యాభిపూజితః । తస్యాస్సకాశమాగత్యశోచంత్యాజ్ఞదమబ్రవీత్॥ ౪౭ ॥
 ఋషభః॥ అకస్మాత్క్రిమయేవతేనరుదిషివిమూఢధీః । కోజాతఃప్రథ
 మంవత్సేకోమృతోవశాంప్రతమ్॥ ౪౮ ॥ అమీదేహఃకయోభావాస్తో
 యదేనసధమిణః । క్వచిద్భాంతిక్వజిద్భాంతిక్వచిదుద్యంతివాపునః॥
 ౪౯ ॥ అతోస్మిన్నేషుసంకాశేదేహేపంచత్వమాగతే । శోకస్యానవకా
 శత్వాన్నముహ్యంతిభిషశ్చితః॥ ౫౦ ॥ గుణైఃపూతానిదృశ్యంతేభ్రా
 మ్యంతేనిజకర్మభిః । కాలేనాశవికృప్యంతేవాసనాయాంచశేరతే॥
 ౫౧ ॥ మాయయోశ్చత్తిమాయాంతిగుణాస్సత్వాదయస్త్రయః । తైరే
 వదేహజ్ఞాయంతేజంతోస్తల్లక్షణాశ్రయాః॥ ౫౨ ॥ దేవత్వంయాంతి
 సర్వేనరజసాచమనుష్యతామ్ । తియక్త్వంతమసాజంతువాసనాసుగ
 తోవశః॥ ౫౩ ॥ సంసారేవర్తమానోస్త్విజంతుఃకర్మానుబంధనాత్ ।
 దుర్విభావ్యాంగతింయాతిసుఖదుఃఖషయీంముహుః॥ ౫౪ ॥ అపిక
 ల్పాయపాంవత్సేదేవానావపికల్పతః । అపాయఃకర్మబంధానాం
 కాకథాకర్మదేహీనామ్ । కేచిద్వపంతిదేహస్యకాలమేవహికారణ
 మ్ । కర్మకేచిన్గుణాకేచిద్దేహస్సాధారణోహ్యాయమ్॥ ౫౫ ॥ కాలక
 మ్గుణాధీనంపంచాస్తకమిదంవపుః । జాతందృష్ట్యాసహృష్యంతినశో
 చంతిమృతంబుధాః॥ ౫౬ ॥ అవ్యక్తజ్ఞాయంతేజతురవ్యక్తేనప్రళీయ
 తే । మధ్యేవ్యక్తజ్ఞవాభాతిజలబుద్ధుదసన్నిభః॥ ౫౭ ॥ యదాగభగ
 తోదేహీవినాశఃకల్పితస్తదాదైవాజ్ఞీవతివాజంతుమ్రీయతేనహస్తి
 వవా॥ ౫౮ ॥ గభాస్థావీచనశ్యంతిజాతమాత్రాస్తథాపరే । కేచిద్భూవా
 నోనశ్యంతిమ్రీయంతేకేపివాధికే॥ ౫౯ ॥ యాదృశంప్రాక్తనంకర్మ
 తాదృశంవిందతేవపుః । భుక్తైరతదనురూపాణిసుఖదుఃఖానిదేహ్యసౌ॥
 ౬౦ ॥ మాయానుభావేనతయోఃపిత్రోస్సురతగంభమాత్ । దేహాకృత్ప

ద్యతేకోపియాపిత్పంక్తిబలత్తణః॥ ౬౩ ॥ ఆయుస్సుఖంచదుఃఖంచపు
ణ్యపాపంశ్రుతంధనమ్ । లలాటేలిఖితంధాత్రావహాజంతుహిణా
యతే॥ ౬౪ ॥ కమణావవిలంఘ్యత్వాత్కాలస్యాప్యతినత్వతః । అని
త్యత్వాచ్చభావానాంనశోకంకర్తుమహాసి॥ ౬౫ ॥ క్వస్వప్ననియ
తంస్థాయేమింద్రజాలేక్వసత్యతా । క్వనిత్యతాశరన్తేఘేక్వశాశ్వత్యం
కళేబరే॥ ౬౬ ॥ తవజన్తాశ్యతీతానిశతకోట్యయుతానిచ । అజానం
త్యాఃపరంతత్వంసంప్రాప్త్యాయంమహాధ్రుమః॥ ౬౭ ॥ కస్యకస్యాసితన
యాజననీకస్యకస్యవా । కస్యకస్యాసిగృహీణీభవకోపిషువతి॥ ౬౮ ॥
పంచభూతాత్తకోదేహాస్త్యగస్యప్త్యాంసబంధనాః । మేదోమజ్జాస్థినిచితో
విహ్వాత్రశ్లేష్మభాజనమ్॥ ౬౯ ॥ శరీరాంతరమప్యేతన్నిజకర్మసమా
జితమ్ । మత్వాస్వతనయంమూఢే మూఢోకంకర్తుమహాసి ॥ ౭౦ ॥
యద్దినామజనకశ్చిన్యుత్యుంశరతియత్నతః । కథంతహివిపద్యేయః
పూర్వపూర్వేవివశ్చితః॥ ౭౧ ॥ తవసావిద్యయాబుధ్యామంత్రోషధ
రసాయనైః । అతియాతిస్వయంమృత్యుంనకశ్చిదపిపండితః॥ ౭౨ ॥ ఏత
స్యాద్యమృతిజ్ఞాంతోఃశ్వఃపరస్య వరాననేతస్మాదనిత్యేవయవేనత్వం
శోచితుమహాసి॥ ౭౩ ॥ నిత్యంసన్నిహితేమృత్యాకింసుఖంపదదేహీ
నామ్ । వ్యాక్రేపురస్థితేగ్రాసఃపశూనాంకన్నరోచతే॥ ౭౪ ॥ అతోజ
న్త్యమృతీశేతుంయదీచ్ఛసివరాననేశరణం । వ్రజసర్వేశంమృత్యుంజయ
ముమావతిమ్॥ ౭౫ ॥ తావత్మృత్యుంభయంఘోరంతావదేవజరాభ
యమ్ । యావనోపైతిశరణందేహీశివపదాంబుజమ్॥ ౭౬ ॥ అనుభూ
యేమాదుఃఖానిసంసారేభృశదారుణే । మనోయదావిరజ్యేతతదాధ్యా
యేన్తహేశ్వరమ్॥ ౭౭ ॥ మానసాపిబతాంపుంసాంశివధ్యానరసామృ
తమ్ । భూయస్తృష్టాసజాయేతసంసారేవిషయాస్పదే॥ ౭౮ ॥ విర
క్తస్సనకసంగేభ్యామనోపైరాగ్యయంత్రితః । యదాశివపదేమ
గ్నంతదాయాంత్యేపునభవమ్॥ ౭౯ ॥ తస్మాద్దివంమనోభద్రేశివ
ధ్యానైకసాధనమ్ । శోకమోహపరికీర్ణంనూకురుష్వశివంభజ॥ ౮౦ ॥

సూతః || ఇత్థంసానుశయంసాన్వీభోధితావయోగినా | ప్రత్యాచప్టే
గురోర్దృశ్యప్రణవ్యచరణాంబుజమ్ || ౮౦ || రాశ్చ || భగవద్వైపు
త్రాయాస్త్యైయాజబంధుభిః | మహారోగాతురాయామేకాగతిమ
రణంవినా || ౮౧ || ఇతోహంవతుఃమిచ్ఛామిసహేవశిశునామనా | కృ
తార్థోన్మద్యహమద్యత్వాపవశ్యంవరణోన్మభీ || ౮౩ || సూతః || ఇత్తి
తస్యాపచక్ష్మాణ్వాః యోగీదయాగిధిః | పూర్వోపకరణంస్త్యై
మృతస్యాతికమాయయా || ౮౪ || సతదాభిస్తుసంగృహ్యైషమత్రా
నుమత్రేతిమ్ | వివర్ణేతస్తుభేదిప్త్యాశక్తప్రాక్షేయోఒయతే ||
౮౫ || సబాలస్సంగతప్రాణశ్చైర్దస్త్యైలోచనే | ప్రాప్యసకేంద్రి
యబలోరురోదస్త్యకాంక్షయా || ౮౬ || మృతస్యవసరుణ్థానంపీత్య
ఖాలస్యవిప్రీతాః జనామమదిరేసవేసగతేశ్వరొగమాః || ౮౭ || అ
ధానంభధరా రాజ్ఞీవిహ్వలోన్మత్తచిప్రమా | జగ్రహాశసయహ్మ
ద్బాహ్వవ్యాకులలోచనా || ౮౮ || ఉపగమ్యాహృదాత్వైవరమాంబ
నివృతానివేదాత్కానమస్యంవాసుషక్తేవచిత్రమతే || ౮౯ || ఘనశ్చ
ఋషభోయోతయోమాశ్శృకుమారయోః | కర్కషణాశ్శతందేహం
భస్మైవపరాన్మతే || ౯౦ || తేతదాభిస్తునాస్పృష్టేప్రాప్తది
యైబరౌదేవానాంసదృశరూపందక్షిణాంతిభూషణమ్ || ౯౧ || సం
ప్రాప్తైత్రివిధైస్త్వయేయత్సుఖంపుణ్యముణామ్ | తస్మాచ్ఛతగుణం
ప్రాప్తాసారాస్థుభిముత్తమమ్ || ౯౨ || తాంసయోనింపతితాన్మ
షభఃప్రేమవిహ్వలః | ఉత్థాప్యాశ్వాసయామాసదుఃఖైర్ముక్తానువా
చహ || ౯౩ || అయివతేషమహారాజ్ఞీజీవన్వంశాశ్వోస్సమాంయాచజీవ
సిలోకేస్తీర్నతావత్ప్రవృత్తేజరమ్ || ౯౪ || ఏషతేతసయస్సాద్విభ
క్తాయుఃతినామతః | భ్యాతింయాస్యతిలోకేస్తీర్నజరాజ్యమవాస్యతి
|| ౯౫ || అస్యైశ్వర్యకవనేతావత్తిషణ్ముచిస్తీతే | యావదేషకమారస్తే
ప్రాప్తవిద్యభవిష్యతి || ౯౬ || సూతః || ఇతితామృషభాయోగీతంచ

బ్రహ్మోత్తరఖండే - ఏకాదశోధ్యాయః-

రాజకుమారమ్ । సంజీవ్యభస్మ వీనోకం యయాదేశా న్యధేష్టి
తా ॥ ౯౭ ॥   ..   ..

ఇతిశ్రీస్కాందేపురాణే-బ్రహ్మోత్తరఖండే - సోమవార

వ్రతమహిమానువణకసంనామ

దశమోధ్యాయః,

ఏకాదశోధ్యాయప్రారంభః-

శ్రీసూతః ॥ పింగళానామయావేశ్యామయాపూర్వముదాహ్న
తాశివభక్తాచక్షానాత్పుణ్యోద్యోక్త్యాపూర్వకశైబరమ్ ॥ ౧ ॥ చంద్రాబ్జ
గదస్యసూభతుఃస్సీమంతిన్యామజాయత । రూపదాయశ్శుభోపే
తానామ్నావైకీర్తిమాహినీ ॥ ౨ ॥ ఛంద్రాయంపికప్రైవరాజపుత్రో
వణిక్పతేఃవ్యధేనదనేభానుశ్శుచావిషమహతపాః ॥ ౩ ॥ తస్యాపినై
శ్యనాథస్యకుమారోఽ్యేక ఉత్తమః । నామ్నాసునయనఃప్రొక్తోరాజసూ
నాస్సఖాభవత్ ॥ ౪ ॥ తామ్రభావరవస్త్రిగ్ధరాజవైశ్యకుమారకౌచి
క్రీడతురుదారాంగారత్నధూషణధూషితౌ ॥ ౫ ॥ తస్యరాజకుమార
స్యబ్రాహ్మణై స్సహణిక్పతిః । వణకయోగ్యానికమాణికారయామాస
శాస్త్రుతః ॥ ౬ ॥ సంస్కారానాగరయామాసస్వపుత్రస్యాపిస్తరా
త్ । క్షాతేకృతోపనయనౌగురుశ్శ్రూషణేరతౌ ॥ ౭ ॥ చక్రతుస్సర్వవి
ద్యానాంసంగ్రహంవినయాన్వితౌ । అధరాజకుమారస్యప్రాప్తేషోడశ
హాయసే ॥ ౮ ॥ సవవఋషభాయోగితస్యవేత్త్యసమాయయా । సారాణీ
సకుమారశ్చశీవయోగినమీగతమ్ ॥ ౯ ॥ ముహుర్ముహుఃప్రణమ్యభౌ
పూజయామాసతుముదా । తాభ్యాంసంపూజితశ్చార్థయోగీశ హృ
ష్టమానసః ॥ ౧౦ ॥ తంరాజపుత్రముద్దిశ్యబభావేకరుణానిధిః ॥ శీవ
యోగీ ॥ కచ్చిత్తైకుళలంతాతత్వన్తాతుశ్చాప్యనామయమ్ ॥ ౧౧ ॥ కచ్చి

త్వంసవకవిద్యానామాకాషీస్సర్వసంగ్రహమ్ | కచ్చిద్గరూణాంసత
తం శుశ్రూషాతత్పరోభవాత్ || ౧౨ || కచ్చిత్త్వరసిమాంతాతతవ
ప్రాణసఖంగురుమ్ | పవంవదఃయోగీ శేసారాజ్జివిస్యాయ్వాతా || ౧౩ ||
స్వపుత్రంశస్యపదయోనిపాత్యైదమభావత | ఎవవత్సస్తవగురోత్వ
మస్యప్రాణతఃపితా || ౧౪ || అయంశిష్యతయాగ్రాహ్యభవతాకరు
ణాత్మనా | అతోబంధుభిరుత్సృష్టమనాధంపరిపాలయ || ౧౫ || అస్త్యై
సవ్యక్సతాంధమకమువదేష్టుంత్వమహానీ | ఇతిసంప్రార్థి తోరాజ్ఞా
శివయోగీమహామతీః || ౧౬ || తస్మై రాజకుమారాయసన్యా గకముపదీప్య
వాత్ | ఋషభః | శ్రుతిస్త్వత్పురాణేషప్రోక్తోధమకస్సనాతనః |
౧౭ || వణాశ్రమానురూపేణ నిమేవ్యస్సర్వదాజనైః | భజవత్సన
ంమాగకంజై రేవాచరితంచర || ౧౮ || సదేవాజ్ఞాంబిలంఘ్యధా
మాకాషీకర్షణైవహేళనమ్ | గోదేవగురువిప్రేషుభక్తీమాభవస్సర్వ
దా || ౧౯ || మాతృష్టాంకురుసర్వత్రదులభేష్వపివస్తుషు | చండాలషపి
సంప్రాప్తంసదాసంభావయాతిథిం || ౨౦ || సత్యంసత్యజసర్వత్రప్రా
ప్తైపిప్రాణసంకటే | గోబ్రాహ్మణానాంరక్షాథక మసత్యంవావదన్వ
చిత్ || ౨౧ || పరస్వేషుపరస్త్రీషుదేవబ్రాహ్మణవస్తుషు | ఆకామపిత్య
జనదాడంభంసర్వాత్తనాత్యజ || ౨౨ || సత్కథాయాంసదాచారేనద్వ
తేషుసదాగమేధమాదిసంగ్రహేనిత్యంత్యష్టాంకురుమహామతే || ౨౩ ||
స్నానేజపేచహోమేచస్వాధ్యాయేపితృతపణే | గోవిప్రాతిధిపూ
తాసునిరాలస్యోభవానఘ || ౨౪ || క్రోధంద్వేషంభయంకార్యంజైశ్చస్య
మసతాంగృహమ్ | కౌటిల్యంమోహఃముద్వేగంయత్సై నపరివజజయ ||
౨౫ || త్కృత్రధమకరోపిత్యంవృధాహ్నిసాంపరిత్యజ | శుష్కశైరం
స్పృధాతాపంశరసిందాంచవజజయ || ౨౬ || మృగయాద్యూతపానేషు
స్త్రీషుస్త్రీవిజితేషుచ | అత్యాసక్రించమాకాషీకస్తథాదుర్విసయే
షుచ || ౨౭ || మైంత్రింకురుసుఖాఢ్యేషుదుఃఖితేషుదయాంకురు | పుణ్యకృ
త్సుచసంతోషమూదాసీన్యంకుబుద్ధిషు || ౨౮ || అత్యాహరషతిక్రోధమ

తనిద్రామతిశ్రమమ్ । అత్యాలాపవ తిక్రీహంసర్వదాపరివజాయ ॥
 అతివిద్యామతిశ్రద్ధామతిపుణ్యమతిశుతమ్ । అత్యుత్సాహ మతిభ్యాతి
 మతిశైర్యంచసాధయ ॥ 30 ॥ సకామోనిజదారేషుసక్రోధోనిజశత్రు
 షు । సలోభఃపుణ్యచయ సాభ్యసూయోవ్యసమిషు ॥ 31 ॥ సద్వేషో
 భవపాపండేసరాగస్సజ్జనేషుచ । దుర్లభోభవదుర్మంజ్రేబధిరఃశిశు
 నోక్తిషు ॥ 32 ॥ ధూతకండంభంశతంక్రూరంక్షేపంచపలంఖలమ్ । ప
 తితంగా స్తికంబాలందూరతఃపరివజాయ ॥ 33 ॥ ఆత్మప్రశంసాంమా
 కాషీఃపాజ్ఞాతేంగితోభవ । కుటుంబీపుత్రవిదైషు నాత్యాసక్తఃకదా
 చన ॥ 34 ॥ పత్నీయఃపతివ్రతాయాశ్చజనన్యామీతురేచచ । సతాంగు
 రోశ్చచనైవిశ్వాసంకురుసర్వదా ॥ 35 ॥ ఆత్మరక్షాపరోనిత్యమప్రమ
 త్తోద్యోగవలః । విశ్వాసంనైవకుర్వీధాస్సవ్యభుత్యేషుచకత్రఃత్ ॥ 36 ॥
 విశ్వాస్యంమావధీకించిదపిచోరంమహామతే । అమాత్యేషునశంకేధా
 స్సత్యోఽపైచసతోభవ ॥ 37 ॥ అనాశంకృతాంస్సంప్రీయంబాలం
 నిరాగసమ్ । పరిరక్షధనైఃప్రాణైఃభక్త్యాశక్త్యాబలైశచ । అపిశత్రుం
 వేధాహంబమావధీశ్శరణాగతమ్ । అప్యపాత్రంసుపాత్రంవానీచో
 వాపిమహాత్తమః ॥ 38 ॥ యోవాకోవాపియాచేతతస్మైదద్యాశ్శిరోపి
 వా । అపియస్మైశవహతాశీతికేషేవగదాజయ ॥ 39 ॥ రాజ్ఞాంచవి
 దుషాంచాపీతికరేవవిధూషణమ్ । సక్రీతిప్రభవాలక్ష్మీఃపుణ్యంస
 క్రీతిసంభవమ్ ॥ 40 ॥ సక్రీత్యాకరాజతేలోకశ్చంద్రశ్చంద్రిక
 యాయథా । గజాశ్వంహేమనీచయంరత్నరాశింసగోపవమ్ ॥ 41 ॥ అ
 కీర్ణ్యోవగతంసర్వంత్పణవస్తుంచసత్త్వరమ్ । మతుఃకోపం శితుఃకో
 పంగురోఃకోపంధనవ్యయమ్ ॥ 42 ॥ శత్రుతాణామపరాధంవాచాహ్వా
 నానాంతథేవచ । సహృద్యైర్వయస్మైప్రతికోపోనయజ్యతే ॥ 43 ॥
 యథాద్విజాఃప్రసీదేయస్తథాతేషాంహితంచర । రాజానంసంకటే
 మగ్నముద్ధరేయద్విజోత్తమాః ॥ 44 ॥ ఆయుర్బలంయశస్సౌఖ్యం
 ధనంపుణ్యంప్రజ్ఞోన్నతిః । కమణాయేనజాయేత తత్సేవ్యం భవతాన

ఘ॥ ౪౬ ॥ దేశంకాలంచసత్యంచకార్యంచకార్యమేవచ । సవ్యగీచా
 ర్యయత్నైసకురుకార్యాణిసర్వదా॥ ౪౭ ॥ సకుర్యాఃకస్యచిచ్ఛాధాంప
 రబాధానివారయ । చోరాక్షదుష్టాశ్చశత్రూ శ్చ బాధేధాత్మకీమ
 త్తయా॥ ౪౮ ॥ స్నానజపచింతనామైవేపిశ్శ్రీచకమణి త
 త్పరోభవన్ద్రాయాంభాజసేభవసత్వరః॥ ౪౯ ॥ చాక్షిణ్యముక్తమశ
 తంసత్యంజనమనోహరమ్ । అల్పక్షరషణేకార్థంవాక్యబ్రూహిమ
 హమతే॥ ౫౦ ॥ అనీతోభవసర్వత్రవిపత్నేషువిషత్సుచానీతోభవబ్రహ్మ
 కులేపాపేచగరుశాసనే॥ ౫౧ ॥ జ్ఞాతేబంధుషుమిత్రేషుభార్యాసుతస
 యేషుచ । సమభావేనవతేధాత్తధాభోజనపల్లిషు॥ ౫౨ ॥ సతాఃప్రి
 తోపదేశేషుతథాపుణ్యకథాసుచ । విద్యాగోష్ఠీషుధర్మేషు క్వచిన్త్యా
 భూంపరాజ్ఞాఖి॥ ౫౩ ॥ శుచాపుణ్యజన్మీతేద్రఖ్యాతేబ్రహ్మసంకు
 లేమహాదేశేవమయేస్తాతవ్యంభవతాసదా॥ ౫౪ ॥ కులటాగణకాయ
 త్రయత్రతిష్ఠంతికాముకాః । దుదాశేనీచసంచాధేకదాచిపిమూష॥ ౫౫ ॥
 ఎకమేవాశ్రితోపిత్వంశిపంత్రిచువసేశ్వరమ్ । సర్వాదేవాసుపా
 సేధాత్తద్దినానిచమానయ॥ ౫౬ ॥ సదాశుచిస్సదాశుచిస్సదాశ్శత్రుస్స
 యస్థిరః । సదావిజితపద్మగణస్సదైకాంతోభవాఘన॥ ౫౭ ॥ వి
 ప్రాన్యైదవిదశ్శ్చాంతా న్యతీంస్త్రియమోఽవిలాత్ । పుణ్యక్షేత్రపు
 ణ్యనదీంపుణ్యతీర్థంమహాత్మనః॥ ౫౮ ॥ ధేనుంచశృషభంరత్నైర్యు
 వతించపత్తివ్రతామ్ । ఆత్మనోగృహసైవానిసమాపైవపపగ్గురు॥ ౫౯ ॥
 ఉత్థాయసమయేత్రాహ్నేయస్వాహితోవిమలాశయః । నమస్కర్వా
 త్తగురవేధ్యానైదేవముమాపతిమ్॥ ౬౦ ॥ నారాయణంచలితీశం
 బ్రహ్మణంచవినాయకమ్ । స్కరిదంకాత్యాచనీందేవీంహవతితీశం
 రస్వమ్॥ ౬౧ ॥ ఇంద్రాదిభోకపాలాశ్చపుణ్యశ్లోకాన్యపీనపి చింత
 యిత్వాధమాతాండుముద్యోగంప్రణమేత్సదా॥ ౬౨ ॥ గంధంభస్పంచ
 తాంబూలంశాకంపుష్పంభలాదికమ్ । శివాయవినివేద్యాభోభుజ్జత్స్వ
 భోజ్యంనపప్రియమ్॥ ౬౩ ॥ యద్దస్తంయతగృతంజస్తంయత్సాత్మతం

గం . బ్రహ్మత్తరఖండ - ద్వాదశోధ్యాయః. 23

మధుతంస్త్వమ్ । యచ్చత ప్రతపస్వర్వంశివానువినివేదయః॥ ౬౪॥
 ఘంజానఃపర్యట౯తిష్ఠ౯శయానోవిహరన్నపి । పశ్యంచ్ఛృణ్వ౯ వ
 ద౯గృహ్య౯శివమేవానుచింతయః॥ ౬౫॥ రుద్రాక్షకంకణసత్కరదం
 డయుగ్మోఘాలాంతరాశ్చతభస్త్వసితత్రిపుండ్రః । పంచాక్షరంపరిప
 త౯పరమంత్రరాజంధ్యాయేత్పరం పశువతింశరణంవ్రజేధాః॥ ౬౬॥
 ఇతిసంక్షేపతోవత్సకథితోధమఃసంగ్రహః । తస్యైషుచపురాణేషు వి
 స్తరేణప్రకీర్తితః॥ ౬౭॥ అధాపరంసర్వపురాణగుహ్యానిశ్చైకపా
 పౌఘహరంపవిత్రమ్ । జయప్రదంసీర్యవిపత్ప్రమాచనంవత్సామితై
 వంకవచంహితాయతే॥ ౬౮॥ ..

ఇతిశ్రీస్కాందేపురాణే - బ్రహ్మత్తరఖండే - సకలధ

మానువణానంనామ

ఏకాదశోధ్యాయః,

ద్వాదశాధ్యాయప్రసారంభః

ఋషభః । నమస్కృత్వామహాదేవంవిశ్వవ్యాపిసమీశ్వరమ్ । వక్ష్యే
 శీవమయంపమానరవ్రతైకరంస్వణామ్॥ ౧॥ శుచౌదేశేసమాసీనోయ
 థావత్కల్పితాననః । జితేంద్రియోజితప్రాణఃస్థితయోఽచ్చివవిభవ
 యమ్॥ ౨॥ హృత్పుండరీకాంతరసన్నివిష్టంస్వతేజసావ్యాజైరభ్యుప
 కాశమ్ । అతీంద్రియంసూక్ష్మమనంతమాద్యం ధ్యాయేత్పరాశంబమా
 యంమహేశమ్॥ ౩॥ ధ్యావాపధూతాఖిలకమబలధశ్చిరంచిదాశుద
 నిమగ్నచేతాః । పడక్షరస్యాససమాహితాత్తాతైవేనకుర్యాన్మృత
 చేనరత్నామ్॥ ౪॥ మాంపాతుదేవోఖిలదేవతాత్తాసంసారకూషే పతి
 తంగభీరే । తస్మాదవివ్యంపరమంత్రమాలంధునోతుమేసర్వమఘంహృ
 దిస్థమ్॥ ౫॥ సర్వత్రమాంరత్నతువిశ్వమూర్తిజ్యోతిమాయానంద

ఘనశ్చిదాత్మా । అణోరణీయనురుశక్తిలేకస్స ఈశ్వరః పాతుభయా
దశేషాత్ ॥ ౬ ॥ యోఘాస్వరూపేణభిభృతిః విశ్వం పాయాత్సభూమే
గిరి శోప్తమూతిః । యోపాంస్వరూపేణస్వకాంకరోతిసంజీవనం
సోపతుమాంజలెభ్యః ॥ ౭ ॥ కల్పవసానేభువనానిదగ్ధాసర్వాణ్యో
న్యత్యతిఘారిలీలః । సకాలరుద్రోపతుమాందశాగ్నో వాత్స్యాదిభీతే
రఖరాచ్చతాపాత్ ॥ ౮ ॥ ప్రదీప్తవిద్యుత్కనకావభాసోవిద్యావరా
భీతిమతారపాణిః । చతుర్ముఖస్తత్పురుషస్త్రిజేత్రః ప్రాచ్యాంస్థితో
రక్షతుమామజస్రమ్ ॥ ౯ ॥ కుతారఖైటాంకుశేపాశశూలకపాలమాలా
గ్నికణాదధానః । చతుర్ముఖోనీలరుచిస్త్రిజేత్రః పాయాదఘో
రోదీపక్షిణస్యామ్ ॥ ౧౦ ॥ సందేదుశంఖస్పటికావభాసోవేదాత్మమా
లావరదాభయాంకః । త్యక్తిశ్చతుర్వక్త్రీడుప్రభావస్సద్భ్యోధిజా
తోవరుషాంప్రకీచ్యామ్ ॥ ౧౧ ॥ వరాత్మమాలాభయటంకమాస్తస్సరో
జకింజల్కసమానవణః । త్రిలోచనశ్చారుచతుర్ముఖోనాంపాయా
దుదీచ్యాందిశివామదేవః ॥ ౧౨ ॥ వెదాభయేష్టాంకుశటంకపాశకపాల
ధక్కాక్షరశూలపాణిః । సీతద్యుతిఃపంచముఖోవరాత్మామీశానఙ్క
ధ్వంపరమప్రకాశః ॥ ౧౩ ॥ మూర్ధానమావ్యాప్తచంద్రమాళిః
ఫాలంమమావ్యాదధఫాలనైత్రః । నేత్రేమమావ్యాద్భగనేత్రహరీనా
సాంసదాత్మతువిశ్వనాథః ॥ ౧౪ ॥ పాయాచ్ఛ్రీతీమేత్రతిగీతకీఠిః
కపోలమవ్యాత్సతతంకపాలీ । వక్త్రీంసదాత్మతుపరిచక్షోజిహ్వం
సదాత్మతువేదజిహ్వః ॥ ౧౫ ॥ కంఠంగిరీశోపతునీలకఠోపత్కన్థులందత్తు
మఖాంఠకోవ్యాత్ । దోమూకలమవ్యాత్సమధమైబాహుః పాణిద్వ
యంపాతుపినాకపాణిః ॥ ౧౬ ॥ మమోదరంపాతుగిరింద్రధన్వామధ్యం
మమావ్యాద్భగనాంతకారి । హేరంబతాలోమమపాతునాభింపాయా
త్కటింధూజకటిశ్వరోమే ॥ ౧౭ ॥ స్తరారిరవ్యాన్తశ్చగమ్యాదేశం
ప్యవ్వంసదాత్మతుపార్వతీశః । ఊరుద్వయంపాతుకుదేరమిత్రోజాను
ద్వయమ్ప్రేక్షగదీశ్వరోవ్యాత్ ॥ ౧౮ ॥ జంఘాయుగంధుంగవకేతురప్యా

త్వాదౌమమావ్యాత్సరవంద్యపాదః । మహేశ్వరః పాతుదినాద్యయా
మేమాంమధ్యయామేవతువామదేవః ॥ ౧౯ ॥ త్రియంబకఃపాతుత్రి
య్యయామేవృషధ్వజఃపాతుదినాంత్యయామే । పాయాన్నికాదౌ శశి
శేఖరోమాంగంగాధరోరక్షతుమాంనిశేధే ॥ ౨౦ ॥ గౌరీపతిఃపాతునికా
వసానేస్మత్యంజయోరక్షతుసార్యకాలమ్ । అంతస్థితంరక్షతుశంకరో
మాంస్థాణుస్సదాపాతుబహిస్థిరంమామ ॥ ౨౧ ॥ తదంతరేపాతుపతిః
శూనాంసదాశివోరక్షతుమాంసమంతాత్ । తిష్ఠంతమవ్యాన్భువనైకనా
ధఃపాయాద్వ్రజంతంశ్రమభాధినాధః ॥ ౨౨ ॥ వేదాంతవేద్యోవతు
మాంనిషణ్ణంమామవ్యయఃపాతు శివశ్చయూగమ్ । మాగౌఘమాంర
క్షతువీరరుద్రశ్చైవ్విలాదిమగౌఘపురత్రయారిః ॥ ౨౩ ॥ అరణ్యవాసాది
మహాప్రవాసేపాయాన్త్వగవ్యాస ఉదారశక్తిః । కల్పాంతకాలోగ్ర
పటుప్రకౌపఃస్ఫుటాట్టహాసోచ్చలితాండకోశః ॥ ౨౪ ॥ ఘోరారిసే
నావదునివాహరమహాభయోద్రక్షతువీరభద్రః ॥ వత్యశ్వమాతంగఘ
టావరూధిసీసహస్రలత్రాయుతకోటిభీషణమ్ ॥ ౨౫ ॥ అక్షోహిణీనాంశ
త్రమాతతాయినాంచ్చింద్యాన్త్వఘోఘోర కుతారధారయా । నిహం
తిఫస్యూప్రళయాసలాచిఙ్కర్షణ త్త్రిశూలంత్రిపురాంతకస్య ॥ ౨౬ ॥
కాదూకలసింహక్షౌవ్యకాదిహింసాక సంత్రాసయస్త్విశధసుఃపినా
కః । దుస్వప్నదుశ్శకునదుర్గతిదౌమకనస్యమభిక్షాతుద్యుక్తసనదుస్స
హదుర్యకాంసే ॥ ౨౭ ॥ ఉత్పాతతాపవిషభీతిమగ్నగ్రీవాత్కవ్యా
ధీంశ్చనాశయతుమేజగతామధీశః । ఓంన్నమోభగవతేసదాశివాయ
సకలతత్వాత్మకాయ - సకలతత్వవిదూరాయ - సకలలోకై కకత్రై - స
కలలోకై కభత్రై - సకలలోకై కహత్రై - సకలలోకై కసంహత్రై - స
కలలోకై కగురవే - సకలలోకై కసాక్షిణే - సకలనిగమగుహ్యాయ - సక
లలోకై కవర్జప్రదాయ - సకలదురితాతిభంజనాయ - సకలజగదభ
యంకరాయ - సకలలోకై కశంకరాయ - శకాంకశేఖరాయ - కాశ్వ
తనిజావాసాయ - నిరావాసాయ - నిరాభాసాయ - నిరామయాయ -
నిరాతంకాయ - నిష్కలంకాయ - నిష్ప్రపంచాయ - నిర్భణ్ణంద్యాయ -

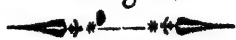
నిస్సంగాయ-నిమగ్నాయ-నిమగ్నాయ - నిమగ్నాయ - నిరాధారాయ - నిరుపమవిభవాయ- నిత్యశీర్షబుద్ధపరిపూర్ణసచ్చిదానందాద్వైతపరమప్రకాశాయ-పరమశాంతప్రకాశాయ-తేజోరూపాయ - తేజోమయాయ - తెజోధిపతయ - జయజయరుద్రమహారుద్రమహారౌద్రవీర భద్రావతార మహాభైరవ శాంతిభైరవ కల్పాంతభైరవ కపాలమాలాధర ఖిట్యాంగచమకభిక్షపరశు పాశాంకుశ డమరుక మృగశూలచాపబాణగదాశ క్షిభిండిపాలతోమరముసలము సుంఠిముద్గరప్రాసీపరిఘపట్టశతఘ్నీచక్రాద్యాంభుజభీషణాకతనహ-స్రదంష్ట్రాకరాళ వదన వికటాట్ట హాస విస్ఫుటితబ్రహ్మాండమండల నాగేంద్ర కుండల నాగేంద్రహార నాగేంద్రవలయ నాగేంద్రచమకధర మృత్యుంజయశృంగం బకత్రిపురాంతక విరూపాక్ష విశ్వేశ్వరవృషవాహనవిషచూషణవిశ్వరూపవిశ్వతోముఖసర్వతో ముఖమంరీక్షరత్న-జ్వలిజ్వల - ప్రజ్వలప్రజ్వల - మహామృత్యుమహమృత్యుభయం నాశయ నాశయ - రోగభయము త్సాదయోత్సాదయ-విషసహభయంశవయ శమయ - చోరాన్త్యగయమారయ - మమశత్రూనుచ్ఛాటయోచ్ఛాటయ - శూలేనవిదారయవిదారయ - కుఠారేణబింధిబింధి- ఖగ్గైసచ్చింధిచ్చింధి - ఖట్వాంగేనవ్యసోధయవ్యసోధయ - మమపాపంశోధయ శోధయ-ముసలెననిష్పేషయనిష్పేషయ- చాణోస్సంతాడయ సంతాడయ - యక్షరక్షాంసభీషయభీషయ-ఘాతానవిద్రావయవిద్రావయ - కూక్తాండభూతభేతాళమారీచ బ్రహ్మరాక్షసగణాః సంత్రాసయ సంత్రాసయ - మమాభయంకురుకురు - విత్రస్తంమామృశ్వాసయాశ్వాసయ - దుఃఖాతురంమామానందయానందయ-అత్సత్త్వస్థాతకంమామాప్యాయయా ప్యాయయ-అమృతకటాక్షవీక్షణమామూలోకయాలోకయ - మాంసంజీవయసంజీవయ-నరకభయాన్తాముద్ధరోద్ధర-శివకవచేనమామాచ్ఛాదయాచ్ఛాదయ-మృత్యుంజయ త్రియంబక్తసదాశివపరమశివసమస్తైస్సమస్తైశ్చైత్యేతత్పరమంశైవంకవచం శ్వాహృతంమయాసర్వచాధాప్రశమనంరహస్యంసర్వదేహీనామ్ || య

స్వదాధా? మన్తత్యశ్చైవంకవచము త్రమమ్|నతస్య జాయ లేక్వాపి
భయంశంభారసుగ్రహత్ || 30 || ఓహియఃప్రాప్తమృత్యువామహః
రొగహతోపివా । సత్యస్సఖమవాప్నోతిదీఘమాయుశ్చవిదః || 31 ||
సర్వదారిద్య్రశమనంసర్వషంగశవధిః సమ్ । యోధ తైవచంతైవం
సదైవైరపుంశ్చ || 32 || మప పాతకసంఘాత్తే మచ్యతే చోప
పాతకైః || డహంతేషు తేమాప్నోతిసి వమానుభావతః || 33 ||
త్వమపిశ్రద్ధయావత్సశైవంకవచము త్రమమ్ । ధారణశ్చవియాప్రో
క్తంసద్యశ్చైవోహ్యవాస్యిసి || 34 || సూతః || ఇత్సుక్ష్మ ఋష
భోయోగీతస్తై పాథికపసూసవ । ఒడశంఖంమప-రావంఖంఽచారిని
మూదనమ్ || 35 || పునశ్చభస్మ సంమంత్య దింగంపరితస్సమ్మి || గజా
నామత్సహస్రస్యద్విగుణస్యబలః డద || 36 || సూతః || స్వప్రభావా
త్సంప్రాప్తబలై శ్వయః ధృతిస్త్పత్తిః | సరాజశ్రావ్యశుభేరదకాశ్చ
వశ్రీయా || 37 || తమాహప్రాంబలింఘాయస్సయోగీస్యవనందనమ్ ||
ఎషఖడ్గోమయాదత్తస్తపామంత్రానుభావతః || 38 || శిరధారమమం
ఖండంయస్తై దశేయసీస్ఫుటమ్ । ససద్యో మ్రయతశత్రుస్సాత్మో
స్త్రియైరపిస్వయమ్ || 39 || ఏషశంఖోమయాదత్తస్తపామంత్రానుభా
వతః | అస్యశంఖస్యనిహోదయశ్చత్వరితవాహితః || 40 || తే
మూఢితాః పతివ్యంతిన్యస్తశస్త్రావతనాః | ఖడ్గశంఖా విహా దివ్య
వరనైస్యవినాశీనా || 41 || అత్తేనైస్యస్వపత్నా శాంశయతేజ వివ
శనమ్ | ఏతయోశ్చప్రభావేనైవనకవచేనచ || 42 || ద్విపట్నహస్ర
నాగ్నాంబలనమహతాపిచభస్మధారణసామధ్యాః చ్ఛిత్తునైస్యం
నిజేష్యసి || 43 || ప్రాప్యసింహాసనంపిత్యగోప్తాస్యిభిషిమమామ్ ||
శ్రీసూతః || ఇతిభద్రాయీషుసమ్యగ్నశాస్త్రసమ్మం । తాభ్యాం
స్సంఘాజితసోభయోగీస్తేవగతియయా || 44 || ...

ఇతి శ్రీసాగ్రందేపురాణ - బ్రహ్మహర్తిరఖండ - శివకవ
చోపదేశంనామద్వాదశోధ్యాయః.

శ్రీశాంతి మహాపురాణే

త్రయోదశాధ్యాయప్రారంభః.

శ్రీసూరః॥ దశానాథిపతేస్తస్యవజ్రబాహూమహాపరాజనః॥
 బహువశత్రుబలవాణరాజామాగధధూపతిః॥౧॥ సవై హేమర
 థానామదాహుశాలీరణోత్కటః॥ బలేనమహతాపృత్యదశాణమరు
 ధద్భలీ॥౨॥ చమూపాస్తస్యమధామాఃప్రాప్యదేశందశాణవమ్॥
 వ్యలుంపన్యసురత్పానిగృహణిదదహుఃపరే॥ ౩॥ కేచిద్ధనానిజగ్ముహుః
 కేచిద్బాలాఃప్రియోవరే॥ గోధనాన్యశ్చైశ్యశ్చాకేచిద్దాసీవరిచ్చ
 దాః॥ ౪॥ కేచిదారామసస్యానిగృహూద్యానాన్యనాశయః॥ ఏవంఏ
 నాశ్యతద్రాజ్యంప్రిగోధసజిఘ్నేషువః॥ ౫॥ అవాళుస్తస్యగరింవజ్ర
 బాహూస్తుమాగధాః॥ ఏవంపరాకులంవీత్యరాజ్యంసగరమేవచ॥౬॥
 క్షుద్ధాయనిజాగామాథవజ్రబాహుఃస్వసైనికైః॥ వజ్రబాహూశ్చ
 మూపాలాస్తదామంత్రిపురస్సరాః॥ ౭॥ యుయుధుమాగధేస్స
 ర్ధంనిజఘ్నశ్శత్రువాహినీమ్॥ వజ్రబాహుమహేష్వాసోదంశితోరథ
 మాస్థితః॥ ౮॥ వికీరదాణవమాణిచకారకదసంషహతే॥ దశాణ
 రాజంయుధ్యంతందృష్ట్వాయుద్ధేదురాసదమ్॥ ౯॥ తమేవతరసావప్ర
 స్సవేమాగధసైనికాః॥ కృత్వాచసుచిరంయుద్ధంమాగధాద్భుతవిక్ర
 మాః॥ ౧౦॥ తత్రైస్సంనాశయామాసులేభిరేచజయశ్రియమ్॥ కేచి
 త్తస్యరథంజఘ్నఃకేచత్తిద్ధనురచ్ఛదః॥ ౧౧॥ సూతంతస్యజఘ్నానైక
 స్త్వపరఃఖగ్లమచ్ఛదత్॥ సంభిన్నఖగ్ధధన్వాసంవిరథంహతసారిధిమ్॥
 ౧౨॥ బలద్గిహీత్వాబలిన్బబంధున్యవతిరుషా॥ తస్యమగ్రిత్రి
 ణంసవకరితస్సైన్యంచవిజిత్యతే॥ ౧౩॥ మాగధాస్తస్యగరింవివిశు
 జయకాంక్షయా॥ అశ్వాగజాగధాసుష్టాన్సృశూగధాన్యా
 ధ్ధనానిచ॥ ౧౪॥ జగ్ముహుయువతీస్సవాశ్చావకంగీరపికన్యకాః॥ రా
 జ్ఞోవరోధమహిషీదాసీశ్చైవసహస్రశః॥ ౧౫॥ క్షౌశంచరత్సం
 పూణంజగ్ముహుస్తావతాయినః॥ ఏవంవినాశ్యగరింహృత్వాప్రిగో

ధనాదికమ్ || ౧౬ || వజ్రబాహుంబలాద్యధ్వారధవారోవ్యనిర్వయః |
 ఏవంకోలాహలేజాతేరాష్ట్రానాశేచీదారుణే || ౧౭ || రాజవ్రతోధభ
 ద్రాయుస్తద్వాతామశృణోచ్ఛలీః తరంత్రునిబద్ధంపితృపక్షిస్త
 థామృతాః || ౧౮ || నష్టందశాణదేశంచశుత్వాచక్రోథసింహవ
 తః | సఖిశ్శంఖావాదాయైశ్యశుత్రసహాయవా || ౧౯ || దంతోహయ
 మారుహ్యకుమారోవిజిగీషయా | బలెనాగత్యత్యుదేశః మాగధైరపిపూ
 రితమ్ || ౨౦ || ద్రావమాణంక్రందమానంహృతప్రీతమ్ గాధనమ్ | దృ
 ష్ట్వారాష్ట్రజనంసవకరిరాజీశూన్యంభయాకుమ్ || ౨౧ || క్రోధాత్మా
 ణంమహాబాహుః ప్రవిశ్యరిపువాహునీమ్ | ఆకణ్డాశ్చక్రకౌదండోవవ
 షకశరసంతతిమ్ || ౨౨ || లెహన్యమానాః పవారాజవ్రతేణసాయతైః |
 తమశ్చాశ్చ్యవేగేశ్వరైః వివశ్యగుర్బుజైః || ౨౩ || హన్యమానస్తుతే
 స్సోపిరిపుభిర్యుద్ధదుష్కైః | నచచారణేధీరవవమాభిశ్చితైః ||
 ౨౪ || శస్త్రప్రవళప్రసవ్యశుప్రసహ్యగజలీయా | జఘానాశ్వప్ర
 థాన్నాగావదాతేపికొటిశః || ౨౫ || తదైక్యంరథినంహతాన్ససూ
 తంస్యపనందనః | తమేవరక్షమాస్థాయవైశ్యనందనసారథిః || ౨౬ || విచచా
 రరణేధీరః సింహామృగకులయథా | అశసపేసుసంరథ్భాః శూరాఃపో
 ద్యతశాముకాః || ౨౭ || అభిసస్రుస్తమేవైకంచమూపాబలశాలినః | తె
 షామాపతతామగ్రఖడ్గముద్యహ్యదారుణమ్ || ౨౮ || అభ్యుద్యయా
 మహాధీరౌదశకయన్నిజపౌరుషమ్ | కరాళాంతకజిహ్వభంతస్యఖడ్గం
 మహాజ్వలమ్ || ౨౯ || దృష్టేన్సహసాషమ్రుశ్చమూపాస్తత్ప్రభా
 వతః | యేయేపశ్యంతితంఖడ్గంప్రస్ఫురంతంరణాంగణే || ౩౦ || లెసపే
 నిధనంజగ్జువహ్నింప్రాప్యేవకేటకాః | ఆధాసానవశైశ్చానాంవి
 నాశాయమహాభుజః || ౩౧ || శంఖందధౌమహానాదః పూరయన్నివరో
 దసీ | తేనశంఖనినాదేనవిషాక్తనేవభూయసా || ౩౨ || శ్రుతమాత్రేణి
 పవమాభికతాన్యవతస్సువియేశ్వవృష్టైరథేవయేచదంతిసుం
 స్థితాః || ౩౩ || తేస్సంజ్ఞాః క్షణాత్పేతుః శంఖనాదమాతాజనః | తదృచ్ఛ

మాపతితాన్ సర్వాన్ సప్తసంజ్ఞాన్ పురాయధాన్ ॥ ౩౪ ॥ విగర్జయ్య
 మృతపాయాన్ నావధీర్ధమసాచివత్ । ఆత్మసంపితరంబద్ధం మోచయి
 త్వాకాజిరే ॥ ౩౫ ॥ తత్పశ్యత్పుత్రువశగాన్ సర్వాన్ సన్యోగ్యమోచ
 యత్ । పశ్యత్పుత్రముత్రిముఖ్యానాంతధాన్యేషాంపురూః సామ్ ॥ ౩౬ ॥ స్త్రీ
 యోదాలాంశ్చముఖ్యాంశ్చగోధనాదీన్యనేకతః । మోచయిత్వారిపుభ
 యాత్సమాశ్వాసయథోక్తులాన్ । అధారిన్యేచరతాంతేషాం జగ్రా
 హయోషితః । రమ్యాత్సనోజవానశ్చన్తాతంగాన్ గిరిస్సభాన్ ॥ ౩౭ ॥
 స్యందనాదిదరాక్తాణినారీశ్చ సుతరాసేసాః । సర్వమావృత్యవేగేనగృ
 హీత్యాతద్ధనంబహు ॥ ౩౮ ॥ మగధేశం హైమగధం నిబబంధపరాజితమ్ ।
 తస్యన్త్రీణశ్చమూపాలాన్ సత్రముఖ్యాంశ్చనాయకాన్ ॥ ౪౦ ॥ గృ
 హీత్వాతరసాబధ్వాపురీం ప్రాపేతయద్ధృతిమ్ । పూర్వాయేనమరేభ
 గ్నావిద్యుతాన్ సర్వతోదితః ॥ ౪౧ ॥ తేమన్త్రీముఖ్యాదాశాణానా
 యకాశ్చ సమాయయిః । కుమారవిక్రమందృష్ట్వా సర్వే విస్త్రితచేతసః ॥
 ౪౨ ॥ తం మేనిరేసుత్రశేష్ఠంకాంతాదాగతం భువమ్ ॥ అహో నన్యుమ
 హద్భాగ్యమహో నన్యుమహత్ఫలమ్ ॥ ౪౩ ॥ ఏకేనానేన సీరేణవృతాన్సం
 జీవితాః పునః । సపషయోగసంసిద్ధస్తః సిద్ధోధనామరః ॥ ౪౪ ॥ అమాను
 పమిదంకమయదనేనకృతం హత్ । నూనమగ్యభవేన్నాతాసాదేవీన
 శివః పితా ॥ ౪౫ ॥ అత్తీ తీణీనాం శతకంబిగాయానంతశ్చైర్ధృక్ । ఇ
 త్యాశ్చయాయై హృత్ప్రేక్షితశంసద్భిః పరస్పరమ్ ॥ ౪౬ ॥ పృష్టో
 మాత్యజనై నాసావాత్మానం ప్రాహతత్వతః । సోభ్యాగత్యస్య పిత
 రంవిస్త్రయాహ్లాదవిక్లబమ్ ॥ ౪౭ ॥ ముంచంతమానందజలంవవంద్రేప్రే
 మవిహ్వలః । సరాజోజపత్రేణ ప్రణయాదభివాదితః ॥ ౪౮ ॥ అగ్నివ్య
 గాథంతరసాబభాషేప్రేమవిహ్వలః । రాజాః కీర్త్యంతే వాషనుష్యోవా
 గింధవోవామహామతే ॥ ౪౯ ॥ కస్తాన్మశత్రుభిర్బద్ధాస్త్వతానివహ
 తౌజసః ॥ ౫౦ ॥ కారుణ్యోదిహసంప్రాప్య సహకృత్యాన్యమోచయః ।
 కుతోలబ్ధిమిదంశౌర్యం ధైర్యం తేజోబలోన్మతిః ॥ ౫౧ ॥ జగీషస్త్వ

లోకాంస్త్రీకసదేవాసురమానుషాః । అపిజన్తు సహస్రేణివవాన్స
 క్యంమహాజనః॥ ౫౨ ॥ కతుకంనాహంసనధోక్తు క్షమాభిదాకర
 గాంధనైః । ఇమాన్తత్రానిమాఃవహ్నిదిదంరాగ్యమిదంపురమ్॥ ౫౩ ॥
 సహంవిహాయమచ్చిత్రంత్వవ్యవస్రేచబ భువమ్ । సహంభయమే
 తాతమత్ప్రాగ్వివరిషిక్॥ ౫౪ ॥ ఏతాసాంమనుషహ్నినాంవద్ధనఃపా
 జీవితమ్ । సూతః॥ ఇతిసృష్టసప్తద్రావ్యస్సప్తిత్రోతమభావతః॥ ౫౫ ॥
 ఎషప్తైశ్యసుతోరాజన్సుసయోనామన త్సఖిః । అహమస్యగృహారవ్య
 వసామివసమాతృకః॥ ౫౬ ॥ భద్రదాయనామమద్యవృత్త పశ్యాచిష్టి
 జ్ఞాపయామితే । పురండ్రవిశభద్రంతే ససంసాగస్సుహృజ్జనః॥ ౫౭ ॥ త్వ
 క్తావ్యసయమరాతి న్యోపహార్యయథాసుఖమ్ । నై తాన్యచరిపూర్ణ
 స్తావద్భావదాగమసంమమ్॥ ౫౮ ॥ అహమప్యాగమిష్యామిశ్రమాత్క
 నివేశనమ్ । ఇత్యుక్తావ్యసమామంశ్యగ్రీభద్రాయన్యవసంధనః॥ ౫౯ ॥
 ఆజగామస్వసంసంస్త్వ మాత్రతేన్యవేదయత్ । సాపిహృద్యస్తన
 యంపరిరేభేశ్రుతోచనా॥ ౬౦ ॥ సచనైశ్యవతిప్రేక్షాసమాశ్లిష్యా
 శ్యపూజయత్ । వజ్రచాహుశ్చరాంజేంద్రంప్రవిశ్యజమందిమ్॥ ౬౧ ॥
 శ్రుప్రత్రమంత్రసహితంప్రహషణమతులయయా । తస్యానిశాయా
 మృషభఃయోగవాన్యోగినా వరః॥ ౬౨ ॥ చంద్రాంగదంసమాగత్యసీ
 మంతిన్యాపంతిస్సహమ్ । భద్రదాయసస్సమర్పిత్తిత్యకమావ్యమా
 నుకుమ్॥ ౬౩ ॥ ఆవేద్యగమాసిప్రేక్షాస్వత్పుతాంతి । మాలిసీమ్ । భద్రా
 యమే ప్రయచ్ఛేతిబోధయత్వాచ నై పదమ్॥ ౬౪ ॥ ఋషభాన
 జగ్గమాధదేశకాలార్థతత్పరిత్ । అథచంద్రాంగదో రాజా ము
 హూతేమంగళోదితః॥ ౬౫ ॥ భద్రదాయసంసమాహూయప్రాయ
 చ్ఛక్రేతిమాలిసీమ్ । దాపయామాసయోగీంద్రతస్మైభద్రదాయమే
 తదా॥ ౬౬ ॥ కృతోద్వాహస్సరాజేంద్రకుమారస్సమాభార్యయా । హ
 మాసనస్థస్సుశుభరోహిణ్యోపనిశాకరః॥ ౬౭ ॥ వజ్రచాహుంతత్పితరం
 సమాహూయసనై పదః । పురండ్రవిశ్యసామాత్యఃప్రత్యుద్గమ్యాభ్య

పూజయత్ ॥ ౬౮ ॥ తత్రావశ్యత్యుతోద్వాహంభద్రాయుషమరింద
 మమ్ । పాదయోఃపతితంప్రేక్ష్యహహా త్రంపరిపస్వజే ॥ ౬౯ ॥ ఏష
 మేప్రాణతోవీరఎవశత్రు నిబహాణః । అద్యావ్యజ్ఞాతవంశోయం మ
 యానంతపరాక్రమః ॥ ౭౦ ॥ ఏషతేస్యజజామాతాచంద్రాంగదమహ
 బలిః । అస్యవంశవధౌత్పత్తింశోరుమిచ్ఛామితత్వతః ॥ ౭౧ ॥ ఇత్థంద
 శౌణా రాజేనప్రాధిక్యతోనిషధాధిపః । వివిక్తస్యహ హూయప్రహస
 నిదమబ్రవీత్ ॥ ౭౨ ॥ ఏషతేతసయోరాజ౯ శైశవేరోగః క్షీడితః । త్వ
 యావనేపరిత్యక్తస్సహమాత్రాయజాతః ॥ ౭౩ ॥ పరిభ్రమంఃవి
 ప్లినేసానారీశిశునాసహ । జైవాన్వశ్యగృహంప్రాప్తాతేనవై క్షేస
 రక్షితా ॥ ౭౪ ॥ అథాసౌబహురోగాతోఽమృతస్తవకుమారకః । కేనా
 జ్ఞానోగిరాజేస్వతస్సంజీవితంపునః ॥ ౭౫ ॥ ఋషభాఖ్యస్యశస్త్రైశ్చైవ
 భావాచ్ఛివయోగినః ॥ యావంచదేవసర్వశఽప్రాప్తౌ మాతృక మ్మర
 తా ॥ ౭౬ ॥ తేనద తేనశంఖేనఖడ్గేనాదిభూతినాజిగాయసమచేతూర్జ
 శివవమాభీరక్షితః ॥ ౭౭ ॥ ద్విషత్సహస్రనాగానాంబలమేకోభిభత్స
 సా ॥ సర్వవిద్యాసుస్థితోమమజామాతృతాంగతః ॥ ౭౮ ॥ అశ్వినం
 సమాదాయమాతరంచాస్యసుప్రతామ్ । గచ్ఛాత్స సగరంరాజ౯ప్రా
 ప్యసేప్రియముతమామ్ ॥ ౭౯ ॥ ఇలిచంద్రాంగదస్సర్వంవ్యాఖ్యాయార
 తగృహేస్థితామ్ । తస్యాగ్రపల్నీమాహూయదశ౯యామాస భూ
 షితామ్ ॥ ౮౦ ॥ ఇత్యాదికంసమాకర్ణ్యగృహ్యైవసమహీః లిః క్షీడితో
 నితరాంమూఖ్యాత్సవ్యృతంకషణహ౯య౯ ॥ ౮౧ ॥ ప్రాప్తశ్శృపర
 మానందంతయోదశ౯నకౌతుకాత్ । పులకాంతసర్వాంగస్తానభౌపరి
 పస్వజే ॥ ౮౨ ॥ ఏవంనిపథరాశ౯పూజితశ్చాభిసందితః । సంభావయి
 త్వాతఃసంవ్యస్యయంచసహవంద్రిభిః ॥ ౮౩ ॥ తామాత్మనోగ్రమ
 హిషీతంప్రత్రంతాపిసన్నపామ్ । అదాయసవరీభారోవజ్రబాహుః
 పరింయయా ॥ ౮౪ ॥ ససంద్రాణమేణవమాతాభద్రాయుఃపితృమందిరమ్ ।
 సప్రప్తావ్యపరమాంగరంగైస్సంస్మృతౌ కసామ్ ॥ ౮౫ ॥ కాలేనదివమా

బ్రహ్మోత్తరఖండే - చతుర్దశోధ్యాయః. ౮౩

రూఢేపితరీ - క్షయావ్వసః । భద్రాయుఃపృథివీసర్వాం శశాసా
 ద్భృశశాససిః॥ ౮౬॥ మాగధేశంహేనురథం మోచయామాసబంధనా
 త్ । విధాన్యవరమాంమైత్రీః ప్రహస్యీకాంచనస్నిధౌ॥ ౮౭॥ ఇథం
 త్రిలోకమహితాంశివయః పుజింపృత్యాపురాతన భవేసరాజసూ
 నుః । నిస్తీగ్యదుస్తరవివర్ణిణమాప్తరాజ్యశ్చంద్రదాంగదస్య సుతయాస
 హసాధురేమే॥ ౮౮॥ ... ..

ఇతిశ్రీసా గ దేవురాణ బ్రహ్మోత్తరఖండే - శివకవచ
 మహిమోనువణకానంనామ

త్రయోదశోధ్యాయః,

చతుర్దశోధ్యాయప్రారంభః-

శ్రీసూతః॥ ప్రాప్తసింహాసనోధీరౌభద్రాయస్సమహీతిః॥ ౧॥
 వేశవనంరమ్యంకదాచిప్రీయయాసహ॥ ౧॥ తస్మిన్శ్చవంషకాశోక
 ప్రసూనసవవల్లవే । ప్రోత్ఫుల్లమల్లికాంభోజకూబద్ధృమరసంకులే॥
 ౨॥ సవకేసంసారభ్యబద్ధరాగిజనోత్సవే । సద్యఃకొరకతాశోకతమా
 లగహనాంతరే॥ ౩॥ ప్రసూనప్రకరానప్రమాలతినవమంబువే । ప్ర
 వాళకుసుమోద్భూతచూతశాఖాభిరంబితే॥ ౪॥ పున్నాగపనపథాంత
 పుంస్కోకిలవిరావిణి । వసంతసమయేరమ్యైఃజహరక్షియాసఖిః॥ ౫॥
 తథావిదూరేక్రందంతౌధావంతౌద్విజరంబతీ । అన్వీయమానౌవ్యా
 క్షుణ్ణదదశశతృపసత్తమః॥ ౬॥ పాహిపాహిమహారాజహానాథకరు
 ణానిధే । ఏషఆయుతిశాదూకలోజగ్ధుమావాంమహాబలిః॥ ౭॥ ఏషప
 వతసంకాశస్సర్వప్రాణిభయంకరః । యావన్నఖిలప్రాప్యతావ
 న్నౌర్జక్షమావతే॥ ౮॥ ఇథమాప్రదితంశ్రుత్వాసరాజాధన రాజశే ।
 జవాన్ధ్యేత్యకాదూకలోమధ్యేజగ్రహతాంవధూమ్॥ ౯॥ హేనాథ

నాథహంకారహంకారాదులను జగదుర్భాగముగాఁ జూచి యాచార్యులు నాథహంకారాదులను
 ప్రాణజగదాధిపతిః॥ ౧౦ ॥ తావత్సరాజానిశితై భక్తైర్వాప్తాః ప్రాణ
 తాదయతే । నచ జైవివ్యధకించీర్గీర్ణద్రవివప్యప్తిభిః॥ ౧౧ ॥ సకాదూర్ణ
 లోమహాసత్వోరాహోస్తే । రక్తవ్యసః । బలాదాకృత్యతాం నారీము
 పచక్రామసత్వరః॥ ౧౨ ॥ సవ్యాప్తైశ్చాహృతాం పన్నీవీత్యవి
 పోతీతిదుఃఖతః । రురోదహప్రియై కాంశేహాచార్యహంకారైః॥ ౧౩ ॥
 మామేకమహాసంత్యజ్యకథం లోకాంతరంగతా । ప్రాణైభ్యోపిప్రేయాం
 త్యక్తా వ్యకథం జీవితుముత్సహే॥ ౧౪ ॥ రాజకృత్యై మహాస్త్రిణీకృత్యై
 భ్యోం మహాధనుః । కృత్యైర్వాచార్యసాహస్రమహానాగసమంబూమ్॥ ౧౫ ॥
 కింతేశంఖై సఖ్యైః కింతేమంత్రాస్త్రవిద్యయా । కింసల్యైః ప్రతాపసకిం
 ప్రభావేన భూయసా॥ ౧౬ ॥ తత్సర్వం విఫలం జాతం యచ్ఛాన్యత్సర్వమితి
 స్థతియత్త్వం వనౌకాసంజంతునివారయతుషతుమః॥ ౧౭ ॥ త్రస్యా
 యంశో గౌఢమః । తుతాద్యసృరీరతుమ్ । తస్మాక్కులోచితే ధమేన
 మ్నేన వ్యవహేనకిమ్॥ ౧౮ ॥ ఆతానాంశంశాప్రానాంతాగ్రాంకుర్వంతి
 పాథివాః । ప్రాణైరధైశ్చధమైశ్చాస్త్రిహీనాన్మితోపమాః॥ ౧౯ ॥
 ఆతాత్రాణవిహీనానాం జీవితాన్త్యరణం వరమ్ । ధనినాం దానహీనా
 నాం గృహీణాం భిక్షుతావరమ్॥ ౨౦ ॥ వరవిషాశనం రాజ్యాం వరమ
 గ్నాప్రశేషమ్ । అనాథానాం ప్రపన్నానాం కృపణానాం వరతుణామ్॥ ౨౧ ॥
 ఇథం విఖపితం తస్య స్యవీర్యవీరహామ్ । నిశవ్యృపతిశ్చ
 కాదాన్త్యస్యచింతయతే॥ ౨౨ ॥ అహాపత్యైరుపసంప్రమద్యై
 పవివర్యయాత్ । అశ్రోతిశ్చమేనస్థాపాతకం ప్రాప్తముత్కృతమ్॥ ౨౩ ॥
 కులంకులోచితో నైవ్యోపదభాగ్యస్య మమేతే । సూసమ్మేనం
 పదోరాద్యమాయుప్యృతయమేవ్యతి॥ ౨౪ ॥ ఆయుఃషి నంపదోభా
 గాః శుభ్రదారధవాసచ । ప్రవేనక్షిణముద్యులిపణాదంతం ప్రజంతిచ॥ ౨౫ ॥
 అ ఏషు ద్విజన్తాసంహతదారంశుచాన్వితమ్ । గతశోకం కిరీష్యా
 మిదత్వాప్రాణానైర్వియోమ్॥ ౨౬ ॥ ఇతి శ్రీత్యమసాభద్రాయ

స్వకవస్త్రముః । పతిత్వాపాదయోస్తస్యబభాషేపరిసాంత్యయః ॥
 ౨౭ ॥ కృపాంకురుమయిబ్రహ్మైకత్రబంధాహతాదసిశోకంత్యజమ
 హాబుద్ధదాస్యామ్యథాంతవేషితమ్ ॥ ౨౮ ॥ ఇదంతాజ్యమయరాజ్ఞీమ
 మేదంచకలేబరమ్ । త్వదధీనమదంసర్వంకింశేభిలషితంవచ ॥ ౨౯ ॥ బ్రా
 హ్మణఃకిమంధకప్యాదశేనకింగృప్తేభైశ్చేత్తజీవినఃకింపుస్తకేనమూ
 కస్యనిస్త్రీకస్యధనేనకీమ్ ॥ ౩౦ ॥ అతోహంగతఃఫల్యకోభుక్తభోగోనక
 హింశితః । ఇమాంతవాగ్రమహిషీంకామయేదీయతాంమమరాజా ॥
 బ్రహ్మైకమేషధమస్తేకిమేతద్గురూనసమ్ । అన్యగ్యేషయశస్యం
 చపరదారాభిమతానమ్ ॥ దాతారస్సంతివిత్తస్యరాజ్యస్యగజతాజినామ్ ।
 ఆత్మదేహస్యచక్వాపికశత్రస్యనకహింశితః ॥ పరదారోపభాగేనయ
 త్వాశుంసముపాజితమ్ ॥ సతతాశయితుంశక్యంప్రాయశ్చిత్తశత్రేపి ॥
 బ్రాహ్మణః ॥ అపిబ్రహ్మవధంఘోరంఘోరంవద్యసిషేవణమ్ ॥ తపసా
 నాశయిష్యామికింపునఃపారదారదమ్ ॥ ౩౫ ॥ తస్మాత్ప్రియచ్ఛతభా
 యామిమాంత్యంధ్రువషస్యధా ॥ అరక్షణాద్భయాతానాంగంతా
 సిసరకంద్రుతమ్ ॥ ౩౬ ॥ ఇతివిప్రగిరాభితచ్చేతయమానపాథివః ॥ అ
 రక్షణాన్తహాపాపంపత్నీదానవతోవరమ్ ॥ ౩౭ ॥ అంతఃపక్షిన్ద్యజాగ్రా
 యదత్వాముక్తకించపఃకిన్దోగ్ధిహ్నింప్రవత్యైవతేతిశ్చైవహ
 తాభవేత్ ॥ ౩౮ ॥ ఇతిశ్చైవమనసాసమజ్వాలహుతాశనమ్ । తం
 బ్రాహ్మణంసమాహూయదదౌపత్నీసహౌదకిమ్ ॥ ౩౯ ॥ స్వయంసాన్
 త్వాశుచిఘాత్యాప్రణవ్యవిబుధేశ్వరాత్తమగ్నంత్రింశంక్రస్య
 శివంధధ్యోసమాహితః ॥ ౪౦ ॥ తస్మాద్ధాగ్నోతిచ్ఛతంస్వపాదానక్త
 చేతనమ్ ॥ ప్రత్యషేధత్సవిశ్వేశోపాదుభూతోజగత్ప్రతి ॥ ౪౧ ॥ త
 మిశ్వరంసంచముఖంత్రిణేత్రంపినాకినంచంద్రకలావతంసమ్ । ప్రలంబి
 తాపింగజటాకలాపంషడ్భంగతాహస్తరకొఱత్యుమ్ ॥ ౪౨ ॥ సృణౌ
 శగ్ధోరంగజచమవాసనంగంగాతపంగ్త్రితమాదేమ్ ॥ నాగేంద్రహః
 రావళికంకణాంతంకిరీటకాంచ్యంగగకుంజలోజ్వలమ్ ॥ ౪౩ ॥ శూలాసి

ఖట్యాంగకుతార చమవృగాభయే స్థాజ్జపినాకహస్తమ్ | శృషోవరిస్థం
 శీతికంఠమీశం ప్రోద్భూతమగ్రేన్యగ్రితిదంబశః || ౪౪ || అథాంబరా
 ద్ద్రితంపేతుర్ద్రిశ్యాఃకుసుమవృష్టయః | ప్రణేదుదేవతూయాణోదేవ్య
 శ్చసన్మతుజగుః || ౪౫ || తత్రాజగ్న్యనాకరదాద్యాస్సనకాద్యాస్సుర
 షకయః | ఇంద్రదదయశ్చలోకేశాస్తథాబ్రహ్మషకయోషలాః || ౪౬ ||
 తేషాంసుధ్యేసమాసీన్మహాదేవస్సహేషయా | వనవకకరుణాసా
 రంభక్తిసప్రేషహీపతౌ || ౪౭ || తద్విశకనానందవిజృంభితాశయః | ప్ర
 వృద్ధబాష్పాంబుపరిప్లుతాఃగః | ప్రహృష్టరోమాగళగ్గదాక్షరస్తుష్ట
 వగిభిశ్చమంశీకృతాంజలిః || ౪౮ || సతోస్త్వహంబేషమనాదిమవ్య
 యంప్రధానమవ్యక్తగుణంమహంతేమ్ | అకారంకాంబుకారణంపరం
 శివంచీదానందఘనప్రకాశమ్ || ౪౯ || త్వంవిష్వచాక్షీజగతోన్యకత్వా
 సోమధధామూహృదిస్సవిష్టః | అలోవిష్వంతిధియావివశ్చతోయోగై
 రనేక్షేకృతచిత్తరోధైః || ౫౦ || ఏకాత్మనాభావయతాంత్యమేకొనా
 నాధియాయస్తవనేకరూపః | అతీంద్రియంశక్యపాస్తవిప్రవంసు
 నఃపథాత్సంప్రియైహితేపరమ్ || ౫౧ || తత్త్వాంధురావంపచసోధి
 యశ్చవ్యపేతమోహంపమాత్మరూపమ్ | గుణైక్కస్థాః ప్రకృతౌవిప్రి
 నాఃకథంపునస్తోతుమలంగిరోమ్ || ౫౨ || తథాపిభక్తాశ్రయతాముపే
 యుషస్తవాప్రివర్త్యంప్రణతాతిభంజనమ్ | సుఖేరసంసారదహ
 న్నిషేడితోభజామి విశ్వంభరగ్గిశాంతయే || ౫౩ || సమస్తేదేవదేవాయ
 మహాదేవాయశంభవే | సవస్త్రిమూర్త్యభిన్నాయనగళస్థిత్యంత
 కారిణే || ౫౪ || సమోవిశ్వావరూపాయతేత్రభిన్నాశ్చక్తయేగమ
 స్తంస్తాత్రేసత్వాయబోధానందఘనాయతే || ౫౫ || పవత్యేస్రివా
 సాయతేత్రభిన్నాశ్చక్తయే | అశక్తాయసమస్తుభ్యంసతాభాసాయ
 భూయసే || ౫౬ || సరాభాసాయనిత్యాయనిత్యజ్ఞానాంతరాత్మనేవిశు
 ధాయవిదూరాయఃముక్తాశేషకమణే || ౫౭ || సమోపేదాంతగు
 హ్యయవేగమూలవికాసినే | సమోవిక్తచేష్టాయనివృత్తగుణవృత్త
 యే || ౫౮ || సమోవిల్యాగర్భూపాయకల్యాణలిదాయినే | సమోసంతా

యమహతేశాంతానుశివరూపితే॥ ౫౯ ॥ అఘోరానసఘోరాయ
ఘోరాఘాషవిదారితే । భగావ్యభవదుఃఖానాంభంజనాయగరియ
నే॥ ౬౦ ॥ సమోవిధ్వస్తమామాయవిశదాత్మగుణాయతే । అణోర
ణీయసేతుభ్యంవహతోఽవిహీయసే॥ ౬౧ ॥ సమఃపినాకహస్తాయ
హేరంబేష్టాయతేసమఃసమష్టస్యఖతాతాయమృదానీ పతయేసమః॥
౬౨॥ సమకీకామారయేతుభ్యంకాలకూటవిషాదిసేసమఃప్రమథనాధా
యపితృకాసనవాసీసే॥ ౬౩ ॥ గిరింద్రధన్వినేతుభ్యంసమస్తేపురభేదినే ।
సమస్తేవిరభద్రాయజటాధ్వరవిఘ్న తినే॥ ౬౪ ॥ పాహిమాంజగతాం
నాథపాహిశంకరశాశ్వత । పాహియద్రవిరూపాఽపాహిమృత్యుంజ
యావ్యయ॥ ౬౫॥ శంభోశశాంకకృతశేఖరశాంతమూలైఃగౌరీశగౌ
రతినిర్జీవహుతాశనేత్ర । గంగాధరాంగజవిదారకృతమూలైఃభూ
తేశభూధరసంవాసనదానమస్తే॥ ౬౬ ॥ శ్రీసూతః॥ ఎవంస్తుశస్సభగ
వాఽరాభాదేహోమహేశ్వరఃప్రసన్నస్సహపావాఽత్యాస్రత్యువాచక్య
పానిధిః॥ ౬౭ ॥ శ్రీశవః॥ రాజంస్తేవరియోస్త్రిభక్త్యాశ్రయస్తకైఃచ । అస
న్యదేతనానిత్యంసదామాంపనైఃపూజయ । తవభావపరితృఢకాఽద్వి
జోభూత్వాహమాగతః । వ్యాఘ్రేణయాప్రియాగ్రప్తాసాచదేవీగిరిం
ద్రజా॥ ౬౮ ॥ వ్యాఘ్రేఘోమాయాషయోయస్తేశరైరక్షతవిగ్రహః । ధీర
తాంక్రిష్టకామస్తైష్ఠ్యంహుచితవాసహమ్॥ ౬౯ ॥ అచ్యుత్పక్షిమా
నిన్యాస్తవభక్త్యావమానదాతుష్ట్యహంసంప్రయచ్ఛామిపరంవరయ గు
లకభమ్॥ ౭౦ ॥ రాజా॥ ఏవంపరందేయోయద్భవాఽపరమేశ్వరః ।
భవతాపవరీతస్యమవప్రత్యతాంగతః॥ ౭౧ ॥ నాన్యంవృతేవరందే
వభవతోవరదపాభాతే । అహంచసేయంరాష్ట్రచమమమాతాచమత్పి
తా॥ ౭౨ ॥ వశ్యఃపద్మాకలోనామతత్పుత్రస్ససయాభిదః । సవాన్సే
తామహాభాగసదాత్వత్వాశ్వకాగౌరవరు॥ ౭౩ ॥ అపరాజ్ఞీమహాభా
గావ్రణతాతీతిః॥ ధక్త్యాప్రసాద్యగిరిశంకుయాచేవరమస్తమ
మ్॥ ౭౪ ॥ రాజా॥ చంద్రాంగదోషపపితామాతాసిమంతినీచమ । త
యోగ్యాచేమహదేవత్వత్వాశ్వేన్సన్నిధింసదా॥ ౭౫ ॥ శ్రీసూతః॥

తథా స్త్వతిమహాదేవః ప్రసన్నోభక్తవత్సరః । తయోః కావ్యవరంద
త్వాక్షణాదంతహితోభవత్ ॥ ౭౭ ॥ స పిరాజాపురం ప్రాప్య ప్రసా
దం ప్రాప్య శూనిః । సహితః సతీమానిన్యాబుధుజే విషయాన్ బ
హూన్ ॥ ౭౮ ॥ కృత్వా పాన్యతం రాజ్యమవ్యాహతబలోన్మతిః ।
రాజ్యంపుత్రేషునిత్యేషభేశంభావరంపదమ్ ॥ ౭౯ ॥ చంద్రాంగ
దాపిరాజే ప్రరాశీనోఽంతరిచసా భక్త్యాసంపూజ్యగిరిశంజగ్గుతు
శ్శాంభవంపదమ్ ॥ ౮౦ ॥ ఏతద్విద్రుష ఘనాశంకరవిచిత్రశంభోగున్
గానుకథనంపరమంరహస్యమ్ । యత్ప్రభవనాన్ప్రయతఃపతే
ద్భావసంప్రాప్తభాగవిభవశ్శివః తిలోన్మే ॥ ౮౧ ॥ ... ..

ఇతి శ్రీశాంకరేపురాణే - బ్రహ్మసూత్రోపనిషత్ - భద్రా
'యుషశ్శీవప్రత్యక్షకథనంనామ చతుర్వింశోధ్యాయః.

పంచదశాధ్యాయప్రపారంభః.

శ్రీసూతః ॥ ఋషభస్యానుభావోయంవణిత్కృత్యోయోగినిః । ఆ
ధాన్యస్యాపివక్ష్యామిప్రభావంభంయోగినిః ॥ భస్మసత్సాపిమాన్ త్యం
పణయామిసమాసతఃకృతకృత్యాభవిష్యతియచ్చిత్వాపిసోపి
వా ॥ అస్త్యేకొవామదేవాఖ్యైవయోగిమహతపాన్నిర్వృత్తాన్దోనిమల
శ్శాతోనిస్సంగస్సమదశః ॥ ఆత్మరామోజితక్రోధోగృహదారివి
వజితః । అనర్కితః తిమాన్సీసంతుష్టః పృగ్రహః । భస్మోద్ధూళితస
వాంగోజటామండలమండితః ॥ జల్మలాజినసంహితోభిక్షాపాత్రపర
గ్రహః । ధర్మకదాచరణ్లోకేసర్వానుగ్రహతత్పరః ॥ క్రాంచారణ్యం
ఘోషాఘోరం ప్రవిశేతయదృచ్ఛయాతస్త్విమన్తుశేరణ్యేవసత్యేకో .
తిగ్రీవణః ॥ ౬ ॥ యస్త్యస్తాకలితోన్యాయఃకచ్చిచ్ఛిన్నరాక్షసః । తం
ప్రవిష్టంశీవాత్మకంసంకృష్టేవగమస్తమమ్ ॥ ౭ ॥ అనిదుద్రావవెగే
నజగ్గుంక్షుత్పరిక్షేడితః । వ్యాతాననం మహాకాయం ఘోరరంప్ర ॥

భయానకం మాగతమభిప్రేత్యయోగీశోనవకాలశశిరదోద్రుత్యతర
సానఘోరం సగోచకం ॥ ౯ ॥ వాగ్భ్యో స్యైవ బ్రహ్మహిమం సం
శీవయోగిసమ్ ॥ ఉపగన్వేతేనామనరీ ధృత్తా త్తపః ॥ ౧౦ ॥
సబ్రహ్మ రాగో ఘోర వికదాన్యైర్విచారయధాపింతా
మణింస్పృష్ట్యైవ సంకాంతా తా తే ॥ ౧౧ ॥ యథాజంబూ
సదంప్రాప్త్యైవ త్తిరాన్వయే త్తతః తావత్తపః సమాన్విత్యైవా
యసాయాంతిహంసతామ్ ॥ ౧౨ ॥ యథాన్యైః కృష్ణత్వానరోదేవ
త్వమాశ్నయి తత్తత్తపః పున్సన్దేవ సస్వతా నాదిని ॥ ౧౩ ॥
సద్యఃపునఃస్య ఘోషే తాన్ సత్సంగోదలః భౌత్యతః యత్పునః
త్కృత్విపాసాతోఽఘోరాన్త్యాగవసేచరః ॥ ౧౪ ॥ ససద్యస్త్రైస్తమా
యాతః పూర్ణానందోబధూపహ ॥ ౧౫ ॥ తద్దాత్రలగ్నసితభస్మకణా
నుబంధసద్యోవిధూతః సపాపతమస్వభావః ॥ సప్రప్తప్రపూర్ణభవ
సంస్త్పతిరుగ్రకాయస్తత్పాపవద్దయుగశేషతిబభాషే ॥ ౧౬ ॥ ప్ర
సీదమేమహాయోగి ॥ ప్రసీదకరుణానధే ॥ ప్రసీదభవతప్తానామానందా
మృతవారిధే ॥ ౧౭ ॥ కావహంపాపమతిఘోరస్సవకలోకభయంక
రః ॥ క్వమేమహానుభావస్యదశశంకరుణాత్మనః ॥ ౧౮ ॥ ఉద్ధరోద్ధర
మాంఘోరేషతంతంఃఖసాగరే ॥ తవదశశనమాత్రేణమమానందోభివ
ధాతే ॥ ౧౯ ॥ వామదేవః ॥ కస్త్యంవసేచరోఘోరా రాక్షసోత్రకిమా
స్థితః ॥ కథమేతాంమహాఘోరాంకష్టాంగతిమవాత్తవా ॥ ౨౦ ॥ బ్రహ్మ
రాక్షసః ॥ పార్థివోహమితః పూర్ణానందచరితః తి కేభవే ॥ గోష్టా
యవనరాజ్యస్యదజయోనామవీర్యవా ॥ ౨౧ ॥ సోహందురా
త్తాపాపీయాన్వైరచారిషదోత్కటః ॥ దండధారిదురాచారః ॥ ప్రజా
ఘ్నోనిఘ్నాణస్సదా ॥ ౨౨ ॥ యువాబహుకళత్రోపికామానక్తో జితేం
ద్రీయః ॥ ఇమాంపాపీయసీంచేష్టాంపునరేకాంగతోస్త్వహమ్ ॥ ౨౩ ॥
ప్రత్యహంసూతనామన్యాంనారీంభోక్తుమశాస్సదా ॥ ఆహృతాస్సవ
దేశేభ్యోవార్యభృత్యైర్ముదాజ్ఞయా ॥ ౨౪ ॥ ఘృక్వాఘృక్వాపరిత్యజ్య

చైకామేకాందినెదనే। అతగ్గృహేషుసంస్థాప్య పునరన్యాస్త్రియో
 హృతాః॥ ౨౫ ॥ ఏవంస్వరాష్ట్రాత్పురతత్పురాష్ట్రాద్దేశాంతరగ్రామ
 పురవ్రజేభ్యః। ఆహృత్యనార్యోరమితాదినేదిసేభుక్తాఃపునఃకాపినభుజ్య
 తేమయా ॥ ౨౬ ॥ తథావైశ్చసభుజ్యంతేమయాభుక్తాశ్చయాస్త్రీ
 యః। అతగ్గృహేచ్ఛహితాశ్శృచ్ఛంతేచదివానిశమ్॥ ౨౭ ॥ బ్రహ్మ
 విష్ణుప్రశూద్రాణాం తథానార్యహృతానయామషరాశ్యేస్థితావి
 ప్రాస్యహదాప్రిప్రదుద్రువుః॥ ౨౮ ॥ సభ్యృకాశ్చకన్యాశ్చవిధవా
 శ్చరజస్వలాః। ఆహృత్యాహృత్యగమితానయా కాపహృతాత్తనా॥
 ౨౯ ॥ త్రిగోత్రద్విజాతీణాంరాజస్త్రీణాంచతుశ్శతమ్। షట్శతంవైశ్య
 నారీణాంసహస్రంశూద్రయోపిశతమ్॥ ౩౦ ॥ శతంచండాలకన్యానాం
 పులిందానాంసహస్రకమ్। వైశ్యాపీణాంచశతం రజకీణాంచతుశ్శ
 తమ్॥ ౩౧ ॥ అశంఖ్యావాంయోషాశ్చసయాభుక్తాదురాత్తనా। తథా
 పిమషకావగ్య సశ్చస్త్రీ స్ససజాయత॥ ౩౨ ॥ ఏవందుర్విషయాస
 క్తంవత్తంపాపరసంసదా। యావనేపిమహారోగావివిశమాంక్ష
 యాదయః॥ ౩౩ ॥ రోగాదితోనపత్యశ్చశత్రుశ్చిచ్ఛేడితః త్యక్తోమా
 వైశ్చశ్చవైశ్చశ్చుతీసాంస్వేనమణా॥ ౩౪ ॥ ఆయుఃకాలశ్చతి
 యశోనవివధృణాభాగ్యం యంయశ్చభియాతివగృతిమ్। స్వగృ
 చ్యవంతేపితరఃపురాతనాపషణ్యపేతస్యనగ్యశ్చయాత్॥ ౩౫ ॥ అ
 తోహంభరుషేగర్భభిర్గృణోవైశ్వతాలయమ్। బ్రధ్ధనతేననరకరే
 తఃకుండేపాతితాత్రాహంసరకేఘాదేవమాణామయత్రయం।
 రేతఃపిబృషిశ్యమానోన్యగనంయషకింకరైః॥ ౩౬ ॥ తతఃపాపావశే
 షేనశిశృచ్ఛాదయః సేనసేనహస్రనిశ్చనంజాతోన్యంతుప్రభృశా
 తుః॥ ౩౭ ॥ వైశ్యాదీంసంహ్రీత్యనీత్యాదివ్యశరచ్చుమ్। ద్వివీయే
 నాంభవేజాతోవ్యాప్రప్రిప్రాణిభయంకరః॥ ౩౮ ॥ తృతీయేజగరోఘో
 రశ్చతుర్థేహంభవేవృషిః। పంచమేహంవరాహశ్చషష్ఠేహంకృకవాస
 కః॥ ౪౦ ॥ సప్తమేఘాం మేయశ్చగృగాలశ్చాష్టమేభవే। నవమేగయో
 భీమోమృగోహంబశమేభవే॥ ౪౧ ॥ ఏకాదశేకకటశ్చగృద్ధోహం

ద్వాదశేభవే | త్రయోదశేహంకలోవాయసశ్చచతుదశే || ౪౨ || అ
 చ్చుశ్శల్లఃపంచదశేమోడశేనకక్కుటః | గాదశభోహంస్తదశేమా
 జాలోష్టదశేభవే || ౪౩ || ఏకావింశేమః డూకఃకూమోవిశతమేభ
 వే | ఏకవింశేభవేమత్స్వద్వావింశేమూషకౌభశే || ౪౪ || ఉలూకౌ
 హంత్రయోవింశేచతువింశేవనద్విః | పంచవింశేభవేచాస్త్విజాతం
 హంత్రహస్తా రాతః || ౪౫ || త్సత్పరీతోనరాశోశసావ్యత్రమహా
 వనే | ఇదానీమగతంర్మప్త్యాభవంతిఽద్ధిమత్సుకః || ౪౬ || త్వదింశప
 శకమాత్రే | ప్రాప్తపూవశోభవస్త్వలిఃగతఃస్త్రిహస్తానీంద్రరావ్య
 ద్యస్వదంతికే || ౪౭ || సిజేదశ్చైవరోజాతేఽగ్నిగ్నైహృదయఃపమ |
 ఈద్యశోయంత్రభావస్తేకథంలభ్యోపపాదయన్ || ౪౮ || లోపసావాతిశ్రవే
 గతిష్ణుతీథకానిషేషణాత్ | యోగేనైవభక్త్యావాషంప్రవాణసంతశక్తి
 భిః || ౪౯ || తత్త్వతోబ్రూహిభగవత్త్వామహంశరణంకతః | వామజే
 పః || ఏషషడ్గాత్రలగ్నస్యప్రభావోభస్త్వనోమప || ౫౦ || తత్సంప
 రాత్తమోవృత్తైస్తవయంగతిరుత్తమా | కోవేదభస్త్వమాహత్వ్యం
 కుహదేవాద్యతేజరః || ౫౧ || దువిభావ్యంయథాశంభోమాహప
 త్వ్యంభస్త్వస్తధాశ్రురాభవాద్యశంకైర్వాప్త్యాజ్ఞోమహావజతః ||
 ౫౨ || ద్రావిత్తుస్థిరమూఢఃకమణాశూద్రతాంగతః | చౌయవృ
 త్తినైకకృతికౌప్యపలీరతిలాంసః || ౫౩ || కదాచిజ్జారతాంప్రాప్యశూ
 ద్రజేహిహతోనీతితచ్ఛసగ్యఃఽహిగ్రాహంత్రిస్తస్యపేతకమణిః ||
 ౫౪ || చచారసారమయోగైభస్త్వపాహయ్యచ్ఛయా | అభతంసరకే
 ఘోరేపాతిరంయమకింకరే || ౫౫ || నిస్సృజేమసమాలోప్యప్రస
 హ్యాశివకింకరాః | శివదూతేయమోభ్యేగ్యకౌపంపిష్యప్రేవాత్ ||
 ౫౬ || మహాపాతకకతాకగంధమేగంజీవధ | అధోఽఘ్నినదూతాస్తే
 పశ్యాద్యశవవిగ్రహే || పత్యోలలాటదోమూలాగ్నితాఃసుభస్త్వ
 నా | అతపనంసమానేతుమాగతాశ్చివశాసనాత్ || ౫౭ || మాస్త్యాంషే
 దుంశక్నోషిమాస్త్యత్రతపసంశయః | ఇత్యాభావ్యయమంశంశా

దూతాస్తే బ్రాహ్మణంతతః॥ ౫౯॥ ఇవశ్యతాంసవత్కానాంసన్య
 లోకమనామయమితస్త్వాదశేషపాపానాంసద్యస్సంశోధనంవరమ్॥
 ౬౦॥ శంభోవిఘ్నావణంభస్త్వధ్రియైశతతంమయా | ఇత్థంశిశమ్య
 మాహత్మ్యంభస్త్వనోబ్రహ్మరాక్షసః॥ ౬౧॥ విస్తరేణపునశ్శ్రీతుమా
 త్సుక్య్యాద్యిహపతః॥ బ్రహ్మరాక్షసః॥ సాధుసాధుమహాయోగిభ్యో
 స్త్రితవదశశాన్తః॥ ౬౨॥ మాంవిమోచయపుణ్యాత్కఘోరాదస్మా
 త్కుజన్తసః॥ కించిదస్తీతిమేభాతిమయాపుణ్యంపురాకృతమ్॥ ౬౩॥ అ
 తోహుత్వత్ప్రసాదేనమోక్షేస్త్యన్భవబంధనాత్ | ఎకస్తే ద్విజము
 ఖ్యాయన్స్తేపాధికవజన్తసః॥ ౬౪॥ భూమిభ్యోత్పరీదత్తాసస్యా
 రామాన్వితామయా | యమేనాపేతధైవోక్తంపంచవింశతికభవే॥ ౬౫॥
 క్షస్యచిద్యోగిసస్సంగాన్కృత్యసేససంస్మతేరితితదద్యభలితంపుణ్యంయ
 త్కించితప్రగ్భవాజితమ్॥ ౬౬॥ అతోనమఃసుశరణ్యే సంప్రాప్త
 స్తవసంగమమ్ | అతోమాంఘోరపాప్తానంసంచరంతంకుజన్తసు॥ ౬౭
 సముద్ధరకృపాసింధోదత్వా భస్త్వసమంతకమ్ | కథంధార్యమిదంభస్త్వ
 కోషంత్రఃపాచిస్త్వతః॥ కఃకాలఃకశ్చవాదేశఃసస్వంకథయమేగ
 రో | భవాద్యశామహత్వానస్సవత్కహితేరతాః॥ ౬౮॥ నాత్మనా
 హితమిచ్చంతికల్పన్యక్షసధమిణః | శ్రీసూతః॥ ఇత్యుక్తస్తేన యోగీశో
 ఘ్నారేణవనవాసినా॥ ౬౯॥ ప్రాహప్రగల్భయీవాచాద్వేదాసస్యవై
 భవమ్ | వామదేవః॥ వెదవేదాంగశాస్త్రార్థవిషయేబ్రహ్మవాదినే॥ ౭౦
 సన్యరామ్యపెహితేదేవత్రదానం రోతియః | సమహాపాంసంఘా
 లంకృతంహౌభవాంతరే॥ ౭౧॥ సింహాకంఠమక్లింహపౌర్వతి సర్వో
 యమపత్వేనోతస్య క్షయంసమాఖ్యాతుం ద్విజిహ్వశోనకృషః॥
 ౭౨॥ ప్రసూతః | దేవత్రదానంభవమక్త్యయోగదయానిధిః | భూ
 యో, సత్త్వసూహృత్ప్రయోగయామానతత్వతః॥ ౭౩॥ ...

౭౪) ప్రసూతేభ్యోరాణే - బ్రహ్మరాక్షసానాం - భస్త్వ

మహిమంబవణం సంనాపి సంచరతోధ్యానుః.

ప్రహ్లాద పురణం - పోడశోధ్యాయః.

అథ పోడశాధ్యాయ పారంభః.

శ్రీవామదేవః॥ పురామందర శైలేంద్రేనానాధాతువిచిత్రతే ।
నానాసత్వసమాకీర్ణేనానాదుష్కలతాయుతే॥ ౧ ॥ కాలాగ్నిరుదో
భగవాన్కదాచిద్విశ్వవందితః॥ సమాససాదభూతేశఃస్వేచ్ఛయావరమే
శ్వరః॥ ౨॥ సమంతాత్తముపాత్తిష్ఠైరుద్రాణాంశతకోటయః॥ తేషాం
మధ్యేసమాసీనోదేవదేవస్త్రీలోచనః॥ ౩ ॥ తత్రాగ్రవత్సరశ్రేష్ఠోదే
వదేవైఃపురందరఃతథాగ్నివరుణోవాయుఃపక్షైశ్రవణాదయః॥ ౪॥
గంధర్వాశ్చిత్రసేనాద్యాఃఖేచరాస్సహస్సగాః॥ విద్యాధిరాఃకీపురు
షాస్త్రిధాన్యాధ్యాశ్చగృహ్యకాః॥ ౫ ॥ బ్రహ్మక్షయోపస్థితాద్యాన్
రదాద్యాస్సరషాః॥ పితరశ్చమహత్త్వానోదత్తాద్యాశ్చబ్రహ్మశివ
రాః॥ ఉర్వశ్యాద్యుపసరసశ్చండికాద్యాశ్చమాతరః॥ ఆదిత్యావసవో
రుద్రావిశ్వదేవావపశాజనః॥ తథాన్యైలోకవతయోలోకసంరక్షణక్ష
మూః॥ మహాకాళశ్చనందీచ సదాశంకర పాశ్వగా ॥ వీరభద్రోమహా
తేజాశ్చంకుకణోమహాబలిః॥ ఘంటాకణశ్చదుర్ధ్ధ్వోమాణిభద్రోవృ
కోదరః॥ కుంఢోదరశ్చవికటోనికుంభస్తుతథాబలీ॥ మహాదరః కణసా
రఃకేతుభ్యోంగిరిటస్తథా॥ ౧౦ ॥ భూతనాథాస్తథాన్యైచమహాకాయా
మపశాజనః॥ కృష్ణవణాదినశ్వేతాఃకచిద్భృథూకసంభాః॥ ౧౧ ॥
హరితాధూసరాధూమ్రాఃకబురఃపీతలోహితాః॥ చిత్రవణా
విచిత్రాంగాశ్చిత్రలలామదోత్కటాః॥ ౧౨ ॥ నానావిధద్యుతకరా
నానావాహనభూషణాః॥ కేచిద్ద్యౌప్రముఖాఃకేతుస్కరాన్యా
మృగాననాః॥ ౧౩ ॥ కేచిద్భుక్తవదనాస్సారషేయముఖాఃపతేన్యగా
లవదనాశ్చన్యశిఖవక్త్రాస్తథావరైః॥ ౧౪॥ ఉష్ఠాననాస్తథాచిత్సిం
హగృధ్రబకాననాః॥ కేచిద్భురభిరేరండగరుడాన్యాస్తథావరైః॥
౧౫॥ ఎకపక్వాద్విపక్వాశ్చబహుపక్వాశ్చక్షుషాః॥ ఎకహస్తా

స్త్రీ హస్తాశ్చ పంచహస్తాస్త్ర హస్తకాః॥౧౬॥ అపాదాబహు పా
దాశ్చ బహుకణ్డైకకణికాః॥ కనేత్రాశ్చ తునైత్రాదీఘాః కేచన
వామనాః॥ ౧౭॥ సమంతాద్వ్యవ్యభూతేశంభూతనాథముపాసతః
అథాగచ్ఛన్తశోతేజామునీనాం ప్రవరస్సుధీః॥ ౧౮॥ ససత్కుమారో
ధర్మాత్మాతం ద్రష్టుం జగదీశ్వరమ్ | సదవదేవం విశ్వేశం సూర్యకోటిస
మప్రభమ్॥ ౧౯॥ మహాప్రళయసంతుభసప్రాణావళునస్వమ్ | సంవ
తాగ్నిసటాటోపజటాపటలశోభితమ్॥ ౨౦॥ అభితః ఘోరనయనజ్వా
లామ్లాననిజత్విపమ్ | వ్రదీప్తహూడామణీనాశశీఖండైశశోభితమ్॥ ౨౧॥
తక్షకం వామకణ్డేన భక్షితేన చ వాసుకమ్ | భిభ్రాణం కుండలయుగం
రత్ననీలమహాహనుమ్॥ ౨౨॥ నీలగ్రీవం మహాబాహుం నాగాభరణభూష
ితమ్ | ఛణీరాజవరిభ్రామత్కంఠశాంగదముద్రితమ్॥ అసంతఫణిపాహ
స్రఫణాశంజితమేఖలమ్ | వ్యాఘ్రచమకపరిధానంఘంటాదర్పణభూష
ితమ్॥ ౨౩॥ కకోటకమహాపర్మదృతరాష్ట్రధనంజయైః | క్లృప్తనూ
పురసంఘృప్తపదద్వయవిరాజితమ్॥ ౨౪॥ ప్రాంతోమరభిట్యాంగఘం
టామూలధనాశకరమ్ | అప్రధృష్యమనిదేశ్యమచింత్యాకాగమీశ్వరీ
రమ్॥ ౨౫॥ గర్వంఘోరసనారూఢం ద్రుణనామమహామనః॥ *॥ తంభ
స్త్రీధారోచ్ఛ్వసిరాంతరాత్మా సంస్తుత్యగీర్ణః శ్రుతిసంమితాభిః
కృతాంజలిః ప్రత్రచనస్త్రికంధరః పప్రచ్ఛసమానభిలాంఘ్యభవప్ర
దాన్ | యోయానవృచ్ఛస్సమునిస్తాంస్తాన్ ధర్మాశ్శరణం॥ ౨౬॥
ప్రోవాచ భగవాన్ ధర్మధూయో మనీషవృచ్ఛత॥ ససత్కుమారః॥
శ్రుతాఖిగగదధర్మాన్ స్తవన్తుఖాన్తుక్తిహేతవః॥ ౨౭॥ దైముక్త
క్షపాపామసుజాస్తరిష్యంతిభవాణావమ్ | అథావరం మహాగర్వమ
న్వయః సంమహాగర్వం॥ ౩౦॥ బ్రూహి కాట్యాయో వహ్యం సద్యోము
త్ప్రదంస్పదామ్ | ౩౧॥ యాసబహుళాధర్మాన్ శస్త్రస్త్రాస్త్రాగ్రహస్ర
శం॥ ౩౨॥ సమ్యక్సంనేవితాః కాలాత్స్పందియచ్ఛ్రివానివా | అతో
లంకాధికంగర్వాన్ సుత్తిముక్యోచ్ఛసాధకమ్॥ ౩౩॥ ధర్మకంఠిష్ఠాతుమి

చ్ఛాబుత్వతోహంపరమేశ్వరః॥ శ్రీరుద్రః॥ సర్వేషామేవధర్మాణాము
 త్తమం శ్రుతిచోదితమ్॥ ౩౩ ॥ రహస్యంసర్వజంతూనాంయత్త్రిపుం
 ద్రస్యధారిణమ్॥ సమత్కు-మారః॥ త్రిపుండ్రస్యవిధింబ్రూహిభగవన్తే
 జగత్పతే॥ ౩౪ ॥ తస్మిథంక్రొతుమిచ్ఛాసిత్వత్ప్రసాదాన్తహేశ్వరః
 కతిస్థానాకిం ద్రవ్యంకాశః క్రికాచదేవతా॥ క్రిప్రమాణంచకోకర్తా
 కోమంత్రస్తస్యసింహమ్ ఎకస్సనామమేతత్త్రిపుండ్రస్యచలక్షణమ్॥
 బ్రూహిమేదగతాంనాథలోకానాంహితకావ్యయా॥ ౩౬॥ శ్రీకాలాగ్ని
 రుద్రః॥ ఆగ్నేయముచ్యోభిక్షుదగ్ధగోమయ సంభవమ్॥ తదేకద్రవ్య
 మిత్యక్తంత్రిపుండ్రస్యసహమునే॥ ౩౭॥ సదాద్విబ్రహ్మమయైమాహా
 మంత్రైశ్చపంచభిః॥ పరిగృహ్యోపిత్యాదిమంత్రైభిరస్మాభిమంత్రై
 యేతాన్మంత్రితంమంత్రతఃప్రోక్షద్విజానాంమనఃపుంగవ॥ కేవలంధార
 ణంబ్రహ్మస్వస్యేషాంషక్తితికలమ్॥ అపిత్వాదిమహంత్రైశ్చాచా
 లోక్తైస్తపశ్చక్షైః॥ సప్తభిరూశనంకార్యంభస్త్వనాసజలనవా॥ ౪౦॥
 త్రియంబకెనమంత్రేణబ్రహ్మైతిర్యక్తిత్రిపుండ్రకమ్॥ ధార్యమేవద్వి
 జ్రేష్ఠేష్టేనకంత్రాన్వరపారగైః॥ ౪౧ ॥ మధావీత్యాదినావాపిబ్ర
 హ్మవాది నేదినే॥ భస్త్వనాసజలేనైవధారయేచ్ఛత్త్రిపుండ్రకమ్॥
 ౪౨ ॥ త్రియంబకేనమంత్రేణప్రణవేనశివేనచగృహస్థశ్చవస్తశ్చధా
 రయేచ్ఛత్త్రిపుండ్రకమ్॥ ౪౩ ॥ ధారయద్భిక్షుకోత్యవలిజాచాలిశా
 భినః॥ బలాగైవదోద్వంశైశ్చదేవోరసిబద్ధిమా॥ ౪౪ ॥ త్రిపుం
 ద్రధారయేన్నీస్యంభుక్తిముక్తిఫలప్రదమ్॥ శిరోలలాటయోఃకంఠేభద్రై
 వోరసి నాసికే॥ ౪౫ ॥ పాశ్వకద్వయంచ భుజయోచాకహుమధ్యేచ
 హస్తయోఃపిష్యష్టేకకదిధార్యంచత్రిపుండ్రంభుక్తిముక్తిదమ్॥ ౪౬ ॥
 ధృతపంచదశస్థాన త్రిపుండ్రాయోపికోపివా॥ సశివస్సహరిబ్రహ్మ
 నవంద్యశ్చాపిపాత్యకీ॥ ౪౭ ॥ పశానామాశ్రమాణాంచమంత్రితో
 మంత్రితాపివ॥ త్రిపుంజ్యోధూశనప్రాక్షంజాచాలైరాదరేణచ॥ ౪౮ ॥

దూశనంత్రిపుండ్రంచజ్ఞానాంగశ్చైవసాదృశమ్ । ఆమనంతిమునిశ్రేష్ఠా
 శ్చైవైవశ్చైవతతాభిసః ॥ ౪౯ ॥ అయమత్యాశ్రమోధమోఽనైస్సమా
 చరతస్సదాతేమామేవచరన్తాపంసారశ్చైవకారణమ్ ॥ ౫౦ ॥ ఉద్ధూ
 శనంత్రిపుండ్రంచమాయాపాశ్శశ్చక్రమ్ ॥ ఆమనంతిమునిశ్రేష్ఠా
 అశవశిరస్థితాః ॥ అథాపిహయానిశ్చకోజ్ఞానాదేవతుకేవలా
 త్ ॥ అజ్ఞానస్యతువిజ్ఞానలబాధంభూతేహ ॥ ౫౧ ॥ ప్రతంపాశుపతం
 ప్రసవస్యగాచరితంద్విజ ॥ తస్మాత్త్వంసంవిజాయతమాయాపాశవి
 మోచకమ్ ॥ ౫౨ ॥ ఉద్ధూంసంప్రప్రేక్షద్రవజ్ఞానాంగశ్చైవశేవలమ్ ॥
 ఆమనంతిమునిశ్రేష్ఠాస్సాగ్రంప్రేక్షవైవశ్చైవశాభిసః ॥ ౫౩ ॥ అశోపిపాపవి
 చ్ఛేదనలాభాయ్జ్ఞానసిద్ధయే ॥ ఉద్ధూంసంత్రిపుండ్రంచముముక్షుస్సవ్యగా
 చరేత్ ॥ ౫౪ ॥ సత్యాదిభిఃపరాభూతిస్యత్త్వత్త్వంత్రిపుండ్రమ్ ॥ ప్ర
 మాదాదభిమోక్షార్థేనత్యశేదితిహిత్రుః ॥ ౫౫ ॥ భస్మనోద్ధూశనంచై
 వతథాతిర్యక్తిత్రిపుండ్రమ్ ॥ శిష్యేవిష్ణునాచైవప్రహ్లాదావజ్ఞానా
 తథా ॥ ౫౬ ॥ దేవతాభిర్ధృతంభస్మత్రిపుండ్రోద్ధూశనంసదా ॥ ఉ
 మాదేవ్యాచలక్ష్యానవవాచానన్యాశ్చైవ ॥ ౫౭ ॥ సర్వస్త్రీభి
 ర్ధృతంభస్మత్రిపుండ్రోద్ధూశనాత్కనామ్నోనైర్వాచుష్కలం దూభి
 తైర్యశమాచరితంమనః ॥ ౫౮ ॥ ఎవంవిష్టేవిద్వాంసోనైతరేపాపజీవి
 నః ॥ ఉద్ధూశనంత్రిపుండ్రంచప్రథయానాచరంతియ ॥ తేమాంనాస్తేవిని
 గ్తోక్షుస్సంసారాజ్ఞన్తకోటిభిఃఉద్ధూంసంత్రిపుండ్రంచశ్రీధయానాచర
 ంతియ ॥ తేమాంనాస్తేసదాచారోఽనాశ్రమవిషమితః ॥ ౫౯ ॥ ఉద్ధూ
 శనంత్రిపుండ్రంచశ్రీధయానాచరంతియ ॥ తేమహాపాతకైర్యక్తాభి
 వేదవిషయః ॥ ౬౦ ॥ ఉద్ధూంసంత్రిపుండ్రంచశ్రీధయానాచరంతి
 య ॥ శ్రేష్ఠమాచరితంసర్వవిషయైశ్చశాసితం ॥ ౬౧ ॥ మహాపాతకయ
 త్తానాంజంఘానాంపూర్వజన్తయ ॥ త్రిపుండ్రోద్ధూశనశ్చైవజాయతే
 సుదృశంసృణామ ॥ ౬౨ ॥ త్రిపుండ్రాగ్నిశ్చశ్రీధాయేపాంధేవాన్న
 జాయతే ॥ మహాపాతకశేషేణయత్తాస్తేనాత్రసంశయః ॥ ౬౩ ॥ ఉద్ధూ

శనైత్రిపుండ్రేవతస్మాహత్సృక్థాసువ । శ్రద్ధానజాయతేయేషాం
 తేమహాపాపసంయుతాః॥ ౬౭॥ యేషాంక్రోధోభవేద్భస్మధారణేన
 ప్రమాణకే । తేమహాపాతకైర్యుక్తాఃకలిమిస్సీతావతిః॥ ౬౮॥ భస్మ
 ధారణమాహాత్సృగ్యంమయావత్సంనశక్యతే । బ్రహ్మణావిష్ణునాశాపి
 కిమన్యదేవమానుషైః॥ ౬౯॥ అహోమోహాస్యమాహాత్సృగ్యం
 మునీంద్రబ్రహ్మవిత్తమ । యేనరాభస్మసంత్యజ్యకుర్వంత్యన్యత్సమా
 హితాః॥ ౭౦॥ భస్మనశ్చవిధిఃప్రోధమజ్ఞైఃప్రశ్నచింతకైః । ఏకమే
 వమహాభస్మస్వల్పమన్యత్ప్రక్షిప్తమ్॥ ౭౧॥ మహాభస్మ మహాదేవోమ
 హామాయావభాసకౌ । భస్మసాత్సర్వపాపానాం రాశయశ్చ భవం
 తిహి॥ ౭౨॥ వెద్యావేదోద్భవాప్యాభ్యావరాథాధ్యాత్మసంజ్ఞి
 తా । అవిద్యావ్వపరాచైవసత్యమేవమయోదితమ్॥ ౭౩॥ యస్యసాత్మా
 స్మహాభస్మ భాతిస్వాత్మతయాస్వతః । సతస్యభస్మనాకార్యంనజటాభి
 నంచీరకైః॥ ౭౪॥ యస్యభస్మస్వతోభాతిస్వాత్మనామునిశ్చరీగవ । సత
 స్యతపసాకార్యంనదాసేననచేజ్యయా॥ ౭౫॥ యస్యభస్మస్వరూపేణ
 భాతిభస్మస్వయంప్రభః । సతస్యకార్యంవేదేననచసూత్రపురాణకైః॥
 ౭౬॥ యస్యభస్మద్వితోభాతిప్రత్యగ్గూఢేణసన్నిభః । సతస్యకార్యం
 తీర్థాననాచనైసశివస్యతు॥ ౭౭॥ భస్మవిజ్ఞానసంపన్నైఃకతావ్యంన
 కథంచన । కేవలందేహాయాత్రైవకార్యాదేహంతమాస్థితా॥ ౭౮॥
 స్వల్పంభస్మద్విజ్ఞానాంచమానవానాంప్రకీర్తితమ్ । శ్రౌతంభస్మైవ
 ముఖ్యంస్యాదన్యద్గౌణంప్రకీర్తితమ్॥ ౭౯॥ అన్యదస్తీహితద్భస్మైతౌ
 కికంకేవలంతుయత్ । శ్రౌతంభస్మతథాస్మాతకంతజ్ఞానా మేవకీర్తి
 తమ్॥ ౮౦॥ అన్యేషామపినర్వేషాంపరమంభస్మైతాకికమ్ । సర్వాంగౌ
 ధ్మాశనైవతథాతిర్యక్తీపుండ్రకైః॥ ౮౧॥ భస్మధార్యమితిప్రా
 క్తంమునిభిస్సర్వమానయైః । కేవలంధారణంప్రాక్తమన్యేషాం తాకిక
 నతు॥ ౮౨॥ అతిరహస్యమిదంకథితంమయాసమస్తజగద్ధితమ్ । యదిస
 మాచరితంమునిభిస్సదాసఖలవేదహిజన్మతదత్తమంతవక్యతేచ॥ ౮౩॥

శ్రీకుండః । ఆగ్నేయముచ్యతేభస్త్వ దగ్ధగోమయసంభవమ్ । తదేవద్ర
 వ్యమిత్యుక్తంత త్తి శ్రుంధంమహామునె ॥౮౪॥ పరిగృహ్యగ్నిరిత్యాది
 మంత్రై ర్భక్తాస్సాభిమంత్రయేత్ । సద్యాదిభిర్బహుమయై మహా
 మంత్రై ర్నిస్తుపంచభిః ॥ ౮౫ ॥ త్రియంబ కేనమంత్రేణషడక్షరమయేనచ ।
 శివేనసమనుజప్తా త్రిపుండ్రాణిచ ధారయేత్ ॥ ౮౬ ॥ మానస్తాకేతి
 సంక్షుద్యశిరోలింపే త్యగ్నిబక్తైః । త్రియాయుషాదిభిమంత్రై ర్బహు
 తోరుభుజద్వయై ॥౮౭॥ సగ్నః ధేచలేశయైర్భస్త్వ సర్వాంగమంత్రభావి
 తమ్ । పాపంనాశయతేకృష్ణంజన్త్యాంతరశతాజితమ్ ॥ ౮౮ ॥ భ
 జనాత్సర్వపాపానాంస్మరణాచ్చమహాతమః । భస్మేతిచసమాభ్యా
 తంతస్యధారణముత్తమమ్ ॥ ౮౯ ॥ శిరోమధ్యలలాటేచవహ్నివీర్యప్ర
 ధారణాత్ । నాశయేన్నీయతాంయామింటుస్తథివహవ్యహాట్ ॥ ౯౦
 కంఠోపరికృతంపాపంనష్టంస్యాద్భస్మధారణాత్ । బాహుభాజ
 హుక్యతంపాపంవక్షునశ్చిరసాకృతమ్ । నాభేశ్చిత్తకృతంపాపంస్మృషే
 గుహ్యకృతంహరేత్ । పాశ్వయోధాఽరణాచైవ పరస్త్వాగ్నిగ
 నాదికమ్ ॥ ౯౧ ॥ తద్భస్మధారణాచైవసహజై ర్విప్రత్రినిగతాత్ ।
 బ్రహ్మవిష్ణుమహేశానాంత్రేతాదీనాంచధారణాత్ ॥ ౯౩ ॥ గుణలో
 కత్రయాణాంచధారణాత్తేనవై కృతమ్ । ధృతంపంచదశస్థానైశుద్ధభ
 స్మనీమంత్రితమ్ ॥ ౯౪ ॥ కొష్ఠయగ్నే బాహుయగ్నే కొష్ఠోపరియుగేత
 ధా । ధారణాశ్శవణేహవాంపూజ్యస్సాన్యధమహాసంయుతః ॥ ౯౫ ॥
 భస్మాసనోభస్మశయ్యోభస్మోద్ధూళితవిగ్రహః । భస్మస్నానా త్సదా
 పాపై ముచ్యతేనాత్రసంశయః ॥ ౯౬ ॥ తిస్రోరేఖాభవంత్యేషుస్థానే
 మమనిపుంగవప్రభువోమహాధ్యేసమారభ్యయావదంతోభవేద్భువీహః ॥
 ౯౭ ॥ మధ్యమానామికాంగుళ్యోమహాధ్యేతుప్రతిలోమతః । అంగుష్ఠేన
 కృతారేఖాత్రిపుండ్రేవ్యభిధీయేత్ ॥ ౯౮ ॥ తిగ్నాణావపిరేఖాణాం
 ప్రత్యేక భిన్నదేవతాః । అకారోగాహాపత్యాగ్నిభూహస్వాత్స
 చరజోగుణః । ఋగ్వేదశ్చక్రియాశక్తిః । ప్రాతస్సవనమేవచ । మహాదేవస్తు

రేఖాయాః ప్రథమాయాస్తు దేవతాః॥ ౧౦౦॥ ఉకారోదక్షిణాగ్నిశ్చనభ
స్సత్వంయజుస్తథా । మాభ్యం దినంచనవనమిచ్ఛాశక్త్యంతరాత్మకా॥
౧౦౧॥ మహేశ్వరస్తురేఖాయాద్విశీయాయాశ్చ దేవతాః । మకారఆ
హవనీయోగ్నిః పరమాత్మాతమోదిమా॥ ౧౦౨॥ జ్ఞానశక్తిస్సామవేద
స్త్యతీయసవనంతథా । శివశ్చైతిత్యతీయా యారేఖాయాస్త్యధిదేవ
తాః॥ ౧౦౩॥ ఎతాగ్నిశ్చం నమస్కృత్య త్రిపుండ్రంధారయేచ్ఛుచిః ।
మాహేశ్వరప్రత్యక్షదంశర్వవేదేషు తిత్తమ్॥ ౧౦౪॥ ముక్తికామైన
రైస్సేవ్యంపునస్తేపాంససంభవః । త్రిపుండ్రంకురుతేయస్తుభస్త్వనా
విధిపూజకమ్॥ ౧౦౫॥ బ్రహ్మచారీగృహస్థోవాసిస్తోయతిరేవహ ।
మహాపాతకసంఘాతైముచ్యతేచోపపాతకైః॥ ౧౦౬॥ తథాన్యేక్షు
త్రవిట్పూద్రస్త్రీగోహత్యాదిపాతకైః । వీరహఘ్నాః । మాత్యాభ్యాంము
చ్యతేనాత్రసంశయః॥ ౧౦౭॥ అమంత్రణాపియఃకుర్యాదజ్ఞాత్వామ
హిమోన్నతిమ్ । త్రిపుండ్రంఫాలఫలకముచ్యతేనర్వపాతకైః॥ ౧౦౮॥
పరద్రవ్యాపహరణంపరదారాభిమళకమ్ । పరనిందాపరక్షేత్రహర
ణంపరబంధనమ్॥ ౧౦౯॥ సస్యారామాదిహననంగృహదాహాది కమ
చ । అసత్యవాక్యంపైశున్యంవాధుఃప్యంవేదవిక్రయమ్॥ ౧౧౦॥ కూట
సాక్షీప్రతత్యాగఃకైతవనీచసేవనమ్ । గోభూమీరణ్యమహిషీతిల
కంబళవాససామ్॥ ౧౧౧॥ అన్నధాన్యజలాదీనాంనీచేభ్యశ్చప్రతిగ్రహ
మ్ । మాంసచమరసాదీనాంలవణస్యచవిక్రయమ్॥ ౧౧౨॥ ఎవమాదీ
న్యసంఖ్యానిపాపానివివిధానిచ । సద్యవవినశ్యంతిత్రిపుండ్రస్యచధా
రణాత్॥ ౧౧౩॥ శివద్రవ్యాపహరణంశివనిందాచకుత్రచిత్ । నిందా
చశివభక్తానాంప్రాయశ్చిత్తేనశుభ్యతి॥ ౧౧౪॥ రుద్రాక్షంయస్యగా
త్రేమలలాటేచత్రిపుండ్రకమ్ । సపూజ్యస్సత్వలోకేమసవనవణో
త్తమోభవేత్॥ ౧౧౫॥ యానితీర్థానిలోకేస్త్విగంగాద్యాస్సరితశ్చ
యాః । స్నాతోభవతినర్వత్రలలాటేయప్రిపుండ్రభ్యత్॥ ౧౧౬॥ శ
ప్తకోటిమహామంత్రాఃపంచాక్షరపురస్సరాః । తథాన్యకౌటికోమంత్రా

శైవాః కైవల్యహేతవః॥ ౧౧౭॥ తేనైవేతేనజప్తాస్స్యయోఽభిభ
 తిత్రిపుండ్రకమ్ । సహస్రంపూర్వజాతానాంసహస్రంచజనివ్యతా
 మ్॥౧౧౮॥ స్వవంశజానాంనిరయాదుగ్ధ రేద్యస్తీపుండ్రవాన్ । ఇహభు
 క్తా వృఖిలాన్భౌగాన్దీర్ఘాయువ్యాధివజ్జీతః॥ ౧౧౯ ॥ జీవితాం
 తేచమరణంసుఖేనైవప్రపదద్యతే । అష్టేశ్వర్యగుణోపేతఃప్రాప్యదివ్యం
 వపుఃస్వయమ్॥ ౧౨౦ ॥ దివ్యంవిమానమారుహ్యదివ్యస్త్రీశతసేవితః ।
 విద్యాధరాణాంసిద్ధానాంగంధర్వాణాంమహిశాజనామ్॥ ౧౨౧ ॥ ఇం
 ద్రాదిలోకపాలానాంలోకేషుచయధాక్రమమ్ । చుక్త్వాభౌగాన్సవి
 విభులాన్ప్రజ్ఞానాంపదేషుచ॥ ౧౨౨ ॥ బ్రహ్మణఃపదమాసాద్యత
 త్తకల్పశతంరషేత్ । విష్ణులోకేచరమతేయాపద్భ్రమ్య శతాత్మయః ॥
 శివలాశంతతఃప్రాప్యరమతేకాలమక్షయమ్ । శివసాయజ్యమాపోతిస
 సఘాయోవిజాయతే॥ ౧౨౩॥ సర్వోపనిషదాంసారంసమాలాచ్యము
 హుమహుః । ఇదమేవహినితేతంపరంశ్రేయస్త్రీపుండ్రకమ్॥౧౨౪॥
 నర్యభస్త్రపత్రబ్రహ్మద్వయంసంసారతారకమ్ । తయోరన్యతరత్సేవ్యం
 సంపారవిషభీరుభిః॥ ౧౨౫ ॥ ఏతత్త్రిపుండ్రమాహత్త్వ్యంసమాసా
 త్కథితంమయా । రహస్యంసర్వలాకానాంగోపసీయమిదంత్యయా ॥
 ౧౨౬॥ వామదేవః । ఇత్యుక్త్వాభగవాన్రుద్రస్తప్తైరివాంతరధీయత ।
 సనత్కుమారోపిమున్బ్రువాత్కలకంజగామసః॥౧౨౭॥ తవాసిభస్త్ర
 సంపకాత్ప్రజాతావిషలాషతిః । త్వషషిశ్రద్ధయాపుణ్యంధారయ
 స్వత్రిపుండ్రకమ్॥ ౧౨౮॥ శ్రీసూతః । ఇత్యుక్త్వావామదేవస్త్రుశివయోగీ
 మహాతపాః । అభిమంత్యగ్రీదకౌభస్త్రఘోరాయబ్రహ్మరక్షసే ॥ ౧౩౦॥
 తేనాసౌఘాలఫలకచక్రేనద్యస్తీపుండ్రకమ్ । బ్రహ్మరాక్షసతాం
 సద్యోజహాభస్తానుభావతః॥ ౧౩౧॥ సబభౌసూర్యసంకాశస్తేజోమం
 ఙ్గలభాస్వతః । దివ్యావయవరూపశ్రీదివ్యమాల్యాంబరోజ్యులః॥౧౩౨॥
 భక్త్యప్రపదక్షిణీకృత్యతంగురుంశివయోగినమ్ । దివ్యవిమానమారు
 హ్యుపుణ్యలోకంజగామసః॥ ౧౩౩॥ వామదేవోమహాయోగీదత్వాత్స

పరాంగతిమ్ | చచారగూఢోలాకాశ్చాసాత్మాదివ శివస్వయమ్ ||
 ౧౩౪ || యపతద్భస్మమాహాత్మ్యంత్రీసంద్యంత్రుణయాన్నరః | త్రావ
 యేద్వావరేద్వాపిసయాతిపరమాంగతిమ్ || ౧౩౫ || కథయతశీవకీర్తిం
 సంస్మరేముక్తిహేతుం ప్రణమతశివయోగిధ్యేయమీశాంఘ్రిపద్మమ్ |
 రచయతసితభస్మోద్భాసిఫాలేత్రిపుండ్రంసపుస్తరిహజనన్యాగభవా
 సంభజద్వమ్ || ౧౩౬ || ... ..

ఇతి శ్రీసాగ్రందేశ్వరాయ - బ్రహ్మోత్తరఖండే - భక్త

ధారణవిధినామమోక్షశో

ధ్యాయః,

అథసప్తశోధ్యాయప్రారంభః-

ఋషయః || వేదవేదాంగతత్వజ్ఞైగురుభిర్బ్రహ్మవాదిభిః |

సౌరాంకృతోపదేశానాంసద్యస్సిద్ధిప్రజాయతే || ౧ || అన్యధాజన
 సామాన్యైగురుభినాతికోవిదైః | సౌరాంకృతోపదేశానాం సిద్ధి
 భావతీదృశీ || ౨ || శ్రీసుతః || శ్రద్ధైసవలోకస్యమాతేపహిత
 కారిణీ | శ్రద్ధయైవసౌరాంసిద్ధిభావాయతలోకయోర్ద్వయోః || ౩ ||
 శ్రద్ధయాభజతఃపుంసశ్శీలాపిఫలదాయినీ | మూర్ఖోపిపూజితోభక్త్యా
 గురుభావతీసిద్ధిదః || ౪ || శ్రద్ధయాపరయామంత్రస్త్యబద్ధోపిఫలప్ర
 దః | శ్రద్ధయాపూజితోదేవోనీచస్యాపిఫలప్రదః || ౫ || అశ్రద్ధయాకృ
 తాపూజాదానంయజ్ఞస్తప్తోవ్రతమ్ | సవకంసిష్టలతాంయతిపుష్పం
 వంధ్యతరోరివ || ౬ || సర్వత్రసంశయావిష్టఃశ్రద్ధాహీనోతిచంచలశివ
 రమాధాత్పరిభ్రష్టస్సంస్మరేనావిముచ్యతే || ౭ || మంత్రేతిథేద్వి
 జేదైవేదైవజ్ఞేభేషజేగురౌ | యాదృశీభావనాయత్రసిద్ధి భావతితాదృ
 శీ || ౮ || అశోభావమయంవిశ్వంపుణ్యంపాపంచభావతః | తేజభేభావ

హీనస్యసభవెతాంకదాచన॥ ౯౬॥ అశ్రద్ధాసవకమత్యానాంయనన
 ద్యోనివతతే॥ శ్రీప్రయాసవకమత్యానామనస్సద్యోనివతతే॥ ౧౦॥
 అత్రేదంపరమాశ్చయమాఖ్యానమనువణ్యం॥ ఆసీత్పాంచాలరాజ
 న్యసింహకతురితిశ్చుతః॥ ౧౧॥ పుత్రస్సవగుణోపేభఃశక్రస్యేవధ
 నంజయః॥ సవకదోతిపత్యభక్తైర్గుక్తోమహబలైః॥ ౧౨॥ జగామ
 మృగయాహేతోబహునత్వాన్విశంవసమ్తద్భుత్వశ్చబరఃకిశ్చద్వి
 చరన్త్యగయాంవనే॥ ౧౩॥ దదశకబీణంస్థుపతంశతతందేవతాల
 యమ్తత్రతావశ్యద్భిన్నపీతంబలితంశ్శుండీతోవతి॥ ౧౪॥ శివలింగమృ
 జంసుక్తుంమూర్తిభ్యాగ్యమివాన్తినః॥ సతమాదాయవెగెనపుణ్యక
 మప్రవృద్ధితః॥ ౧౫॥ తస్మైసంపశ్చయామాసరాజపుత్రాయధీ
 మతోపశ్యేదంరుచిరంలింగంమయాద్యష్టమహాద్రభా॥ ౧౬॥ తదేత
 త్పుజయిష్యామియథావిభవమాదిరాత్తస్య పూజావిధిం బ్రూహి
 యథాదేవోమహేశ్వరః॥ ౧౭॥ మంత్రశ్చైఃపరమనిత్యంప్రీతో భవతి
 'పూజితః॥ ఇతి తేనిషాదేనప్యష్టంప్రార్థింవనందనః॥ ౧౮॥ ద్రతువా
 చప్రహస్యైస్సంపరహాసవిశారదః॥ సంకల్పేనసదాకుర్యాదభిషేకం న
 వాంభసా॥ ౧౯॥ ఉపవిశ్యాసనేశుద్ధేశుభేగంధాక్షతాదిభిః॥ వన్ద్యై
 శ్చకుసుమైర్ధూపైదీప్యైరాజనాదిభిః॥ ౨౦॥ ఉపచారైఃపూజా
 దేవంపూజయేత్సు సమాహితః॥ చితాభస్తోవహారంతు ప్రథమంపరిక
 ల్పయేత్॥ ౨౧॥ ఆత్మోపయోగ్యనాన్యేననైవేద్యంకల్పయేత్తతః॥ పున
 శ్చధూపదీపాదీనువచారాస్సృకల్పయేత్॥ స్మృతవాదితగీతాద్యైరపి
 నంపరికల్పయేత్॥ సమస్కృత్వావవిధిపత్ప్రసాదంధారయేత్తతః॥ ౨౩॥
 ఎవసాధారణః ప్రోక్తస్థివపూజావిధిస్తవచితాభస్తోవహారేణ సద్య
 స్తీప్యతిశంకరః॥ ౨౪॥ శ్రీసూతః॥ పరిహాసరతేనేత్త్వశాసితస్సాన్వమి
 నామునానృచండకాఖ్యశ్చబరౌమూర్ధ్విజగ్రాహతద్వచః॥ ౨౫॥ త
 తస్యభనంప్రపాద్యలింగమూర్తింమహేశ్వరమ్॥ ప్రత్యహంపూజయా '

మానసతాభస్తోవహరిధ్యత్ ॥ ౨౬ ॥ యచ్చాత్మనఃప్రియంవస్తుగంధ
 పుష్పాక్షతాదికమ్ ॥ నివేద్యశంభవేనీత్యముపాయోగ్యస్వయంతతః ॥
 ౨౭ ॥ ఏవం మహేశ్వరంభక్త్యాసహపత్యాభిపూజయత్ ॥ శబరస్సు
 ఖమాసాద్యనినాయకతీచిత్సమాః ॥ ౨౮ ॥ ఎకదాశివపూజాథాంప్రవృ
 త్తశ్శబరోత్తపః ॥ నదదశచితాభస్తపాస్తైః ॥ పూజితమండపైః ॥ ౨౯ ॥
 అథాసాత్వరితోదూరమ్స్వప్యేషిపరిభ్రమత్ ॥ సలబ్ధవాచితాభస్త
 త్రాంతోగృహమగాత్మనః ॥ ౩౦ ॥ తతఃసహాయవత్సంస్వాం శబరో
 వాక్యచబ్రవీత్ ॥ శబరః ॥ సలబ్ధంమేచితాభస్తకింకరోమివదప్రియే ॥ ౩౧
 శివపూజాంతరాయోమేజాతోద్యక్తపాప్తనః ॥ పూజాంవినాక్షణమపి
 నాహ్లాదంబీవితుమత్సహే ॥ ౩౨ ॥ ఉపాయంనాత్రవశ్యామిపూజోపక
 రణేహేతేనగురోశ్చవిహస్యేతశాననంసకలాక్షణమ్ ॥ ౩౩ ॥ సూతః ॥
 ఇతివ్యాకులితందృష్ట్వాభతారంశబరాగ్రనా ॥ ప్రత్యభాషతేషాభేషీ
 స్త్వముపాయంనదామితే ॥ ౩౪ ॥ శబరీ ॥ ఇదేషేనగృహందద్ధ్యావహు
 కాస్తోపబృంహితమ్ ॥ అహమగ్నింప్రవేక్ష్యామిచితాభస్తభవేతతః ॥
 ౩౫ ॥ శబరః ॥ ధర్మాధర్మకామమేక్షాణాందేహఃపరమసాధనః ॥ అ
 ధునాప్యసవత్యాత్వమభుక్తవిషయాతథా ॥ ౩౬ ॥ భాగయోగ్యమి
 దం దేహం కథంశ్యక్తుమిహేచ్ఛసి ॥ శబరీ ॥ ఎతావదేవసాఫల్యంబీవితస్య
 చజన్తనః ॥ ౩౭ ॥ పరాథాంయస్త్యశేత్పాతాశివాథేకిముతస్వ
 యమ్ ॥ కిన్నరత్వంతపోఘోరంకింవాదత్తంవయాపురా ॥ ౩౮ ॥ కిం
 వాచేనంకృతంశంభోఃపురాజన్తశతాంతరే ॥ కింవాపుణ్యంమమజీతుః
 కింవామాతుఃకృతాథకతా ॥ ౩౯ ॥ యచ్ఛివాథాంసమిద్ధేగృత్యజామి
 దంకశేబరమ్ ॥ సూతః ॥ ఇహంస్థిరాంమతింతస్యాదృష్ట్వాభక్తింభశంకరే ॥
 ౪౦ ॥ తథేతివృథసంకల్పశ్శబరఃప్రత్యపూజయత్ ॥ సాభతారమను
 ప్రాప్యనత్వానుచిరలంకృతా ॥ ౪౧ ॥ గృహముద్దీప్యతంవహ్నింభ
 క్త్యాచక్రేప్రదక్షిణమ్ ॥ నమస్కృత్వాత్మగురవేభ్యోత్వాహృదిసదాశి
 వమ్ ॥ ౪౨ ॥ అగ్నిప్రవేశాభిముఖీకృతాంజలిదండగా ॥ శబరీ ॥ పుష్పాది

సంతులవదేవ మమేంద్రియాణిధూపాగరునఁపురిదంహృదయం ప్రదీ
 పః॥ ప్రాణాహవీంషికరణానిశవాక్షతాస్తేపూజాఫలం వ్రజతుసాంప్ర
 తమేషజీవః॥ ౪౩॥ వాంఛామినాహవసినవఁరసాధిపత్యంసస్వగఁభూ
 మిమచలాంస పదంవిధాతుః॥ భూయోభవానియదిజన్తనిజన్తసస్సాన్యం
 త్వత్పాదపంకజలసన్తకరండభృంగీ॥ ౪౪॥ జన్తానిసంతుమమదేవశ
 తాధికానిమాయానఁజివితేతుచిత్తమబోధహేతుః॥ కించక్షణార్థమపి
 తేదరణారవిందాన్నాపైతుమేహృదయమీశసమోనమస్తే॥ ౪౫॥
 సూతః॥ ఇతిప్రసాద్యదేవేశంశబరీద్యధనిశ్చయా॥ వివేశజ్వలితంవహ్నిం
 భస్మసాదభజ్జ్ఞాత్॥ ౪౬॥ శబరోపితాభస్మయత్నైసపరిగృహ్య
 సః॥ చక్రేదగ్గగృహాంపాంతేవపూజాంసమాహితః॥ ౪౭॥ అథసం
 స్కారపూజాంతే ప్రసాదగ్రహణాన్ముఖేమ్॥ వనితాంశ్యమాయాంతీం
 ప్రాశుశీంవినయాన్వితామ్॥ ౪౮॥ స్మృతమాత్రాత్తదాపశ్యదాగ
 తాంప్రత్యత స్థితామ్॥ పూర్వేణావయవైవైవభక్తి సమాంశుచిన్త్వి
 తామ్॥ ౪౯॥ తాంవీత్యశబరఃపఠ్విం పూర్వవత్ప్రాంజలింస్థితామ్,
 భస్మావశేషంచగృహాయధాపూర్వమవస్థితమ్॥ ౫౦॥ భస్మీభూ
 తాంస్వపఠ్వించసదృష్ట్యేత్తస్యచింతయత్॥ కిమయంస్వప్న ఆహ్వాన్స్వి
 త్కింవామాయాభ్రమాత్త్వి కా॥ ౫౧॥ ఇతివిస్మయసంభ్రాంతస్సాన్వం
 వధూంపయోవృచ్ఛత॥ శబరః॥ అయిప్రియకథంపాస్తాభస్మీభూతాసి
 పావకే॥ ౫౨॥ దగ్ధంచభవసంభూయఃకథంపూర్వవదాస్థితమ్॥ శబరీ॥
 యదాగృహం సమర్థీప్యప్రవిష్టాహంహుతాశనమ్॥ ౫౩॥ తదాత్మా
 నంసహ్యామిసహ్యామిచపావకమ్॥ సతాపవేశోప్యాసీన్నేప్రవిష్టా
 యాశ్చవాన్మృతమ్॥ ౫౪॥ సుషుప్త్యేవక్షణార్థాథంప్రబుద్ధాస్త్విమనఃక్ష
 ణాత్॥ తావద్భవసమద్రాక్షంసదగ్ధమివసుస్థితమ్॥ ౫౫॥ అథునాదేవ
 పూజాంతేప్రసాదంలబ్ధమాగతా॥ సూతః॥ ఏవంపరస్పరంప్రేక్ష్యాదం
 పత్యోభావమాయోః॥ ప్రిదురాసీత్తయోరగ్రేవిమానందీవ్యము
 త్రమమ్॥ ౫౬॥ తస్మిన్విమానేశతచంద్రభాస్వరేచత్వార ఈశాను

౧౪ బ్రహ్మోత్తరఖండే - అష్టాదశోధ్యాయః. ౧౦౫

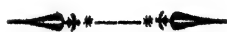
చరాసుంస్థితాః | మాన్యైర్గృహీత్యాతునిషాదదంపతీహ్యరోహయా
మాసురముక్తవిగ్రహశా || ౫౭ || తయోనిషాదదంపత్యోస్తస్మణాదే
వతద్వపుః | శివదూతకరస్పృశాత్తత్సారూప్యమవాపహ || ౫౮ || ఏవం
తౌశివమారాధ్యభక్త్యాశబరదంపతీ | శివలూకంసమాసాద్యవరమానంద
మావతుః || ౫౯ || తస్మాచ్ఛృద్ధివసవేషువిధేయావృణ్యకమకసు | పీ
చోపిశబరః | ప్రాపశ్రద్ధయా యోగినాం గతిమ్ || ౬౦ || కింజన్మనాసకల
లోకజనాస్తమేనకింవిద్యమశ్శుశుతి | శ్రురాణవిచారవత్ప్రాయస్యాస్తిచేత
సిసదావరమేశభక్తిః | శాన్త్యస్తతస్త్రిధువనేపురుషోస్తిధన్యః || ౬౧ ||

ఇతి శ్రీస్కాండేపురాణే - బ్రహ్మోత్తరఖండే - భక్తి

వహిమోపాఖ్యానంనామ

నప్తదశోధ్యాయః,

అథాష్టాదశాధ్యాయప్రారంభః.

శ్రీసూతః || అథాహంసంప్రవక్ష్యామిసర్వధర్మోత్తమోత్త
మమ్ | ఉమామహేశ్వరంనామప్రతంసర్వాధానీద్ధిదమ్ || ౧ || ఆనతే
ష్వభవతక్రాశ్చిన్నామ్నా వేదరథోద్విజః | కశత్రుశత్రుసంపన్నోవిద్వాసు
త్తమవంశజః || ౨ || తస్యైవంవతమానస్యబ్రాహ్మణస్యగృహశ్రమే |
ఋషావశారదాశామకన్యాకమలలోచనా || ౩ || తాంరూపలక్షణో
పేతాంబాలాంద్యాదశహాయనామ్ | యయాచేపద్మనాభాఖ్యోమృత
వారోజరద్విజః || ౪ || మహాధనస్యశూరస్యసదారాజముఖస్యచ | యా
చ్ఛాభంగభయాత్తస్యతాంకన్యాంప్రదదాపితా || ౫ || మధ్యందినేక్య
తోద్వాహస్సప్రచిత్స్వశురాలయే | సంధ్యాముపాగీతుంసాయంసరిత్ర
టముపాయయా || ౬ || ఉపాస్యసంధ్యాంవిధివత్ప్రత్యాగచ్ఛంస్తమో

వృత్తేమాగ్దదష్టాభ్యుజంజనమహారనిజకమణా ॥ ౭ ॥ వృత్తేన్యతే
 కృతోత్వాహేనహసాగత్యచాంధీవాః । చుక్రశుశ్కోకసంతప్తాశ్శ్వశు
 రౌసాచకస్యకా ॥ ౮ ॥ సంస్కృత్యతంబంధుజనాస్సంస్వంజగ్నాన్
 కేతనమ్ । కాతదాప్యాప్తవైధవ్యాపితురేవాలయేస్థితా ॥ ౯ ॥ వృద్ధ
 త్యాదనభిష్టేనభత్రావిరహితాసతీజ్ఞానాయకతీచిన్యాసా సాచా
 లాపితృమందిరే ॥ ౧౦ ॥ ఏకదానైద్ధ్రీవానామకశ్చివృద్ధతరోమునిః ।
 అంధశ్శిష్యకరగ్రాహితస్తందీరముపాయయా ॥ ౧౧ ॥ తస్మిన్వృద్ధే
 గృహం ప్రాప్తౌగతేషుక్వాపిబంధుషు । సాక్షాదీవాత్త నోదైవంప్రాచా
 లాసముపాచరత్ ॥ ౧౨ ॥ స్వాగతంతేవ హాభాగపీతేస్మిన్మృతవిశ్వతామ్ ।
 నమస్తేమునినాథాయప్రియం తేకరవాణికిమ్ ॥ ౧౩ ॥ ఇత్యుక్త్వాభక్తిమా
 శ్ఠాయక్యత్వాపాదావనెజనమ్ । వీజయిత్యావధిత్రాంతంతుల్యంప
 యతోషీయత్ ॥ అంతఃప్రవేశ్యసాక్షాలాక్యత్వాభ్యంగంస్వపాణినా ।
 కృతస్నానంపవిధివత్కృతదేవాచారసంమునిమ్ ॥ ౧౪ ॥ సుఖాసనోపవి
 ష్టంతంధూవమాల్యానులేపనైః । అచయిత్యావరాన్వేసభోజయా
 మాససాదరమ్ ॥ ౧౫ ॥ భుక్త్వాతుసవ్యక్చనకైస్తృప్త్యానందనిభారః ।
 చకారాధమునిస్తస్యైసుప్రీతఃపరమాశిషః ॥ ౧౬ ॥ విహృత్యభత్రా
 సహాయావదాయులభ్యానుతంసవగుణైవకరిష్ఠమ్ । కీర్తితంచలౌక
 మహాతీమవాప్యప్రసాదయోగ్యాభవదేవతానామ్ ॥ ౧౭ ॥ ఇత్యభిశ్వా
 హ్యతంతునమునినాగతచతుషానిశవ్యవిస్త్రితాచాలాప్రత్యువాచక్య
 తాంజలిః ॥ ౧౮ ॥ కారదాబ్రహ్మైత్యదవచనసత్యంకదాచిన్మృ
 షాభవేతోతదేతస్తందభాగ్యాఃకథంమయిభవిష్యతి ॥ ౧౯ ॥ ఊష
 రస్యేవసద్వృష్టిశ్చునక్యాఇశసత్క్రియా । విఘ్నామందభాగ్యానామాశీ
 మ్రోహ్నావిదామహి ॥ ౨౦ ॥ సైషాహరివిధవాబ్రహ్మైదుష్కమణః
 లభాగీనితవాశీవచనస్యాస్యకథయోగ్యాస్తే సంప్రతి । నైద్ధ్రీవః ॥
 ౨౧ ॥ త్యామనాలత్యయతోప్రీతమంధేనాపిమయాధునా । తదేవసాధ
 యిష్యామికురుమచ్ఛాసనశుభే ॥ ౨౨ ॥ ఉమామహేశ్వరంగావప్రతం

యదికరివ్యసిః తేనవ్రతానుభావేనసవం శ్రేయోనుభూత్యసే ॥ ౨౪ ॥
 శారదా ॥ త్వయోపదిష్టంయత్సేనచరీష్యామ్యపిదులభమ్ తద్వృత్తిం
 బ్రూహిమేబ్రహ్మవిధానంచసువిస్తరమ్ ॥ ౨౫ ॥ నైధ్రవః ॥ చైత్రే
 వామాగేశోషేవాశుకపక్షేశుభేదినే ॥ వ్రతారంభం ॥ వ్రకువీతయ
 థావద్గుప్తానుజ్ఞయా ॥ ౨౬ ॥ అష్టమ్యాంచచతుర్దశ్యాముభయోర
 పిపవణాః ॥ సంకల్పంవిధివత్ప్రత్యాపాతస్త్వానంసమాచరేత్ ॥ ౨౭ ॥
 సంతవ్యపిత్వదేవాదీగ్రత్యాస్వభవనంతతః ॥ మంటపంకారయేద్ర
 మ్యుత్తానాదైవరంకృతమ్ ॥ ౨౮ ॥ ఫలవల్లవపుష్పేశ్వతోరజైశ్చ
 సమన్వితమ్ ॥ పంచవజ్రైశ్చతస్త్వద్యరజోభిఃపద్మముద్ధరేత్ ॥ ౨౯ ॥ శత్రు
 షష్టిదైత్యాహ్యేద్వాత్రింశద్భిస్తదంతరేతదంతరేషోడశభిరక్ష్యభిశ్చ
 తదంతరే ॥ ౩౦ ॥ ఏవంచపద్మముద్భృత్యపంచవణకాంమనోహరమ్ ॥ శ
 తురశ్రంబహిఃకుర్యాదంతేర్వర్షర్షముత్రమమ్ ॥ ౩౧ ॥ వ్రహ్మారండుల
 రాశీంశ్చతస్త్వమధ్యసుకూచకమ్ ॥ కూచోపరిసుసంస్థాప్యకలశంధా
 న్యపూరితమ్ ॥ ౩౨ ॥ కలశోపరివిన్యస్యవస్త్రంస్వణాసమన్వితమ్ ॥ త
 స్యోపరిష్టాత్సేనశ్రేణిమేశివయోశ్చభే ॥ ౩౩ ॥ నిహయపూజయే
 ద్భక్త్యా యథావిభవవిస్తరమ్ ॥ పంచామృతైస్సుసంస్థాప్యతథాశుద్ధో
 దకేనచ ॥ ౩౪ ॥ శ్రీరుద్రైకాదశంజప్తావంచాక్షరతతాష్టకమ్ ॥ అధి
 మంత్రపునఃస్థాప్యపీఠేహేమమయేచయేత్ ॥ ౩౫ ॥ స్వయంకుద్ధాన
 నారూఢోధౌతాంబరధరస్సుధీః ॥ పీతమామంత్ర్యమంత్రణప్రాణా
 యామంసమాచరేత్ ॥ ౩౬ ॥ సంకల్పంప్రవదేత్తత్రశినాగ్రవిహితాం
 జలిః ॥ యానిపాపానిఘోరాణిజన్మాంతరశతేషుచ ॥ ౩౭ ॥ లేహంస
 ద్యోవినాశాయశివశూజాంసమారభే ॥ ౩౮ ॥ సౌభాగ్యవిభవారోగ్య
 ధమైశ్వర్యానివృద్ధయే ॥ స్వర్గాపవర్గాసిద్ధ్యర్థంకరిష్యేశివపూజ
 నమ్ ॥ ౩౯ ॥ ఇతిసంకల్పముచ్చాయాయథావత్సనమాహితః ॥ అంగ
 న్యసంతతఃకృత్వోధ్యాయేదీశంచపావతీమ్ ॥ కుండేందుధవళాక్తారం
 నాగాచరణధూపితమ్ ॥ వరదాభయహస్తంచబిభ్రాణం పర

శుంభ్యగమ్ కోటిసూయప్రతికాశంజగదానందకారణమ్ ॥ * ॥ జా
 న్నావీజలసంసిక్తదీఘపింగజటాభీరమ్ | భుజగేంద్రఫణోన్నధమహామ
 కుటమండితమ్ ॥ * ॥ శీతాంశువిలసన్నండకరీటాంతకధూషణమ్ | ఉజ్వ
 లత్పాలనయశంతథాసూయైందులోవనమ్ ॥ * ॥ నీలకంఠంచతు
 బాహుంగజేంద్రాజినవాసనమ్ గన్న సింహాసనారూఢంనానాభరణ
 భూషితమ్ ॥ * ॥ దేవీచదివ్యావయవాలసూర్యాయుతద్యుతిమ్ |
 బాలపేషాంచతస్వంగీంబాలశీతాంశుశేఖర్ణమ్ ॥ * ॥ పాశాంకుశా
 భయవరాకబిభ్రతీంచచతుర్భుజామ్ | ప్రసాదసుముఖేంబాలాంతలా
 రసవిహరిణీమ్ ॥ * ॥ లసత్కురవకాశోకపున్నాగసవచంపకైః | కృ
 తావతంసాముత్ఫుల్లమల్లికొత్కలితాలకామ్ ॥ * ॥ గండమండలసం
 యుక్తరత్నకుండలకాభితామ్ | బింబాధరానురక్తాంశులసద్దశనకట్ట
 లామ్ ॥ * ॥ మహాహారత్నగ్రైవేయతారహారవిరాజితామ్ | నవ
 మాణిక్యరుచిరకంకణాంగదముద్రికామ్ ॥ * ॥ కాంచీకలాపపయః
 స్తజఘనాభాగశాలినీమ్ | ఉదారకింకిణీశ్రేణీనూపురాధ్యపదద్వయామ్
 ౫౦ ॥ రక్తాంశుకవరీధానాంరక్తమాల్యానులెపనామ్ | ఉద్యస్తీనకుచ
 ద్వంద్వనిజితాంభాజకుట్టలామ్ ॥ * ॥ అలోలలితాపాంగీంభక్తా
 నుగ్రహదాయినీమ్ | ఏవంధ్యాత్వాతుహ్యస్తీరేజగతఃపితరాశివా ॥ ౫౧ ॥
 జప్తావతదాత్మకంమంత్రంతదంతేబహిరచయెత్ | అవాహ్యప్రతిమా
 యుక్తకల్పయెదాసనాదికమ్ ॥ ౫౨ ॥ అఘ్నాండత్వాచశివయోమం
 త్రేణానెనమంత్రవిత్ * సమస్తేపావతీకాంతసమస్తేభక్తవత్సలమ్ ॥ * ॥
 త్రియంబకమహాదేవగృహాణాఘ్నాంసదాశివమ్ ॥ ౫౩ ॥ సమస్తేదేవివిశ్వేశి
 ప్రపన్నభయహరిణి | అంబికేవరదేవిగృహాణాఘ్నాంశివప్రియమ్ ॥ ౫౪ ॥
 త్రిత్రివారముచ్చాయేదద్యాదఘ్నాంసమాహితః * ॥ గంధపుష్ప
 ఊసాకల్పధూపదీపాప్రకల్పయెత్ | నైవేద్యంపాయసాన్నంశుచఘ్న
 తాక్తంపరకల్పయెత్ ॥ ౫౫ ॥ జుహుయాన్మూలమంత్రేణహవిషాష్టా
 శ్చగంధతమతతఉవాస్యస్తైవేద్యధూపనీరాజనాదికమ్ ॥ ౫౬ ॥ దత్వా

వైవేద్యతాంబూలం నమస్కుయాత్సమాహితః॥ అథాభ్యుచ్యోవ
చారేణభాజయేద్విప్రదంపః॥ ౫౮॥ ఏవంసాయంతసంపూజాంక్య
త్వావిప్రానుమోదితః । భుంజీతవాగ్యతోఽఘాత్వాహవిష్యం క్షీరభా
వితమ్॥ ౫౯॥ ఏవంసంవత్సరంకుర్యాద్వ్యతంపక్షుద్వయే బుధః పతస్సం
వత్సరేఘాడే వ్రతోద్వాపనమాచరేత్॥ ౬౦॥ శతరుద్రాభిజ్ఞైస్తు
స్నాపయేత్ప్రతిమాంబలైః । ఆగమోక్తవిధానేఘాబయేద్గిజాశివమ్॥
౬౧॥ సవస్త్రంసనువణం చక్రశంవ్రతిమ్యావతమ్ । దత్వాచార్యాయ
మహాతేషదాచారరతాయచ॥ ౬౨॥ బ్రాహ్మణాభాజయేద్భక్త్యాయ
థాశక్త్యభిపూజ్యచ దత్వాచాక్షిణాంతేభ్యా గోహింశ్చ్యాంబరాది
కమ్॥ ౬౩॥ భుంజీతతదనుజ్ఞాతస్సహేష్టజనబంధుభిః । ఏవంయఃకురు
తేభక్త్యైవ్రతంక్రైలోక్త్యవిశ్రుతమ్॥ ౬౪॥ త్రిసప్తకలముద్భృత్యఘా
క్త్యాభిగాయథేషితాః । ఇంద్రాదిలోకపాలాసాంస్థానేఘరీమతే
చిరమ్॥ ౬౫॥ బ్రహ్మలోకేచరమతేవిష్ణులోకేచశశ్వతే శివలోకంత
త్కపావ్యతత్రకల్పశతంపునః॥ ౬౬॥ భుక్త్యాభిగాయవిశ్రుతాశి
వమేవప్రపద్యతే । మహావ్రతమిదంవత్సేత్సమశ్చేద్యయాచర॥ ౬౭॥ అతీ
వదుర్లభంవాపిలప్యసేచమనోరథమ్ । ఇత్యాదిష్టామునీంద్రేణసాచా
లాముదితాభ్యశమ్॥ ౬౮॥ ప్రత్యగ్రహీత్సువిస్రభాతద్వాక్యంసుమనో
హరమ్ । అథతస్యాస్సమాయాతాఃపితృమాతృసహోదరాః॥ ౬౯॥
తంమునింసుఖమాసీనందదృశుఃకృతభాజనమ్ । సహసాగత్యతేనర్చేనమ
శ్చక్రముఃహత్తనే॥ ౭౦॥ ప్రసీదనఃప్రసీదేతిగృణంతఃప్రత్యపూజ
యేత్॥ శ్రుత్వాచతేతయాసాధ్వాపూజితంపరమంమునిమ్॥ ౭౧॥ అను
గ్రహంక్యతంత్రస్యైశ్రుత్వాహుషణంపరంయయః । లోకృతాంభలయ
స్సవేతమూచుమునిప్రంగవమ్॥ ౭౨॥ అద్యధన్యావయంసవేతమా
గమనమూత్రతః । పావితంసంకులంసవణంగృహంచ సఫలీకృతమ్॥ ౭౩॥
ఇయంతుశ్చారదానామకన్యావైధవ్యమాగతా । కేనాపి కమణభారేణదు
ర్విలంఘ్యనధూయసా॥ ౭౪॥ సైషాద్యతవపాదాబ్జంప్రపన్నాశర

ణంసతి. ఇమాంసముద్ధరాసంఖ్యా తస్మిన్ ఘోరాద్దుఃఖసాగరాత్. ౭౫ ||
 త్వయాపితావదత్రైవ స్థితవ్యమనౌగృహంతిక. అస్మత్కృతేమలేహ్య
 స్త్రి స్నానపూజాజపోచితే. ౭౬ || ఏషాచాలాచభగవత్ప్రకువం
 తీర్వదచణమ్. ప్రతంత్య తస్మిన్ ధావేవచరిష్యతిమహామతే. ౭౭ ||
 యావత్సమాప్తినూయాతిప్రతమస్యాస్త్యదంతిక. ఉపిత్వా తావద
 వైశ్రవక్యతాథాణ్ఘరుతాంగురో. ౭౮ || ఏవమభ్యర్థితస్సర్వైస్త
 స్యాభ్రాత్యజనాదిభిః. తథేతిసమునిశ్చేష్ఠస్త్రోవాసమలేశుభే. ౭౯ || సా
 పితేనావదిష్టేనమాగ్నగిరిజాశివా. ఉచ్యతేయంతీప్రతంసమ్యక్చకార
 విమలాశయా. ౮౦ ||

శ్రీస్కాందేపురాణే బ్రహ్మోత్తరఖండే.

సోమవారప్రత. ధినామాష్టాదశో

ధ్యాయః

ఏకోనవింశాధ్యాయప్రారంభః.

శ్రీసూతః. ఏవంమహాప్రతంతస్యాశ్చరంత్యాగురుసన్నిధౌ. సం
 త్సరోవ్యతీయాయనియమాసక్తచేతనః. ౧ || సంవత్సరాంతేసాచా
 లాతత్రైవమణిమంతుపచకారోద్యాపనంసమ్యగ్విప్రభౌజనపూర్వా
 కమ్. ౨ || దత్వాచదక్షిణాంతేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యాయథావిధి. విస్మ
 జ్యతాన్నమస్కృత్వాపితృభ్యామపినందితా. ౩ || ఉపోషితాస్వయం
 తస్త్రిణాచిసేనియమమాస్థితా. జజ్ఞావరమంమంత్రిముపదిష్టంఘహన్త
 నా. ౪ || తతఃప్రదోషసమయేప్రాప్తైస్సంపూజ్యశంకరమ్. తస్త్రి
 గృహంతికమలేగురోస్తస్యచసన్నిధౌ. ౫ || జపాచణసరతాసాధ్వీ
 ధ్యాయంతీవరమేశ్వరమ్. చక్రకాగరణంరాత్రోసూపవిష్టా శివాంతి
 కే. ౬ || తస్యాంరేత్యాంతయాసాధణంసమునిజగదంబికామ్. జప
 ధ్యానస్తవైస్సమ్యక్త్రయాయామాసపావణీమ్. ౭ || తస్యాశ్చభక్త్యాచ

బ్రహ్మసూత్రరథం దేవకొనవింశోధ్యాయః

ప్రతప్రభావాన్త నేస్తపోయోగసమాధినాచతుష్టభవానీజగదేకమా
 తాపాద్దుఃఖభూవాన్మృతసాంద్రమ్ముతిః॥ ౮ ॥ ప్రాదుర్భూతా
 యదాగారీతయోరగ్రజగత్సయ్యా| అంధోపితృణాదేవమునిఃప్రాపద్య
 శోద్వయమ్ ॥ ౯ ॥ తావీక్ష్యజగతోధాత్రిమావిభూతాంపురఃస్థి
 తామనిపేతతుస్తత్పదయోస్సమునిస్సాచకన్యకా ॥ ౧౦ ॥ తేభక్తిభా
 రోచ్ఛస్థితామలావయావానంద బాష్పేత్తీలసత్కాగ్రతౌ | ఉత్థాప్య
 దేవీకృపయాపరిప్లుతాప్రేక్షాబభాషెన్మృదువల్గభాషితే॥ ౧౧॥ తేవీ
 ప్రీతాస్తి తేముని శ్రేష్ఠవల్సేతుష్టి స్తి తేనఖిలీంవాదదామ్యభిమతందే
 వానామపిదుర్లభమ్ ॥ ౧౨ ॥ నైద్రవః॥ ఏషాతుశ్చారదానామకన్యకా
 గతభర్తృకామయాప్రతిశ్రుతంచాస్యైతుష్టేనగతచతుషా॥ ౧౩ ॥
 సహభర్తృతాచిరంకాలంవిహృత్య సుతమున్ద్రవమ్ | లభస్వేతిమయ్య
 ప్రోక్తంసత్యంకురునమాస్తు ॥ ౧౪ ॥ సూతః॥ ఇతిసంప్రాధికతా
 దేవీజగాదపరయాముదామ్ | దేవీ ॥ ఏషాపూర్వభవేచాలాద్రావి
 డస్యద్విజన్తనః॥ ౧౫ ॥ ఆసీద్విశ్వీయదయితాభామినీనామవిశ్రుతాసా
 భీతుఃప్రేయసీనిత్యంరూపమాధుయేపేశలా॥ ౧౬ ॥ భృతాకరంవ
 శమానిన్యే రూపవక్త్యాదికైతవైః | అస్యాంవిషక్తహృదయస్యప్రో
 మోహయంత్రతః॥ ౧౭ ॥ కదాచిదపినైవాగాతేశ్యష్టపత్నీంపతిప్ర
 తామ్ | అనభ్యాగమనాద్భృతస్సానారీపుత్రపజితా॥ ౧౮॥ సదాశో
 కేనసంతప్తాకాలేననిధనంగతా | అస్యాగృహసమీపస్థాయఃకశ్చిద్బ్రా
 హ్మణోయువా॥ ౧౯ ॥ ఇమాంపీత్యైతిచావళంగీంకామారణఃకరమ
 క్రహీత్ | అనయారోషతామ్రాత్వైసవిప్రస్వవధీరితః॥ ౨౦ ॥ ఇ
 మాంస్తరణదివానక్తంనిధనం ప్రత్యపద్యత | సేషాసంమోహ్యాయ
 త్కాంతంశ్యేష్టపత్నీపరాక్షిణమ్॥ ౨౧॥ చకారతేనపాపేనభవేస్త్రిక
 నిధవాభవత్ | యాఃకువంతిస్త్రియోలోకజాయాపత్యోస్తుప్రియమ్
 ౨౨ ॥ తాసాంకౌశూరవైధవ్యమేకవింశతిజన్తసుఃకైతయాపూర్వ
 కవేమత్పూజామహాశీకృతా॥ ౨౩ ॥ తేనపుణ్యనితత్వావంసక్ష్మమత్రై

వజస్సని ఎనాంస్యైవయోవిప్రోవ్యుతఃకామవిమోహితః॥ ౨౪॥
 సోస్యాపాణి గ్రహంకృత్యాభవెస్త్రిన్మధనంగతః॥ ప్రాగ్జన్మపతిరేత
 స్యాపాండ్యరాష్ట్రేషుసోధునా॥ ౨౫॥ జాతోవిప్రవరశ్రీమాకృ
 తదారపరిగ్రహః॥ తేనభతాప్రతినిశంసేషాప్రేష్టాభిసంగతా॥ ౨౬॥
 శ్వశ్చేతిసుఖయత్తుశ్రేష్ఠంజాగరణాదపితస్త్వాదితోద్విశతయోజన
 దూరసంసోదేశాదితోద్విజవరస్సచకమగత్యా॥ ఎనాంవధూంప్రతిని
 శంమనసోభిరామాంస్వశ్చేషుపశ్యతిచిరంరతిమాదధానః॥ ౨౭॥ ఏషా
 వైస్వప్నసంగత్యాపత్యంప్రతినిశంసతీః॥ కాలేనప్రాప్యతేభుత్రంవేదవే
 దాంతపారగమ్॥ ౨౮॥ ఏతస్యాంతనయంతాతమాన్యసశ్చిరసంగమా
 త్॥ సోపివిప్రోసిన్వశ్చేత్రత్యతేమభావితః॥ ౩౦॥ అనయా
 రాధితాపూర్వభవేసాహంమహమ్మనె॥ అస్తేవరప్రదానాయప్రా
 దుభూతాస్త్రిసాంప్రతమ్॥ ౩౧॥ సూతః॥ అథోవాచమహాదేవితాం
 వధూంప్రతినాదరమ్॥ అయివత్యేమహాభాగేశ్రణుమేవరమంవచః॥ ౩౨॥
 యదాకదాచిద్భుతారంకావపిచేతేభురాతనమ్॥ ద్రత్యనేస్వప్నదృష్టం
 ప్రాక్జ్ఞాన్యసిత్వంవిచక్షణా॥ ౩౩॥ ద్రత్యతిత్వాంసవిప్రోపిసుచిరి
 స్వప్నలక్షణామ్॥ తదాపరస్పరాలాపాయంయోస్సంభవిష్యతి॥ ౩౪॥
 తదాశ్వతనయంభద్రేతస్తేదేహిబహుశ్రుతమ్॥ ఫలమస్యవ్రతస్యాభం
 స్వభతేతత్వంగమవాయ॥ ౩౫॥ తతఃప్రభృతితస్తేవవశేత్థిషుమ
 ధ్యమే॥ యువయోరైహికస్సంగోమాభూత్స్వప్నరతాద్యతే॥ ౩౬॥
 కాలాత్పంచత్వమావన్నతస్తీక్రదాహ్నుణస్తతే॥ అగ్నింప్రవేశ్యతే
 నైవసహాయాన్యసిషత్వదమ్॥ ౩౭॥ భుత్రస్తేనహసాసుభుసవలౌ
 కమనోహరః॥ సంవదశ్చభవిష్యత్ప్రప్రత్యతేవరమంసుఖమ్॥ ౩౮॥ శ్రీ
 సూతః॥ ఇత్యుక్తాత్రిజగన్తాతాదత్వాస్తేవనారథమ్॥ తయోస్సం
 వశ్యతోరేవక్షణేనాదశణంగతా॥ ౩౯॥ సాపిబాలావరంలబ్ధాపా
 వత్యాఃపరుతాసిధేః॥ అవావపరమానందం పూజియామాసతం గు
 రుమ్॥ ౪౦॥ తస్యాంరాత్యాంవ్యతీతాయాం శమునిలబ్ధలోచనః॥

తస్యాఃపితౄశ్చతత్సవంరహస్యావష్టధమవితే || ౪౧ || అథసర్వా
 నుపామంత్యే శారదాంచయశస్వినీమ్విధాయానుగ్రహంతేషాంయ
 యాన్వైరగతిమునిః || ౪౨ || ఏవంరాత్యాంవ్యతీతాయాంసముని
 లబ్ధులౌచనః | తస్యాఃపితౄశ్చతత్సవంరహస్యావష్టధమవితే || ౪౩ ||
 అథసర్వానుపామంత్యే శారదాంచయశస్వినీమ్ | విధాయానుగ్రహం
 తేషాంయయాన్వైరగతిమునిః || ౪౪ || ఏవంధీనేమగచ్ఛత్సుసానిబా
 లాప్రతిక్షవమ్ | భర్తుఃస్సమాగమంతేభేష్వప్నీసుఖవివధానమ్ || ౪౫ ||
 గౌరీవరప్రదానేనశారదావిశేషప్రభాః | దధారగభంస్వప్నీపితౄణా
 స్సంగానుభావతః || ౪౬ || తాందృష్ట్వాభర్తుగళితాంశారదాం
 భిణీంసతీమ్ | సవేధిగ్గితిప్రొచుజాణీతిజగుజాణాః || ౪౭ || సవదా
 వ్యసృజ్యతుఃశ్యేజ్ఞాతికులబాధవాః | తాంవాతాం దుశ్రహంశ్రు
 త్వాయయుస్తత్ప్రమందిరమ్ || ౪౮ || అథసవేసమాయాతాగ్రామ
 వృద్ధాశ్చపండితాః | సమాజంచక్రీరేతత్రకులవృద్ధాస్సమాగతాః || ౪౯ ||
 తవవత్సంతీంసమాహూయశారదాంవినయాన్వితామ్ | అతర్జయన్
 నుసుక్రుద్ధాఃకేచిదాసన్పరాజ్ఞుభాః || ౫౦ || అయిజారిణిదుర్బుధ్యే
 కిమేతత్తేవిచేష్టితమ్ | అస్తత్కులస్యమష్కిరింకృతవత్సయిదాలిశే ||
 ౫౧ || ఇతిసంతర్జయంతస్త్రామ్యవృద్ధామనీషిణః | సవేసంమంత్ర
 యామాసుఃకింకుమ ఇతిభాషిణః || ౫౨ || తత్రోచుఃకేచనక్రుద్ధాస్తాం
 బాలాంప్రతినిధీయః | ఏషాపావమతిబాలాకులశీలవినాశినీ || ౫౩ ||
 కృత్వాస్యాఃకేశవపనంభిత్వా కర్ణాచనాసికామ్ | నిర్వాహ్యతాంబహ
 ంగ్రాక్రమాశ్చరిత్యజ్యస్వగోత్రతః || ౫౪ || ఇతిసవేసమాబాచ్యతాం
 తథాకర్తుముద్యతాః | అథాంతరిక్షసంఘాతాశుశ్రువేవాగోచరా ||
 ౫౫ || అనయాసకృతంవాపంనకృతంకులదూషణమ్ | ప్రతభంగోనాప్తి
 చాస్యాస్సచ్ఛరిత్రేయమంగనా || ౫౬ || ఇతఃపరమియంనారీజారిణీతివ
 ద్భూతియే | లేషాందోషవిమూఢానాంసదోజిహ్వచిశీయతే || ౫౭ || ఇ
 త్యంతరిక్షజనితాంవాణీం శ్రుత్వాశరీరీణీమ్ | సర్వేప్రహృష్టాస్తత్రా

సకజనసేజనకాదయః॥ ౫౮ ॥ తతస్ససంభ్రమంసవేగ్రామవృద్ధాశ్చ
భాజనాఃభీతాప్యామానమాలంబ్యభీతాస్తస్మరత్తోముఖాః॥ ౫౯॥ అత్ర
కచిదవిశ్వాసామిథ్యావాణీత్యవాదిభుః। తేషాంజిహ్వద్విదాభిన్నావము
ముక్తేక్రిమిక్షుగాత్॥ ౬౦ ॥ తతస్సంపూజయామానుస్తాంబాలాంజ్ఞా
తిచాంధవాః। బంధుప్రియశ్చవృద్ధాశ్చశశసుస్సాధుసాధ్వితి॥ ౬౧॥ ము
ముచుఃకచిదానందాద్భృష్ట బిందూక్షులోత్రమాః। కులప్రియఃప్ర
ముదితాస్తామాశ్వాస్యసమాశ్లిషత్॥ ౬౨ ॥ తదాతత్రాపరేప్రొచ్చదై
వంపదతినాశ్చతమ్। కథమేషాదధౌగభాంశీలాన్నస్థలితాయది॥ ౬౩ ॥
శ్రితిసర్వాక్షసభ్యజనాక్షసంశయావిష్టచేతసః। విలోక్యవృద్ధస్తత్రైకో
మిభాషేలాకతత్వవితే॥ ౬౪॥ మాయామయమిదంవిశ్వందృశ్యచేహృ
యతేవయత్॥ కింభావ్యంకిమభావ్యంశాశంసారేస్త్రిక్షప్రమాత్మాకే ।
౬౫॥ అనిరూప్యమభూతార్థాంమాయయాజయతిస్ఫటమ్। ఈశ్వరస్య
చయన్తాయాతస్యాఃకొవెదచేష్టితమ్॥ ౬౬ ॥ యవకతోస్తురాజ్ఞరే
శ్శుక్లంనివతితంజలే। సశుక్లంతజ్జలంపీత్వావేశ్యాగభాంపదధాకిల॥ ౬౭ ॥
మునేవిభండకస్యాపిశుక్లంపీత్వాసహంభసాః। హరిణీగభిణీభూత్వా
ఋశ్యశృంగమసూయత॥ ౬౮ ॥ సురాష్ట్రస్య తథారాజ్ఞఃకరంఘ్రి
ప్త్యాసురాంగనాతత్క్షణాద్గభిణీభూత్వామనుప్రాసూతతాపసమ్॥
౬౯ ॥ తథాసవ్యవతినారీశబరిగభాసంభవాతదైవమహిషీగభేజా
తోహిషహిషాసురః॥ ౭౦॥ తథాసంలిపురానార్యఃకాశనాద్గభాసం
యుతాః। వినాపివసుదేవేనరోహిణ్యాస్తనయోభవత్॥ ౭౧ ॥ దేవతా
నాంమహాక్షీణాంశాపేనచవరేణచ। అయక్తమసియత్కమయ్యజ్య
తేనాత్రసంశయః॥ ౭౨ ॥ సాంబస్యజితరేజాతోముసలోమునిశాపతః।
యవనాశ్వస్యగభోక్షాభూన్తునీనాంమంత్రగోధవాత్॥ ౭౩॥ నూనమే
షామకల్యాణిమహాషేఃపాదసేవనాత్॥ మహావ్రతానుభావాచ్ఛధత్తే
గభామనిందితా॥ ౭౪ ॥ అస్తిన్నథేరహస్యేనాంఘ్ర్యంపృచ్ఛంతు
యోషితః। తతోసిష్టస్త్రాఫందేహభవిష్యంతిమహాజనాః॥ ౭౫॥ తతస్తద్వి

చ నా దవతామస్వచ్ఛం స్త్రీయోమిథః। రహశ్యశంసతత్సవంసాస్వవృ
 త్తంమహద్భుతమ్॥ ౭౬ ॥ విష్ణుతాథాన్తతస్సవేమానయిత్యాచ
 తాంసతీమ్। మోదమానాః ప్రశంసంతః ప్రయయస్సంస్వమాలయమ్॥
 ౭౭॥ అథకాలేశుభే ప్రాక్తేశారదావిమలాశయా। అసూతతనయంబా
 లాబాలాకణసమతేజసమ్॥ ౭౮ ॥ సుకుమారోమహేందారలక్షణఃకమ
 లేక్షణః। అవావమనాతీంవిద్యాంబాల్యుపవమహామతః॥ ౭౯ ॥ తతోవ
 సీతోగురుణాకాలెలోకమనాహరే। సశారదేయపకెతిలోకభ్యామిమేవా
 వహా॥ ౮౦ ॥ ఋగ్వేదమప్తమేవమేవానవమేయజుషాంగణమ్। దశమే
 సామవేదంచరీలయైవాభ్యుత్పన్నీః॥ ౮౧ ॥ తత్తస్త్రిలోకమహితేనం
 ప్రాప్తేశివవవణి। గోకణంప్రయయస్సవేజనాభారతవాసినః॥
 ౮౨ ॥ శారదాపిస్వప్నత్రేణసహిబంధుజనేనచ। సహితాపిశృమాత్ప్ర
 భ్యాంగోకణంప్రయయాసతీ॥ ౮౩ ॥ తత్రావశ్యత్సమాంతం
 తథాస్వప్నేశులీతీతమ్। పూర్వజన్మనిభతారంద్విజంబహగుజైర్యు
 తమ్॥ ౮౪ ॥ తందృష్ట్వాప్రేమభిన్నామలకాంచితవిగ్రహానిరుద్ధ
 బాప్సప్రసరాతస్థాతస్యస్తలోచనా॥ ౮౫ ॥ సోప్వీజన్తాతాం దృ
 ష్ట్వాయూషయావసశాలినీమ్। స్వప్నేశదాభుజ్యమానామాత్మనోరతిదా
 యినీమ్॥ ౮౬ ॥ తంకుమారమపిస్వప్నేదృష్టమాత్మశరీరజమ్। విలోక్యవి
 స్త్వయావిష్టస్తామేవంసమపృచ్ఛత॥ ౮౭ ॥ ద్విజః। భద్రేత్వాంప్రప్ణుమి
 చ్ఛామియత్కించిన్త్యసస్థితమ్। ఇతివ్రథమమాభాష్యరహస్థానంనినా
 యతామ్॥ ౮౮ ॥ శాత్వంకథయవామోరుకస్యభార్యాసిసువ్రతే। కో
 దేనఃశత్రువాప్రత్రితేన్నామేత్యపృచ్ఛత॥ ౮౯ ॥ ఇతితేనైవమాపృష్టా
 సాబాలాబాప్సలోచనా। వ్యాజహారత్సనోవృత్తంబాత్యేవైధన్యకార
 ణమ్॥ ౯౦ ॥ శునఃశప్రచ్ఛతాంబాలాంపుత్రఃకస్యాయముత్తమః। క
 యాధృతోసాజరతేబాలాయంచంద్రసన్నిభః॥ ౯౧ ॥ శారదా॥ ఏష
 మేతవయస్సాస్వమిక్సవణవిద్యావిశారదః। శారదేయఇతిప్రాక్రొమ్యను
 నామ్నాశురోధసా॥ ౯౨ ॥ ఇతితస్యావచస్సుత్యావిహస్యబ్రాహ్మణో

ద్రుమః॥ ప్రోవావకష్టంకష్టంహిచరితంతవభామిని॥ ౯౩॥ పాణిగ్రహణ
 మాత్రంతేకృత్వా భర్తామృతీలగభంతవసుతోజాతస్తస్య కారణ
 ముచ్యతామ్॥ ౯౪॥ ఇతితేనోదితాంవాణీమాకణ్యకేలలజ్జితాక్షణం
 నప్రముఖీభూత్వాధే ర్యాదితమభాషతే॥ ౯౫॥ కారదా తదలంపరిహా
 సోక్త్యత్వంమాంవెత్సిమహామతే॥ త్వామహంవెద్మిచాధేన్తి౯ప్ర
 మాఖంమనప్రవయోః॥ ౯౬॥ సూతః॥ ఇత్యుక్త్వానవమావెద్యదేవ్యా
 దతవరాదికమ్॥ వ్రతస్యాథంకుమారంచదదౌతస్త్వద్వధవ్రతా॥ ౯౭॥
 సోపి వ్రముదితోవిప్రాకుమారం వ్రతిగృహ్యతమ్॥ పిత్రోరనుమతేనైవ
 తాంసినాయనిజాలయమ్॥ ౯౮॥ పాపిసిత్థ్యాబహూనబ్ధాతస్యప్రివ్రస్య
 మీందిరే॥ తస్మి౯కాలవశంప్రాప్తైప్రవిశ్యాగ్నింతమన్వగాత్॥ తతస్తా
 దంపతీభీత్యా విమానందివ్యమాస్థితౌదివ్యభౌగసమాయుక్తౌజగ్గుతు
 శ్శివమందిరమ్॥ ౧౦౦॥ ఉమామహేశ్వరవ్రతమాహత్వ్యంవర్ణితంమ
 యావతతాంశ్యణ్వితాంసద్యోధుక్తిముక్తీప్రసాధనమ్॥ ౧౦౧॥ ఆయ
 రారోగ్యసంపత్తిధనదాన్యవిసర్ధనమ్॥ స్త్రీణాంసాభాగ్యమాంగల్య
 సంతానసుఖసాధనమ్॥ ౧౦౨॥ ఎతస్త్వహాఖ్యానవఘాఘనాశనంకౌరీ
 మహేశవ్రతపుణ్యోత్తమమ్॥ భక్త్యాసకృద్యశ్శ్రుణుయాచ్ఛకీర్తయేద్భు
 క్త్యాసభౌగా౯పదమేతిశాంకరమ్॥ ౧౦౩॥ ... ..

ఇతిశ్రీస్కందేపురాణే బ్రహ్మార్చనఖండే

ఉమామహేశ్వరవ్రతమహిమానువర్ణనంనా

మెకోసవింశోధ్యాయః॥

శ్రీసూతః॥ అథరుద్రాక్షమాహత్వ్యంవణయామిసమాసతః॥
 సహపావక్షయకరంశృణ్వతాంపఠతామః ॥ ౧ ॥ అభక్తోవానభక్తి
 వానీచోనీచతరోపివారుద్రాక్షంధారయేద్యస్తుముచ్యతే సహపాత
 తైః ॥ ౨ ॥ రుద్రాక్షధారణంపుణ్యంకౌనవాసద్యశంభవేత్ మహావ్రత
 మిదంప్రాహుమునయ స్తత్సదశీనః ॥ ౩ ॥ సహస్రంధారయేద్యస్తు
 రుద్రాక్షాణాద్యథవ్రతః । వ్రణమంతిసురాస్సవేయధారుద్రంతథై
 వతమ్ ॥ ౪ ॥ అభావేతుసహస్రస్యదాహ్వాష్టోడశషోడశ । ఏకంశిఖా
 యాంకరయోద్వాదశ చ ద్వైవతమ్ ॥ ౫ ॥ ద్వాత్రింశత్కంఠదేవేతు
 చత్వారింశచ్ఛనుస్తకే । వ్రత్యేకంకణయోష్టట్టపక్షస్యష్టోత్తరంశతమ్ ।
 ౬ ॥ యోధారయతిరుద్రాక్షాన్సుదేవాపిసపూజ్యతే । ముక్తాప్రహేళస్స
 టికరూప్యవై దూయకాంచనైః ॥ ౭ ॥ సమేతాధారయేద్యస్తురు
 ద్రాక్షాస్సశివోభవేత్ । కేవలాన్వాపిరుద్రాక్షా యథాలక్ష్ణాబిభ
 తియః ॥ ౮ ॥ తంసస్పృశంతిపాపానితమాంసేవవిభావీసుమ్ । రుద్రా
 క్షమాలయాజప్తోమంత్రోనంతఫలప్రదః ॥ ౯ ॥ రుద్రాక్షంమ
 స్తకేధృత్వాజపేచ్ఛసుసమాహితః । అరుద్రాక్షోజపఃపుంసాంతావ
 న్నాత్రిఫలప్రదః ॥ ౧౦ ॥ యస్యాంకేనాస్తిరుద్రాక్షపకోపిబహుపు
 ణ్యదః । తస్యజన్మనీరథంస్యాత్త్రిపుండ్రరహితంయథా ॥ ౧౧ ॥ రుద్రా
 క్షంమస్తకేధృత్వాజలెస్నానంకరోతియః । గంగాస్నానఫలంతస్యజా
 యతేన్నాత్రసంశయః ॥ ౧౨ ॥ రుద్రాక్షంపూజయేద్యస్తువినాతోయాధీ
 షేచనైః । యత్ఫలంలింగపూజాయాంతదేవాప్నోన్చిత్తమ్ ॥ ఏకవక్త్రాః
 పంచముఖా ఏకాదశముఖాః పఠే । చతుర్దశముఖాః చైవ రుద్రాక్షాల్లా
 కపూజితాః । భక్త్యా సంపూజితోనిత్యంరుద్రాక్షశృంకరాత్మకః । దరి
 ద్రంశాపికురుతేరాజరాజమివశ్రియా । అత్రేదంపుణ్యమాఖ్యానంవణ
 యంతిమనీషిణః । మహాపావక్షయకరంవ్రవణాదీతరకాదపి ॥ ౧౬ ॥

రాజాకాశ్చీ రదేశస్యచంద్రసేనైశ్చిత్తస్త్వతః । తస్యపుత్రోభవద్ధీమాన్
 సుధర్మానామవీర్యవాన్ ॥ ౧౭ ॥ తస్యమాత్యుతఃకచ్ఛిత్తారకోనామ
 సదుణః । బభూవరాజపుత్రస్యసఖాపరమశోభనః ॥ ౧౮ ॥ తాపుభావ
 రమస్నిగ్ధాకుమారాఃతీసుండరౌ । విద్యాభ్యాసరతౌచాత్యై సహత్రీ
 డాంప్రచక్రతుః ॥ ౧౯ ॥ తౌసదాసర్వగాత్రేషు రుద్రాక్షకృతఘోష
 తౌ । విజేరతురుదారాంగౌసతతంభస్త్వధారిణౌ ॥ ౨౦ ॥ హరకేయూ
 రకటకకుండల దీవిధూషణమ్ । హేమరత్నమయఃత్యక్తా రుద్రాక్షకృ
 తకంఠణౌ ॥ ౨౧ ॥ రుద్రాక్షకణాభరణౌసదారుద్రాక్షకుండలౌ । హే
 మరత్నాశ్శృంగారేలీప్తపాషాణదణేనౌ ॥ ౨౨ ॥ బోధ్యమానాఃపి
 జనై సకలద్రాక్షసముదతామ్ । తస్యకాశ్చీరరాజస్యగృహంపా
 వ్రీయచ్ఛచ్చయా ॥ ౨౩ ॥ పరాశరోమునివరస్సాక్షాదీశితాషేహః ।
 తమచక్షుత్యావిధివద్ర జాధర్మభృతాంవరః ॥ ౨౪ ॥ ప్రవచ్ఛసుఖ
 మాసీసం త్రికాలజ్ఞానమహాముగ్ధమ్ । భగవన్నైషథత్రోమేసాపిమత్ర
 సుతశ్చమే ॥ ౨౫ ॥ రుద్రాక్షధారిణౌనిత్యై సత్పాభరణనిస్పృహశ్చా । కా
 శ్యమానానపిసదాత్పాకల్పవల్లభౌ ॥ ౨౬ ॥ విలంఘితాస్తద్వచ
 నౌ రుద్రాక్షైష్వేపితౌకౌ । నోహద్భివిమానాతౌకదావిదపికేనచి
 త్ ॥ ౨౭ ॥ ఎషాస్యాభావికీప్యర్చిఃకథమాసీత్కుమారియోః । పరాశరః ॥
 శ్రుణురాజప్రసక్త్యైమితవశత్రస్యధీమతః ॥ ౨౮ ॥ తథాత్వత్సంత్ర
 పుత్రస్యవరిత్రంవిస్తయావహమ్ । సందిగ్రామేపురాకాచిస్తహసందే
 తివిశ్రుతా ॥ ౨౯ ॥ బభూవవారవనితాశ్శృంగారలలితాకృతిః । ఛత్రం
 పూణోదుసంకాశంయానింస్వణకవిరాజితమ్ ॥ ౩౦ ॥ చామ్రాణిసు
 దండానిఫాదుకేవహీరణ్యయే । అంబరాణివిచిత్రాణిమహాహేమ్య
 తిమంతిదా ॥ ౩౧ ॥ శరచ్చంద్రనిభాశయ్యావర్యంకాశ్చహీరణ్యయాః ।
 గావోమహిష్యశ్శతశోదానాశ్చబహుసమ్మితాః ॥ ౩౨ ॥ సర్వాభరణ
 దీప్తాంగ్యోదాస్యశ్చ సవయావనాః । ధూషణానిపరాధ్యానిసవర
 త్రోజ్వలానివా ॥ ౩౩ ॥ గంధకుకుమకస్తూరీకపూరాగరులెవనమ్ । చిత్ర

మాత్మ్యావతంసంచయధ్యేష్టంవృష్టభోజనమ్ ॥ ౩౪ ॥ నానారత్నవితానా
 ధ్యంనానాధాన్యమయంగృహమ్ ॥ బహుళత్వసహసాగ్రన్యంకోటిసంఖ్యా
 ధికంధనమ్ ॥ ౩౫ ॥ ఏవంవిభవసంపన్నసావేత్త్యాకామచారిణీశీవపూతా
 రతానిత్యంసత్యధర్మవరాయణీ ॥ ౩౬ ॥ సదాశీవ కథా సక్తాశీవనా
 మజుతోత్సుకా ॥ శీవభక్తాంప్రివిసతాద్విజభక్తినిరంతరా ॥ ౩౭ ॥ విశో
 దహతోస్సావేత్త్యానాత్యమంటపషడ్భగమ్ ॥ యద్రాక్షే ధూమయి
 నైవ్వికంమకటంచైవకుర్కుటమ్ ॥ ౩౮ ॥ కరతాలైశ్చగీతైశ్చసదాన
 తకయతిస్వయమ్ ॥ పునశ్చౌచోహసత్యునైచ్చస్థభిఃపరివారితా ॥ ౩౯ ॥
 రుద్రాక్షైఃకృతకేయూరకణాభరణకుండరీః ॥ మకటాబ్జి తయూ
 తస్యాఃపురోగృత్యతిచాలవతః ॥ ౪౦ ॥ శిఖాగ్రబద్ధరుద్రాక్షఃకుర్కుటఃక
 పినాసహచిరంస్యత్యంతిష్ఠతః ॥ పశ్యతాంక్షీరిమావహా ॥ ౪౧ ॥ ఏక్ష
 దాభవసంతస్యాః ॥ ఏవైశ్చశీప్తవతః ॥ అజగావసరద్రాక్షస్త్రిశం
 డ్రీజటిలఃకృశీ ॥ ౪౨ ॥ సనిభిర్భస్మవికదంప్రకోష్టోవరకఃకణమ్ ॥ మ
 హాత్నపాస్త్రీణాంజ్వలంతంతరుణాకవతః ॥ ౪౩ ॥ తమాగతంసాగణి
 కాసంఘాఢ్యపరయామదా ॥ తత్ప్రసోషగతంవీత్యకంకణంప్రాహవి
 స్త్రితా ॥ ౪౪ ॥ వెత్త్యామహారత్నయస్యోయంకంకణస్తవ్యతరస్థితః ॥
 మనోహరంమేసాధోదివ్యస్త్రీసూషణోచితః ॥ ౪౫ ॥ దదాసికింమహ
 భాగకంకణంరత్నశోభితమ్ ॥ సూతః ॥ ఇతితాంసవరత్నాభ్యేషస్సహం
 కరధూషణే ॥ ౪౬ ॥ ఏవోదాగమరిత్యైశ్యఃసస్త్రితస్సమభావతః ॥ వై
 శ్యః ॥ అస్త్రితత్వవేదిత్యేయదితేనస్సహంమనః ॥ ౪౭ ॥ త్వమేవాధ
 త్సవసుసీతాఽల్యమస్యదదాసికిమ్ ॥ వెత్త్యావరంహిసైవరచాణ్యో
 వెత్త్యాసుసేవతివ్రతాః ॥ ౪౮ ॥ అస్త్యుక్తాచితోధర్మోవ్యభిచారో
 ససంశయః ॥ యగ్యతద్రక్షుచితంపదాసికరధూషణమ్ ॥ ౪౯ ॥ దీపత్ర
 యుషహారాత్రంతవపత్నీభవావ్యహమ్ ॥ వైశ్యః ॥ తథాస్తుయదితేన
 త్వంపవనంవారవల్లభే ॥ ౫౦ ॥ దదామిరత్నవలయంతిరాత్రంభవహ
 ర్విధూః ॥ సతస్త్రితవ్యవహారేతుప్రమాణంశశిభాసగర ॥ ౫౧ ॥ త్రి

రాత్రంసత్యమిత్యక్తా వహ్యదయంశ్చైస్సృశ్రవణే || వెళ్ళా || దినత్ర
యమహారాత్రంపత్నీభూతావృతవప్రభా || ౫౨ || సహధమంచరామే
తసాతద్ధృదయమస్మృతత్ || శ్రీసూతః || అథతస్యైస్సవైశ్యస్తప్రదదా
రత్నకంకణమ్ || ౫౩ || లింగంరత్నమయంచాస్యహస్తేదత్వేదవబ్రవి
త్ || వైశ్యః || ఇదంరత్నమయంచైవంలింగమత్ప్రిణసన్నిభమ్ || ౫౪ || ర
త్నణీయంత్యయాకారితేతస్యహనౌమృతిమణిమ్ || శ్రీసూతః || ఎవమస్త్రీ
తసాకాంతాలింగమాదాయరత్నజమ్ || ౫౫ || నాట్యమంటపికాస్థానని
ధాయప్రావీశ్యద్భూమ్ | సాలేనసంగతారాత్రావై శ్యేనవిటధమి
ణీ || ౫౬ || సుఖంసుఖ్యోపపర్యంకేమృత్వాస్తరణశోభిత | తతోనీధ
సమయేనాట్యమంటపికాంతరే || ౫౭ || అకస్మాద్దుద్ధితోవహ్నిస్తమేవస
హసాప్యణోత్ | మంటపేదహ్యమానేతుసహసోత్థాయసంక్రమాత్ ||
౫౮ || సోవేశ్యమకటంత్రమోచయామాసబంధనాత్ | సమకటో
ముక్తబంధఃకుక్కుటేనసహమునా || ౫౯ || భీతోదూరంవిడుద్రావవి
ధూయాగ్నికణాబహూక్ | స్తంభేనసహనిదగ్ధంతల్లింగంశకలిక్య
తమ్ || ౬౦ || దృష్ట్వావై శ్యశ్చవెళ్ళాచదురంతండుఃఖమావతుః | దృష్ట్వా
ప్రాణమయంలింగందగ్ధంవై శ్యవత్తిస్తదా || ౬౧ || స్వయమప్యైష్టనిర్వై
దోషరణాయమతింతథానివిణ్ణోనితరాంత్రోదాదై వ్యశ్యస్తామాహ
దుఃఖితః || ౬౨ || శివలింగేతునిభిన్సేనాహంజీవితముత్సహే | చితాం
కారయమేఖద్రేతవభృతైస్త్రిబలాధితైః || ౬౩ || శివేమనస్సమావేశ్య
ప్రవిశామిహుతాశనమ్ | యదిబ్రహ్మాండవిష్ణోద్భావారయేయస్స
మేత్యమామ్ || ౬౪ || తథావ్యస్త్రిక్షణేణదీనఃప్రవిశ్యాగ్నింత్యజ్జాన్యసూక్
తమేవందృథనిబద్ధంసావిజ్ఞాయసుదుఃఖితా || ౬౫ || స్వభృత్యైఃకార
యామాస చితాంతస్యపురాద్భూహిః | తతస్సవై శ్యశ్చివభక్తిపూతఃప్రద
క్షేణీకృత్యసవిధమగ్నమ్ || ౬౬ || వివేశపశ్యత్సుజనేమధీరస్సాచానుతా
వంయువతీప్రసేదే | అథసాదుఃఖితానారీస్త్వత్వాధమణంసు నిమ
లమ్ || ౬౭ || సర్వాబంధుజనాన్వీత్యబభాషేకరుణాంవచః || వెళ్ళా ||

రత్నకంకణమదాయమయాసత్యముదాహృతమ్ || ౬౮ || వినత్రయము
 హంపత్నీ వైశ్యసామువ్యసత్తుతా | కుమారామలక్ష్మీతేనాయమ్మ
 తోవై శ్యశ్శివంప్రతి || ౬౯ || తస్మాదహంప్రవేత్స్యామిసహతేనహుతా
 శనం | సధమచారిణీత్యుక్తంసత్యంతహింసనశ్యతి || ౭౦ || సత్యేన
 ప్రీతిమాయాంతిదేవాస్త్రీధువనేశ్వరాః | సత్యాశ్రయఃపరోధమస్స
 త్యేనవక్షంప్రతిష్ఠితమ్ || ౭౧ || సత్యేనస్వగ్మోక్షోహిసత్యేనవ
 రాగతిః | తస్మాత్సత్యంసమాశ్రిత్యప్రవిశామిహుతాశనమ్ || ౭౨ || సూ
 తః || ఇతిసాద్భవనిబంధావాయమాణాపిబంధుభిః | సత్యలోపభయా
 న్నారీప్రాణాంస్త్యక్తుం మనోదధే || ౭౩ || స్వసహస్వందిజము
 భేదత్వాధ్యాత్వాసదాశివమ్ | తమగ్నింత్రిపరిక్రమ్య ప్రవేశాభిముఖీస్థి
 తా || ౭౪ || తాంపతంతీంసమిద్ధేగ్నస్వపాదాపితమానసామ్ | వార
 యామాసవిశ్వాత్ప్రాదుభూతస్స్వయంశివః || సాతంబీలోక్యా
 ఖిలదేవదేవంత్రిలోచనంచంద్రకలావతంసమ్ | శశాంకసూర్యానలకొ
 ట్టిభాసంస్తభేవభీతేవతధైవతస్థా || ౭౫ || తాంవిహ్వలాంపరిత్రస్తాం
 వెపమానాంజలింశుభామ్ | సమాశ్వాస్యగళదచ్చక్షుంకరేగృహ్యబ్రవి
 స్త్పదః || ౭౬ || ఈశ్వరః || అయిభక్తేమహాభాగేతవప్రీతోస్త్రిశోభ
 నే | సత్యంధమౌచతేధేయౌంభక్తించమయినిశ్చలా || ౭౭ || పక్షీతుం
 త్వత్సకాశంవైశ్వోధూత్వాహమాగతః | మాయయాగ్నింసముత్థాప్య
 తద్ధాతంసాట్యమంటపమ్ || ౭౮ || దగ్ధంకృత్వా రత్నలింగం ప్రవిష్టో
 స్త్రిహుతాశనమ్ | వెశ్యాః కైతవకారిణ్యః కైవరీణ్యోజనవంచకాః ||
 ౮౦ || త్వుతుసత్యమనుస్త్వత్ప్రవిష్టాగ్నింమయాసహ | అతేస్తేహం
 ప్రదాస్యామిభాగాంస్త్రీదశదులభాః || ౮౧ || అయశ్చవరమందీ
 ఘామారోగ్యంచప్రజోన్నతిమ్ | యద్యదిచ్చసిసుశ్రోణితత్తదేవదదామి
 తే || ౮౨ || సూతః || ఇతిబ్రువతిగారీశేసావేశ్యాప్రత్యభావత | వెశ్యా
 నమైవాంధాస్త్రీభాగేషుభూమాస్వగౌరసాతలే || ౮౩ || తవపాదాం
 బుజస్సశాందన్యత్కించన్నకారయే | ఎతేభ్యత్యాశ్చదాసాశ్చయేచా

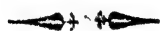
స్యేమమబాంధవాః॥ ౮౪ ॥ సవేత్సద్దశ్శనపరా స్త్వయీసస్యస్తవ్య
త్రయః॥ సవానైతాన్త యాస్సాధాంసీత్వాతవపదంపరమ్॥ ౮౫॥ పున
జన్మభయంఘోరంవిమోచయసమోస్తుతే॥ సూతః॥ తథేతితస్యావచ
సంప్రతినంద్యమహేశ్వరః॥ ౮౬ ॥ తాన్సర్వాంశ్చప్రయాసాధాంసి
నాయాత్మపదంపరమ్॥ నాట్యమంః పికౌదాహేయాదూరం విద్రుతాపు
రా॥ ౮౭॥ తత్రావశోష్టాతావేవకుక్కుటోమకటస్తథా॥ కాలేననిధ
సంప్రాప్తస్తస్యతస్యానాట్యమకటః॥ ౮౮ ॥ కుక్కుటశ్చవసేతత్రకాల
ధమకమవాపహామకటస్తవపుత్రోఽఘోతకక్కుటోమంత్రిణస్సుతః॥
౮౯॥ రుద్రాక్షధారణోద్భూతాత్పుత్యౌత్పానభవాజితాత్॥ కు
లమహతిసంజాతౌవతేతేబాలకాపిమా॥ ౯౦ ॥ పూర్వాభ్యాసేన
రుద్రాక్షధారణోద్భక్తమానసా॥ అస్మిన్జన్మనికలోక్తం శీఘ్రం సం
పూజ్యమాన్తీదమ్॥ ౯౧॥ ఏతౌగర్గురుమాశ్రిత్యశీవలోకంప్రయాన్యతః॥
ఏషాప్రస్ఫుటిస్తుతయోబాలయోస్సముదాహృతౌ॥ ౯౨ ॥ తథావశి
ష్టభక్తాయాఃకిమన్యచ్ఛ్రీరుమిచ్ఛసి॥ ౯౩॥ ... ..

శ్రీస్కాందేపురాణే బ్రహ్మార్పణంబ్రహ్మకర్మభంజనమ్

రుద్రాక్షపహిషాసువణానంనామ

వింశాధ్యాయః.

అక్షయవింశాధ్యాయప్రారంభః.

శ్రీసూతః॥ ఏవంబ్రహ్మపీతాప్రోక్తంవాక్యంకియ్యవసమ్మి
శమ్॥ అకణ్యకముదితోరాజాప్రాంజఃపునరబ్రవీత్॥ ౧ ॥ అహివాస
త్సంగతిఃపుంసామశేషార్థప్రసాధనమ్॥ కామధేనురివాభీష్టదోగ్ధీసర్వ
జగన్యహి॥ ౨ ॥ అద్యమాయాతమోగప్తంజ్ఞానదృష్టిప్రకాశితా॥ తవ
దశకనమా॥ తేజసవణసంశయభేదినః॥ ౩॥ శుతంచపూర్వచరితం బా

అయోగ్యమ్యగతయోః। భవిష్యదవిప్రచ్ఛామిషత్పుత్రాచరణంమునైః।
 స్యామ్యుః కలివహణిభాగ్యంచవదకీద్యశమ్। విద్యాకీర్తిశ్చ భక్తిశ్చ శ్రీ
 ధాశక్తిశ్చకీద్యశీ। ఏతత్సవమశేషేణమునెవత్తుంత్యవహాసితవశిష్యో
 స్తిభక్తోస్తిశరణంచగతోస్త్వహమ్॥ ౬॥ శ్రీవరాశరః॥ అనవాస్తవహి
 యత్కించిత్రధంశకోమిశంసితుమ్। తచ్చృత్యాధృతిమంతోపివిహ
 దంప్రాశ్చయజ్ఞానాః॥ ౭॥ తథాపినిర్వ్యభీకేనభీవెనపరిస్పృచ్ఛతః।
 అవాచ్యమపివత్సామితవస్యేష్యస్తహీపతే॥ ౮॥ అమువ్యతవపుత్రస్య
 వహణిద్వాదశాత్యగాతే। ఇతఃపరం ప్రపద్యేతస్తప్రషేదివసేష్య
 తిమ్॥ ౯॥ సూతః॥ ఇతితస్యవచస్సుత్వాకాలకూటివిహిషవమ్। మూ
 ఛితస్సహసాధూమాపపాతస్యపతిచ్ఛచా॥ ౧౦॥ తముఖ్యావ్యస
 మాశ్వాస్యసమునిఃకరుణాద్రధిఃపరా॥ ఉవాచమాభ్యేన్ద్రేవతపున
 వత్సామ్యుచహితమ్॥ ౧౧॥ సగోత్పురాయదత్వైతం సేదేతస్మి
 మ్కశంశరమ్। చిదానందమయంజ్యోతిస్సత్యైకేవలభ్యవః॥ ౧౨॥ సప
 త్కదారజోరూపంసృష్ట్యా బ్రహ్మణమాత్మనః। సృష్టి కర్మణియక్తా
 యతస్త్యవేదాంశ్చదత్తవా॥ ౧౩॥ పునశ్చజగతామిశ ఆత్మతత్వస్య
 సంగ్రహమ్। సహోపనిషదాంసారయద్రాధ్యాయంచదత్తవా॥ ౧౪॥
 యదేకమవ్యయంసాక్షాద్భిప్రాజ్యోతిస్సనాతనమ్। శివాత్మకంపరంత
 త్వంరుద్రాధ్యాహేప్రతిష్ఠితమ్॥ ౧౫॥ స ఆత్మభూస్సృజన్విశ్వంచతు
 భివణదనైవిరాట్। ససజన్వేదాంశ్చతురోలోకానాఽఽతిహేతవే॥
 ౧౬॥ తేత్రాయంయజుషామధ్యేబ్రహ్మణోదక్షిణాముఖాత్। సహోప
 నిషదాంసారోరుద్రాధ్యాయస్సవిగతః॥ ౧౭॥ సపవముసేభిఃపూ
 ర్వైమణీచ్యత్రపురోగమైః। సహవైదైధ్యతస్తేభ్యస్తచ్చిష్యాజగృ
 హుశ్చతమ్॥ ౧౮॥ తచ్చిష్యభిస్తేస్తత్పుత్రేస్తతేస్తేస్త్రాక్షమాగ
 మైః। ధృతోరుద్రాత్కనస్సోయంవెదసారఃప్రసాధితః॥ ౧౯॥ పషపవప
 రోమరిత్రపషపవపరంతవః। రుద్రాధ్యాయజపఃపుంసాంపరంకైవల్య
 సాధనమ్॥ ౨౦॥ యేమహాపాతకైర్మృతా ఉపసాతకేనశ్చయోరుద్రా

ధ్యానుంజవంత స్తుతేపీయాంతిపరాంగతిమ్॥ ౨౧॥ భూయోపిబ్రహ్మ
 నాస్పష్టాస్పదగన్ధిశ్రయోనయేః॥ దేవతియజ్జనుష్యా ద్యాస్తతస్సం
 పూరితంజగత్॥ ౨౨॥ తేషాంకమాణిస్పష్టాణిస్వజన్మానుగుణానిచ
 లోకాస్తేనుప్రవతంతేఘంజంతేచైవతత్ఫలమ్॥ ౨౩॥ లోకస్పష్టైః
 ప్రవృథ్యథకంస్వయమేవప్రజావతిః॥ ధర్మాధర్మాససజాగ్రెస్వ
 పతుఃపృథ్విభాగతః॥ ౨౪॥ ధర్మమేవానుత్తిష్ఠంతఃపుమాంసోయాంతి
 తత్ఫలమ్॥ అథర్మమనుత్తిష్ఠంతస్తపతేపాపభాగినః॥ ౨౫॥ పుణ్యకర్తృ
 ఫలంస్వగోనరకస్తద్విసయయః॥ తయోర్ద్యావధిపారాజ్ఞోకృతౌ
 శతమఘాంతకౌ॥ ౨౬॥ కానుఃక్రోధశ్చలోభశ్చమదమానాదయస్త
 థా॥ అథర్మస్యసుతాఆసన్తసవేనరకదాయకాః॥ ౨౭॥ గురుతల్ప
 యమఃపానగసురాయాఃపుల్కసీగమః॥ కామస్యభ్రతనయామ్యేతేప్రధా
 నాఃపృథీతీతాః॥ ౨౮॥ క్రొధాత్పితృవధోజాతస్తథామాతృవధో
 వరః॥ బ్రహ్మహత్యావిరహత్యాప్రధానాస్తత్పుతాఆమి॥ ౨౯॥ దే
 వస్వహరణంచైవ బ్రహ్మస్వహరణంత్థథా॥ స్వగ్గస్తేయ ఇతిహ్యోతే
 లోభస్యతసంతాఃస్త్పతాః॥ ౩౦॥ ఏతానాహూయచండాలాన్యమో
 ధర్మపదప్రదాన్॥ నరకస్యాభివృద్ధ్యథర్మమకరోదధికారిణః॥ ౩౧॥ తే
 యమేనసమాద్దిష్టానవపాతకనాయకాః॥ నరకాన్పూరయా మాసుః స్వ
 భృత్యైశ్చోపపాతకైః॥ ౩౨॥ తశ్చైవంసంచరంతస్తేపాతకస్యవివృ
 థయేరుద్రాధ్యాయేఘంప్రాప్తేసాక్షాత్కైవల్యసాధకే॥ ౩౩॥ భీ
 తాఃప్రదుద్రువస్సవేతవైపాతకనాయకాః॥ నర్వత్రరుద్రజాప్యేన
 హతాఞ్శుర్యమాంతికమ్॥ ౩౪॥ యమవిజ్ఞాపయామాసుస్యా
 మాత్యైరుపపాతకైః॥ భాభోయమమహాభాగశ్రుణువిజ్ఞాపనామి
 మామ్॥ ౩౫॥ జయదేవమహారాజవయంహితవకింకరాః॥ నరకస్యాభి
 వృద్ధ్యథంసాధికారాఃకృతాస్తవయా॥ ౩౬॥ అధునావతితుంలో
 కేనశక్తాస్తేవయంప్రభా॥ రుద్రజప్యానుభావేననిదృగ్ధాత్యైవనిద్రు
 తాః॥ ౩౭॥ గ్రామేగ్రామేనదీతీరేపుణ్యేష్యాయతనైషుచరుద్రజాప

నసంపూర్ణః ధంలోకేవరామహే || ౩౮ || ప్రాయశ్చిత్తసమాగ్రం
 వాగణయామోసకించన | రుద్రజాపశ్చక్షణమపిసోధుంబలసశక్త్యమః ||
 ౩౯ || మహాపాతకముఖ్యానామస్తాకంలోకఘాతినామ్ | రుద్రజాపా
 ద్భయంఘోరంరుద్రజాపంమహద్విషమ్ || ౪౦ || అహోదువిజహం
 ఘోరమస్తాకంవ్యసనంమహత్ | రుద్రజాపేనసంప్రాప్తమపనేతుం త్వ
 మహానసి || ౪౧ || సూతః | ఇతివిజ్ఞాపితస్సాక్షాద్యమఃపాతకనాయ
 కైః | బ్రహ్మణాంతికమాసాద్యతస్త్వేనవకంవ్యజ్ఞిపత్ || ౪౨ || య
 మః | దేవదేవజగన్నాథత్వామహంశరణంగతః | త్వయానియక్తోమర్త్య
 నానిగ్రహేపాపకారిణామ్ || ౪౩ || అధునాపాపినోమర్త్యావసంతి
 పృథివీతలే | రుద్రాధ్యాయేననిహతంపాతకానామహత్కులమ్ || ౪౪ ||
 పాతకానాంకులేనప్యేనరకాశ్శూన్యతాంగతః | నరకేశూన్యతాంయా
 తేమమరాజ్యంహినిష్ఫలమ్ || ౪౫ || తస్మాత్త్వయైవభగవతోదపాయః
 పరిచింత్యతామ్ | యథామేనవిహస్యేతస్వామిత్యంమర్త్యదేహినామ్ ||
 ౪౬ || సూతః | ఇతివిజ్ఞాపితోధాతాయమేనపరభిద్యతా | రుద్రజాప
 విఘాతార్థముపాయంపయోకల్పయత్ || ౪౭ || అశ్రేద్ధాచైవదుమే
 ధాఅవిద్యాయాస్సు లేఉభే | శ్రద్ధామేధావిఘాతిన్యామర్త్యేషుసమచో
 దయత్ || ౪౮ || తాభ్యాంవిమోహితేలోకేరుద్రాధ్యాయవరాజ్ఞుభే |
 యమస్వస్థానమాసాద్యకృతార్థభవభావయత్ || ౪౯ || పూర్వజన్మ
 కృతైఃపాపైఃజాయంతేల్పయమోనరాః | తానిపాపానినశ్యంతిరుద్ర
 జాప్యవతాంసన్యతామ్ || ౫౦ || తీజేషుసర్వపాపేషుదీఘమాయుర్భ
 లంధ్యత్తి | ఆరోగ్యంజ్ఞానమైశ్వర్యంవర్ధతేసర్వదేహినామ్ || ౫౧ ||
 రుద్రాధ్యాయేనయేదేవంస్సాపయంతిమహేశ్వరమ్ | తజ్జలైఃకుర్వతే
 స్నానంతేమృత్యుంసంతరింతిచ || ౫౨ || రుద్రాధ్యాయాభిజప్తేనస్నా
 నంకుర్వంతియేంభసా | తేషాంమృత్యుభయంనాస్తిశివలాకేశసంతితే ||
 ౫౩ || సమస్తేత్యాదిమంత్రేణశతరుద్రవిధానతః | అవిచ్ఛిన్నాత్మయా
 ధారాముక్తిధారేతికీర్తితా || ౫౪ || తయ్యసంస్సాపయద్దేవంజవం

శ్రీసామంతముఖ్యురారాజే

రుద్రాంగివాక్య కమ్ ఏకవారంత్రివాగంపాపంచన ప్రసవానివా ॥ ౫౫ ॥
 ఏకాదశమధావృత్యావమక్తే కాతకాన్వితమ్ముక్తి స్నానమిదం ప్రో
 క్తుతస్సాన్వీతప్రదాయకమ్ ॥ ౫౬ ॥ శంయుపాకెనవాస్నానంకేవ
 లంప్రదావేనవా అన్వైశ్చః విధేమకంత్రిఃస్నాపయే ద్వేవమీశ్వరమ్ ॥
 ౫౭ ॥ శతరుద్రాభిషేకెనశతాయుజాయతేనరః అశేషపాపనిముఖ
 క్తశ్చివశ్యేష్టతమోభవేత్ ॥ ౫౮ ॥ ఎవరుద్రాయుతస్నానం కరోతుత
 వభుప్రీతిఃదశవషణసహస్రాణిమోదతేభువిశక్రవత్ ॥ ౫౯ ॥ అవ్యా
 హతబలైశ్వర్యోహతశత్రురనామయః ధోతాశేషపాపాఘఃశా
 స్తారాజ్యుకంఠిత్వమ్ ॥ ౬౦ ॥ విప్రావేదవిదశ్శాంతావశిసస్సంశిత ప్ర
 తాః జ్ఞానయజ్ఞ తపోనిష్ఠాస్సప్రతాస్సనదశీకసః ॥ ౬౧ ॥ రుద్రా
 ధ్యాయజపంసవ్యక్కువణ్మువిమలాశయాః ఏహంజపానుభవేనస
 ద్యశ్చ్యైర్హృదవివృతి ॥ ౬౨ ॥ శ్రీసుతః ॥ ఇత్యుక్తవంతంస్య తింసు
 హమునితపేదకరైఃప్రథమంక్రియాగురుమ్ అథావరాన్వ్యవలాశ
 యాన్తునీనాహ్వయయామాససహస్రశఃక్షితాత్ ॥ ౬౩ ॥ తేవిప్రా
 శ్శాంతమనసస్సహస్రహంసంతాఃకలశానాంశతంస్థాశ్చభజ్యవృత్తర
 సైర్యుతమ్ ॥ ౬౪ ॥ రుద్రాధ్యాయేనసంమంత్యైతమ్ స్వపతిభక్తః
 విధివత్సాప్రయామాసుస్సంప్రాప్తేనప్రవేదినే ॥ ౬౫ ॥ సామ్యనూ
 నోమునివరైఃసరాజన్యకుమారికః అకస్మాదేవతత్రస్థఃక్షణముంర్చ
 మహాహ ॥ ౬౬ ॥ సహసైవప్రబుద్ధోసామునిభిఃకృతరక్షణఃక్షణవాచక
 శ్చిత్పుగుమోదంఢహస్తస్సమాగతః ॥ ౬౭ ॥ మాంప్రహతుంకృతమ
 త్సింహదంష్ట్రోభయానకఃసోపిచాలైమణహవీరైరాజభిశ్చ శ్చతో
 భ్యశమ్ ॥ ౬౮ ॥ బద్వాపాశేనమహతాదూరంశీతభివాభవత్ ఏతావ
 దహమద్రాక్షింభవద్భిఃపరిక్షితః ॥ ౬౯ ॥ ఇత్యుక్తవంతంస్యవతేస్త
 నూజద్విజనప్రమాః ఆభిరేధయామాసు భయంరాజ్ఞో వ్యసీన
 శః ॥ ౭౦ ॥ అథసవాణ్ద్విజశ్రేష్ఠాదక్షిణాభిన్యపోత్తమఃపూజ
 యిత్యావరాన్సేనభజు - - - - - భక్తితః ॥ ౭౧ ॥ ప్రతిగృహ్యశిషస్తే

౧౩ వాక్య త్తరఖండ వివేచనాధ్యాయః

హింమునీసాంభావితాత్మనామ్భుక్త్యాబంధుజనైస్సార్థకంసభాన్యాయా
 సముపావిశత్ ॥ ౧౨ ॥ తస్మిన్సభ్యాగతేవీరేమునిభిస్సహపాథికాభి
 అజగామమహాయోగీదేవషిశాకరదస్సయమ్ ॥ ౧౩ ॥ తమాగతంవీత్స
 గురుంమనీసాంసాధకంసదస్యైరభిలైముకానీంద్రైః ॥ ప్రణవ్యభక్త్యో
 నోవేశ్యవీరేక్యతోఽచారంస్యతిబభాషే ॥ ౧౪ ॥ రాజాద్వపట్టంప
 త్రితేబ్రహ్మకలైలోక్యకించదద్భుతమ్తస్మాబ్రూహివయంసర్వే
 తద్వాక్యామృతలాలసాః ॥ ౧౫ ॥ నారదః ॥ అద్యదృష్టంపహచ్చిత్ర
 వ్యోమ్నోవతరతామయః ॥ తేఞ్చుజువ్యమహారాజసహౌధిముకానీశు
 గతైః ॥ ౧౬ ॥ అద్యవృత్త్యోహయాతోఽహంతుంతవత్త్రకమ్ ॥ దంత
 హస్తోదురాధమోలోకమద్యేజయన్తమా ॥ ౧౭ ॥ ఈశ్వరోపివిదిత్తై
 నంత్యత్పుత్రంహంతుమాగతమ్సహపారివదైః ॥ కేచ్చీవీరభద్రవచ్చో
 దయత్ ॥ ౧౮ ॥ సత్యత్యాంతరేవృత్త్యంత్యత్పుత్రంహంతుమాగతమ్
 గృహీత్వాత్వత్పుత్రంబధ్వాబండేనాభ్యహన్త్రమా ॥ ౧౯ ॥ తంయ
 మానంజగదీశస్సద్ధింఽప్రమంఽదిత్వాభగవాన్యమస్సయమ్ ॥ కృతా
 జటాశేవజయత్కృదీరయన్ ॥ ప్రణవ్యమూర్ఖాచబభాదశూలింమ్ ॥
 ౨౦ ॥ యమః ॥ దేవదేవమహాదేవవీరభద్రసమోస్తుతే ॥ నిరాగసికథంమృ
 త్యాతవకోపస్సమత్థితః ॥ ౨౧ ॥ నిజకర్మానుబంధేనరాజపుత్రంకతా
 యషమ్ ॥ ప్రహతుంమద్యతేష్యత్యాకోపరాధోవదప్రభో ॥ ౨౨ ॥ వీరభ
 ద్రః ॥ కశవషణ్సహస్రాయస్సరాజతసయఃకథమ్ ॥ వివత్తిస్సుతరా
 యాతురుద్రస్సాసహతాశుభః ॥ ౨౩ ॥ ఆస్తిశత్రవసంఘోమద్యాక్యే
 రవిసంధ్యచిత్రగుప్తంసమానీయప్యచ్చమోద్యైవమాచిరభు ॥ ౨౪ ॥
 నారదః ॥ అథాహూతశ్చిత్రగుప్తేయమేనసహసాగతః ॥ ఆయఃప్రమా
 గంతహ్నునోఃపరిపృష్టస్సహాబ్రవీత్ ॥ ౨౫ ॥ ద్వాదశాబ్దంచతస్యాయు
 త్యుక్త్యానృకవిమృశ్యచాపునరవ్యవరంప్రాహసపమాన్యతజీవితః ॥ ౨౬ ॥
 అభభీతోయమోరాజా వీరభద్రంప్రసాద్యచాకథంచినోచయమాశ
 మృత్యుందుర్వారబంధనాత్ ॥ ౨౭ ॥ వీరభద్రదేవముక్తోభయమోగో

జమందిరమ్|వీరభద్రశ్చైలాసమహంప్రాప్తస్తవాంతికమ్||౮౭||అత
స్తపకుమారోయంరుద్రజాప్యనుభావతః|వృత్యోభకాయపత్రిక్రమ్య
ఘభీయాశోయుతంసమాః||౮౮|| ఇత్యుక్తావస్థపమామంత్య్రినారదే
చదివంగతే|మహాషకాయఃప్రముదితాస్సస్వస్వంజగ్గురథాశ్రమమ్||౮౯||
సూతః|| ఇతికాశ్మీరస్యపతీరుద్రాధ్యాయానుభావతః|నిస్తీర్యాశేషే
పాపానికృతాథోఘోత్సపుత్రకః||౯౦|| యేకీతకాయంతిపురుషాః
పరమేశ్వరస్యమాహస్యమేతదథకణపుటైఃపిబంతి|తేజస్సకొటికృత
పాపగణైవికముక్తాశ్శాంతాః|ప్రయోంతి పరమంపదమిందుమా
శైః || ౯౧ ||

ఇతిశ్రీస్కాందేపురాణే - బ్రహ్మోత్తరఖండే.

రుద్రాధ్యాయమహిమానువణనంనామ

ఏకవింశోధ్యాయః.

అథద్వావింశాధ్యాయప్రారంభః.

శివంశివమయఃపంథాశ్శివేనైష్ఠప్రదశితః|గృహాంసంస్కృతిబ
ధానాంసద్యోమస్తీకరఃపరః|| ౧ || అథదుషేధసాంపుంసాంవేదేవ్య
సధికారిణామ్|ప్రేరాంద్యజాతిబంధూనాం సర్వేషాంచశరీరీణామ్ ||
౨||ఏషసాధారణఃపంథాస్సత్త్వైకవల్యసిద్ధిదః|యత్కథాశ్రవణం
శంభాస్సంసారభయనాశసమ్|| ౩ || అజ్ఞానతిమిరాంధానాంఽపోయం
జ్ఞానసిద్ధితః|యశ్చన్వంతికథాంశంభాస్సదాభవనపావనీమ్|| ౪ || తే
వైమనుష్యలోకస్త్వికరుద్రా ఏవనసంశయః|యద్యశక్తస్సదాశోతుం
ఽథామిశస్యయోగరః|| ౫ || మహూరణంవాక్శ్రుణుయాన్నియతా
ప్రేదినేదిన|అథప్రతిదిశంశోతుమశక్తౌయదిమానవః|| ౬ || మహూ
రణంవాతదథంవాతీణంవాశాంభంకథామ్ | యశ్చ్యోతినరౌభ
క్త్యుగతౌతిర్వాస్తీతస్యహే|| ౭ || యత్ఫలంసవకాయశ్శేష సవకదా

యస్థిలమ్ సకృత్పురాణశ్రవణాత్తత్ఫలం వీందతేనరః॥ ౮ ॥ కలాయు
 గేవిశేషేణపురాణశ్రవణాద్యతేనాత్తీధమణఃపరఃపుంసాంనాప్తిః
 త్సంప్రదః॥ ౯ ॥ పురాణశ్రవణంశంభోనామ సంకీర్తనంపఃమే॥ ఉ
 భేనీవమసుమ్యాణాంపురూపంమహాస్ఫః॥ ౧౦ ॥ విబస్నోవాప్య
 తేయత్వాదేకస్యాజ్జరామః శతభాగభాగ్యైశ్చర్య
 వాజరామరమ్॥ ౧౧ ॥ బాలాయవస్థాధోభాగం దుఃఖంపి
 వాపురాజ్జన్మదావంశ్యైశ్చాజ్జన్మస్య బాలికాభిః॥ ౧౨ ॥ చక్షుర్ద్వీప
 వీతపురాణైకదానాయోగ్యైర్మృగావాచకామధేయైశ్చావ
 ౧౩ ॥ భవంతిసహస్రేషుభూత్వభూత్వావసేతమ్ యోరద్య
 పువ్యత్తిం నోన్యైష్టేషామేతైః॥ ౧౪ ॥ వ్యాసానన సమ ర్
 ధాయహిపౌత్రాణి ద్వివి॥ ఆగమాస్తేప్రసంగస్యనవసహస్రైః
 కస్యచిత్॥ ౧౫ ॥ సమజః సనమాసేతైశ్చసహస్రైశ్చావచావ్యతేదేవ
 ద్యూతసససేచ దేవైశ్చభాగ్యైః॥ ౧౬ ॥ సుత్రావేసుజనానాం
 సుత్రావేదేవతాంతయేపుణ్యవాఢసదీతేషదేవైశ్చకథాంసుధీః॥ ౧౭ ॥
 శ్రీధాభస్తేసమాముక్తా నాన్యకార్యేభులాలసాః॥ వాగ్యైశ్చాశ్చనియో
 ప్యత్రాశ్చాలారిపుణ్యభాగినః॥ ౧౮ ॥ అభక్త్యాచేతథాంపుణ్యైశ్చ
 ణ్వం మనుబాధమాః॥ రేషాంపుణ్యైః లంపాస్తీషఃఖంస్యాజ్జన్మజన్మసి॥
 ౧౯ ॥ పురాణంయేరుసంఘజ్యతాంబూలాన్యైరుపాయస్తైః శ్చ
 తదకథాంభక్త్యాదగిద్రాఅపిభాగినః॥ ౨౦ ॥ కథాయాఃకీర్తనమానా
 యాంచేగచ్ఛన్తస్యతోసరాః॥ భాగాంతరేప్రణశ్యంపిదారాస్తేషాం
 చసంశయః॥ ౨౧ ॥ సోష్ణీషమస్తకాయేచకథాంశ్రుణ్వంతిపావనీమ్
 తేపిలోప్రజాయంతేపావినోమనుజాధమాః॥ ౨౨ ॥ తాంబూలంభక్ష
 యంతోయేకథాంశ్రుణ్వంతిపావనీమ్ శ్వవిష్టాంఖాదయంత్యేతాన్మర
 కాయమకింకరాః॥ ౨౩ ॥ యేచతుంగాసనారూఢాఃకథాంశ్రుణ్వంతి
 దాంభికాః॥ అక్షయాన్నరకాన్పుక్త్యాతేభవంత్యేవవాయసాః॥ ౨౪ ॥
 యేచవీరాసనారూఢాయచార్ధాసనసంస్థితాః॥ శ్రుణ్వంతిసత్కథా

తేవై భవంత్యజ్జనపాదపాః॥౨౫॥ అసంప్రణవ్యశ్రుణ్వంతోవిషవృ
 త్తాభవంతే॥ అధోశయానాశ్శుగ్రీవంతిభవంత్యజగరాహితే॥౨౬॥
 యశ్శుగ్రీవోఽకథాంవర్తు స్సమానాససంస్థితః॥గురుతల్ప సమంపాపం
 సంప్రాప్యసరకంప్రణతే॥౨౭॥ యెనిందంతిపురాణజ్ఞంకథాంవాఘా
 ఘహరిణీమ్॥తేహిజన్మశతమత్యాశ్శుకాస్సంభవంతిహి॥౨౮॥
 కథాయాంవతఃమృషాయాం యెవదం దురుత్తరమ్॥తేగదాభాః
 ప్రజాయంతేకృకలాసాఃపః॥౨౯॥ కదాచిదపియేపుణ్యంశశ్చ
 ణ్వంతికథాంసరాః॥తేఘక్తాన్వీరకాత్కౌఘారాత్ భవంప్రససూక
 రాః॥౩౦॥ కథాయాంశ్రీమానాయాం విఘ్నంకుషణం యెన
 రాఃకోట్యవ్దాగ్నరకాత్భుక్త్యాభవంతిగ్రావసూకరాః॥౩౧॥ యేక
 థామనుమోదంతేకర్తవ్యమానాంసరోత్తమాః॥అశృణ్వంతోపిశ్చియాం
 తిభాశ్శృణ్వంపరమంపదమ్॥౩౨॥ యెత్రావయంతిషమజాః॥అణ్యంపా
 రాణీకంకథామ్కల్పకోటిశతంసాగ్రంతిప్రంతం॥బ్రహ్మణఃపదే॥౩౩॥ ఆ
 సనాథంప్రయచ్ఛం పురాణజ్ఞస్యచనరాః॥కంబళాజినవాసాంశ్రీమం
 చంపలకమీవహే॥౩౪॥స్వీకృతంకంసమాసాద్య భుక్త్యాభోగాన్యథేష్య
 తాత్॥స్థిత్యాబ్రహ్మదిగ్భూతేభవదంయాం సిరామయమ్॥౩౫॥ పురా
 ణస్యచయచ్ఛంపయే సూత్రంపసనంపదమ్॥భాగినోజ్ఞాసంపన్నాస్తేభ
 వంభవేభవే॥౩౬॥ యెషహపాతైర్యుక్తాడపపాతకినశ్చయే॥పు
 రాణశ్రవణాదేవతేయాంతిపరమంపదమ్॥౩౭॥ యథాసత్కథయా
 నిత్యంచిత్తంయా విపాకతామ్కథాన్వైస్సద్వ్యక్తిజంతోనకభవే
 న్నరరుత్తమాః॥౩౮॥ యథాముషుశిష్టస్యమానందవణంభిషుకలం
 భతే॥కథాసత్కథయాచేతోవిశుద్ధిపరమాంప్రణతే॥౩౯॥ విశుద్ధచే
 త్తసాంప్రాణాంధ్యాపంసిధ్యత్యమావతేః॥ధ్యానేనసవణంచమలం
 నోవాక్కాయసంభృతమ్॥౪౦॥ సద్యోవిధూయక్ష్మనోయాంశం
 భాఃపరంపదమ్॥అతస్సమస్తపుణ్యానాంసత్కథాసాధనంపరమ్॥౪౧॥
 కథయాసిధ్యోజ్ఞానంజ్ఞానాగ్రైవల్యముత్తమమ్॥అసిద్ధవిమలజ్ఞానక

ధామేవశ్రుణోతియః ॥ ౪౨ ॥ సోస్యజన్మనిసంప్రాప్యజ్ఞానంయా వ
రాంగఁమ్నామోచ్చరణమాత్రేణజిత్యాన్యత్యమజామిః ॥ ౪౩ ॥
పశ్చాత్తాపసమాయక్తోధ్యానేనాపపరాంగఁమ్నా సర్వేషాం త్రేయ
సాంసేజంసత్కథాశ్రవణంసృణామ్ ॥ ౪౪ ॥ యక్షద్విహీనాన్యవశుఃక
థంముచ్యేతబంధనాత్ ॥ అతస్తద్వపిసర్వభ్యావిషయేభ్యానిష్పత్త
రీః ॥ ౪౫ ॥ భక్తింపరాం సమాప్తాయసత్కథాశ్రవణసర్వదా శ్రు
ణ్వంత్యాసత్కథానిత్యంచైతత్తేజద్ధిష్యవ్యం ॥ ౪౬ ॥ తేనధ్యానసవి
శ్లేశంతతాముక్తి మవాప్స్యసాధ్యాయతాంతిపపాదాబ్జంహస్తైశ్చన
జస్తనా ॥ ౪౭ ॥ భవిష్య సుదేహస్సత్యంసత్యవదాప్యహమాభి
త్యక్తాతేనవిప్రేణసానా బంధుగోచనా ॥ ౪౮ ॥ పత్యాపాదై
స్తస్యతాధాన్యైశ్చ ధామేతస్మిన్నైవమహాత్మతేనాత్మకత్వే
నోత్తిమాత్ ॥ ౪౯ ॥ శత్రావసత్కథాంసాన్వీక్ష్యైవదామిహ ॥
సతవాచద్విజన్తస్యేధాంజైరాన్యైశ్చ తిమ్ ॥ ౫౦ ॥ యాంసత్త్వ
మనుజస్సక్త్యైర్ద్విషయవాససామ్తస్యేచ్ఛత్తింయధాశ్చర్యం
గ్యరసధారయా ॥ ౫౧ ॥ తథోవాచద్విచ్ఛత్తింకథాంభక్తిసర్వ
తామయధాయధామసస్తస్యాఃప్రసాదమధిగచ్ఛ ॥ ౫౨ ॥ తథాత
థాశ్చన్తస్యభోధ్యాన్యోగముపావితే ॥ ౫౩ ॥ తేనైవైవద్విచ్ఛత్తి
మోమలంబిముక్త సర్వేంద్రియభోగ నిభ్రమమ్విశుద్ధ సర్వస్వహృద
యంద్విజస్త్రియావిపేతవిచ్ఛేద్యరహపరితంమ ॥ ౫౪ ॥ అత్రపత్య
మహాపూర్ణమహానుద్విస్తృతమాభిశ్చ్యేత్తాంసర్వపాపశ్చంపిని
త్రంసుప్రసాదాత్ ॥ ౫౫ ॥ రక్షితాపిమధ్యేక్షత్రామోబాహులస
జ్ఞకః ॥ అస్తియత్రజనాస్సర్వేమాధాధమైవిదితాః ॥ ౫౬ ॥ బ్రా
హ్మణాచారవారాన్సత్కథాశ్రవణాభ్యుదయః ॥ ఒపస్వాధ్యాయరహిత
తాస్సరామిహషయామిహ ॥ ౫౭ ॥ కృషీపలాశ్చేత్రపానాని దా
యాశాస్యవృత్తియః సజానం వరంధమైంజ్ఞానైర్దాగ్ధ్యలక్షణమ్ ॥
౫౮ ॥ త్రిమక్ష్మనాదనిరతాన్వైదికైః పానలాలసాః కుడుర్బల

శృంగుటిలాశ్రుత్యాచారవివక్షితాః॥ ౫౮॥ తస్మైకొవిదురోనావదురా
త్పాదావ్మః శాధమః॥ అపీద్యేద్యాపసోస్ససాసదారోఽకుమాగః॥
౫౯॥ స్వపత్నీమయశాంనావహిత్యాప్రవతినశంతుసః॥ జేశ్యాభవన
మాసాద్యమతేస్తరః డితః॥ ౬౦॥ సాతుతస్యాంగనారాత్రావియత్తా
నవయావనా॥ అనహంతీస్తరావేశంరేషేజారేణసంగతా॥ తాంకదాచి
ద్దరానారాంజారేణసహసంగతామ్॥ దృష్ట్వాతస్యాఃపరిక్రొధాదభి
దుద్రావసత్వరః॥ ౬౧॥ జాతేపలాయితేష్వల్పంగృహీత్యాసాదురాశ
యః॥ సంతాడ్యమష్టిబంధనపునఃపునరభవత్॥ ౬౨॥ సానారీపిడి
తాభత్తాక్రీడవితప్రాహనిభయాభవాప్రవతినశంపశ్యాంరమ
తేకాగమత్॥ ౬౩॥ అనానూపకయోషానవయావనశాలిని॥ క
థంసహిష్యేకామాలికంభత్సంగవివక్షితా॥ ౬౪॥ ఇత్యత్సత
యాతన్వ్యాప్రవాహతృప్తాశాధమః॥ యుక్తమేతత్త్వయోక్తంహిత
స్తాద్యత్సానిహితమ్॥ ౬౫॥ జాతేభ్యోసమాహృత్యైభ్యోసహి
పరసుఖీంరథం॥ సకంఘ్యప్రశాంతదామితతీ॥ ౬౬॥
చిరంతేషాంకృతాపిషణ్యప్రశాంతమాపిచ॥ తథాభ్యోనచ
సంప్రదిగ్రహసాక్షిభిః॥ ౬౭॥ ఏవంరయోస్త్రాంత్యోరారాచార
ప్రవృత్తియోః॥ కాలేననిగ్రహితృప్తావ్రోహతః॥ ౬౮॥ వృత్తేభ
తేరిసానాప్రుతైః స్సహజాంతైః॥ ఉవాససుపింకాలంకించదు
త్కాశ్రితః॥ ౬౯॥ ఏవద్వాచయోగేనసంప్రాప్తైరిత్యవక్షణి
సానారీబంధుభ్యోధ్వంసగోకణంరేత్రమాయయా॥ ౭౦॥ తత్రతి
రక్షణేశ్చాన్యైః॥ యోగ్యైరతలైః॥ శుక్రావదైవజ్ఞముఖైః
శ్యాంపాదైః॥ ౭౧॥ యోషితాంజులస్తనాంసరయమ
కింకరానిసుతంతంహాపః॥ ఘంటపంస్తరమందిరే॥ ౭౨॥ ఇతిపా
దాశ్చకేనోకాంసాశ్రుత్యాధర్మశాసితామ్॥ తమువాచరహస్యేత్స

భీతాబ్రాహ్మణపుంగవమ్॥ ౨౪॥ బ్రహ్మైవాపమజానంత్యామయాచ
రితముల్బుణమ్॥ యావనైకామచారేణపుష్పశ్యేనప్రవర్తితమ్॥ ౨౫॥ ఇ
దంత్యద్వపచనంశ్రుత్వాపురాణార్థవిజ్ఞుభీతమ్॥ భీమేవహాలీజ
శ్శాశరీరంవెవశేషహుః॥ ధిశ్చాగ్నిరింద్రియాశక్తాంపాపాంస్త్యరవి
మోహితామ్॥ అబ్బిస్యచసుఖస్యాధేః ఘోరాంగుస్యామిదుగఢమ్॥
కథంపశ్యామిమరణేయమదూతాభయంకరణమ్॥ కథంపాశైబల
రైబధ్యమానాద్యంధే॥ ౨౬॥ కథంసహిష్యేరకఖండశోడహ
క్యంతసమ్॥ పునఃకథంపరిష్యామిసుతత్తత్కథంకథమ్॥ ౨౭॥ కథంవా
యోసిలక్షేషక్రిమికిటఖగదిషు॥ పరిభ్రమామిదుఃఖాఘ్నేఃపిద్యమాన్తా
నిరంతరమ్॥ ౨౮॥ కథంపారోచశేషహ్యుషద్యప్రభృభోజనమ్॥ రా
త్రౌధివాసేవిష్యోద్రాదుఃఖపరిప్లుతా॥ ౨౯॥ హహంహతాస్త్య
పాశేనవిశేషహృదియన్విచ॥ హవిధేపత్వయాపాపేదస్తోబద్ధిర
పాయుగా॥ ౩౦॥ పతితస్తుగైలాగ్రాచ్చలాగ్రాగ్రాంతదేహినః॥
యద్వింశాయతేహీరంస్తాత్కేగంమ॥ ౩౧॥ అశ్వధ
శతంశ్వాగంసాస్తానైతంగమాని॥ సద్ధిజ్ఞాయతప్రయో
మత్పాపస్యగంన॥ ౩౨॥ 'యోరోమిష్టగ్నమింవాశ్చమాశ్చ'
యేకౌవామంత్రాయతగోకేషికానగకాలావే॥ ౩౩॥ శ్వపేపమే
గనుబ్రహ్మైత్వంమాతాత్వం॥ తావతే॥ ఉచ్యతోద్ధరమంగీనాంత్యా
మేవశరణంగతామ్॥ ౩౪॥ ఇతేతాంబాహిషేదాంపతితాంచరణద్వ
యే॥ ఉచ్యోష్ణియోగీమార్గబధే॥ దేవ్యజలంగవమ్॥ ౩౫॥ బ్రాహ్మ
ణః॥ దిస్యోకారేణైవధాగ్రుప్తేహంపాపంధమమూతేక్షీస్తవ
పత్యామిగగిలవస్సుఖావహమ్॥ ౩౬॥ యల్పధాత్రతాదేవజా
తాతమలరీద్యశీ॥ ఇంద్రియాధేః ఘోరాంగుస్యామిదుగఢమ్॥ ౩౭॥
పశ్యాత్తపోహిసశేషామఘాన్తానిపక్ష్మంపరాతెనై

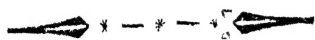
నకురుతేస్యప్రసాద్యుచ్చైఃసుధీనకారిః॥ ౯౦॥ ప్రాయశ్చిత్తానిసర్వా
 ణీకృత్వాతవిభిషంపనః॥ అపశ్చత్తాపినోమత్యానయాంపిగతిముత
 తామ్॥ ౯౧॥ సర్కాథాశ్రవణాంపైత్యంసజ్జనానాంనిషేఽకాతాప్రణ్య
 తేత్రనివాసాచ్చచిత్తశద్ధిప్రజాయతే॥ ౯౨॥ ఏవంధ్యుమశ్రేష్ఠ్య
 సానారీప్రాప్తసద్గతిఃపథ్యాముహుముహుశ్యంభాశ్చిదానందమ
 యంపపుః॥ ౯౩॥ నిత్యంతభజలేస్సాత్వాజటావల్కలధారిణీభస్మో
 భూళతసర్వాంగీరుద్రాక్షకృతభూషణా॥ ౯౪॥ శివనామజపానక్తా
 వాగ్యతామితభాజనాబద్ధపద్మాసనాన్యగ్రాసత్కథాశ్రవణైతతా॥
 ౯౫॥ గురుశీతూపకారతాత్యక్తపత్యసుహృజ్జనాగ్రూపదిష్టయోగే
 నశవశురమలోషయతే॥ ౯౬॥ విశ్వేవిశ్వవిలయస్థిలిజన్మహేతోవి
 ద్వికపంచ్యోవశాశ్వతవిశ్వరూపః॥ విష్వస్త కాలభయోతగుణాపభా
 సశ్రీమస్తూహశమమదహిక్యపాకటాక్షమ్॥ ౯౭॥ శంభాశశాంకకృత
 శేఖరశాంతమూలైఃగంగాధరావరవరాచితపాదపద్మనాగంద్ర
 భూషణనగేంద్రైశ్చైతనేశభక్తాతికహన్తయినీధేహిప్యపాకటాక్షమ్॥
 ౯౮॥ త్రివిశ్వసాధకరుణాకరశూలపాతేభూతైశ్చభగవాంభువనత్రయగీ
 తస్త్రైఃస్రీలకంఠమదనాంతకవిశ్వమూలైఃగౌరీమనోహరసంధేహిక్యపా
 కటాక్షమ్॥ ౯౯॥ ఇశ్టంప్రదినంభక్త్యప్రాభవయంతీమహేశ్వ
 రమాశ్చ్యవంసతక్రథాంభక్త్యకమృబంధంసమచ్ఛింతే॥ ౧౦౦॥ అథ
 కాశేససానానసమస్సృజ్యకశిబంపామహేశాసుచైస్త్రితాజగామ
 శివమందిమ॥ ౧౦౧॥ తస్మాదేవైర్ముహదేవంసేవ్యమానంసనాతం॥
 గదైస్సకంధిభ్యంగీకరచండైశ్చైరాదిభిః॥ ౧౦౨॥ ఉపాస్యమానంపిశ్వ
 శంవిద్యుస్త్రింజనప్రభుః॥ బ్రహ్మచరనలవంచముఖంసీలగ్రహం సదాశి
 వమ్॥ ౧౦౩॥ వానూంగవిభ్రతంగౌరీవిద్యుత్ప్రజ్వలభద్రభామ్॥ దృ
 ష్ట్వాసంప్రభుమనారీసంప్రణవ్యముహుముహుః॥ ౧౦౪॥ ఆనందా
 శ్రుజ్ఞలోక్నిక్తారోషహాషణసమాకలాసమ్త్యునితాకరుణయాపావణ
 త్యాశంకరేణచ॥ ౧౦౫॥ శక్తికాంతపరానందేషునజ్యోతిషిశాశ్వ

౧౩౬

శ్రీస్కాందే మహాపురాణే.

౧౨౨ || పరమానందజనకంభవరోగమహాపథమ్ భుక్త్యహవిపుల
భాగనంతేయాం పరాంగిని || ౧౨౩ || యాయంబతమహాభా
కృతాధాన్యముపుంగవాః | యే సేవంతే సదాశంభోః కథామృతగసా
ను || ౧౨౪ || తరంగిమృగ్యం తేనవేక కృతాధాన్యవయోగినః || ౧౨౫
తేజస్తభాజఃఖలుఃవల్లభాః సేషాంసనోధ్యాయ విశ్వనాథమ్ || ౧౨
వాణీ గుణాన్ స్తాన్ కథాంశ్రుణోతి శ్రోత్రద్వయంతేభవము తరం
వివిధగుణవిధేనైక శ్యాముశ్చపరూపంబగు శ బహిరంతభాన్ సవ
నంమహిమ్నా || ౧౨౬ || స్వప్నసేవిహంతంబవాఙ్మనోవృద్ధిదూర
రమశివమనంతానందసాంప్రప్రవద్యే || ౧౨౭ || యఃపఠెద్భు
యాదెత్పురాణంస్తేవముత్యమయి విధూయసర్వకమాణిశ్చలం
మహియతే || ౧౨౮ ||

ఇతి శ్రీస్కాందే మహాపురాణే శతసహస్రికాయాం

పుంహితాయాం నైయాసిక్యాం శ్రీమద్భి

హ్మోత్తరఖండే పురాణ శ్రవణ

మహిమానువణ్కనంనామ

ద్వావింశోధ్యాయః.

బ్రహ్మోత్తరఖండస్సమాప్తః

